

Zoznam podnikov vybudovaných na Slovensku počas komunistického zázraku 1948-1989 (aktualizácia 28. 06. 2025)

Obsah:

Preambula a Deklarácia	1
Úvod do problematiky.....	2
Zoznam podnikov: vybudované v rokoch 1948-1989.....	5
Doplňujúci zoznam podnikov, ktoré zaslali občania Slovenska.....	22
Jozef Krivoňák: Podnikoch v okrese Stará Ľubovňa	29
Helena Sovová: Informácie o chemických podnikoch na Slovensku.....	33
Rudolf Horvath: Príspevok o slovenských podnikoch.....	208

Preambula:

Podľa USA denníka Washington Post (15. mája 2023) odhad obetí vojny USA proti terorizmu po 11.09.2001 je 4,5 až 4,6 milióna – a tento počet sa stále zvyšuje.

Link: <https://www.washingtonpost.com/world/2023/05/15/war-on-terror-911-deaths-afghanistan-iraq/>

Z toho, že nikto nevalil sankcie na USA a nikto sa to neopovážil spomenúť v EÚ a ani v ďalších demokratických parlamentoch, masmédiách... vyplýva, že súčasný kapitalistický demokratický systém je 100% totalitný a 100% profesionálne totalitný. Proste, smrteľný strach z pravdy funguje.

V tomto duchu treba chápať aj celosvetovú úspešnú propagandu zatajujúcu komunistický zázrak novej humánnej civilizácie a výchovu antikomunistov.

Koniec Preambuly.

Deklarácia:

Novelizovaný Trestný zákon SR (§422d) s účinnosťou od 1.9.2011 hovorí (alebo hovoril?), že popieranie, spochybňovanie, schvaľovanie alebo snaha o ospravedlňovanie zločinov režimov založených na komunistickej či fašistickej ideológii sa bude trestať uväznením na šesť mesiacov až tri roky. Podobne §338, Schvaľovanie trestného činu: 1) “Kto verejne schvaľuje trestný čin alebo verejne vychvaľuje pre trestný čin jeho páchatel’a, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.” Tento paragraph v ľudskej reči hovorí, že ak budete prezentovať iný názor, ako oficiálny, môžete za to dostať až rok väzenia.

Preto, ja, Karol Ondriaš týmto prehlasujem, že všetko, čo je napísané a zobrazené v tejto publikácii je klamstvo. Nič z toho nie je pravda. Nič netvrdím. Publikácia nie je faktografická, ale je to vymyslený historický román s mentálnou zápletkou demokratického antikomunizmu. Záverom, pre istotu, aby to bolo úplne jasné, ešte raz odvolávam úplne všetko, čo je ďalej napísané v tejto publikácii, a ešte aj všetko, čo by z toho mohlo vyplývať.

Koniec Deklarácie

Úvod

Je až neuveriteľné, čo všetko sa dalo vybudovať počas 40 rokov komunistického zázraku 1948-1989!

Je až neuveriteľné, ako to dokázali kapitalisti-bojovníci za demokraciu po prevrate 1989 rýchlo zničiť!

Zoznam podnikov pridávam preto, lebo Segregovaný Vyvolený Hamburger, ktorý ovláda Slovensko už viac ako 35 rokov, vo svojej nenávisti ku socializmu a všetkému pozitívnemu, čo sme my počas socializmu dokázali, vychovávajúc nás za menejcennú rasu, by to nikdy neurobil.

Tento zoznam píšem aj preto, aby bolo jasné, že nie sme len neschopná „menejcenná rasa“, ako sa snažia nás utvrdiť Ústav pamäti národa a všetky médiá, prozápadné politické strany a politici. Nie sme len moderní otroci (Motroci), ktorí, ako koristi, hrdo pracujú pre iných, ale máme na viac. Podáva dôkazy, že sme veľmi schopní a kreatívni, pokiaľ nám v tom nebránia, ako nám nikto nebránil v rozvoji Slovenska vo všetkých oblastiach počas komunistického zázraku 1948-1989. Overiteľné štatistické dáta možno nájsť na:

<https://karolondrias2.blog.pravda.sk/2025/02/01/preco-slovenski-progresivci-nenavidia-rusko-alebo-su-slovaci-alebo-len-progresivni-slovaci-najhlubejsi-narod-v-europe/>

Alebo v knihách na stránke:

<https://second-communist-revolution.eu/category/knihy-karol-ondrias/>

Alebo:

<https://e-book-elektronicke-knihy.heureka.sk/the-incredible-communist-miracle-in-eastern-europe/#prehlad/>

V súčasnosti hnutie progresívcov a ich politické strany na Slovensku majú za úlohu zabezpečiť, aby na Slovensku sa už nikdy nestalo, že občania Slovenska sa vytrhnú z pazúrov euroatlantickej civilizácie, ako sa to stalo počas komunistického zázraku v rokoch 1948-1998. Aby sa už nikdy nestalo, aby euroatlantická civilizácia nestratila koristi na Slovensku.

Nižšie je doplnený zoznam podnikov, ktoré boli vybudované alebo zmodernizované počas komunistického zázraku v rokoch 1948-1989 a ktoré boli počas kapitalistických zločinov, po roku 1989, zničené, rozkradnuté alebo predané kolonizátorom. Zoznam je adaptovaný a doplnený z e-knihy „Komunistické a ateistické blogy 2021“.

<https://second-communist-revolution.eu/category/knihy-karol-ondrias/>

Predpokladám, že môže obsahovať už 90% podnikov a prevádzok vybudovaných počas komunistického zázraku.

O každom podniku na zozname by sa dala napísať kniha o komunistickom zázraku spriemyselňovania Slovenska, natočiť televízny dokument, kde ideológiou a praxou marxizmu a socializmu sa dostala továreň do každého malého mestečka, a prevádzky aj na dedinu, aby ľudia mali prácu pri dome a zárobok, z ktorého si väčšina mohla postaviť za 2-7 rokov rodinný dom alebo bývať bez zadlženia v nájomných bytoch, chodiť na dovolenky a mať bezplatné zdravotníctvo, školstvo a dôstojný dôchodok. Pred rokom 1948 priemyselná produkcia na Slovensku bola veľmi nízka a dramaticky rástla počas komunistického zázraku do roku 1989 (zvýšila sa na 3 286%). To dovolilo stavať škôlky, školy, univerzity, nemocnice, byty, vedecké ústavy, letoviská a každoročne zvyšovať reálne platy a dôchodky. Takáto kniha o komunistickom zázraku rozvoja Slovenska by mala byť povinným čítaním na základných školách.

Natočia médiá Segregovaného Vyvoleného Hamburgera na Slovensku – TA3, Markíza, Jojka, Wovka..., alebo vo svete dokumenty o tomto komunistickom zázraku? V žiadnom prípade nie. Predsa, v rámci ich morálnej tuposti a genetickej degenerovanosti, ich úloha je vychovať šťastne vytunelovaného slovenského Motroka a udupať myšlienky marxizmu a socializmu hlboko pod čiernu zem, aby absolútna vláda Vyvoleného Hamburgera vo svete trvala nekonečne dlho. Potrebujú vychovať slovenského občana, ktorý má mať podvedomý pocit, že je len menejcenná rasa, ktorá nič nedokáže a musí sa spoliehať vo všetkom na vyspelú cudzinu. V podstate musí sa naučiť, že žije na podpore z EÚ a keby jej nebolo, tak bude sa mať veľmi zle.

Bohužiaľ, po odstavení komunistov od moci, po roku 1989, o väčšine podnikov na zozname by sa dala napísať smutná kniha alebo natočiť televízny dokument o jeho predaní kolonizátorom, zničení alebo rozkradnutí. Bola by to dokumenty dôkazov úpadku a v mnohých prípadoch až degenerácie spoločnosti po roku 1989, ako produktu kapitalistického systému. V takýchto dokumentoch by sme nemali zabudnúť na protagonistov ničenia našich priemyselných podnikov.

Natočia médiá Vyvoleného hamburgera na Slovensku – TA3, Markíza, Jojka, Wovka..., vo svojej genetickej morálnej degenerovanosti, alebo médiá vo svete dokumenty o tejto slovenskej tragédii? V žiadnom prípade nie. Predsa ich úloha je vychovať šťastne vytunelovaného slovenského Motroka, fungujúceho v mentálnom rozsahu „jesť, piť, cikať, kakať, súložiť“, a udupať myšlienky marxizmu a socializmu hlboko pod čiernu zem, aby absolútna vláda Segregovaného Vyvoleného Hamburgera vo svete trvala nekonečne dlho.

Fascinuje ma, že keď sa niečo týka komunistického zázraku za socializmu alebo komunistov, médiá Segregovaného Vyvoleného Hamburgera (TA3, Markíza, STV a všetky ostatné) a progresívni bojovníci proti komunistickej totalite sa premenia na mediálne fekálne jamy a v súlade so súčasným mediálnym degeneračným štandardom prezentujú nás ako barbarov, ako slovensko-slovanskú menejcennú rasu, ktorá, keď si sama vládne, nič nevie a nedokáže, ale len ubližuje, zabíja, nedodržiava žiadne ľudské práva, zavedie totalitu, neslobodu, zaostávanie, vytvorí jazvu na našom rozvoji a vybuduje čierne jamy. Skrátka, „slovensko-slovanská menejcenná rasa“ potrebuje a má byť vd'ačná Segregovanému Vyvolenému Hamburgeru, že ju láskavo konečne civilizuje.

Unikátnosť slovenského mentálneho degeneračného štandardu, do ktorého nás dostal Segregovaný Vyvolený Hamburger, ktorý nás nepokladá za ľudí ale len za korisť, je potvrdená

aj zákonmi, ako napríklad: K zničeniu slovenských podnikov, Segregovaní Vyvolení Hamburgeristi a Bojovníci proti komunistickej totalite, ako čerešničku na torte, pridali novelu Trestného zákona SR (§422d) s účinnosťou od 1.9.2011 z ktorého vyplýva, že komunistická a fašistická ideológia a prax sú rovnaké a rovnako zločinné. Z novely zákona ďalej vyplýva, že ak niekto povie pravdu o komunistickom zázraku budovania podnikov na Slovensku potrestá sa uväznením na šesť mesiacov až tri roky. Z novely zákona ďalej vyplýva, že namiesto toho, aby sme boli na komunistický zázrak hrdí, aby sme ho prezentovali naším deťom a vnukom, ako úspech nášho umu a našich rúk, toto všetko musíme to považovať za zločin komunizmu, a komunistov, ktorí to riadili, za zločincov porovnateľných s fašistami. Vrchol slovenského morálneho kreténizmu je aj zákaz komunistických štandardov, ako je napríklad aj zákaz ukázať kosák a kladivo na tričkách.

Paradoxne, ľudia, ktorí aktívne bojovali za odstránenie socializmu a komunistov od moci a po roku 1989 zničili, rozkradli alebo lacno predali socialistické podniky boli vyznamenávaní a rôzne odmeňovaní. Bojovníci proti komunistickej totalite k tomu prijali aj Zákon o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z. z., ktorý ustanovuje podmienky priznania postavenia účastníka protikomunistického odboja a pôsobnosť Ústavu pamäti národa na úseku starostlivosti o účastníkov protikomunistického odboja. Zákon hovorí, že pod protikomunistickým odbojom sa rozumie aktívny odpor občanov proti komunistickému režimu prejavovaný či prejavovaný organizovane alebo individuálne v období od 6. októbra 1944 do 17. novembra 1989.

My komunisti-21 sa pýtame: Môže byť nejaký národ vo svete viac morálne degenerovanejší, ako sme my?

Paragraf §422d Trestného zákona SR a Zákon o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z. z., sú len malou ukážkou, ako funguje súčasný profesionálny totalitný systém, ako základ výchovy menejcennej slovenskej rasy. Je potrebné si uvedomiť, že zákaz prezentovania komunistického zázraku automaticky znamená, zákaz prezentovania, ako bojovníci proti komunistickej totalite razantne zničili naše slovenské podniky.

Je potrebné vedecky zodpovedať na otázky, ktoré sú rozhodujúce pre ďalší rozvoj Slovenska: Vyplýva z prijatia týchto zákonov a z prezentácií socializmu médiami, že sme degenerovaní, patriaci medzi menejcennú rasu a tým samostatne nemáme na nič šancu, ako sa nám to snažia podvedome vnútiť progresívne médiá Segregovaného Vyvoleného Hamburgera? Môžeme s týmto „degeneračným“ stupňom dosiahnuť niečo viac, ako len byť hrdí, slovenskí, dlhodobí Motroci, uznávaní na celom svete? Že je vlastne dobre, že po roku 1989 sme začali vymierať a genetickí Slováci, ktorí tu žili nepretržite viac ako 20 000 rokov, vymrú za pár generácií?

Poznámky:

P.S.: Ďakujem všetkým, ktorí mi poslali na doplnenie zoznam socialistických podnikov.

P.S.: Ak niekto pozná podnik, ktorý nie je v zozname, prosím aby mi napísal na karol@ondrias.sk

P.S.: Pretože by bolo vhodné napísať knihu: „Stavby socializmu počas komunistického zázraku“, prosil by som ľudí dobrej vôle, ak majú knihy, ročenky, alebo iné údaje, kde sú popísané výstavby podnikov, škôl, nemocníc, rekreačných zariadení, atď... počas socializmu 1948-1989, aby ma kontaktovali na: karol@ondrias.sk

P.S.: Pretože by bolo dobré napísať knihu: „Ničenie Slovenska po odstránení komunistov od moci po roku 1989“, prosil by som ľudí dobrej vôle, ak majú knihy, ročenky, novinové výstrižky alebo vlastne poznatky, kde sú popísané ničenie priemyselných podnikov, kultúrnych a rekreačných zariadení, škôlok, nemocníc, atď... po roku 1989, aby ma taktiež kontaktovali na: karol@ondrias.sk

RNDr. Karol Ondriaš, DrSc.
250628

Zoznam podnikov, ktoré boli vybudované alebo zmodernizované počas komunistického zázraku v rokoch 1948-1989 (aktualizácia 28.06.2025). Po prevrate v roku 1989, bola väčšina alebo všetky priemyselné podniky komunistického zázraku zničené, rozkradnuté alebo predané, väčšinou do zahraničia.

TATRASKLO – Trast sklárskych podnikov v Trnave.– Spojené sklárne v Lednických Rovniach– Stredoslovenské sklárne v Poltári, závody:– v Poltári– v Zlatne– v Katarínskej Hute– v Málinci

- Slovenské závody technického skla v Bratislave
- Skloplast v Trnave
- Skloobal v Nemšovej
- Jablonex Medzilaborce

SLOVAKOTEXT – Trast textilných, odevných a pletiarских podnikov v Trenčíne.

- Bavlnárske závody V. I. Lenina v Ružomberku
- Závody MDŽ v Bratislave
- prevádzka v Novom Živote
- Závody 1. mája v Liptovskom Mikuláši
- závod v Starej Ľubovni
- Tatralan v Kežmarku
- Ľanárske a konopné závody v Holíči
- Lykové textilné závody v Revúcej
- Slovena v Žiline
- Merina v Trenčíne
- Poľana v Lučenci
- Tatrasvit vo Svite
- Závod Spišská Nová Ves
- Slovenska v Banskej Bystrici
- Pleta v Banskej Štiavnici
- Trikota Vrbové
- Závod v Levoči
- Odevné závody v Trenčíne
- Závod v Topoľčanoch
- Závod v Hlohovci
- Makyta v Púchove

- Odevné závody kapitána J. Nálepku v Prešove
- Odevné závody kapitána J. Nálepku v Michalovciach
- Zornica v Bánovciach nad Bebravou
- Slovenka, závod Vranov nad Topľou
- Zekon Michalovce
- Textilná farbiareň Spišská Nová Ves

SLOVCEPA – Trast podnikov priemyslu celulózy a papiera s generálnym riaditeľstvom v Banskej Bystrici. V roku 1978 mal 17370 pracovníkov, priemerný mesačný zárobok bol 2420 Kčs, produktivita práce na pracovníka 229000 Kčs.

- Juhoslovenské celulózy a papierne v Štúrove
- Severoslovenské celulózy a papierne v Ružomberku
- Bukóza vo Vranove nad Topľou
- Grafobal v Skalici
- Harmanecké papierne v Harmanci
- Chemicelulóza v Žiline
- Turčianske celulózy a papierne v Martine
- Slavošovské papierne v Slavošovciach
- Gemerská celulóza a papiereň v Gemerskej Hôrke
- Drevokup v Ružomberku
- Slovrap. Obchod. Podnik v Bratislave
- Výskumný ústav papiera a celulózy v Bratislave
- Projektová organizácia Celprojekt v Ružomberku

SLOVCHÉMIA – Trast podnikov chemického priemyslu: V roku 1978 zamestnával 63505 pracovníkov.

- Slovnaft Bratislava, Vybuodovali 1957-1963, postupne sa rozširoval, v Roku 1978 mal 8173 pracovníkov.
- Chemické závody Juraja Dimitrova v Bratislave
- Matador v Bratislave
- Benzinol v Bratislave
- Chemika v Bratislave
- Petrochémia v Dubovej
- Chemické závody Wilhelma Piecka v Novákoch
- Chemolak Smolenice
- Považské chemické závody v Žiline
- Slovenské lučobné závody v Hnúšti
- Duslo Šala
- Chemko strážske
- Fosfa Poštorná
- Chemlon v Humennom
- Chemosvit vo Svite
- Slovenský hodváb v Senici
- Gumárne 1. mája v Púchove
- Gúmárne SNBP v Dolných Vesteniciach
- Plastika v Nitre

- Rafinéria Vojany
- Výskumný ústav pre ropu a uhl'ovodíkové plyny Bratislava
- Výskumný ústav organických syntéz Bratislava
- Výskumný ústav pre petrochémiu Prievidza
- Výskumný ústav chemických vláken Svit
- Výskumný ústav SAPL Nitra
- Výskumný ústav informatiky Bratislava
- Chempol Bratislava
- Bavlnárske závody Vysoká pri Morave

Československá námorná flotila (ČNP),

Vo vlastníctve Československej námornej plavby bolo počas komunistického zázraku 36 námorných lodí:

- 01.) Republika I.
- 02.) Julius Fučík
- 03.) Lidice
- 04.) Dukla
- 05.) Mír I.
- 06.) Ostrava
- 07.) Orava I.
- 08.) Kladno
- 09.) Orlík I.
- 10.) Pionír
- 11.) Jiskra
- 12.) Košice I.
- 13.) Republika II.
- 14.) Brno
- 15.) Vítkovice I.
- 16.) Blaník
- 17.) Sitno
- 18.) Radhošť
- 19.) Kriváň
- 20.) Praha
- 21.) Mír II.
- 22.) Bratislava
- 23.) Třinec
- 24.) Orlík II.
- 25.) Slapy
- 26.) Lipno
- 27.) Orava II.
- 28.) Karlove Vary
- 29.) Vltava; Rok výstavby: 1988
- 30.) Otava; Rok výstavby: 1988
- 31.) Dunaj; Rok výstavby: 1989
- 32.) Berounka; Rok výstavby: 1989
- 33.) Labe; Rok výstavby: 1989

34.) Vítkovice II.; Rok výstavby: 1989

35.) Sázava; Rok výstavby: 1989

36.) Košice II.; Rok výstavby: 1989

Po skončení komunistického zázraku v roku 1989, bola v roku 1992 ČNP sprivatizovaná. V roku 1995 sa Harvardské fondy (Viktor Kožený) stali jej majoritným vlastníkom a celá flotila bola postupne rozpredaná.

VSŽ Košice.

Výstavba Východoslovenských železiarní začala v roku 1960. Prvý valcovaný plech za studena sa vyrobil v roku 1964. Prvá vysoká pec začala prevádzku 1965, Prvú oceľ vytavili v roku 1966. V roku 1976 pracovalo v podniku 23302 robotníkov.

Závody ťažkého strojárstva (ZŤS) Martin, generálne riaditeľstvo so sídlom v Martine, okolo 70000 pracovníkov.

- ZŤS Martin n.p.
- závody v Námestove
- v Trstenej
- v Hliníku nad Hronom
- ZŤS Detva n.p.
- závody v Detve
- v Cinobani
- v Hriňovej
- v Tisovci
- v Krupine
- vo Vlkanovej
- v Rimavskej Sobote
- v Lučenci
- ZŤS v Dubnici nad Váhom
- závody v Dubnici nad Váhom
- v Topoľčanoch
- vo Vyhniach
- ZŤS v Košiciach n.p.
- v Košiciach 3 závody
- závod v Prakovciach
- v Bardejove
- v Sabinove
- prevádzka v Moldave
- ZŤS Bratislava
- ZŤS Komárno, 3 závody
- ZŤS Lučenec
- ZŤS Hriňová
- Turčianske strojárne Martin závod Malacky
- n.p. Bratislava
- závody v Bratislave
- v Malackách
- v Želiezovciach

– v Dunajskej Strede

– **Účelové organizácie Závodov ťažkého strojárstva**

- Martimex v Martine
- ZŤS projekčno organizačný ústav v Banskej Bystrici
- ZŤS obchodný podnik v Banskej Bystrici
- ZŤS ústav technológie a racionalizácie v Bratislave
- ZŤS výskumný ústav pre stavbu lodí v Komárne
- ZŤS Elektrotechnický výskumný ústav v Novej Dubnici
- ZŤS Výskumný a vývojový ústav v Martine
- ZŤS Výskumný a vývojový ústav vo Zvolene
- ZŤS Výskumný a vývojový ústav v Košiciach
- ZŤS Výskumný ústav hydraulických mechanizmov v Dubnici
- Vihorlat Snina
- Transporta Michalovce
- MEŽ Michalovce
- Výskumný ústav jemnej mechaniky Nové Mesto nad Váhom
- ZŤS IDOP Martin, inžiniersko -dodávateľský a projekčný podnik

Závody 29. augusta (ZDA), národný podnik v Partizánskom.

Výroba obuvi:

v roku 1950=11,1 milión párov obuvi

v roku 1960=20,7 milión párov

v roku 1970=28,3 milión párov

V roku 1980=32,8 milión párov.

Závody:

- v Partizánskom
- Holíči
- Moravskom Lieskovom
- v Prievidzi
- v Zlatých Moravciach
- v Komárne
- v Ilave
- prevádzkáreň v Zemianskej Olči

Hlinikáreň – Závod SNP v Žiari nad Hronom

– v roku 1980 mal 16000 pracovníkov. Produktivita práce na pracovníka v roku 1980 bola 411000 Kčs.

Závody:

- v Banskej Štiavnici
- vo Vajskovej
- v Banskej Bystrici

Závody inžinierskej a priemyselnej prefabrikácie – národný podnik so sídlom v Bratislave.

Závody:

- v Sereďi

- v Rajci
- v Geči
- v Nitre
- v Bratislave

Závody na výrobu ložísk –n koncern v Považskej Bystrici, podniky:

- v Považskej Bystrici
- v Kysuckom Novom Meste
- v Skalici
- v Prešove
- v Dolnom Kubíne
- v Bytči
- v Žiline-Bytčici

Stredoslovenské stavby, závody:

- v Žiline
- v Ružomberku
- v Banskej Bystrici
- v Žiari nad Hronom

Trast podnikov drevárskeho a nábytkárskeho priemyslu so sídlom v Žiline.

- Bučina Zvolen
- Drevina Turany
- Drevoindustria Žilina
- Smrečina banská Bystrica
- Preglejka Žarnovica
- Piloimpregna Košice
- Mier Topoľčany
- Západoslovenské nábytkárske závody Bratislava
- závody:
  - v Bratislave
  - v Galante
  - v Malackách
  - v Brezovej pod Bradlom
  - v Trenčíne
  - v Trnave
  - v Skalici
  - Tatra nábytok Pravenec
  - Nový domov v Spišskej Novej Vsi
  - Nový domov Závod Liptovský Mikuláš
  - Drevoobrábací podnik Úlič, okr. Snina
  - Lykotex Michalovce

Koncern: Slovenské energetické podniky. So sídlom v Bratislave v roku 1978 mal 20000 pracovníkov, priemerný plat bol 2837 Kčs. Produktivita práce na pracovníka 307 887 Kčs.

- Koncern Elektrárne Vojany vo Vojanoch
- Koncern Elektrárne Nováky
- Koncern Vodné elektrárne v Trenčíne
- Koncern Atómové elektrárne v Jaslovských Bohuniciach
- Koncern Stredoslovenské energetické závody v Žiline, rozvodné závody:
  - v Banskej Bystrici
  - v Liptovskom Mikuláši
  - v Lučenci
  - v Martine
  - v Považskej Bystrici
  - v Prievidzi
  - v Rimavskej Sobote
  - vo Zvolene
  - v Žiari nad Hronom
  - v Žiline
  - tepláreň v Martine
  - tepláreň vo Zvolene
  - tepláreň v Žiline
  - montážny závod v Banskej Bystrici
- Koncern Východoslovenské energetické závody Košice
- Elektrovod v Bratislave
- Západoslovenské energetické závody v Bratislave
- Rozvodové závody:
  - v Bratislave
  - v Trnaveň
  - v Senici
  - v Trenčíne
  - v Dunajskej Strede
  - v Nitre
  - v Nových Zámkoch
  - v Partizánskom
  - v Leviciach
  - v Komárne
  - teplárenské závody v Bratislave a v Trnave
  - stavebnomontážny závod v Nitre
  - ciachovňa a opravovňa transformátorov v Hlohovci

Slovenské energetické strojárne S.M. Kirova v Tlmačoch. Bol monopolným výrobcom komponentov pre jadrový program na Slovensku.

Slovenské lodenice. Od roku 1979 Závody ťažkého strojárstva, národný podnik v Komárne.

Slovenské magnetizové závody v Košiciach, mali závody v:

- v Hačave
- v Jelšave
- v Lovinobani

- v Košiciach
- v Lubeníku
- v Banskej Belej
- v Kalinove
- v Kunovej Teplici
- Kalinovská šamotová továreň

Naftový a plynárenský priemysel. Generálne riaditeľstvo v Bratislave.

V roky 1978 pracovalo v podniku 7000 pracovníkov, mesačný zárobok bol 2740 Kčs, v cenách 1978, produktivita práce na pracovníka bola 208000 Kčs.

Západoslovenské plynárenské závody:

- v Bratislave
- v Komárne
- v Nitre
- v Novom Meste nad Váhom

Stredoslovenské plynárenské závody Žilina, závody:

- v Lučenci
- v Prievidzi
- v Zvolene
- v Žiline
- stredisko v Ružomberku

Východoslovenské plynárenské závody Košice, závody:

- v Košiciach
- v Poprade
- v Michalovciach
- výstavbový závod v Poprade

Trast podnikov Pivovary a Sladovne v Bratislave.

počet pracovníkov v 1977 bol 5786, produktivita práce na pracovníka bola 289000 Kčs, mesačný plat 2230 Kčs.

– Slovenské sladovne národný podnik v Trnave začlenený do GRT Pivovary a sladovne v Bratislave

Západoslovenské pivovary n.p. v Bratislave

- závody
- v Bratislave
- v Hurbanove
- v Nitre
- sódovkáreň v Nitre
- sódovkáreň v Piešťanoch

Stredoslovenské pivovary a sódovkárne n.p. v Martine, pivovary:

- v Rimavskej Sobote
- v Martine
- v Bytči
- v Ilave
- v Banskej Bystrici
- vo Vyhniach

- sladovňu v Rimavskej Sobote
  - sódovkársky závod v Banskej Bystrici
- Východoslovenské pivovary a sladovne n.p. Košice, závody:
- v Košiciach
  - v Michalovciach
  - v Poprade
  - v Prešove
  - vo Veľkom Šariši

LIKO -Trast podnikov konzervárskeho, liehovarnického, mraziarenského, rybného a škrobárskeho priemyslu v Bratislave. V roku 1977 tam pracovalo 10460 pracovníkov, mesačný zárobok 2164 Kčs, Produktivita práce na pracovníka bola 247000 Kčs.

- Slovlik v Trenčíne
- Stredoslovenské konzervárne a liehovary v Liptovskom Mikuláši:
- závod v Liptovskom Mikuláši,
- výrobné:
- v Oravskom Podzámku
- v Turzovke
- v Záriečí
- v Žiline
- v Lednických Rovniach
- v Púchove
- 27 pestovateľských páleníc
- závod v Banskej Bystrici
- výrobňa v Krupine
- 12 pestovateľských páleníc
- závod v Lučenci s 24 pestovateľských páleníc
- závod v Prievidzi s 6 pestovateľských páleníc
- Frukona v Prešove
- Slovenské škrobárne v Trnave
- Mraziarne v Bratislave
- Škrobárne Spišská Nová Ves

Národný podnik Milex Bratislava, závody:

V Bratislave,
Senici,
Galante,
Trnave,
Bánovciach nad Bebravou,
Nitre,
Leviciach,
Nových Zámkoch,
Čalove.

Národný podnik Stredoslovenské mliekarne vo Zvolene, závody:

V Brezne

Krupine,
Liptovskom Mikuláši,
Lučenci,
Martine,
Púchove,
Prievidzi,
Rimavskej sobote
Tvrdošíne,
Zvolene,
Žiline,

Národný podnik Východoslovenské mliekarne v Košiciach, závody:

V Bardejove,
Humennom,
Košiciach
Kráľovskom Chlmcí,
Michalovciach,
Prešove,
Rožňave,
Spišskej Novej Vsi
Kežmarku.

Slovakofarma v Hlohovci: začlenený do VHJ Spofa v Prahe.

- závod Liečebných rastlín v Malackách
- Biotika Slovenská Ľubča
- Imuna Šarišske Michal'any
- Medika Bratislava

Cementárne a vápenky – generálne riaditeľstvo Trenčín.

- Stredoslovenské cementárne Banská Bystrica
- Východoslovenské cementárne a vápenky Košice, závody:
  - cementáreň v Turni nad Bodvou
  - cementáreň v Bystrom nad Topľou
  - vápenka v Margecanoch
  - vápenka v Gombaseku-Plešivci
- Západoslovenské cementárne a vápenky Bratislava
- Azbestocementové závody Nitra
- Výskumný a vývojový ústav maltovín v Trenčíne
- Cementáreň Lietavská Lúčka
- Ladecká cementáreň Ladce
- Hornosrnianska cementáreň Horné Srnie
- Cementáreň Bystré v Bystrom
- Stupavská cementáreň Stupava
- Cementáreň Turňa nad Bodvou
- Cementáreň Banská Bystrica
- Vápenka Tisovec

Trust podnikov Spojené strojárne a smaltovne

- CALEX Zlaté Moravce
- Elektrosvit Nové Zámky
- Kovosmalt Fiřakovo
- Slovenská armatúrka Myjava
- Srojsmalt Medzev
- Strojsmalt Pohorelá
- Tatramat Poprad
- Obchodnoservisný podnik Strojsmalt Piešťany
- Ústav pre rozvoj strojárneho spotrebného tovaru Piešťany

Strojstav – n.p. v Bratislave.

- závod v Bernolákove
- závod v Novom Meste nad Váhom
- závod v Záhorskej Vsi
- závod v Sečovciach
- závod v Šahách
- závod v Prešove
- závod v Senci
- stredisko obchodno-technických služieb v Bratislave – v Devínskej Novej Vsi.

Chirana koncern Stará Turá:

- Výrobný podnik Chirana Stará Turá
- Výrobný podnik Chirana Humenné
- Výrobný podnik Piešťany
- Obchodne technické služby Piešťany s pobočkami v Zvolene a Košiciach
- Chirana Export- Import Piešťany

V Českej Republike:

- Výrobné podniky Chirana Brno (patrí Nemcom <http://www.bmt.cz/profil-firmy-bmt-medical-technology>), Chirana Nové Město n/Moravě / <http://www.medin.cz/>
- Chirana Praha / <http://www.chirana.com/>
- Chirana Obchodne technické služby Praha
- Výskumný ústav zdravotníckej techniky Brno <http://rejstrik.penize.cz/00152722-vyzkumny-ustav-zdravotnicke-techniky-brno-statni-podnik>

Poľnohospodárstvo.

- Šľachtiteľské a semenárske stanice:
- Klčovo
- Levočské lúky
- Michalovce
- Trnava
- Veľká Lomnica
- Vígľaš
- Semenoles, Liptovský Hrádok
- Semenársky podnik Balvany a Sesíleš pri Kománe

- Výskumný ústav tabakového priemyslu Bratislava v Bábe pri Nitre

Západoslovenské hydinárske závody n.p. v Cíferi

- Hydinársky priemysel Bratislava, závody:
- v Bratislave
- v Cíferi
- v Dunajskej Strede
- v Galante
- v Leviciach
- v Topoľčanoch

Stredoslovenské hydinárske závody n.p. vo Zvolene, závody:

- vo Zvolene
- v Tomášovciach
- v Žiline
- v Tomášovciach
- v Ružomberku
- liahne v Veľkom Krtíši
- liahne v Teranoch

Východoslovenské hydinárske závody n.p. v Košiciach, závody:

- v Košiciach
- v Prešove
- v Kežmarku
- v Humennom
- v Šalgovíku

Stredoslovenské pekárne a cukrárne n.p. v Banskej Bystrici, závody:

- v Banskej Bystrici
- v Dolnom Kubíne
- v Čadci
- v Ružomberku
- v Lučenci
- v Martine,
- v Ilave
- v Prievidzi
- v Rimavskej Sobote
- v Zvolene
- v Žiari nad Hronom
- v Žiline

Východoslovenské pekárne a cukrárne n.p. Košice, závody:

- v Košiciach
- v Spišskej Novej Vsi
- vo Svite
- v Prešove

- v Humennom
- v Michalovciach
- v Kráľovskom Chlmci

Podniky slaboprúdovej a výpočtovej techniky

- Závody Výpočtovej Techniky, Banská Bystrica
- Závody Výpočtovej Techniky, Námestovo
- Výskumný Ústav Výpočtovej Techniky, Žilina
- DATASYSTÉM Bratislava a pobočky po Slovensku
- Konštrukta Trenčín
- Tesla Orava
- Tesla Bratislava
- Tesla Liptovský Hrádok
- Tesla Vráble - o.i. ultrazvuková technika
- ďalšie Tesly na Slovensku

Závody priemyselnej automatizácie, Prešov

- VUKOV Prešov
- TOS Trenčín
- TOS Galanta
- VSS Košice

Slovenská polygrafia – trast podnikov s gen. riad. v Bratislave

- Západoslovenské tlačiarne v Bratislave
- tlačiarne SNP v Martine
- Východoslovenské tlačiarne v Košiciach
- Nitrianske tlačiarne v Nitre
- Duklianske tlačiarne v Prešove

Nafta Gbely

- Závod ťažby plynu a podzemných zásobníkov Malacky

Generálneho riaditeľstva Kozmetika Bratislava

- závody v Rači, Leviciach a Hlohovci.
- závod v Bratislava – Krasňany

Západoslovenské kameňolomy a štrkopiesky n.p. Bratislava

- závody:
- v Bratislave
- v Novom Meste nd Váhom
- v Trstíne
- v Zlatých Moravciach
- v Komárne

Stredoslovenské kameňolomy a štrkopiesky n.p. v Žiline, závody:

- v Žiline

- v Liptovskom Mikuláši
- v Žiari nad Hronom

Východoslovenské kameňolomy a štrkopiesky n.p. Spišskej Novej Vsi, závody:

- v Dobšinej
- v Michalovciach
- v Prešove
- v Čáni
- strojno-stavebný závod v Prešove

Západoslovenské tehelne n.p. v Pezinku

- závody:
- v Bratislave
- v Senci
- v Leviciach
- v Malej Máni
- v Semerove
- v Gbelciach
- v Myjave
- v Borskom Jure
- v Preseľanoch
- v Trenčíne
- v Trenčianskej Teplej
- v Boleráze
- v Trnave
- vo Vrbovom
- paneláreň v Trnave
- paneláreň v Rakoviciach

Východoslovenské tehelne n.p. Košice, závody:

- v Jasove
- v Revúcej
- v Drieňovskej Novej Vsi,
- v Prešove
- v Hanušovciach nad Topľou
- v Humennom
- v Krčave
- v Spišskom Podhradí
- v Tisinci
- v Košiciach
- vo Vranove nad Topľou
- v Spišskej Novej Vsi

Západoslovenské tlačiarne n.p. v Bratislave:

- závody:
- Kníhtlačiareň svornosť v Bratislave

– tlačiareň v Pezinku, Piešťanoch, Trenčíne, Galante, Komárne, Skalici a Partizánskom.

Západoslovenské vodárne a kanalizácie v Bratislave

- závody:
- v Dunajskej Srede
- v Galante
- v Šali
- v Komárne
- v Leviciach
- v Nitre
- v Nových Zámkoch
- v Senici
- v Topolčanoch
- v Trnave (v Piešťanoch)

Stredoslovenské vodárne a kanalizácie, závody:

- v Banskej Bystrici
- v Lučenci
- v Prievidzi
- v Rimavskej Sobote
- vo Veľkom Krtíši
- vo Zvolene
- v Žiari nad Hronom

Východoslovenské prekladiská

- Čierna nad Tisou
- Vojany
- prekladisko Východoslovenských železniarní
- Haniska
- Malá Dobrá
- Budkovce
- Veľké Kapušany
- Kokšov-Bakša

Západoslovenský mäsový priemysel n.p. Bratislava

- závody:
- v Nových Zámkoch
- v Komárne
- v Nitre
- v Topolčanoch
- v Trenčíne
- v Trnave
- v Myjave

Stredoslovenský mäsový priemysel n.p. vo Zvolene, závody:

- vo Zvolene
- v Ružomberku

- v Lučenci
- v Martine
- vo Vrútkach
- v Púchove
- v Žiline
- v Rimavskej Sobote
- v Prievidzi

Východoslovenský mäsový priemysel n.p. Prešov, závody:

- v Košiciach
- v Prešove
- v Humennom
- vo Svite
- v Spišskej Novej Vsi
- v Rožňave
- v Trebišove

Ďalšie podniky (ešte nezaradené):

- Kablo Malacky
- Kablo-Gumon Bratislava
- Výrobné družstvo Ľudib Bratislava
- Elitex Šurany
- Betonáreň Komjatice
- Pálenica Dolný Ohaj,
- Hydrostav,
- konzervarne OBAL NMnV,
- mliekarne MILEX,
- KONSTRUKTA TN vývojové stredisko
- výrobky DANA, ZUZANA, GRAD, MORAK
- STROJSTAV,
- VZDUCHOTECHNIKA,
- Priemstav výrobné haly
- PREFA prefabrikáty
- ZTS
- ZVS
- Pozemne stavby
- TAZ
- BAZ
- VUMA výskumný ústav mechanizácie automatizácie
- NMnV špeciálna výroba uzáverov a mechanizmov do zbrojárskeho priemyslu
- obuvné závody Zlaté Moravce, – podnik KOVOPLAST Zlaté Moravce, – Ponitrianske tehelne Zlaté Moravce, – Autobrzdy Vráble
- TESLA Vráble (výroba zosilňovačov)
- Montážny závod spojov a Dopravný závod v Nitre
- Slovenská ľudová majolika v Modre

– Zápalkáreň Smrečina v Banskej Bystrici

–

Rekreačné, sociálne, ubytovacia a zdravotné zariadenia podnikov pre zamestnancov

Stredoslovenské energetické závody:

- v Lúčkach v Nízkych Tatrách
- na Králikoch v Kremnických vrchoch
- na Donovaloch
- na Oravskej priehrade
- vo Vrátnej
- na Zverovke
- pod Strážami
- na Martinských holiach inde...

Východoslovenské energetické závody v Košiciach, závody:

- v Humennom
- v Košiciach
- v Michalovciach
- v Poprade
- v Prešove
- v Rožňave
- v Sečovciach
- v Spišskej Novej Vsi
- tepláreň v Nižných Kapustníkoch
- závod vodných elektrární v Dobšinej
- závod rozvodu tepla v Košiciach

Stredoslovenské hydínárske závody n.p. vo Zvolene, rekreačné zariadenia:

- v Kováčovej a na Orave

Stredoslovenské kameňolomy a štrkopiesky n.p. v Žiline, rekreačné zariadenia:

- chaty v Terchovej, na Orave a pri jazeroch v Banskej Štiavnici

Stredoslovenské plynárenské závody Žilina, rekreačné zariadenia:

- chata v Malej Lučivnej na Orave
- vzdelávacie stredisko v Novom Smokovci

Východoslovenské energetické závody v Košiciach, rekreačné zariadenia:

- v Starej Lesnej
- vo Vyšných Hágoch
- v Novom Smokovci
- v Malej Lodine
- v Plejsoch
- pri Krompachoch

- na Čingove
- v Nižnom Klatove

Východoslovenké plynárenské závody Košice, rekreačné zariadenia:

- v Ružinej
- v Jezersku

Hlinikáreň – Závod SNP v Žiari nad Hronom, rekreačné zariadenia:

- kúpeľná liečba Nočné sanatórium v Sklených Tepliciach,
- závodný klub, športový areál, TJ s 13 oddielmi
- chata Jarabica a kúpalisko v Sklených Tepliciach

Závody 29. augusta (ZDA), národný podnik v Partizánskom, pre zamestnancov vybudoval:

- byty
- slobodárne
- zdravotné strediská
- nočné sanatórium a ozdravovňu
- detské jasle
- materské školy
- závodný klub ROH

rekreačné zariadenia:

- v Hornej Vsi
- v Brodzanoch
- v Rudne

Doplňujúci zoznam podnikov, ktoré zaslali občania Slovenska, za čo im ďakujem

Príspevok od: Milan Ďurbis

Dňa 1.1.1963 vznikol v Lučenci závod TEES Lučenec a patril pod Martin n.p. (Bol to fakticky predchodca známych potom ako ZŤS n.p. Detva). Fungoval do roku 1966 a vyrábala banské lokomotívy.

V 1967 sa tento závod Lučenec zreorganizoval a patril pod Podpolianske Strojárne (PPS) n.p. Detva.

Vyrábali známe autožeriavy AB 063.2, AD070.1, AD080.1.

V roku 1979 bol premenovaný na ZŤS n.p. Detva, závod Lučenec. Zamestnávali 800-900 ľudí a vyrábali Nakladače UNC 151, UNK 320.

Sponzorovali aj šport. Známi boli futbalisti (hrali krajskú súťaž) a volejbalistky (hrali II.ligu), pod názvom Strojár Lučenec.

V 1989 vplyvom kontrarevolučných síl nastúpila likvidačná skupina aktivistov pod smutne známym menom VPN, ktoré začalo demontáž socializmu aj v tejto fabrike. Závod postupne ukončil výrobu. Areál je v súčasnosti prázdny.

V Poltári boli Stredoslovenské sklárne n.p. Poltár:

Pod neho patrili 4 závody:

- Zlatno,
- Málinec,
- Katarínska Huta
- a závod Poltár.

Poltár v 1976 zamestnával 800 pracovníkov z toho 400 žien. Hlavným výrobným programom Stredoslovenských sklární, n. p., Poltár bolo úžitkové sklo, sodnodraselné sklo a krištál. Export zabezpečoval Podnik zahraničného obchodu Skloexport Liberec, a to pod značkou Bohemia Crystal, ktorá bola spoločná pre české a slovenské sklárne.

Za socializmu boli zrekonštruované závody Zlatno, Málinec a Katarínska Huta. Dnes funguje len jediná skláreň a to Katarínska Huta.

Lučenci boli 1.1.1950 zriadené Ipeľské tehelne n.p. Lučenec a pod neho patrili závody

- Lučenec 01, – Fabianka 02,
- Fiľakovo 04,
- Hajnáčka 05,
- Jesenské 06,
- Šafárikovo (Tornaľa) 07,
- Zvolen 09,
- Banská Bystrica 10,
- Prievidza 11, – Nitrianske Pravno 12,
- Breznička 13,
- Zelené 14,
- Poltár I. 15, – Poltár II. 16,
- Maštinec 17,
- Tisovec 18,
- ZPP Lučenec 19,
- ŤDZ Lučenec 20. Vo všetkých vymenovaných závodoch bola v jednotlivých päťročniciach vykonaná rekonštrukcia alebo výstavba nového závodu. V súčasnosti je v prevádzke len závod Lučenec-Fabiánka a závod Breznička.

V Lučenci bola v 1985 postavená moderná mliekáreň. V súčasnosti zničená. V 1965 bol postavený závod ZŤS Lučenec, ktorý patril pod ZŤS n.p. Detva. Závod je sprivatizovaný a napoly zničený. V Lučenci bol po vojne postavený aj ČSAO n.p. Lučenec, pod ktorý patrili tiež niektoré závody.

Príspevok od: Ernest Gubran:

-TEST Žilina, Technicko stavebný podnik

Príspevok od: Jan Zelem

- TESLA Banská Bystrica, neskôr ZVT B.B.
- Výskumný ústav výpočtovej techniky Žilina

Príspevok od: Norbert Kamenicky

- Geologický prieskum, Spišská Nová Ves (mal aj pridruženú strojársku výrobu)
- Železorzudné bane, závod Rudňany, okres Spišská Nová Ves
- Komunálne služby (tie boli asi po celej republike, boli pod nimi kaderníctva, pracovne a rôzna remeselná malovýroba)
- Reštaurácie a jedálne RAJ, Spišská Nová Ves
- Pozemné stavby Poprad, závod Spišská Nová Ves (tie boli pravdepodobne po celej republike)
- Banská montážny závod BMZ, Spišská Nová Ves
- Dopravný závod spojov, Spišská Nová Ves (garáže a údržba poštových a spojárskych áut)
- Tatrasvit, Spišská Nová Ves
- Štátny plemenársky podnik, Spišská Nová Ves (tuším sa venovali koňom)
- Piloimpregna, Spišská Nová Ves
- Stredná priemyselná škola drevárska, Spišská Nová Ves
- Stredná priemyselná škola banícka, Spišská Nová Ves
- Štátne majetky, Spišská Nová Ves (poľnohospodárska výroba)
- Jenotné roľnícke družstvo JRD bolo skoro na každej dedine
- Prekon, Prešov (prešovská konfekcia – výroba odevov)
- ZSE Krompachy (výroba ističov)
- ZPA (Závody priemyselnej automatizácie) Prešov

TESLY:

- Tesla Kukučínova, Bratislava – výroba, rádií, kalkulačiek, počítačov PMD80, PP06
- Tesla VRÚSE (výskumno-realizačný ústav spotrebnej elektroniky) Bratislava
- Tesla Stropkv (telefóny)
- Tesla Piešťany (veľmi významný výrobca CVMOS polovodičov, tranzistorov a integrovaných obvodov)

- „Pošty a spoje“, Spišská Nová Ves (pošty a telefónne ústredne v okrese)
- „Lokomotívové depo“ (opravovali lokomotívy), Spišská Nová Ves
- „Cestné stavby“, Spišská Nová Ves (tie boli pravdepodobne po celej republike)
- „Konzervárne“, Spišská Nová Ves
- „Octáreň“, Spišská Nová Ves
- „Areál“, Spišská Nová Ves (prekladisko tovarov pre maloobchodné predajne)

Pridané 6.12.2017

Kožiarske závody, Liptovský Mikuláš

Doplňujem zoznam podnikov, ktorý mi bol zaslaný 26.07.2019

Tehelňa Martin

Expanditka Košice

Skláreň Valaská Belá

Milex Nové Mesto nad Váhom

Západoslovenské vodárne a kanalizácie v Bratislave, odštepny závod Trenčín

Výskumný ústav obrábacích strojov – pražská pobočka, pri TOS Trenčín

Letecké opravovne Trenčín

Mliekareň v Trenčíne (vybudovaná ešte za 1.SR)
Pozemné stavby Trnava, mali aj prevádzku v Trenčíne
Pozemné stavby Nitra
Zlatokov Trenčín
Tatrasklo Trenčín
Výskumný ústav ovčiarsky Trenčín
Komunálne služby Trenčín (predtým Hospodársky podnik)
Keramoprojekt Trenčín
Stavoprojekt Trnava (bol aj v Bratislave, asi aj v Košiciach, Poprade? či Prešove?, ateliéry aj inde, napr. v Trenčíne)
Automobilové opravovne Zlatovce (vojenský podnik)
Ľudotex Trenčín (Ľudové družstvá boli zrejme aj iné, napr. invalidov...)
Kovotex Trenčín
Paneláreň Nové Mesto nad Váhom
Pekáreň v Trenčíne
Bitúnok v Trenčíne (neviem, či bol súčasťou Zsl. mäso priem.)
Konzerváreň Nové Zámky
Konzerváreň Nové Mesto n. V.
Drôtovňa Hlohovec
výrobňa sviečok Hlohovci
Hydináreň Veľké Bierovce (pri Trenčíne, aj prasce tam chovali neskôr)

Reštaurácie a jedálne Trenčín (tie boli aj inde v štáte, ako už máte spomenuté, aj rôzne podniky sietí a služieb vrátane obchodov, tie asi ťažko všetky vymenovať, pošty a spoje,

Cestné stavby,... – niečo tam už máte...,
správa štátnych hmotných rezerv s množstvom skladov,

Civilná obrana (to som už trochu mimo, ale mali prevádzkové priestory, zaradenia a sklady), nakoniec aj armáda (terajšia SR už nemá armádu!, z tej nevýrobnej oblasti aj Sväzarm,)

Okresné stavebné bytové družstvá (v každom okrese),

Spotrebné bytové družstvá

– Jednoty

a rôzne Výrobné družstvá (v Poprade napr. Inštalatér, Podtatran, Autodružstvo, atď.....).

Pozdravuje Vás A.G.

Doplnenie zoznamu socialistických podnikov od S.H. 19.12.2023:

SPK - Slovenský priemysel kameňa

generálne riaditeľstvo v Krupine,

pobočky - Krupina, Levice, Bratislava, B. Bystrica, Tuhár, Šiatorošská Bukovinka, Fintice, Spišské Podhradie a pod.

SPK sa delil na:

stavebno-montážny podnik Levice - servis kameňolomov

realizačné stredisko - Levice - výroba a oprava diamantových rezných nástrojov

Zlatý Onyx - Levice - výroba okrasného prírodného kameňa a benátskej dlažby, výroba umelého liateho mramoru Galit

ZIPP - závody inžinierskej a priemyselnej prefabrikácie

pobočky v každom okrese (aj niekoľko)

výroba zameraná na betónové prefabrikáty - skruže, kanalizačné rúry, schody, panely pre obytné panelové domy, cestné obrubníky, dlaždice a pod.

PNZZ - poľnohospodársky nákupný a zásobovací závod

pobočky - v každom okrese aj niekoľko

výkup a skladovanie obilia a osiva

Slovenské sladovne - v každom kraji

výroba sladovníckeho jačmeňa pre pivovary a potravinárskej pšenice pre mlyny a pekárne SR

Sódovkáreň Levice - výroba sýtených nápojov

Od J. z Košíc:

Tepláreň Košice, teraz je súčasťou MHTH. Na Slovensku bola najväčšia tepláreň.

Doplnené od I.V.

Pečivárne Sereď

Kávoviny Sereď

Milex Sereď výroba sušeného mlieka

Niklová huta

Cukrovarská Sereď

Mäsopriemysel Sereď

Hubert Sereď

Novoplast výrobné družstvo

SAD areál Sereď

Slovakofarma Hlohovec

Lubonas Hlohovec

Mierovan nábytkársky podnik

Bitúnok Hlohovec

Pivovar Hlohovec

SAD Hlohovec

Slovlik Leopoldov

Malokarpatský vinársky podnik Pezinok

Drevospracujúci podnik Pezinok

Železničné opravovne a strojárne ŽOS Trnava

Pekárne a cestovinárne Nitra

Plastika Nitra

Vinárske závody Nitra

Hydrostav Šaľa

Doprastav Senec a BA

Doplnené od P.S.

Pozemné stavby Púchov
ACZ Púchov
Kovo Beluša
Stará Kovo Beluša

Doplnené od J.V.

Pivovar Topoľčany myslím ze to bolo vybudovane v roku 1964,
Skrobaren Chynovany
Prefa? Chynorany
Nejaky podnik na spracovanie konopne Chynorany
Nadlice
Kozeluzne Bosany, ale to bol 200 rocny podnik

Doplnené od Žilavý

Ferozliatinové závody na Orave.
Závod Istebné a závod Široká.

Doplnenie zoznamu zaslala: p. I. Štefanidesová, 25.5.2025

Biotika Martin
ŽOS Vrútky
LOBB Banská Bystrica (letecké opravovne B. Bystrica)
Divadelná technika Martin
Tatra nábytok Martin (stoličky)
plnička minerálky Fatra Martin

Doplnenie zoznamu zaslala: p. Tatranka

Vihorlat Snina - Výroba lisů na lití kovů pod tlakem
Jas Snina - závod na výrobu obuvi

Doplnenie zoznamu zaslal: Ing. Libor David

STS Banská Bystrica.

Doplnenie zoznamu zaslal: Peter Rzyman

Cementaren Rohožník (pracoval som tam istý čas), ta sice dalej funguje, ale niekoľkokrat zmenila majitelov, ktorým vytvara slusne zisky, pricom zahranicna ucast je dnes cca 95%, za Meciara bola 40%, za Dzurindo Miklosa 60%.

Rozsiahly strategicky podnik pozostavajuci z 3 samostatnych cementarni, z toho 1 na biely cement.

Ohromna skoda.

Dalsia ohromna a nenahraditelna skoda bola **Tesla Piestany**, ale tu tam mate. Podobne aj **Kablo Malacky**, kde sa robili aj smaltovane droty. Tuto kablovku presustrovalo mimochodom rovnake duo, ako cementaren Rohoznik, menovite Staroň, Červeň, a v cementarni figuroval aj slavny horolezec Demján.

Za zmienku stojí aj **Senicka mliekaren**, ktora bola nutena uz neskor po 89 po intervencii

zahraničných obchodných reťazcov a pravdepodobne Danone a spol. zatvorit výrobu inak skvelých jogurtov.

Doplnenie zoznamu zaslal: Peter Matúšek

SVUT- Statny vyskumny ustav textilny na Tomasikovej ulici v Bratislave patril pod Llberec vyvijali sa tam textilne stroje napr na automaticke vyrezaanie oblecena napr. panskych oblekov

Tesla Elektroakustika - na Drobneho ulici 27 v Dubravke v Bratislave kde sa vyrabali napr. prenosove vozi pre rozhlas a televiziou , rezirovacie stoly pre rozhlas a ine zariadenia .

Pozemne stavby Nitra - prevadzka v bratislavskej **Petrzalke triedicka strkopiesky a betonarka,**

Vinarske zavody Modra

Labora - Ruzinov Bratislava laboratorne pomocky

Rudne bane generalne riaditelstvo Prievozska cesta Bratislava

Doplnenie zoznamu zaslal: Anton Tanistrák

Chcem doplniť váš zoznam, čo sa týka Čadce.

V Čadci bol závod **Slovena** starý závod,

nový závod, **Tatra závod 1, závod 2,**

V obci Raková nový závod **Tatra, Okrasa** na výrobu baniek,

učilištia Tatrovácke, Osp- murár, tesár , gymnázium, krajčírky, hotelová, a čo ja viem, čo všetko ešte?

Doobeda mesto prázdne a keď sa striedali smeny, to bol pohyb desaťtisícov ľudí! Všetky krčmy, vinárne plné. Pivo sa vozilo na dvojposchodových vozíkoch.

Kopec chlapov robilo na ostravsokarvinských uhoľných doloch. No krásne časy!

Ľudia si pomáhali a stretávali sa. Na stavbe rodinného domu celá rodina a známi za guláš a borovičku. Držím palce

Doplnenie zoznamu zaslal: pán Fabian

V Sladkovicove boli:

Mraziarne

Cistiaca stanica osiv – osiva obilniny

Selekt Bucany

Sladkovicovo – slachtitelska stanica + osiva cukrovej repy

Lanarske a konoparske zavody

Slachtitelska stanica Novy Dvor (Sladkovicovo)

Doplnenie zoznamu zaslal: pán Peter Kozolka,

KODRETA - výroba hasiacich prístrojov - Štefanov,

Doplnenie zoznamu zaslal: pán Ing. Ján Antolík

V týždenníku Trend c. 7, zo dna 11.2.1998

Nachádza sa tam zoznam podnikov na privatizáciu, aj s hodnotami.

Doplnenie zoznamu zaslal: pán Rudolf Tholt

ZSE Praha prostredníctvom VUES-u Brno š.p. (Výskumný ústav elektrických strojov točivých) zriadil v r. 1974 a vybudoval v **Košiciach odštepny závod,** v ktorom sa vyvíjali a

vyrábali okrem iných špeciálnych elektrických strojov aj asynchrónne výtahové motory a motory pre servopohony ventilov chladiacich okruhov, pracujúcich priamo pod obálkou jadrových reaktorov (ako jeden z dvoch výrobcov v bývalej RVHP).
Dnes už podnik resp. jeho nástupca od r. 1997-Slovres a.s., nevykonáva výrobné a výskumné aktivity v danej oblasti.

Pán Jozef Krivoňák spracoval informácie o podnikoch v Starej Ľubovni a v okrese Stará Ľubovňa.

v prílohe Vám posielam spracované materiály o podnikoch v Starej Ľubovni a v okrese Stará Ľubovňa.

Je tam spomenuté aj zdravotníctvo, zdravotné strediská s príslušnými ambulanciami a lekármi boli vybudované v každej strediskovej obci.

Ked' si človek uvedomí pri týchto materiáloch, aký potenciál bol v okrese Stará Ľubovňa, ktorý sa radil medzi malé okresy Slovenska "menšieho významu" , javí sa to až neuveriteľné...

Žiaľ je to nenávratne preč.

Rozoberať tieto skutočnosti by obnášalo dlhé hodiny rozhovorov.

Verím, že Vám materiál bude osožný. Písať o realite nedávnej histórie Slovenska, hospodárskych výsledkoch Slovenska v tej dobe, je veľmi potrebné.

V prípade ak by som sa dostal ešte k ďalším informáciám, zašlem Vám ich.

S pozdravom

Jozef Krivoňák

Stará Ľubovňa

Podniky, zariadenia služieb a poľnohospodárske družstvá v okrese Stará Ľubovňa v roku 1989

Č.	Názov	Počet zamestnanco v	Nosný výrobný program
1	Skrutkáreň, š.p.	958	Skrutky a spojovací materiál
2	Tesla	495	Elektrotechnická výroba, kondenzátory
3	Závody 1. mája	1148	Textilná výroba
4	Hutné stavby	234	Stavebná výroba
5	Pozemné stavby Prešov, záv. St.Ľubovňa	163	Stavebná výroba
6	Pozemné stavby Bardejov, záv. St.Ľubovňa	62	Stavebná výroba
7	Prefa Orlov	174	Výroba prefabrikátov

8	Východoslovenské kameňolomy a štrkopiesky Orlov	50	Ťažba štrkov
9	Agrochemický podnik St.Lubovňa	99	Príprava chemických prostriedkov pre poľnohospodárstvo
10	Agrostav St. Lubovňa	294	Stavebná činnosť pre poľnohospodárstvo
11	Východoslovenské mliekarne Kežmarok, záv. St.Lubovňa	15	Potravinárstvo
12	Východoslovenské mliekarne Prešov, záv. St.Lubovňa	14	Potravinárstvo
13	Východoslovenské pekáre a cukrárne	58	Potravinárstvo
14	Poľnohospodársky nákupný a zásobovací závod	85	Potravinárstvo
15	Strojno traktorová stanica	75	Oprava poľnohospodárskych strojov
16	Východoslovenské štátne lesy Podolíne	527	Lesníctvo
17	Slovenské lesy a majetky	50	Lesníctvo
18	Povodie Bodrogu a Hornádu	46	Správa toku rieky Poprad
19	Piloimpregna Podolíne	184	Drevárstvo
20	Poľnohospodárske stavby	14	Stavebná činnosť pre poľnohospodárstvo
21	Cementa , výrobné družstvo, záv. Orlov	19	Výroba stavebných dielcov
22	Východoslovenské ľudové autodružstvo Orlov	280	Výroba kabín do traktorov a poľnohospodárskych strojov
23	Vzorodev Stará Lubovňa	352	Výroba odevov a konfekcie
24	Vzorodev Plavnica	72	Výroba odevov a konfekcie
25	Pleta Čirč	50	Textilná výroba, šitie topánok
26	Československé automobilové opravovne Podolíne	147	Generálne opravy nákladných automobilov
27	Okresný stavebný podnik St. Lubovňa	430	Stavebná činnosť
28	Cestné stavby Košice, záv. St. Lubovňa	118	Stavebná činnosť
29	Integra St. Lubovňa	53	Elektrotechnická výroba
30	Slovšport St. Lubovňa	15	Stavebná činnosť
31	Vojenské lesy a majetky St. Lubovňa	102	Lesníctvo
32	Vojenské lesy a majetky Podolíne	116	Lesníctvo
33	Mäsový priemysel Prešov, záv. St. Lubovňa	Nezistené	Potravinárstvo
34	Inžinierske stavby Košice, záv. St.	Nezistené	Stavebná činnosť

35	Lubovňa Československá automobilová doprava	337	Doprava
36	Československé dráhy	175	Železnice - doprava
37	Slovenský melioračný závod	50	Meliorácie
38	Východoslovenské energetické závody	15	Správa energetických zariadení
39	Okresný bytový podnik	84	Správa bytového fondu
40	Okresné stavebné a bytové družstvo	23	Správa bytového fondu
41	Technické služby okresu	87	Všeobecné služby obciam a mestám
42	Okresná správa cestovného ruchu	38	Správa zariadení cestovného ruchu
43	Okresná správa ciest	102	Správa ciest a komunikácií
44	Komunálne služby Stará Ľubovňa	451	Služby obyvateľom okresu
45	Reštaurácie Stará Ľubovňa	204	Reštauračné a stravovacie služby
46	Jednota SD Stará Ľubovňa	1049	Obchodné služby
47	Východoslovenské vodárne a kanalizácie St. Ľubovňa	120	Správa vodovodov a kanalizácií
48	Východoslovenské vodárne a kanalizácie Bardejov	24	Správa vodovodov a kanalizácií
49	Drobná prevádzkareň Jarabina	5	Výroba drobných, upomienkových, dárčkových a netypických predmetov. Výroba hračiek , sviečok, výroba domácej obuvi (papučky) a pod.
50	Drobná prevádzkareň Vyšné Ružbachy	6	
51	Drobná prevádzkareň Veľký Lipník	9	
52	Drobná prevádzkareň Malý Lipník	28	
53	Drobná prevádzkareň Veľká Lesná	15	
54	Drobná prevádzkareň Plavnica	10	
55	Drobná prevádzkareň Haligovce	11	
56	Drobná prevádzkareň Kolačkov	14	
57	Drobná prevádzkareň Nová Ľubovňa	13	
58	Drobná prevádzkareň Litmanová	15	
59	Drobná prevádzkareň Kamienka	3	
60	Drobná prevádzkareň Stará Ľubovňa	25	
61	Drobná prevádzkareň Podolíneč	17	
62	Drobná prevádzkareň Mníšek nad Popradom	18	
63	Drobná prevádzkareň Jakubany	11	
64	Drobná prevádzkareň Hniezdne	27	
65	Drobná prevádzkareň Orlov	4	

66	Mototechna	2	Obchodná činnosť
67	Benzinol	6	
68	Stavivá	6	
69	Zberné suroviny	4	
70	Obchod s palivami	29	
71	Nábytok	14	
72	Zelenina	23	
73	Obuv	8	
74	Otex – obchod s textilom	20	
75	Domáce potreby	12	
76	Drobný tovar	6	
77	Klenoty	7	
78	Slovenská kniha	2	
79	JRD Čirč	344	Poľnohospodárska činnosť, pridružená výroba
80	JRD Hniezdne	398	
81	JRD Jarabina	531	
82	JRD Kamienka	421	
83	JRD Kyjov	330	
84	JRD Litmanová	179	
85	JRD Ľubotín	417	
86	JRD Nová Ľubovňa	430	
87	JRD Plaveč	415	
88	JRD Plavnica	576	
89	JRD Podolíneec	328	
90	JRD Sulín	170	
91	JRD Údol	336	
92	JRD Veľký Lipník	165	
93	JRD Vyšné Ružbachy	160	
94	Nemocnica s poliklinikou Stará Ľubovňa	Zdravotníctvo	
95	Zdravotné stredisko Ľubotín		
96	Zdravotné stredisko Plaveč		
97	Zdravotné stredisko Plavnica		
98	Zdravotné stredisko Malý Lipník		
99	Zdravotné stredisko Hniezdne		
100	Zdravotné stredisko Veľký Lipník		
101	Zdravotné stredisko Podolíneec		
102	Československé štátne kúpele Vyšné Ružbachy		

Pani Helena Sovová spracovala informácie o chemických podnikoch na Slovensku:

VHJ Slovnaft, odborový podnik Bratislava
Farby a laky, n.p., Košeca u Il'avy
Duslo, n. p., Šaľa nad Váhom
Gumárne SNP, n.p., Dolné Vestenice
Chemické závody Juraja Dimitrova, n. p., Bratislava
Chemické závody W. Piecka, n. p., Nováky
Chemko, n. p., Strážske
Chemlon, n. p., Humenné
Chemolak, n. p., Smolenice
Chemosvit, n. p., Svit
Matador, n. p., Bratislava
Plastika, n. p., Nitra
Petrochema, n. p., Dubová
Považské chemické závody, n. p., Žilina
Slovenské lučobné závody, n. p., Hnúšťa
Slovenský hodváb, n. p., Senica nad Myjavou
Slovnaft, n. p., Bratislava
Gumárne 1. mája, š. p., Púchov

Rok 1989	Unichem, trust podniků s generálním ředitelstvem v Pardubicích		
	Farby a laky, n. p., závod 7		018 64 Košeca u Il'avy
Rok 2024	Slovlak Košeca, a.s.	Továrenská 545	018 64 Košeca

2025 <https://www.slovlak.sk/o-nas>

SLOVLAK Košeca, a.s.

Slovlak je jednotkou na trhu v univerzálnych vodou riediteľných farbách a zastávame popredné miesto na trhu s lazúrami

Podľa zachovaných dokumentov sa výstavba závodu v Košeci datuje do roku 1863, kedy sa tu Barón Adolf Schenk rozhodol vybudovať fabriku na suchú destiláciu dreva. V roku 1909 sa začalo s výrobou zinkovej bieloby (ZnO), ktorá bola určená najmä na export do krajín ako Turecko, Švédsko, Juhoslávia či India.

Od roku 1958 do roku 1989 bol závod súčasťou národného podniku Barvy a laky Praha a do tohto času sa datuje aj začiatok výroby náterových látok v Košeci. Od 1. januára 2009 pokračuje výroba farieb

v samostatnej spoločnosti Slovlak Košeca, a. s.

Naším hlavným zameraním je výroba farieb, lakov a lazúr pre hobby segment a remeselníkov. Sme jednotkou na trhu v univerzálnych vodou riediteľných farbách a ako tradičný výrobca farieb zastávame taktiež popredné miesto na trhu s lazúrami. Medzi najznámejšie a najvyšperkovanéjšie produkty z našej dielne teda patria univerzálne vodouriediteľné farby SLOVAKRYL a lazúry na drevo SLOVLUX.

Hrdo sa pýšime aj ďalšími náterovými látkami, ako sú antikorózna farba na kov 2v1 RENOKOV, lak na kameň zvýrazňujúci jeho prírodnú farbu GRANIT, univerzálna farba na betónové plochy Hydroban, natónovaná umývateľná fasádna farba FINIT, impregnačný olej na drevo na báze ľanového oleja LIMBA, či interiérové maliarske farby s vynikajúcou krycou schopnosťou PREMIO v bielom prevedení, ako aj v širokej škále odtieňov farieb flóry.

Našou snahou je čo najlepšie vyhovieť potrebám trhu a čoraz náročnejším zákazníkom. Preto sa stále zdokonaľujeme a rozširujeme ponuku produktov. Radi sa preto pochválime aj našimi novinkami, medzi ktoré patria základná antikorózna farba na kov, drevo a betón KOROZAL ZÁKLAD, vrchná syntetická farba s vysokým leskom KOROZAL EMAIL a náterová hmota na radiátory KOROZAL RADIÁTOR.

Adresa: Továrnska 545, 01864 **Košeca** . 25-49 zamestnanců (2024) Slovlak vyrába farby, laky a lazúry pre remeselníkov, menšie výrobné prevádzky a pre hobby využitie.

Založení spoločnosti: 2001. od r. 2008 má súčasny názov.

Rok 1989	VHJ Slovnaft, odborový podnik Bratislava	
	Duslo, n. p.	927 03 Šaľa nad Váhom
Rok 2024	Duslo, a.s.	927 03 Šaľa

Novovybudovaný chemický kombinát, výroba ktorého začala v roku 1957. Ťažisko výroby spočíva v dusíkatých a viacsložkových hnojivách na báze sovietského zemného plynu, fosfátov a draselnej soli. Súčasne so začatím výroby amoniaku, kyseliny dusičnej a liadku amonno-vápenatého v roku 1962 prebiehala výstavba technologických líní na výrobu močoviny, viacsložkových hnojív a elektrolýze soli s postupným uvádzaním do výroby v roku 1965. Potreby intenzívne sa rozvíjajúcej poľnohospodárskej výroby v ČSSR sa stali rozhodujúcim faktorom pre rozvoj podniku v rokoch 1969–1974. Podnik je v ČSSR najväčším výrobcom amoniaku, močoviny, kyseliny dusičnej a kvapálnych dusíkatých hnojív.

Duslo, a.s., Šaľa

Přibližně 2000 zamestnanců (2023)

- 1958 - založenie závodu Duslo (Dusikáreň Šaľa)
- 1960 - začiatok výroby priemyselných hnojív
- 1966 - vznik Duslo, národný podnik Šaľa
- 1981 - začiatok výroby gumárskych chemikálií
- 1989 - zmena právnej formy na Duslo, štátny podnik
- 1990 - získanie oprávnenia na zahranično-obchodné činnosti
- 1994 - založenie akciovej spoločnosti Duslo, a.s.
- 2005 - Duslo sa stalo súčasťou skupiny Agrofert Holding, a.s.
- 2006 - fúzia s Istrochem, a.s. (Istrochem: 1873 - založenie továrne Dynamit Nobel, 2002 - Istrochem, a.s. sa stáva súčasťou skupiny Agrofert Holding, a.s.)
- 2007 - odkúpenie časti výrobných zariadení v areáli Chemko Strážske, založenie spoločnosti HNOJIVÁ Duslo s.r.o.
- 2016 - fúzia s HNOJIVÁ Duslo s.r.o.
- 2016 - začiatok výstavby novej výrobné čpavku

wikipedie

7.9.1958 - položenie základného kameňa, 8.9.1958 - prvý výkop základov

Vedenie Ing. Petr Bláha

Člen skupiny AGROFERT, a.s.

Zamestnancov 2000

Dcérske spoločnosti GreenChem SK, s.r.o. a VUCHT, a. s.

Vlastník AGROFERT, a.s.

14. okt 2004 Babiš kupuje Duslo Šaľa, preplatil akcionárov ŠAĽA, BRATISLAVA - Jeden z najväčších slovenských podnikov Duslo Šaľa čelí násilnému prevzatiu. Česká chemická skupina Agrofert oslovuje akcionárov zamestnaneckej ...

<https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-agrofert-se-pokousi-prevzit-slovenskou-chemicku-duslo-40096855>

Agrofert se pokouší převzít slovenskou chemičku Duslo

[Právo](#), Ivan Vilček

14. 10. 2004, 12:36BRATISLAVA

Český chemicko-technologický holding Agrofert se pokouší převzít jeden z největších slovenských chemických závodů Duslo Šaľa. Podle slovenského deníku SME, nabízí akcionářům firmy Prezam, která Duslo vlastní odkup akcií. Za jednu chce holding Andreje Babiše zaplatit přes 71 tisíc slovenských korun. Před devíti lety, kdy zaměstnanci akcie kupovali, je jedna vyšla na "pouhou" stokorunu.

"Od každého akcionáře odkoupíme každou akcii za uvedenou cenu bez ohledu na získaný podíl v Prezamu, protože našim cílem je získat 100 procent akcií," zavazuje se česká firma v dopise akcionářům.

Agrofert prý jedná o odkupu akcií také s ředitelem podniku a zástupcem zakladatelů Prezamu Jozefem Kollárem. Sedmnáct manažerů, kteří zaměstnaneckou společnost založili, by za své akcie mělo dostat 92 tisíc korun.

Podíly v Prezamu vlastní více než 1000 bývalých i současných zaměstnanců Dusla. "Když prodávají šéfové, proč bych neprodal já," cituje deník SME jednoho z dělníků, který vlastní pět akcií a může na prodeji vydělat téměř 360 tisíc korun.

Český chemicko-technologický holding Agrofert se pokouší převzít jeden z největších slovenských chemických závodů Duslo Šaľa. Podle slovenského deníku SME, nabízí akcionářům firmy Prezam, která Duslo vlastní odkup akcií. Za jednu chce holding Andreje Babiše zaplatit přes 71 tisíc slovenských korun. Před devíti lety, kdy zaměstnanci akcie kupovali, je jedna vyšla na "pouhou" stokorunu.

"Od každého akcionáře odkoupíme každou akcii za uvedenou cenu bez ohledu na získaný podíl v Prezamu, protože našim cílem je získat 100 procent akcií," zavazuje se česká firma v dopise akcionářům.

Agrofert prý jedná o odkupu akcií také s ředitelem podniku a zástupcem zakladatelů Prezamu Jozefem Kollárem. Sedmnáct manažerů, kteří zaměstnaneckou společnost založili, by za své akcie mělo dostat 92 tisíc korun.

Podíly v Prezamu vlastní více než 1000 bývalých i současných zaměstnanců Dusla. "Když prodávají šéfové, proč bych neprodal já," cituje deník SME jednoho z dělníků, který vlastní pět akcií a může na prodeji vydělat téměř 360 tisíc korun.

Podnik je jedním z největších slovenských podniků. Loni vykázal pokles tržeb o 500 milionů na 8,3 miliardy korun. Čistý zisk se snížil o necelou polovinu na 103,5 miliónu Sk.

Na konci loňského roku zaměstnával 2841 lidí, jejichž průměrná mzda činila 19 282 korun.

Společnost vyrábí zejména průmyslová hnojiva, gumárenské chemikálie a přípravky na ochranu rostlin. Do zahraničí směřuje zhruba 80 procent výrobků podniku

<https://hnonline.sk/finweb/ekonomika/177722-retro-duslo-sala-ziskala-firma-prezam>

RETRO: Duslo Šaľa získala firma Prezam

23.08.2005, 00:00 [Vladimír Bačišin](#)

Mnohé z problémov, ktoré mala vláda pred desiatimi rokmi, sa dnes zdajú zvláštne, niektoré zostali doteraz. V rubrike Retro prinášame, čo dominovalo v ekonomickom a politickom živote tých čias. Udalosti od 17. do 23. augusta 1995.

Mnohé z problémov, ktoré mala vláda pred desiatimi rokmi, sa dnes zdajú zvláštne, niektoré zostali doteraz. V rubrike Retro prinášame, čo dominovalo v ekonomickom a politickom živote tých čias.

Prezídium Fondu národného majetku Slovenskej republiky rozhodlo pred desiatimi rokmi o predaji 67 percent akcií akciovej spoločnosti Duslo Šaľa spoločnosti Prezam, a. s., Šaľa. Kupujúci získal akcie Dusla v nominálnej hodnote 2,13 miliardy Sk za 2,67 miliardy Sk. To znamená, že za jednu akciu zaplatil približne 1 250 korún. Prvá platba, ktorá sa uhradila pri podpise kúpnej zmluvy bola 50 miliónov Sk a predstavovalo to 1,9 percenta celkovej hodnoty. Pri stanovovaní kúpnej ceny sa brali do úvahy také faktory ako napríklad riešenie ekologického dlhu, stratovosť niektorých výrobní, vysoká úverová zaťaženosť, vlastníctvo dubiózneho majetku a jeho vysoká odpisovosť či nedobytné pohľadávky.

Nadobúdateľom akcií bola akciová spoločnosť, na ktorej mali účasť zamestnanci Dusla. Parlament prijal v júli 1995 zákon, podľa ktorého bolo Duslo pre štát "strategicky dôležitou akciovou spoločnosťou". Po predaji akcií zostal FNM 30-percentný podiel na základnom imaní, čím sa jeho právomoci rozhodovať o spoločnosti obmedzili.

Duslo Šaľa bolo do roku 1990 súčasťou národného podniku Chemické závody Juraja Dimitrova Bratislava (dnes Istrochem, a. s., Bratislava). Vláda ČSR svojím uznesením č. 333 schválila "Úvodný projekt výstavby závodu na výrobu dusíkatých hnojív v Šali". Podnik začali stavať v septembri 1958 a dokončili ho v roku 1983, keď sa skončila piata etapa jeho budovania. Samostatným štátnym podnikom je od júla 1989.

Privatizácia firmy

Privatizáciu Dusla schválilo už na jeseň 1994 ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku vedené Milanom Janičinom. Podľa tohto rozhodnutia sa 97 percent akcií spoločnosti malo zaradiť do ponuky druhej vlny kupónovej privatizácie a tri percentá účastín sa mali vložiť do Reštitučného investičného fondu.

Akciovú spoločnosť Prezam založilo 17 vedúcich pracovníkov Dusla. Už vo svojich stanovách bola povinná ponúknuť akcie všetkým zamestnancom podniku. Kontrolný balík 34 percent akcií zostal v rukách zakladateľov spoločnosti Prezam. Upisovanie akcií sa začalo v októbri 1995.

Jozef Kollár, riaditeľ Dusla, priznal, že o privatizáciu podniku sa uchádzalo niekoľko zahraničných záujemcov. Chceli kúpiť iba niektoré výrobné hnojív a organickej chémie. Nie každému sa páčila privatizácia podniku. Proti bolo občianske združenie Výbor na obranu práv majiteľov investičných kupónov (VOPMIK), ktoré založil Milan Janičina spolu s Vladimírom Miškovským a Gabrielou Kaliskou. V júli a auguste 1995 dal VOPMIK na Obvodnú prokuratúru Bratislava II podnety. V nich VOPMIK žiadal prokuratúru, aby podala na príslušnom súde návrh na určenie neplatnosti prevodu majetku 17 privatizovaných spoločností, ktoré vznikli na základe rozhodnutí. Nimi sa ich majetok mal vložiť do akciových spoločností, pričom časť akcií sa mala zaradiť do druhej vlny kupónovej privatizácie.

Zvyšných 30 percent akcií Dusla Šaľa predal Fond národného majetku v auguste 1996. Kúpna cena 30 percent akcií v menovitej hodnote 0,95 miliardy Sk, stanovená fondom, predstavovala 0,18 miliardy Sk. Základné imanie spoločnosti bolo v tom čase 3,18 miliardy Sk. Zvyšné tri percentá sa dostali do portfólia Reštitučného investičného fondu, a. s., Bratislava.

<https://www.duslo.sk/sk/aktuality/duslo-otvara-najmodernejšiu-vyrobnu-čpavku-v-europe-za-viac-ako-310-milionov-eur>

Duslo otvára najmodernejšiu výrobnú čpavku v Európe za viac ako 310 miliónov eur
Tlačová správa:

Bratislava, 12. septembra 2018 | Spoločnosť Duslo, a.s., člen koncernu Agrofert, je najväčší výrobca priemyselných hnojív na Slovensku a teraz sa zaradil medzi európsku špičku. Svoju výnimočnú pozíciu spoločnosť potvrdila aj vďaka otvoreniu novej výrobné Čpavok 4. Investícia do jej výstavby pritom predstavovala 310 miliónov eur. Aj vďaka najmodernejšej jednotke Čpavok 4 udrží Duslo, a.s. zamestnanosť a naďalej bude najväčším zamestnávateľom v regióne.

Spoločnosť Duslo, a.s., ktoré je domácim lídrom a významným výrobcom hnojív v strednej a východnej Európe, od podpísania kontraktu v októbri 2014 teraz definitívne ukončila výstavbu novej výrobné Čpavok 4. Vďaka nadčasovej výrobni sa spoločnosť ocitla v európskej špičke výrobcov čpavku z hľadiska hospodárnosti energetickej náročnosti a objemu emisií. Nová výrobná čpavku spĺňa najprísnejšie požiadavky európskej legislatívy. Po jej úplnom spustení sa zvýši spoľahlivosť a bezpečnosť pri prevádzkovaní a manipulácii s vyrobeným čpavkom, pričom sa zlepši vplyv na životné prostredie znížením emisií a produkcie odpadových vôd.

„Energetická náročnosť výroby čpavku a jej ekologické dopady sú kľúčové nielen pre Duslo, ale aj pre Slovensko. Výstavba prevádzky a jej spustenie zaradila náš závod medzi európsku technologickú špičku v chemickom priemysle. Výrobná Čpavok 4 je natoľko konkurencieschopná, že jej prínos dlhodobo pocíti aj slovenské hospodárstvo. Samozrejme nesmieme zabudnúť na oživenie regiónu vďaka množstvu voľných pracovných pozícií,“ uviedol podpredseda predstavenstva a generálny riaditeľ Duslo a.s. Petr Bláha.

Výroba čpavku tvorí dôležitú časť produkcie Dusla, a.s. Od prvej tony vyrobeného kvapalného čpavku v januári 1964 sa po dnešok vyrobilo neuveriteľných viac ako 20 mil. ton čpavku. V priebehu rokov sa však ukázala technologická zastaranosť prvých výrobní, ich vysoká energetická náročnosť a nízka ekonomická efektívnosť. Postupom času a opotrebovania boli výrobné Čpavok 1 a 2 odstavené. Výrobná Čpavok 3 vyrábala 1300 ton denne. Už v roku 2011 sa ukázala potreba ďalšieho rozvoja podniku, k čomu bolo nutné zvýšiť kapacitu výroby. V roku 2014 sa preto rozhodlo o výstavbe novej výrobné čpavku – modernejšej, ekologickejšej, energeticky menej náročnejšej.

Nová moderná výrobná

Na základe štúdií z roku 2011, ktoré ukazovali, že z pohľadu zefektívnenia výroby čpavku je rentabilnejšia a výhodnejšia nová výrobná, než úprava pôvodnej, vznikol projekt jedinečnej výstavby výrobné Čpavok 4. V októbri 2014 bol podpísaný kontrakt, nasledovali projekčné práce a schvaľovacie procedúry na úradoch, v januári 2016 nadobudlo právoplatnosť integrované stavebné povolenie, vo februári 2016 bol poklepaný základný kameň a vo februári 2018 začal pracovať nábehový tím s uvádzaním jednotky do prevádzky. V júli 2018 dosiahla prevádzka garantované parametre, nabehla výroba a bol vykonaný garančný test.

Koncern Agrofert má dnes v Šali najšpičkovejšiu, najmodernejšiu a najekologickejšiu výrobnú čpavku nie len na Slovensku, ale aj v celej Európe. Súčasťou stavby Čpavok 4 je aj výstavba novej cirkulačnej stanice chladiacej vody CV6, novej úpravne kondenzátu, modernizácie skladu čpavku a zabezpečenie potrebných nadzemných a podzemných potrubných rozvodov.

Investícia a rozvoj regiónu Šala

Projekt modernizácie výroby čpavku si vyžiadala investíciu vo výške 310 miliónov eur. Keďže ide o mimoriadne vysokú investíciu, navyše s charakterom výroby ovplyvňujúcim i európske krajiny, Duslo, a.s. získalo investičný stimul v podobe daňovej úľavy do výšky maximálne 58 miliónov eur po dobu 10 rokov.

Generálnym dodávateľom stavby je spoločnosť TechnipFMC Italy. Stavba je postavená podľa licencie Haldor Topsøe s niektorými časťami v sublicencii firmy BASF.

Duslo, a.s. vďaka projektu udrží zamestnanosť a naďalej bude najväčším zamestnávateľom v Šali, ktorého počet zamestnancov sa stále pohybuje okolo 2000. Pre región, ktorý je podľa hodnotenia zaradovaný medzi oblasti s vysokou nezamestnanosťou a životnou úrovňou nižšou než je priemer Európskej únie, je tento projekt maximálne prínosný. „Duslo, a.s. je viac ako pol storočia z pohľadu ekonomiky regiónu stabilizujúcim prvkom. Zamestnávanie ľudí v priamej výrobe, subdodávky od dodávateľov z regiónu, aj príspevky do športu, kultúry, zdravotníctva, či sociálnych vecí sú pre náš život i rozvoj veľmi dôležité. Aj preto nás významná investícia potešila,“ uviedol primátor Šale Jozef Belický.

Európska špička

V čase, kedy označuje Západ Strednú Európu za málo rozvojovú, je práve výstavba výrobné Čpavok 4 ďalšou významnou investíciou nie len pre Slovensko. Práve investovanie do vyspelých technológií znamenajú pre slovenské podniky veľkú konkurencieschopnosť. „*Tento projekt nám dáva istotu, že v dobe, keď sa investori pohybujú po celom svete a nemajú problém premiestňovať svoje výrobné kapacity, tak s Duslom, a.s. môžeme na niekoľko desaťročí počítať,*“ uzavrel Belický.

Zaujímavosti a fakty

- Výrobná Čpavok 4 je vybudovaná na ploche 385 x 110 metrov
- Technológiu jednotky tvorí viac ako 496 individuálnych zariadení, 10 reaktorov, 167 elektrických spotrebičov
- 3605 meracích prístrojov, z toho 2089 je sledovaných alebo ovládaných riadiacim systémom.
- Zariadenia prepojujú potrubia, ktoré tvoria 2242 vetiev.
- Od januára 2016 do januára 2018 bolo na stavbe odpracovaných 2,79 mil. hodín, z toho 2,6 mil. hodín v robotníckych profesiách.
- Rozsiahly školiaci program budúcej obsluhy trval celkom 16 mesiacov. Celkom bolo preškolených viac ako 100 osôb.
- Preprava najrozmernejších aparátov trvala z bratislavského prístavu do podniku tri dni. Počas montáže sa používal jeden z najväčších žeriavov v Európe s nosnosťou 1200 t.
- Výrobná kapacita 1600 t/deň
- Energetická náročnosť pod 29 GJ/t vyrobeného čpavku
- Nižšia produkcia odpadových vôd
- Produkcia emisií CO₂ pod úrovňou 1,619 t CO₂/t čpavku

Duslo a.s.

Patrí k najvýznamnejším spoločnostiam chemického priemyslu na Slovensku. Vyprofilovalo sa na výrobcu hnojív európskeho významu a globálneho dodávateľa gumárskych chemikálií, je výrobcom polyvinylacetátových a polyakrylátových lepidiel a disperzií, ktoré dodáva aj na svetový trh.

Duslo, a.s. je súčasťou medzinárodného koncernu AGROFERT, globálne pôsobiaceho v chemickom priemysle, poľnohospodárstve a potravinárstve. V roku 2005 Duslo, a.s. získalo akcie spoločnosti Istrochem, a.s. a od 1. januára 2006 je Istrochem súčasťou Duslo, a.s. Zamestnáva 2017 zamestnancov, z toho takmer 75% pracuje v robotníckych profesiách. Okrem výrobných činností prevádzkuje Duslo aj poliklinické zariadenie – jediné v okresnom meste Šaľa, v ktorom poskytuje zdravotnícke služby nielen svojim zamestnancom, ale aj

obyvateľom okolitých obcí a mesta Šaľa. K starostlivosti o zdravie obyvateľstva prispieva aj zabezpečením ohrevu vody v plavárni, ktorú prevádzkuje združenie Aquasport.

<https://www.duslo.sk/sk/aktuality/prvi-maturanti-chemici-pre-duslo>

Prví maturanti - chemici pre Duslo

V dňoch 3. a 4. apríla 2019 absolvovali žiaci Spojenej školy v Šali, študijný odbor chemik - operátor, praktickú časť maturitnej skúšky. Sú to žiaci, ktorých po celý čas štúdia finančne a materiálne podporovalo Duslo, a.s. a pripravovali sa na prácu v podniku.

Časť žiakov absolvovala maturitnú skúšku v laboratóriách praktickým predvedením komplexnej úlohy; časť obhajovala vlastný projekt grafickými prezentáciami.

Následne, 27. mája 2019 absolvovali ústnu maturitnú skúšku. Maturitná komisia hodnotila získané poznatky žiakov a ich schopnosť vyjadrovať sa v rôznych oblastiach chémie, chemickej technológie či laboratórnych meraní. Členom komisie bol aj Ing. Roman Protuš, riaditeľ Technického úseku Dusla.

Slávnostné odovzdávanie maturitných vysvedčení sa uskutočnilo 5. júna 2019. Po úspešnom ukončení štúdia niektorých žiakov čakajú prijímacie skúšky na vysoké školy a iných zamestnanie v Dusle.

<https://polnoinfo.sk/rapidne-znizenie-vyroby-mocoviny-v-duslo-sala-su-najvacsi-vyrobcadblue-v-europe/>

Rapidne zníženie výroby močoviny v Duslo Šaľa! Sú najväčší výrobca AdBlue v Európe 12. október 2021

25. 10. 2021 — Premiérova slovenská chemička **Duslo Šaľa** je najväčším evropským výrobcem vodného roztoku močoviny. A kvôli cenám plynu snížila výrobu

<https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-adblue-pro-diesely-brutalne-zdrazil-a-rychle-mizi-z-pump-auta-se-bez-nej-nerozjedou-40375960>

AdBlue pro diesely brutálně zdrazil a rychle mizí z pump. Auta se bez něj nerozjedou

[Martin Procházka](#), [Právo](#), Martin Procházka

25. 10. 2021, 12:20

O kapalinu AdBlue, kterou potřebuje k provozu velká část kamionů a některá dieselová auta, je v posledních týdnech mimořádný zájem. Při současných vysokých cenách zemního plynu, který je základní vstupní surovinou při výrobě AdBlue, se totiž producentům nevyplatí vyrábět a šíří se obavy z nedostatku.

2024 Duslo, a.s. patří k největším a nejvýznamnějším společnostem chemického průmyslu na Slovensku.

Počas svojej histórie sa vyprofilovalo na výrobcu hnojív európskeho významu a globálneho dodávateľa gumárskych chemikálií. Okrem hnojív a gumárskych chemikálií vyrába polyvinylacetátové a polyakrylátové lepidlá, disperzie a ďalšie špeciálne produkty chemickej výroby.

Sídlo spoločnosti a hlavný výrobný závod sa nachádza v tesnej blízkosti mesta Šaľa, ktoré leží v nitrianskom samosprávnom kraji na juhu západného Slovenska. Časť výrobných a obslužných činností sa vykonáva v Bratislave a v Strážskom.

Produktové portfólio spoločnosti obsahuje:

- priemyselné hnojivá

- gumárenské chemikálie
- disperzie a lepidlá
- produkty horčíkovej chémie
- špeciálne výrobky

Rok 1989	VHJ Sloznaft, odborový podnik Bratislava		
	Gumárne SNP, n. p.		972 23 Dolné Vestenice
Rok 2024	VEGUM a.s ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o. SaarGummi Slovakia s.r.o.	Gumárenská 337 Gumárenská 395 Gumárenská 397	972 23 Dolné Vestenice

Výroba gumárenských smesí, výrobku z vytlačovanej gummy, lisované gumové výrobky, strojní výroba (lisovací formy, ...)

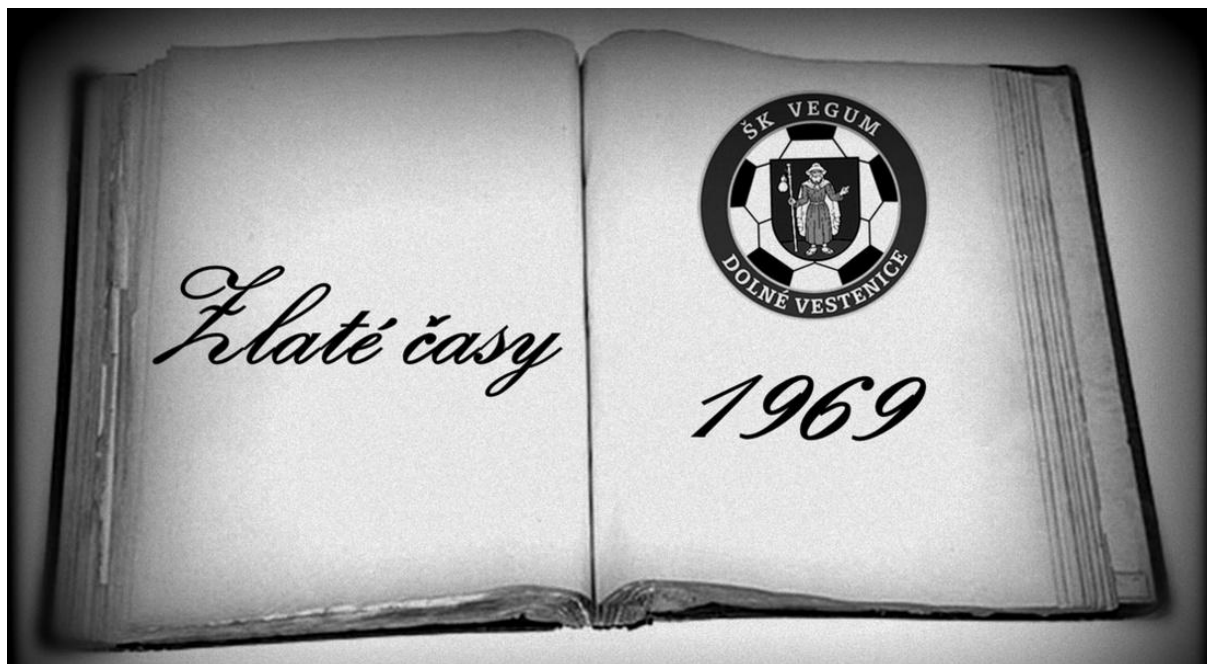
Dôležité historické míľniky VEGUM a.s.

1952   Zahájenie gumárenskej výroby

1986	Vstup do Automotive business
1989	Zahájenie Strojárskej výroby
2000	Vstup do businessu Bielej techniky
2001	Spustenie nových laboratórií
2014	Začiatok výroby TPE (termoplastických) produktov
2016	Prvé robotizované pracovisko

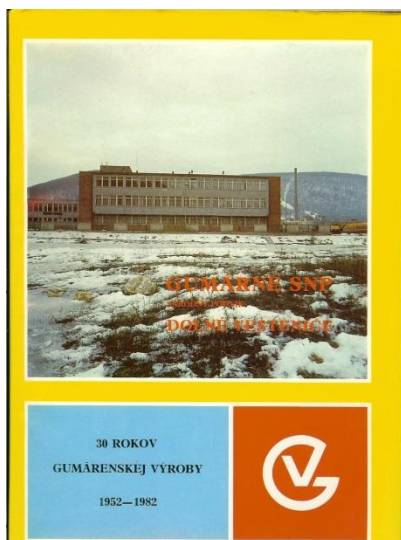
Kniha: Gumárne SNP, n.p., Dolné Vestenice / Stolárik, Jozef. Bratislava 1984. Príspevky k histórii chemického priemyslu SSR. č. 5 / Bratislava, ČSVTS - SÚV Spoločnosti priemyselnej chémie odborná skupina pre históriu chemického priemyslu a pobočka ČSVTS pri GR Slovchémia Bratislava 1984 s. 92-115.

(...) Určite by futbal a šport nebol teraz na takejto úrovni, nebyť jedného zo symbolov Dolných Vesteníc a to gumárenského podniku VEGUM a.s.. Prudký rozvoj športu nastal v našej obci práve v roku 1969, kedy bol založený národný podnik Gumárne SNP. Stalo sa tak 1. januára. Vtedajšia TJ sa razom dostala pod jeho správu a týmto krokom sa vyriešili predovšetkým ekonomické a materiálne podmienky pre ďalší kvalitatívny rast klubu. K tomuto základnému existenčnému predpokladu sa pridružil aj nový mladý funkcionársky kolektív sformovaný predovšetkým z radov ambiciózných technicko-hospodárskych pracovníkov pracujúcich v n.p. Gumárne SNP. Skĺbením týchto činiteľov, spolu s pochopením vedenia Gumárni SNP, MNV, JRD Dolné Vestenice a OV ČSTV1 , náš futbal gradoval a okrem neho vznikli aj

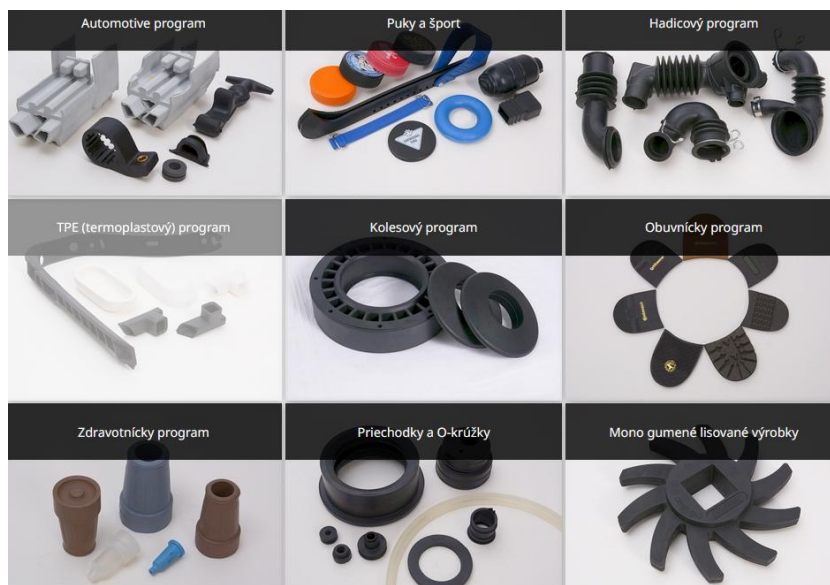

Gumárne SNP. Národný podnik Dolné Vestenice 1952-1982.

1982, 64 strán, veľký formát

Dnes (lisované):

<https://www.forbes.sk/pavol-jakubec-aky-je-v-biznise-jeho-najvacsi-uspech-a-aku-chybu-urobil/>
 Pavol Jakubec: Aký je v biznise jeho najväčší úspech a akú chybu urobil?
 Jaro Hinšt 13. 3. 2020

Pavol Jakubec patrí podľa rebríčka Forbes medzi najbohatších Slovákov a pilierom jeho biznisu je výrobca cukrovínok I. D. C. Holding. Medzi finalistov súťaže EY Podnikateľ roka 2019 sa však dostal za svoj iný projekt – gumárne Vegum.

Príbeh Jakubca a gumárskej fabriky s vyše 50-ročnou tradíciou sa začal v roku 2007. Jej majiteľ vraví, že fabrika v Dolných Vesteniciach bola firma do dobrých časov, ale v tých zlých sa nevedela zorientovať.

Firmu ozdravil a v súčasnosti má Vegum podľa neho štyri nohy, na ktorých stojí. Stavebný priemysel, ako sú tesnenia na potrubné systémy, tvorí podľa sezóny asi 15 percent výroby.

Najväčší podiel, okolo 40 percent, má biela technika, 35 percent je automotive, no a približne osem percent výroby predstavuje ich imidžovka, ktorou je výroba hokejových pukov. Za uplynulý rok ich predali 8,4 milióna kusov a podľa Jakubca sú najväčším výrobcom na svete. Kľúčový je pre nich severoamerický trh, kam ročne vyvezú až 5,3 milióna kusov a ich suvenírové puky sa predávajú aj na štadiónoch NHL.

Za uplynulý rok mal Vegum aktíva na úrovni 36 miliónov eur a vo fabrike sa sústreďujú na inovácie. Majiteľ firmy považuje za kľúčové, že sa im podarilo vybudovať dve unikátne robotické pracoviská na obsluhu gumárenského lisu. Dali im mená Fero a Laco a gumárňam majú otvoriť dvere k novým zákazkám aj vyšším tržbám. Ich vývoj sa začal už pred dvoma rokmi v snahe nahradiť a zefektívniť najťažšiu prácu vo fabrike. „Pokiaľ viem, sme jediná firma v brandži, ktorá také pracovisko dokázala vyvinúť,“ dopĺňa Jakubec. Investícia do prvého robota bola 130-tisíc eur a polovicu z tej sumy predstavovali náklady na softvér. Odhaduje, že dnes dokážu vybudovať jedno také pracovisko za 50- až 60-tisíc eur a finančné náklady by sa mali vrátiť v horizonte roka. Tento rok sa rozhodli prikúpiť aj ďalšie štyri roboty.

Pavlovi Jakubcovi patrí v [rebríčku Forbes najbohatších Slovákov](#) 22. miesto a stálicou jeho biznisu je najväčší slovenský výrobca cukrovínok I. D. C. Holding, kde má 50-percentný podiel. Firma vykazuje ročné tržby na úrovni 116 miliónov eur. Aký je najväčší pracovný úspech finalistu súťaže EY Podnikateľ roka 2019 či akú najväčšiu chybu v biznise urobil? A prečo sa oplatí podnikáť? Pozrite si krátky videorozhovor s Pavlom Jakubcom.

Poznámka redakcie: Pre znenie odpovede Pavla Jakubca na poslednú otázku dávame do pozornosti, že rozhovor sme natáčali začiatkom februára v čase, keď na Slovensku neboli potvrdené prípady nakazenia koronavírusom a celosvetovo nemal spomínaný vírus také dopady na ekonomiku a ľudské životy.

2007: (...) Teraz tento muž kupuje dolnovesteničského výrobcu gumových produktov Vegum. Je to nová situácia pre neho aj pre fabriku. P. Jakubec, ktorý pozná rokovania s obchodnými reťazcami o odbere cukrovinkárskych výrobkov, teraz vyskúša predaj gumárenských produktov. Nemenej tvrdému partnerovi. Automobilkám. A prispôbiť sa musí aj získaná fabrika. Pre Vegum bola doteraz výroba gumových súčiastok do áut iba doplnok. Firma sa sústredila na výrobu komponentov do bielej techniky, ale z gumy vyrábala vo väčšom aj športové potreby. Nový vlastník plánuje investovať hlavne do produkcie pre automobilky, ktorá sa má stať novým pilierom fabriky.

P. Jakubec má vo Vegume na čom stavať. Nielenže ide o fabriku s vyše 50-ročnou tradíciou, ale – ako sám hovorí – predchádzajúci vlastníci zo zamestnanecko-manažérskej akciovky Vezmos sa po privatizácii o gumárenský podnik fakt starali. Nerobili veľké dlhy a nevyťahovali zisky. Radšej investovali do modernizácie. Každoročne na to išla zhruba stovka miliónov korún. Vegum si tak od privatizácie v roku 1996 doteraz udržiaval slušné tržby a dokázal zachovať prácu pre zhruba tisícku zamestnancov.

Ľudia z Vezmosu navyše prispeli k tomu, že v Dolných Vesteniciach ležiacich medzi Bánovcami nad Bebravou a Novákmi vzniklo gumárenské centrum. Do svojho areálu pustili aj iných zahraničných gumárov. Nemecký Continental tam pred dvanástimi rokmi prišiel vyrábať rôzne gumové komponenty pre automobilovú výrobu. Postupne tam rozbehol produkcie súčastí prevodoviek, tlmičov a tesnenia do karosérií. I keď produkciu tesnení predvlni predal inému investorovi, luxemburskému SaarGummi. Tieto dve zahraničné firmy dávajú v Dolných Vesteniciach prácu ďalšej tisícke ľudí a dohromady tam vyrábajú gumárske produkty za takmer tri miliardy korún.

Vezmos s touto dvojkom zahraničných investorov spolupracoval len ako s nájomcami výrobných hál. P. Jakubec v nich vidí možných obchodných partnerov. Chcel by im z Vegumu dodávať komponenty.

(...) Na začiatku nového biznisu P. Jakubca boli jeho priateľské vzťahy s ľuďmi z vrcholového manažmentu fabriky, ktorí zároveň držali aj najväčšie balíky akcií Vezmosu.

„Sem-tam sme spolu hrávali tenis a stretávali sa na spoločenských akciách. Poznáme sa nejakých desať rokov. Zvykol som sa pýtať, čo majú nové,“ spomína P. Jakubec. S tým, že postupom času začal mať o túto firmu záujem. Kým fabriku získal, musel vložiť dosť energie do presvedčania. Napríklad manažerov a zamestnancov gumární združených vo vlastníckej spoločnosti Vezmos o tom, že to s Vegumom myslí vážne a má dosť peňazí na jeho ďalší rozvoj. Do troch týždňov od vyhlásenia ponuky mal viac ako 99 percent akcií Vezmosu. Veľa zohralo aj to, že nechystá prepúšťanie. Naopak, výrobu chce postupne rozširovať a vytvárať nové pracovné miesta. Hodnotu transakcie spresňovať nechce. Tak sa dohodol s predávajúcimi. „Celé ma to stojí pár stoviek miliónov korún,“ naznačuje. (...) Vegum si doteraz u odberateľov držal povest' lídra s najnižšími cenami. Aj vďaka tomu, že jeho produkty sa robili z lacnejších surovín. P. Jakubec s tým chce skončiť. Plánuje nakupovať kvalitnejšie, a teda aj drahšie suroviny. A z nich vyrábať viac výrobkov s vyššou pridanou hodnotou. Doteraz fabrika každoročne zarobila ročne okolo desať miliónov korún. Nový vlastník jej ziskový potenciál vidí na úrovni zhruba 50 až 70 miliónov. Novú halu stavať nemusí. Jeden zo zahraničných nájomníkov, luxemburský SaarGummi areál Vegumu opúšťa. Staví novú halu, a to v susedstve, priamo v Dolných Vestenciach. V uvoľnených priestoroch po Luxemburčanoch by mala stovka nových zamestnancov Vegumu začať vyrábať tesnenia do karosérií áut a komponenty do prevodoviek či tlmičov.

Slovenský výrobca pukov pre NHL dodáva Rusom len na predfaktúru. Zásoby kaučuku má do apríla

12.4. 2022 11:30 Gumárenská spoločnosť Vegum z Dolných Vesteníc patrí do biznisového portfólia Pavla Jakubca – majiteľa horalkového I.D.C. Holdingu

Spoločnosť Vegum z Dolných Vesteníc v okrese Prievidza, ktorá sa zaoberá produkciou gumárenských výrobkov pre rôzne priemyselné segmenty, vlani mierne zvýšila svoje tržby na 30,8 milióna eur, avšak jej zisk poklesol o sedem percent na 473-tisíc eur.

Oproti predminulému roku zaznamenalo Vegum zvýšenie predaja u firiem, ktoré v prvom roku pandémie výraznejšie znížili svoje odber. „Medziročne vzrástli tržby za výrobu a dodávku suvenírových pukov, keďže postupne sa rozbehla americko-kanadská NHL za účasti divákov,“ hovorí pre TREND ekonomická riaditeľka Vegumu Libuša Zvačová a dodáva, že okrem toho sa zvýšil napríklad aj odber vytlačovaných dielov pre návesy kamiónov.

Spoločnosť Vegum stojí na široko rozkročená medzi viacerými priemyselnými trhmi, v dôsledku čoho môže lepšie ustáť kritické obdobia. Najväčší podiel v štruktúre portfólia má automobilový priemysel, z ktorého firma generuje asi 30 percent tržieb.

Komponenty do bielej techniky sa podieľajú na tržbách z približne štvrtiny. Spomínané puky tvoria len doplnok výroby, spoločnosti generujú tržby okolo päť percent. Zvyšných štyridsať percent pochádza z ostatného sortimentu. Ten predstavujú zmesi, zdravotná guma, obuvnícky sortiment, ako aj gumové výrobky pre stavebný, strojársky a chemický priemysel.

Až tri štvrtiny tržieb prináša Vegumu export do zahraničia, predovšetkým je to Nemecko, Poľsko a Česká republika. Spoločnosť nemá obchodné vzťahy s Ukrajinou, zato s Ruskom áno, a to ako odberateľské, tak aj dodávateľské. (...)

https://www.trend.sk/biznis/vegum-zachranil-vyrobu-pukov-dodava-ich-aj-nhl-pracuje-svetovom-unikate?itm_brand=trend&itm_template=other&itm_modul=topic-articles&itm_position=3

Vegum zachránil výrobu pukov, dodáva ich aj do NHL. Pracuje na svetovom unikáte
23.11. 2023 10:00 Firma z Hornej Nitry chce byť po všetkých krízach opäť v tomto roku v zisku. Nedostatok ľudí rieši automatizáciou, s ohľadom na ekologizáciu zavádza nové materiály

Slovenskej firme Rezztek, ktorá vyrába špeciálne pásy na hokejky, sa nedávno podarilo získať licenciю najlepšej hokejovej ligy sveta – NHL. Táto časť výbavy je pre hokejistov dôležitá, no pre samotnú hru sú dôležité aj hokejové puky. V tejto oblasti zasa vyniká ďalšia slovenská firma Vegum podnikateľ a Pavla Jakubca.

Prísne požiadavky NHL

Od nástupu pandemického obdobia až po koniec minulého roka však firma z pochopiteľných dôvodov zaznamenala v uvedenom segmente pokles. „Naše puky sa predávajú hlavne na darčkové a tréningové účely a to predovšetkým na americkom trhu. Zmena k lepšiemu nastala koncom vlaňajška, no stále evidujeme približne 10-percentný pokles objemu výroby spred covidových rokov,“ hovorí pre TREND Libuša Zvačová, CEO spoločnosti Vegum.

Firma dnes za rok vyrobí približne štyri milióny pukov. Vlni výrazne ovplyvnili výrobu vo firme aj vysoké ceny energií. Produkcia technickej lisovanej gumy, pod ktorú patrí aj výroba pukov, je totiž energeticky najnáročnejšia. Podobné problémy mali aj niektorí známi výrobcovia pukov v Českej republike. Niektorí vlni dokonca nahlas hovorili o tom, že výroba pukov je ohrozená.

2024: (...) O čosi menej dôvodov na úsmev môže vzbudzovať ďalšia firma z jeho portfólia, gumárenský Vegum. Ten sa už roky potáca medzi stratami a miernymi ziskami. Za vlaňajšok platí prvý prípad, tržby firme síce stúpili, no hospodárenie sa dostalo do 2,2-miliónového mínusu.

SaarGummi Slovakia s.r.o. Gumárenská 397/21, 972 23 Dolné Vestenice

História holdingu SaarGummi

1947: počiatok gumárenskej výroby – zakladatelia: Hellmuth Lemm a Paul Vogt

1965: Saarská uholná spoločnosť preberá firmu s pokusom riešiť v gumárenstve zamestnanosť z dôvodu útlmu banskej činnosti v Saarsku (Saarland).

1992: počiatok internacionalizácie založenie SaarGummi Iberica v Španielsku

1997: založenie GoldSeal – SaarGummi India

1998, 1999: založenie SaarGummi Brazil, založenie Saargummi Czech, založenie Tennessee Sealing Systems (Joint Venture (JV) a Thony)

2000: kúpa THONY v Severnej Amerike, založenie SaarGummi Americas and Tennessee, Založenie SaarGummi Mexico, založenie SaarGummi Bahia (Brazília)

2001: začiatok výroby v SaarGummi: Tennessee, Mexico, Czech

2002: začiatok výroby v SaarGummi Bahia (Brazília) , presťahovanie SaarGummi do Brazil

2004: predaj všetkých spoločností SaarGummi investičnej spoločnosti „Privat Equity Gesellschaft SSVP“, založenie SG Technologies GmbH

2005: predaj SaarGummi Quebec, predaj SaarGummi Mexico, kúpa Elatech Elastomere Technology GmbH v Losheime, Viersene, Gelnhausene, kúpa ContiTech Sealing Systems v Hannover – Vahrenwalde, Dolných Vestenicich, a v Arne

2006: založenie JV v Číne, v Chorvátsku

ContiTech Vibration Control Slovakia, s. r.o. Gumárenská 395/19, Dolné Vestenice 972 23
Continental AG je v České republice zastoupen výrobními a prodejními jednotkami v
Adršpachu, Brandýse nad Labem, Frenštátě pod Radhoštěm, Jičíně, Otrokovicích a Trutnově.
Slovenskou republiku zastupují výrobní závody Púchov, Zvolen a Dolné Vestenice. Celkem v
Česku a na Slovensku koncern Continental AG zaměstnává na 16 000 pracovníků.

https://www.ceginformacio.hu/cr9230051205_CZ

ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.

2020: 692 zaměstnanců

<https://www.finstat.sk/36322792>

Spoločnosť ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o. sa v roku 2023 dostala do straty z 2,016 mil. € na -1,066 mil. € a tržby jej narástli o 5 % na 127,0 mil. €.

<https://www.continental.com/en-sk/>

Naše pobočky na Slovensku (2024)

Naše pobočka v Dolných Vestenicích byla založena v roce 1996 a vyrábíme sofistikované a dynamické komponenty pro širokou škálu typů vozidel a strojů. Naše rozsáhlé portfolio 1620 produktů zahrnuje antivibrační, závěsná nebo těsnící řešení, která se používají v osobní, nákladní, námořní nebo železniční dopravě nebo ve strojírenství. Naše produkty dodáváme více než 150 zákazníkům po celém světě. Investicemi do výzkumu a vývoje naše společnost vytváří inovativní řešení pro budoucnost mobility.

Naše produkty lze nalézt také v elektrických vozidlech a nákladních automobilech. Životní prostředí a udržitelnost jsou pro nás klíčové a naše současné úsilí vede k recyklační kvótě více než 80 %. V našem závodě zaměstnáváme přes 670 lidí a motivujeme je zajímavým ohodnocením, benefity a pestrá nabídkou zaměstnanců.

Naše kořeny sahají až do roku 1950, kdy byla v Púchově oficiálně zahájena výroba pneumatik. V současné době je Continental Tyres Slovakia největším závodem na výrobu nákladních a autobusových pneumatik v Evropě a patříme mezi TOP 5 největších evropských výrobců pneumatik pro osobní a lehká nákladní vozidla. Jen v roce 2023 jsme vyrobili téměř 37 milionů pneumatik a naše široké portfolio zahrnuje značky jako Continental, Matador, Uniroyal, Barum, Semperit, Mabor, Viking, General Tire, Gislaved a Sportiva.

Naš závod je také domovem druhého největšího R&D centra v Tire Group. S více než 4 900 kolegy jsme jedním z největších zaměstnavatelů v regionu.

V srdci Slovenska, v Continental Zvolen, vyrábíme brzdomé třmeny a elektronické parkovací brzdy pro přední výrobce automobilů po celém světě. S více než 1100 zaměstnanci v naší lokalitě jsme hrdí na to, že patříme mezi největší zaměstnavatele v regionu.

Zvolen byl vybrán jako modelový závod pro Průmysl 4.0, což znamená, že vyvíjíme inteligentní řešení pro strojní výrobní závody v oblasti Průmyslu 4.0 a definujeme budoucí standardy. Naše R&D centrum je nedílnou součástí této iniciativy. Zde, v srdci inovací a vývoje, pracuje více než 300 nadšených inženýrů a specialistů na aplikačním vývoji brzdových systémů.

<https://www.trend.sk/biznis/obchod-slovenska-cudzinou-pokoril-13-rocny-rekord-tieto-produkty-je-najvacsi-zaujem>

Obchod Slovenska s cudzinou pokoril 13-ročný rekord. O tieto produkty je najväčší záujem 26.9. 2024 12:00Len tri segmenty dosahujú v prípade exportu do zahraničia dvojciferné čísla Martin Miškerík

Hodnoty exportu aj importu vlani prekročili hranicu 100 miliárd eur, čo predstavuje najvyšší objem od roku 2010. Za celý rok 2023 vzrástol vývoz medziročne o 5,3 percenta na 108,3 miliardy eur a dovoz sa znížil o tri percentá na 104,1 miliardy eur. Zahraničný obchod Slovenska sa tak vlani po roku vrátil do kladného pásma, vykázal celoročne prebytok 4,2 miliardy eur. Toto je prehľad top produktov, ktoré sa zo Slovenska exportujú do celého sveta. Dáta z Rady slovenských exportérov sú za rok 2022.

Guma a častice z nej - 2,49 percenta

Medzi najvýznamnejšie firmy pôsobiace v gumárenskom priemysle patrí Continental Matador Rubber z Púchova, ktorá je známa výrobou osobných radiálnych pneumatík, ľahkých nákladných pneumatík a pneumatík pre off-road vozidlá. Firma Vegum, ktorej história siaha až do roku 1952 sa zasa venuje výrobe gumárenských zmesí či gumových vytlačovaných a lisovaných výrobkov. Zaujímavosťou je, že Vegum tiež vyrába hokejové puky, ktoré sa používajú aj v kanadsko-americkej NHL.

Približne 75 percent gummy a častíc z nej sa zo Slovenska vyviezlo do Európy. Najväčším odberateľom je Nemecko, kam sa vozi až 22,1 percenta týchto produktov v hodnote 607 miliónov dolárov. Nasledujú Spojené štáty s podielom 9,85 percenta a hodnotou 270 miliónov dolárov a Rakúsko s podielom 8,18 percenta s podielom 225 miliónov dolárov. Najmenším odberateľom je Turecko, kam sa vozi 4,66 percenta v hodnote 128 miliónov dolárov.

Plasty a časti nich - 2,92 percenta

Výrobe plastov a plastových komponentov sa na Slovensku venuje niekoľko významných firiem. Medzi najväčšie patrí Jasplastik z Nitry, ktorá sa špecializuje na vstrekovanie plastov a výrobu expandovaného polystyrénu. Produkty firmy nachádzajú uplatnenie v elektronickom a automobilovom priemysle. Ďalšia nitrianska firma Plastika sa špecializuje na výrobu plastových rúr a tvaroviek pre vodovodné a kanalizačné systémy.

Až 95 percent plastov a častí z nich sa zo Slovenska exportuje do Európy. Najväčším odberateľom je Česko s podielom 17,1 percenta v hodnote 548 milióna dolárov. Rovnaký podiel aj hodnota pripadá aj na Nemecko. Na tretej priečke sa nachádza Poľsko s podielom 13 percenta v hodnote 419 miliónov dolárov.

Železo a oceľ - 5,13 percenta

Medzi najväčších a najznámejších výrobcov železa a ocele na Slovensku patrí podnik U. S. Steel Košice, ktorý je zároveň jedným z najväčších výrobcov ocele v strednej Európe. Spoločnosť sa zameriava na výrobu širokého spektra oceľových produktov, vrátane plochých valcovaných

výrobných výrobkov, plechov a rúr. Americkú spoločnosť U.S. Steel vrátane košických oceľiarňí by mal kúpiť japonský koncern Nippon Steel.

Ďalším veľkým podnikom sú Železiarne Podbrezová, ktoré sa špecializujú na výrobu bezšvíkových oceľových rúr a ďalších hutníckych výrobkov. Častice a artikly zo železa a ocele za zo Slovenska exportujú najmä do európskych krajín, pričom najväčším odberateľom je Česko s podielom 23 percent v hodnote 1,3 miliardy dolárov. Nasleduje Poľsko s podielom 19,5 percenta v hodnote 1,1 miliardy dolárov a Rakúsko s podielom 12,3 percenta v hodnote 694 miliónov dolárov.

Palivá a ropné produkty - 5,59 percenta

Jedným z najväčších výrobcov a exportérov ropných produktov na Slovensku je Slovnaft. Spoločnosť sa zaoberá rafináciou ropy a výrobou širokého spektra ropných produktov vrátane benzínu, nafty, mazív a petrochemických výrobkov. Spoločnosť sa v roku 2001 stala členom maďarskej skupiny MOL a v roku 2004 integrovanou súčasťou skupiny MOL.

Takmer 100 percent palív a ropných produktov sa exportuje do Európy. Najväčším odberateľom je Maďarsko s podielom 57,7 percenta v hodnote 3,6 miliardy dolárov. Ďalej nasleduje Česko s podielom 14,7 percenta v hodnote 894 miliónov dolárov a Ukrajina s podielom 9,65 percenta v hodnote 593 miliónov dolárov.

Stroje, mechanické zariadenia a ich časti - 12,3 percenta

Najväčším výrobcom obrábacích strojov na Slovensku je spoločnosť Trens SK z Trenčína, ktorá sa špecializuje na výrobu CNC sústružníckych centier, CNC univerzálnych hrotových sústruhov či univerzálnych hrotových sústruhov. Firma dodáva produkty do viac ako 80 krajín sveta.

Významným výrobcom nákladných železničných vozňov a podvozkov je Tatravagónka a medzi ďalšie firmy z tohto segmentu patrí napríklad ŽOS Vrútky či Kraitex.

Viac ako 75 percent strojov a mechanických zariadení sa zo Slovenska exportuje do európskych krajín. Najväčším odberateľom je Nemecko s podielom 24,9 percenta v hodnote 3,39 miliardy dolárov. Druhým najväčším odberateľom je Česko s podielom 13 percent v hodnote 1,76 miliardy dolárov za ktorým nasleduje Taliansko s podielom 6,59 percenta v hodnote 895 miliónov dolárov.

Elektrické zariadenia a elektronika - 14,7 percenta

Elektrotechnický priemysel zastrešujú predovšetkým spoločnosti Foxconn Slovakia či Samsung. Foxconn je popredným výrobcom elektrotechnických produktov rôznych svetových značiek.

Aktuálne ide o produkciu LCD a OLED televízorov a dosiek plošných spojov SMT technológiou. Samsung sídliaci v Galante je dnes zameraný na produkciu najmodernejších LCD televízorov s LED technológiou. Dôležitými hráčmi sú aj Whirlpool z Popradu či Osram Slovakia z Nových Zámkov.

Celková hodnota produktov v tejto kategórii, ktorá bola za rok 2022 exportovaná do zahraničia je 16,2 miliardy dolárov. Viac ako 85 percent sa vyváža do Európy, pričom prevažne ide o výrobky spoločnosti Samsung. Najväčším odberateľom je Nemecko s podielom 19,9 percenta v hodnote 3,2 miliardy dolárov. Nasleduje Česko s podielom 11,8 percenta v hodnote 1,9 miliardy dolárov. Exportuje sa aj do Rumunska s podielom 5,2 percenta v hodnote 840 miliónov dolárov.

Autá, traktory a diely - 30,7 percenta

Automobilový priemysel má veľmi dôležitú pozíciu v slovenskej ekonomike. Veľmi dôležitou je automobilka Volkswagen sídliaca v Bratislave, ktorá patrí medzi najväčších zamestnávateľov na Slovensku. Ďalšou významnou automobilkou je Stellantis v Trnave, ďalej Jaguar v Nitre

a kórejská automobilka Kia, ktorá sídli v Žiline. Tieto firmy generuje veľký počet pracovných miest a sú významné pre slovenský export z krajiny.

Autá, traktory a diely sa zo Slovenska v roku 2022 vyvážali v celkovej hodnote 33,8 miliardy dolárov. Viac ako polovica pripadá na Európu a prevažne materské krajiny automobiliek pôsobiacich na slovenskom trhu. Najväčším odberateľom je Nemecko vďaka automobilke Volkswagen s podielom 27 percent v hodnote 9,2 miliardy dolárov. Nasleduje Francúzsko s podielom 9,82 percenta v hodnote 3,2 miliardy dolárov a Spojené štáty s podielom 8,19 percent v hodnote 2,77 miliardy dolárov. Autá, traktory a diely sa exportujú aj do Číny s podielom 7,09 percenta v hodnote 2,4 miliardy dolárov.

Rok 1989	VHJ Slovaft, odborový podnik Bratislava		
Rok 1989	Chemické závody Juraja Dimitrova, n. p.		836 05 Bratislava
Rok 2024	-		

<https://www.vucht.sk/sk/historia>

História akciovej spoločnosti VUCHT a.s. siaha až do 19. storočia.

1891 Založenie Dynamit Nobel v roku 1873 a zriadením vlastného chemického laboratória v roku 1891.

1905 Ústredné chemické laboratórium továrne DYNAMIT NOBEL pre potreby továrne.

1947 Závodné výskumné pracovisko „Výskumný ústav chemických závodov Dynamit Nobel“. Výskum v oblasti technológií výroby celulóзовých vlákien, regenerácia sírouhlika pri výrobe viskózového hodvábu a striže, výskum aktivácie bieliacich hliniek, vývoj procesov výroby čistých chemikálií a podobne.

1948 Zriadené biologické oddelenie, ktorého úlohou bolo sledovať účinky biologicky aktívnych látok, uskutočňovať výskum pôsobenia niektorých húb a mikroorganizmov proti baktériám a plesniam.

1951 – 1982 Zmena názvu na Výskumný ústav agrochemickej technológie (VUAgT). Pod týmto názvom zotrval až do konca roku 1982.

V roku 1976 bol zriadený Výskumný ústav organickej technológie CHZJD, n.p. (Chemické závody Juraja Dimitrova, národný podnik = bývalý *Dynamit Nobel*)

1983 Vytvorenie Výskumného ústavu chemickej technológie, výskumná a vývojová organizácia na báze Výskumného ústavu organickej technológie, n.p. CHZJD (Chemické závody Juraja Dimitrova) a Výskumného ústavu agrochemickej technológie, Bratislava.

1992 Akciová spoločnosť VUCHT a.s.

VUCHT a.s. nadviazal na tradíciu výskumu a vývoja vyššie uvedeného Výskumného ústavu chemickej technológie a Výskumného ústavu agrochemickej technológie.

2002 Prevzatie kapacít Duslo, a.s. v plnom rozsahu pre oblasť výskumu, vývoja a podpory predaja.

Chemické závody Juraja Dimitrova, n. p., 836 05 Bratislava

Jeden z najstarších podnikov na Slovensku; založený v roku 1873 Alfrédom Nobelom. Pôvodný program spočíval vo výrobe výbušnín. Rozhodujúca zmena nastala po roku 1945, a to výstavbou závodu na výrobu viskózového textilného hodvábu, veľkokapacitnej výroby superfosfátu a radu

technológií na výrobu gumárenských chemikálií a agrochemikálií. Po roku 1970 bol vybudovaný program výroby chemických vlákien na báze tuzemského polypropylénu, a to striže a káblíka.

areál Istrochem je súčasťou Duslo Šaľa, a.s., vlastníka Agrofert

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Istrochem>

Podnik mal historicky tieto názvy a právne formy:

- 1873: jedna z tovární medzinárodného podniku **Alfred Nobel & Co.** [doslova: Alfred Nobel a spol.] so sídlom v Hamburgu (v roku 1876 premenovaného na **Dynamit-Aktiengesellschaft, vormals Alfred Nobel & Co.** [doslova: Dynamitová účastinná spoločnosť, bývalá Alfred Nobel a spol.], skratka DAG)
- 1880: jedna z tovární podniku **Aktiengesellschaft Dynamit Nobel in Wien** [doslova: Účastinná spoločnosť Dynamit Nobel vo Viedni]
- 1918 (?) – 1945: **Účastinná spoločnosť Dynamit Nobel v Bratislave** (alebo **Dynamit Nobel, úč. spol.**); z toho v rokoch 1939 – 1945 súčasťou nemeckého koncernu [I.G. Farben](#)
- 1946 – 1951: **Chemické závody Dynamit Nobel, národný podnik**
- 1951 – 1958: **Závod Juraja Dimitrova, národný podnik, Bratislava**
- 1958 (?) – 1989: **Chemické závody Juraja Dimitrova, národný podnik (v Bratislave)** , skratka ChZJD
- 1989 (?) – marec 1990: **Slovchémia, š. p. CHEMICKÉ ZÁVODY JURAJA DIMITROVA, koncernový podnik**, skratka ChZJD
- apríl 1990 – marec 1991: **Chemické závody Juraja Dimitrova, štátny podnik**, skratka ChZJD
- marec 1991 – október 1995: **ISTROCHEM, štátny podnik**
- október 1995 – december 2005: **Istrochem, a.s.**

- január 2006 – december 2013: **Duslo, a.s. odštepny závod ISTROCHEM**

Ľudový názov bol od roku 1873 **Dynamitka** a od roku 1951 **Dimitrovka**. Názov Dimitrovka sa používa dodnes a v historických a architektonických kontextoch aj názov Dynamitka.

Továrňu založil v roku [1873 Alfred Nobel](#) ako jednu zo svojich tovární na výrobu dynamitu a iných chemikálií. Až do začiatku druhej svetovej vojny bola súčasťou rôznych podnikov v rámci skupiny podnikov Alfreda Nobela (názvy pozri vyššie). Išlo o najvýznamnejšiu chemickú továrňu v Uhorsku. Spočiatku továrňu vyrábala výbušniny (muníciu) a rôzne chemikálie, v roku 1923 jej bola odňatá licencia na výrobu výbušnín (tá bola presunutá do Semtínu v Česku), v roku 1925 začala s výrobou hnojív a naďalej vyrábala rôzne chemikálie. Počas druhej svetovej vojny, presnejšie v rokoch 1939 – 1945, bola začlenená do koncernu [I.G. Farben](#), znovu vyrábala aj priemyselné trhaviny a zaviedla sa výroba viskózoých vlákien.^[13]

V roku 1946 bola znárodnená a bolo k nej pričlenených viacero menších chemických podnikov na Slovensku, napr. Agfa-foto a (do roku 1967) Slovenský hodváb v Senici. Výrobný program bol rozšírený o výrobky na ochranu rastlín (agrochemikálie) a z trhavín sa vyrábali už len bansko-bezpečné trhaviny. V roku 1947 bol založený vlastný výskumný ústav. V roku 1951 bola továrňu premenovaná na počesť bulharského komunistického politika [Georgia Dimitrova](#). V roku 1958 bol k nej pričlenený veľký susedný závod na výrobu viskózoého hodvábu (dovtedy nazývaný [Závod mieru](#), otvorený v roku 1951). V tom istom roku továrňu založila nový závod na výrobu hnojív (dnešné Duslo), ktorý sa neskôr v roku 1966 stal samostatným podnikom (a od roku 2006 je naopak vlastníkom svojho pôvodne materského podniku – pozri nižšie). ChZJD boli od roku 1965 (?) súčasťou trustu [Slovchémia](#) (resp. už právnych predchodcov Slovchémie), ktorý zanikol v roku 1990. V polovici 70. rokov ChZJD vyrábali chemické vlákna (33 % celkovej výroby), organickú chémiu (25 %), čiže agrochemikálie a gumárenské chemikálie a prípravky do plastických hmôt, a zvyšok tvorili výrobky základnej anorganickej výroby (kyselina sírová, sírouhlík, priemyselné hnojivá, priemyselné trhaviny). Okrem toho mal podnik veľké vlastné učilište, byty a slobodárne pre pracovníkov, rekreačné zariadenia (napr. v Harmónii) a telovýchovnú jednotu (TJ Slovan ChZJD). V 80. rokoch podnik zamestnával okolo 7000 ľudí.

V roku 1989 bol podnik transformovaný z národného podniku na [štátny podnik](#), v roku 1991 premenovaný na Istrochem a v roku 1995 bol transformovaný na akciovú spoločnosť (zatiaľ vlastnenú štátom, teda [Fondom národného majetku](#)). V roku 1997 bol Istrochem sprivatizovaný – získala ho novozaložená manažérska spoločnosť [Chemické závody Bratislava, a.s. \(CHZB\)](#), členmi predstavenstva ktorej boli manažéri Istrochemu. V roku 1999, t. j. po nástupe Dzurindovej vlády, sa štát (Fond národného majetku) po dohode s CHZB znova stal vlastníkom Istrochemu (oficiálnym dôvodom bola skutočnosť, že podnik nedal žiadosť o koncentráciu na Protimonopolný úrad). Neskôr v tom istom roku bol na Istrochem vyhlásený konkurz, ktorý ale o rok neskôr Najvyšší súd zrušil pre nedostatočné dôvody na začatie konkurzu. V roku 2002 štát (Fond národného majetku) Istrochem predal skupine [Agrofert](#) (Agrofert Holding, a.s.) [Andreja Babiša](#). V roku 2006 Istrochem prestal existovať ako samostatný podnik, lebo bol začlenený do podniku Duslo, a.s. (ktorý bol od roku 2005 súčasťou Agrofertu), kde bol do roku 2013 formálne vedený už len ako „odštepny závod ISTROCHEM“. V obrovskom areáli majú hodnotu najmä pozemky – ide o 150 hektárov ucelenej plochy. Nehnutelnosti areálu Istrochem vlastní a spravuje ďalšia Babišova firma – [Istrochem Reality, a.s.](#), ktorá tieto nehnuteľnosti prenajíma sesterskému Duslu. Útlm výroby Istrochemu po roku 2002 pokračoval. Napríklad výroba

výbušnin bola odčlenená do samostatného podniku, ktorý potom A. Babiš predal spoločnosti Explosia Semtín, ktorá v roku 2009 výrobu priemyselných trhavín v Bratislave úplne zrušila. Poslednou väčšou chemickou výrobou, ktorá zostala zachovaná v areáli Istrochem je produkcia gumárenských chemikálií [sulfenaxov](#) (stav v roku 2016). Viaceré objekty v areáli v súčasnosti chátrajú.

Počet zamestnanců kolem 7000 (80. léta)

1873: jedna z Nobelových továren na výrobu dynamitu a jiných chemikálií

1946: znárodnění, 1951 jméno na počest J. Dimitrova

1958: pričleněn závod na viskóзовé hedvábí, založeno Duslo Šaľa

70. léta: chemická vlákna (33 % výroby), agro chemikálie a gumárenství (25 %), základní anorganická výroba (42 %). Vlastní učiliště, svobodárny, rekreace, TJ Slovan ChZJD.

1991 Istrochem, š.p., 2002 prodej Agrofertu, 2006 začleněn do Dusla.

2018: přežívá jen výroba sulfenaxu, který se používá při výrobě pneumatik

<https://denikreferendum.cz/clanek/28835-pripad-istrochem-kterak-andrej-babis-v-bratislave-ke-stesti-prisel>

[Deník Referendum](#) (oba články vyšly v rozmezí 2016-2020)

Případ Istrochem: kterak Andrej Babiš v Bratislavě ke štěstí přišel

[Jakub Patočka](#), [Zuzana Vlasatá](#)

Jedním z poučných příkladů toho, jak Andrej Babiš budoval své impérium, je příběh bratislavského podniku Istrochem. Redakce DR jej dnes může představit čtenářům díky tomu, že se nám podařilo jako prvním získat unikátní dokumenty.

Babišův Agrofert holding čítá mezi dvěma až třemi stovkami firem. Číslo se v podstatě každou chvíli mění v závislosti na fúzích, transformacích a akvizicích. Prakticky všechny tyto firmy mají jednu věc společnou — Andrej Babiš je sám, ačkoliv rád tvrdí opak, nevybudoval.

Jak jsme popsali již v dřívějších reportážích a v investigativní knize *Žlutý baron* na konkrétních příkladech, Babišovy akvizice jsou obvykle výsledkem predátorského obchodního jednání, nepřátelských převzetí a jednání na hraně zákona, [někdy zřejmě i za ní](#).

Ke strategickým akvizicím zejména v chemickém průmyslu by se nedostal bez politické přízně a spolupráce úplatných lidí ve státní správě. Právě proto, že je dnes Andrej Babiš premiérem České republiky, bychom neměli přehlížet způsoby, kterými vybudoval své impérium, poněvadž jako svou firmu přece sliboval řídit i český stát. Dobře Babišovu podnikatelskou kulturu ilustruje příběh z Bratislavy: akvizice chemického podniku Istrochem.

Jedná se o chemičku v širším centru Bratislavy s barvitou a dlouhou historií. O příběhu jejího vstupu do holdingu Agrofert se již cosi psalo, dosud v něm ale zůstala spousta bílých míst. Deník Referendum se ponořil do archivů a získal dosud nezveřejněné dokumenty: privatizační smlouvu, podnikatelský záměr a řadu dalších. Hovořili jsme také s pamětníky a konzultovali s experty, kteří se tématu sami věnovali.

Proč právě slovenský Istrochem? Protože se jedná o podnik mimořádného významu hned z několika hledisek. Jednak se rozkládá na ohromné ploše, která se stala součástí Bratislavy, a tak se znásobila cena pozemků, na nichž se rozkládá. A jednak jde o podnik, jehož historické ekologické zátěže se mohou proměnit v ekologickou katastrofu evropských rozměrů.

Výsledkem našeho pátrání je nejen příběh podezřelé privatizace, ale i metodického přenášení odpovědnosti Agrofertu na stát. Jinak řečeno jedná se o klasickou ukázkou privatizace zisku

a socializace ztrat v rozsahu desítek milionů eur. Celkové zisky Agrofertu na úkor Slovenska, a případně Evropské unie, se ale mohou nakonec vyšplhat do stovek milionů eur.

Andrej Babiš ve fabrice Alfreda Nobela

V roce 1873 založil Alfred Nobel v místě, které tehdy leželo kus za městem, ale dnes tvoří součást širšího centra Bratislavy, pobočku firmy Dynamit-Nobel. Bratislavská fabrika vyráběla například právě dynamit, elektrické zápalné stroje a střelný prach. V roce 1946 byl závod znárodněn a o pět let později přejmenován na Chemické závody Juraje Dimitrova podle bulharského komunistického revolucionáře, souzeného v proslulém monstrprocesu za údajné zapálení Říšského sněmu v roce 1933.

Chemický závod přežil s Dimitrovovým jménem v názvu až do revoluce v roce 1989. Po ní byl přejmenován na Istrochem. Nastal čas budování nové podnikatelské vrstvy společnosti, jinými slovy privatizace. Na Slovensku se státní podniky postupně dostávaly Mečiarovým režimem posvěceným soukromým subjektům. Zápas o moc se i tehdy vedl také ekonomickými prostředky.

Tak jako mnoho jiných podniků se v čase polistopadových nadějí Istrochem pokusili privatizovat jeho zaměstnanci. Z iniciativy generálního ředitele závodu Vladimíra Harmince vznikla v devadesátých letech zaměstnanecká akciovka Istronova, on sám v ní měl třináctiprocentní podíl, a ta měla velký zájem někdejší „Dynamitku“ získat.

Jenomže porevoluční naděje rychle vystřídaly v obou rozdělených republikách privatizační modely, které měly především upevnit nové mocenské elity. V roce 1997 tak slovenský Fond národního majetku rozhodl jinak. 67 procent akcií přiklepl firmě Chemické závody Bratislava, a to přesto, že nabídly zaplatit 1,8 miliardy slovenských korun, zatímco zaměstnanecká Istronova 2,5 miliardy slovenských korun.

Základní jmění společnosti bylo v té době 3,2 miliardy korun. „Během týdne se rozhodlo o privatizaci ve prospěch subjektu, o kterém do té doby nikdo z nás nic nevěděl,“ řekl tehdy tisku zklamaný ředitel Harminc.

Jenomže už o dva roky později se nový vlastník většinového podílu Fondu národního majetku nelíbil a stát se začal snažit získat podnik zpět. Doplňme, že v té době už na Slovensku Mečiarovu vládu vystřídala pravice Mikuláše Dzurindy.

Oficiální důvody říkají, že podnik nepodal žádost o koncentraci na antimonopolní úřad. Někteří autoři, například novinář Tomáš Lemešani, který svou dlouholetou práci zúročil i v knize Z Bureše Babišem, už dříve spekovali o zákulisních hrách, které se snažily podnik přihrát novému majiteli: a to právě budovateli československého chemického impéria.

Šéf Chemických závodů Bratislava Marián Trandžik vymohl od Fondem národního majetku v mimosoudním dohodě odškodnění 272 milionů slovenských korun. Fond je zaplatil z účtu Istrochemu, a začalo se privatizovat nanovo, konkrétně necelých 92 % akcií.

Andrej Babiš o Istrochem velice stál. Jak nám vypověděl dobře informovaný svědek, který si přál zůstat anonymní, Babiš obcházел konkurenty a lidi s blízkou vazbou na ně a snažil se hrát přesilovou hru. Tvrdil údajně, že je s Fondem národního majetku domluvený na pravidlech, která pomohou favorizovat jeho firmu. Průběh privatizace nasvědčuje, že nemusel blufovat.

Z původních zájemců se nakonec do soutěže přihlásili dva. Zahraniční korporace, o nichž spekovala média a jejichž korespondence s Fondem národního majetku, kde formulují předběžný zájem, lze najít ve Slovenském národním archivu, nabídku nakonec nepodaly. Chemička Duslo Šaľa, která tehdy ještě nepatřila Agrofertu a pro níž by Istrochem byla logická akvizice, nakonec ztratila zájem. Postarší, konzervativní inženýři v čele s Jozefem Kollárem

v jejím vedení se obávali velkých závazků v souvislosti se starými ekologickými zátěžemi v areálu.

Protože se jim navíc dle jejich představ nedostalo dostatečného prostoru k auditu Istrochemu, hodili jej za hlavu. Mluvíci Dusla do médií suše komentoval: „Už jsme skoro zapomněli, že nějaký Istrochem existuje.“

Obálku s nabídkou do soutěže tedy doručily Novácké chemické závody a Istrodeza, patřící do portfolia Agrofertu. Istrodeza vznikla transformací z původní firmy Sagitta-Chem, jejímž stoprocentním vlastníkem byla v roce 1999 společnost Agrofert Slovakia, s „cílem postupného vytvoření podmínek pro vstup subjektů skupiny Agrofert na slovenský trh“ (citace z Podnikatelského záměru na společnost Istrochem a. s.). V roce 2001 skupila sto procent akcií Sagitta-Chemu valašskomeziříčská Deza, tehdy již člen skupiny Agrofert.

A právě Babišův podnik zvítězil. Že k tomu nevedly férové podmínky, nasvědčuje několik okolností. Obálka Nováckých chemických závodů byla z výběrového řízení vyřazena kvůli pozdnímu dodání, konkrétně o osm minut. Jde sice o nedodržení podmínek soutěže, zástupce závodů ale zpoždění odůvodnil nepřítomností pracovnice Fondu národního majetku v kanceláři — jinými slovy byl přesvědčen, že zdržení nezpůsobil vlastní vinou.

Snad o něco zajímavější je zjištění DR, které se týká nabízené ceny. Novácké chemické závody ve své obálce nabídky částku dvě stě milionů slovenských korun. „V případě vykonání ekologického auditu předpokládáme navýšení ceny minimálně o (dalších) dvě stě milionů korun,“ psaly dále. Istrochem si tedy cenily přinejmenším na čtyři sta milionů slovenských korun. Babišova Istrodeza nabídla 202 milionů bez další možnosti navýšení.

Zarážející také může být, že na všech listech v obálce Istrodezy je částka dopsaná ručně, což může naznačovat, že ji někdo dopsal až poté, co se seznámil s nabídkou Nováckých chemických závodů. O tom, jak to s ručně vepsanou cenou v obálce Istrodezy bylo doopravdy, důkazy nemáme, byť rozdíl dvou milionů působí přinejmenším podivně. Víme ale, že i navzdory stížnosti Nováckých chemických závodů Andrej Babiš Istrochem získal.

Že si Fond národního majetku nechal ujít příležitost k prodeji Istrochemu za vyšší cenu, není z hlediska finančního pohledu na věc vše. Nejenom, že de facto podnik prodal za minus sedmdesát milionů, neboť současně předchozího majitele rozhodujícího podílu akcií, Dušana Trandžika, v rámci mimosoudního vypořádání vyplatil zmíněným odškodným ve výši 272 milionů. Cena byla navíc o celý řád nižší oproti první privatizaci.

V roce 1997 prodal Fond národního majetku 67 % akcií Istrochemu za 1,8 miliardy korun, jenom o pět let později to bylo 92 % akcií za 202 milionů. Výroční zprávy přitom nedokládají, že by byl Istrochem v krizi, právě naopak — tržby i provozní hospodářský výsledek rostly. Základní jmění dosahovalo 4,3 miliardy slovenských korun.

„Ten podnik měl stabilní tržby, byl v růstu, ale Fond národního majetku na něj chtěl vyhlásit konkurz, což zastavil soud. Může to naznačovat, že jej takto chtěli prodat cíleně pod cenou,“ komentoval po obeznámení s případem pro DR ekonomický analytik Michal Pícl. To se nakonec evidentně i podařilo.

[Reálné inflaci slovenské koruny](#) vývoj ceny také neodpovídá. Při prostém přepočtu inflace bez ohledu na vývoj cen vstupů a výsledných produktů vychází, že v roce 2002 by cena dvaadvadesátiprocentního podílu akcií Istrochemu měla být více než 3,7 miliardy slovenských korun. 202 milionů by naopak dávalo smysl při obrovské deflaci.

Zvláště cena působí také vedle toho, že v roce 2001 jen sám Agrofert coby obchodní partner dodal Istrochemu suroviny za více než 200 milionů slovenských korun a odebral výrobky za více než 400 milionů. Kdo jako jediný tedy na privatizaci v roce 2002 doopravdy a více než dobře

vydělal, je jasné. Byl to další mimořádný kup Andreje Babiše. Co vlastně za tak směšnou částku na úkor Slovenska získal, si ale teprve ukážeme.

Skutečné bohatství Istrochemu

Alfred Nobel založil pobočku své továrny u Bratislavy proto, že v karpatském regionu byla tehdy velká poptávka po dynamitu — zejména pro stavbu železnic a do hornictví. Během první světové války přibyla i vojenská výroba, konkrétně produkce trhavin ekrazit.

Nový režim po roce 1948 přinesl do Dimitrovky výrobu umělých hnojiv, s tou je dnes však konec. A výrobu průmyslových trhavin Andrej Babiš záhy po převzetí Istrochemu prodal pardubické Explosii, která bratislavskou pobočku posléze v roce 2009 uzavřela.

Do dnešních dní v areálu přežívá jen výroba sulfenaxu, chemikálie, která se používá při výrobě pneumatik. Těžiště produkce gumárenské chemie však bylo nejen na Slovensku, ale i v rámci RVHP v Duslu, kde k tomu zřídili i výzkumný ústav. Tam obstarávali devadesát procent produkce, zbylých deset procent produkovali právě v Istrochemu.

Proto mělo pro Duslo logiku Istrochem koupit. Obě firmy se nakonec stejně o pár let později spojily — když v roce 2005 Duslo koupil Andrej Babiš.

Logiku měl nákup ale i pro Babiše, který v rozhovoru pro časopis Trend před privatizací vysvětlil: „Jde nám o integraci s Dezou (chemička ve Valašském Meziříčí, pozn. red.), která vyrábí benzen a dodává ho do Ostravy, odkud Istrochemu dodávají suroviny na gumárenské chemikálie... Pro nás je to zajímavé jako investice charakteristická pro naši skupinu. Snažíme se nakupovat fabriky, které nejsou v dobrém stavu, za rozumnou cenu. Potom chceme uskutečnit restrukturalizaci a tím vytvořit přidanou hodnotu.“

Ponechme nyní stranou typickou Babišovu taktiku tvrdit něco, co neodpovídá skutečnosti. Jak jsme si ukázali výše, Istrochem nebyl v době privatizace Agrofertem podnik — přinejmenším ekonomicky — ve špatném stavu. Hlavní hodnota bratislavského podniku totiž ležela už tehdy jinde.

Istrochem je svým způsobem zakopaná hřivna, o čemž samozřejmě jeho kupec dobře věděl. Bavíme se o rozsáhlém areálu v širším centru Bratislavy. Celková plocha čítá zhruba 240 hektarů, tedy skoro dva a půl milionu čtverečních metrů. Smysl by, zvláště pro investora, dávalo tento — dnes z velké části opuštěný průmyslový areál — přebudovat v něco s přidanou hodnotou. Třeba v obytnou a komerční čtvrť.

Jak jsme se přesvědčili na vlastní oči, v bezprostředním okolí Istrochemu už nová bytová výstavba čile kypí. A jsou to také důvody, proč o koupi podniku usilovalo v jisté fázi i město Bratislava.

Takové plány se Andreji Babišovi ještě před několika lety dost možná honily hlavou, případně mu dokonce ležely na stole. V roce 2009 vypracoval architektonický ateliér Architekti BKŠP (známí bratislavští architekti Pavol Paňák a Martin Kusý) urbanistickou studii areálu Istrochemu s cílem revitalizovat zanikající průmyslový areál a na jeho místě vybudovat právě bydlení, občanskou vybavenost a komerční zónu.

Plán, který dodnes visí na webu [ateliéru](#), počítal s plochou 160 hektarů pozemků. „Naše studie byla ověřovací studií s náplní komplexního obytného souboru s městskou a vyšší občanskou vybaveností. Zhotovili jsme ji na objednávku majitele areálu. Od jejího ukončení jsme se již dalšího dění neúčastnili a neznáme další záměry na tomto území. Ověřovací studie obnáší testování kapacity území pro zvolenou funkci, dopady nového stavu v širším i vzdálenějším okolí, nové dopravní vazby, environmentální dopady a podobně,“ vysvětlil DR Pavol Paňák. Pro tuto chvíli ale projekt leží u ledu. Firma Istrochem Reality, vlastník nemovitostí Istrochemu, který byl v roce 2006 formálně včleněn pod tou dobou již Babišovo Duslo Šála, na svých

stránkách nabízí pronájem i prodej budov nejen v areálu chemičky, ale i další, které patří jiným dceřiným firmám Agrofertu. Zajímavým detailem je, že ateliér Architekti BKŠP sídlí v jedné z bývalých vodárenských věží Istrochemu, hned vedle vstupu do hlavní administrativní budovy podniku. Jedná se o ceněnou moderní rekonstrukci.

Andrej Babiš tedy za 202 milionů slovenských korun získal podnik s areálem, jehož pozemky mají dnes potenciálně cenu několika set milionů, avšak v eurech. Nejen s českým, ale i se slovenským státem pro něj tedy musí být radost obchodovat.

Ale aby se mohly pozemky v areálu Istrochemu proměnit ve stavební parcely, nejdůležitější manévr ho teprve čeká. Už nyní je jasné, že strategie je stejná jako při veškerém jeho podnikání: privatizovat zisky, socializovat náklady. Podrobnosti k jeho dalším záměrům přineseme [zítra](#).

<https://denikreferendum.cz/clanek/28842-babisuv-bratislavsky-istrochem-lezi-u-ledu-ceka-na-pomoc-evropske-unie>

Babišův bratislavský Istrochem leží u ledu. Čeká na pomoc Evropské unie?

[Jakub Patočka](#), [Zuzana Vlasatá](#)

Podivné okolnosti, za nichž Andrej Babiš levně přišel k majetku obrovské ceny v širším centru Bratislavy, jsme už popsali. Dnes se věnujeme tomu, jak Agrofert manévruje, aby staré ekologické zátěže zaplatilo Slovensko či Evropská unie.

[Ukázali jsme si](#), že spolu se slovenskou fabrikou vyrábějící gumárenské chemikálie koupil Andrej Babiš za hubičku potenciálně velice slibný developerský projekt. Mohl by s ním výhodně spekulovat. Ceny stavebních parcel v Bratislavě rostou, prakticky nikde už neklesnou pod 200 eur za metr čtvereční — a Istrochem má zhruba 240 hektarů. Jen cena pozemků, pokud by se proměnily ve stavební parcely, může tedy přinést kolem půl miliardy eur.

Jak je tedy vůbec možné, že Andrej Babiš v roce 2002 zaplatil za Istrochem ani ne padesátinu této sumy, 202 milionů slovenských korun? Souvisí to bezprostředně s tím, proč areál Istrochemu ještě v roce 2018 leží de facto ladem. Pro vysvětlení se musíme vrátit do hluboké minulosti, kdy vznikl fenomén, jemuž se dnes říká „staré ekologické zátěže“ — tedy znečištění, způsobené státními průmyslovými podniky.

V předchozím textu jsme se zmínili o tom, že důležitým kritériem pro vstup do privatizace Istrochemu v roce 2002 byl pro zájemce ekologický audit závodu, který stát uchazečům neumožnil. Právě proto se tehdy mnozí z potenciálních kupců, včetně zahraničních firem, nakonec tendru neúčastnili.

A jediný Babišův konkurent byl ochoten nabídnout oproti Agrofertu dvojnásobnou cenu, pokud by mohl audit vykonat. Istrochem totiž coby chemička vyprodukoval za svou historii sahající do devatenáctého století spoustu nebezpečných toxických odpadů, jež se stále nacházejí v areálu i jeho bezprostředním okolí. A čím dál naléhavěji vyvstává potřeba je odstranit.

Ve svém Podnikatelském záměru, s nímž se ucházel o koupi společnosti Istrochem, který jsme měli možnost prostudovat ve Slovenském národním archivu, Agrofert k ekologickým zátěžím píše: „Istrochem je pro Agrofert velkou investiční příležitostí, avšak v této souvislosti je potřeba upozornit na staré ekologické zátěže a hlavně rizikové umístění podniku, který se nachází v rámci obydlené části Bratislavy. Jen divize gumárenských chemikálií si vyžádá rozvojové investice za dvě stě milionů slovenských korun a spolu s investicemi do ekologie bude muset nový majitel vynaložit v následujících deseti letech v závislosti na výkonnosti přibližně jednu miliardu. Při stanovování ceny za prodávanou majoritu musí skupina Agrofert zvážit všechna rizika, která se mohou projevit v následujících deseti letech.“

V předchozím textu jsme psali o podezřele nízké ceně, kterou Andrej Babiš za Istrochem zaplatil. Čím by její výši zdůvodnil on sám? Už v Podnikatelském záměru na společnost Istrochem Agrofert píše v bodě Investiční program o tom, že „zvyšování výkonnosti společnosti Istrochem je podmíněné realizací investičních akcí v celkovém objemu jedné miliardy slovenských korun“.

Hovoří se konkrétně o 240 milionech do výroby gumárenských chemikálií, 75 milionech do výroby vláken a barevných koncentrátů (v případě dobrého odbytu pak má následovat investice dalších 225 milionů), 150 milionech do průmyslových trhavin, 200 milionech do čistírny odpadních vod a 120 milionech do snížení energetických nákladů, zabezpečení podnikatelských cílů v oblasti skladování nebezpečného odpadu, splnění legislativních podmínek zvýšení bezpečnosti provozu, komplementaci ekonomického informačního systému a systému podpory prodeje.

Tyto investice měly podle Agrofertu vést ke zvýšení ročních tržeb minimálně o jednu miliardu slovenských korun ročně. A dostaly se také do jednoho z odstavců kupní smlouvy mezi Fondem národního majetku a Istrodezou, kterou se podařilo Deníku Referendum exkluzivně získat: „Kupující prosadí, aby společnost Istrochem, a. s. investovala do svého rozvoje, zejména do ekologie, ode dne uzavření této smlouvy do roku 2012 sumu 1 000 000 000 slovenských korun.“

Zní to jako relevantní zdůvodnění celkově nízké ceny Istrochemu. Ale jak se ukazuje, opět jenom na papíře.

Triky s právní subjektivitou

K 1. 1. 2004 zanikla společnost Istrodeza, kupec Istrochemu a nástupnickou společností se stal právě Istrochem. Majetek i závazky obou společností se sloučily do jednoho. Dva roky na to se tento „nový“ podnik sloučil se společností Duslo, a. s., která se mezi tím stala součástí Agrofertu za okolností, jež zasluhují samostatný text.

Od 1. 7. 2006 pak byla právním nástupcem Istrochemu společnost Avion Invest, a. s.

Uskutečnila se tedy další fúze. Vzápětí se ale tento nový konglomerát přejmenoval na Duslo, a. s. Zřejmě z důvodu, že je to obchodní značka, kterou chtěli zachovat. V praxi to ale znamená, že firma Duslo, jedna z nejdůležitějších chemiček v bývalém bloku RVHP, má dnes IČO původní společnosti Avion Invest.

Proč jsou tyto rošády důležité? Mají totiž přímý dopad na závazky uvedené v kupní smlouvě: „Rozměňuje se tím povinnost investovat miliardu. Máme-li nástupnickou společnost, která je desetkrát či stokrát větší než ta původní, závazek se plní podstatně snáz. V zásadě z toho vyplývá závazek, aby od roku 2006 do svého rozvoje investovalo Duslo Šala,“ vysvětlil Deníku Referendum advokát specializovaný na obchodní právo Antonín Továrek.

Ve smlouvě mezi Istrodezou a Fondem národního majetku není řečeno nic konkrétnějšího nad uvedenou citací. Není zde fixace na žádné konkrétní místo, účel, není uvedeno, jaká proporce z oné miliardy má sloužit na ekologii. Je tam jen ono neurčité a právně nic nevypovídající slovo „zejména“.

Dotaženo ad absurdum, kdyby se například Istrochem rozhodl v roce 2003 otevřít v rámci svého rozvoje pobočku v Košicích a naplnil by při tom zákonem stanovené ekologické regule, bylo by to v pořádku. Areál v Bratislavě mohl klidně chátrat, což se stalo... Anebo mohl případně čekat na prodej developerovi, který by z něj vybudoval lukrativní projekt, což je zřejmě základní současný plán.

Protože ale zmíněný odstavec privatizační smlouvy, který zavazuje kupce investovat jednu miliardu zejména do ekologie, obsahuje také větu: „Kupující bude prodávajícího průběžně

informovat o uskutečněných investičních akcích ve společnosti Istrochem, a.s.," chtěli jsme se přesvědčit, zda svými úvahami, že Andrej Babiš se Slovenskem vyběhl, někomu nekřivdíme. Nástupci Fondu národního majetku jsme poslali oficiální žádost o informace upřesňující povahu investic.

Odpověď zasláná Scarlett Filipovičovou ve své úplnosti zní: „Oznamujeme vám, že v registratuře společnosti MH Manažment, a. s. jako právním nástupci FNM SR, se nenacházejí žádné doklady prokazující způsob a výši plnění předmětného smluvního závazku. Obecně lze konstatovat, že uvedená kupní smlouva je evidovaná jako uzavřená.“ Babiš tedy nic neprokazoval. A Slovensku slíbená miliarda investic evidentně nechyběla. Asi je to bohatá země. Dvě stě jedenáctka pro Denník N

Navzdory velkým plánům, popsaným v podnikatelském záměru Agrofertu na společnost Istrochem, druhdy slovná chemička dnes skoro leží ladem. Agrofert sliboval inovaci v oblasti gumárenských chemikálií, agrochemikálií, polypropylénových vláken a průmyslových trhavín, psal o kontinuální přípravě nových a inovovaných výrobků. Nic z toho se ale nestalo.

Jak jsme již uvedli, jediné, co přežilo dodnes, je výroba sulfenaxu, strašidelný areál, který přitahuje lapače urbexových zážitků, a staré ekologické zátěže. Ty především.

Tím se konečně dostáváme ke kapitole příběhu, která nás k Istrochemu vůbec zavedla. Tou je toxická skládka Chemických závodů Juraje Dimitrova, alias toxická skládka ve Vrakuni. Slovenská média ji začala výrazněji sledovat až kolem roku 2015, tedy poté, co se druhý nejbohatší Čech slovenského původu stal českým ministrem financí. Novináři v České republice i na Slovensku se začali soustředěněji věnovat jeho podnikání — a tedy i Istrochemu.

Pozoruhodnou reakci na zvýšený zájem novinářů o vrakuňskou toxickou skládku jsme našli dokonce i mezi dokumenty, které se týkaly celého privatizačního projektu Istrochemu, ve Slovenském národním archivu. Zatoulala se sem i jedna z korespondencí redaktora slovenského Denníku N se zástupci Fondu národního majetku.

Mluvčí Fondu národního majetku a ministerstva financí Miriam Žiaková přeposílá dotaz novináře Juraje Koníka již zmíněné Scarlett Filipovičové se vzkazem: „Ahoj Scarlett, tuto žádost je potřeba vyřídit přes 211 (slovenský zákon o svobodném přístupu k informacím, pozn. red.), důvod vysvětlím osobně. PS: Pro informaci pro předsedu (Branislav Bacik, předseda FNM, pozn. red.) a Juraja Gerdu, tento postup jsme dohodli na vládě v případě Denníku N.“

„Ahoj Scarlett, tento postup jsme dohodli na vládě v případě Denníku N...“

O důvodech podivné domluvy ve slovenské vládě můžeme jen spekulovat. Faktem zůstává, že privatizační smlouvu, která by jeho dotaz objasnila, novinář nedostal.

Kauza vrakuňské toxické skládky je ale především dlouho neřešenou ekologickou kalamitou, jež hrozí přerůst v katastrofou evropského významu. A tak budeme raději věřit, že by se o ni média zajímala v každém případě, nehledě na politické angažmá Andreje Babiše.

Tikající apokalypsa pod Vrakušou

Toxická skládka, která neleží v areálu Istrochemu, ale v městské části Vrakuš, v oblasti bývalého ramene Malého Dunaje, byla založena v roce 1966. Do roku 1979 na ni Chemické závody Juraje Dimitrova vyvezly devadesát tisíc kubíků nebezpečného chemického odpadu. Toxický odpad se do ní ale vyvážel patrně už dříve, za časů Alfréda Nobela a první republiky — respektive odtékal sem kanálem, kterému místní vynašili přílehlavý název Smradlavka.

Jak uvádí zpráva z monitoringu Státního geologického ústavu Dionýza Štúra, provedeného v červenci 2017: „Skládka zabírá 46,5 tisíc metrů čtverečních, toxický odpad je navrstvený do výšky dvou metrů a je přikrytý dvěma až třemi metry zeminy. Nacházejí se zde různé barevná, pravděpodobně polypropylénová vlákna v různém stupni rozkladu, pastovité materiály

různých odstínů, připomínající nátěrové barvy promíchané s jílem a šterkem, igelitové útržky, granuláty bílé až průhledné barvy (zbytkový materiál výroby pesticidů?).“

Když jsme oblast sami navštívili, neviděli jsme nic zajímavého. Kus parcely zarostlý plevelem, nijak neoplocený, takže na něj může vkročit prakticky každý. O to cennější jsou [fotografie pracovníků geologického ústavu](#). Voda pod skládkou, kterou analyzují, je na první pohled odporná, zakalená do černa a vykazuje ostrý chemický zápach.

„Z analýzy vzorků, kterou vykonal Státní geologický ústav Dionýza Štúra vyplývá, že přímo pod skládkou a v okolí, které je zasažené kontaminačním mrakem, se v podzemní vodě našlo množství chemických látek. Mezi nimi několik druhů pesticidů (např. prometryn, simazin), též chlorované uhlovodíky či ropné látky. Dále jsou zde anorganické složky, jako je arzén, nikl, sírany a další,“ píše se v analýze.

A právě o vodu jde v případě Istrochem především. Vrakunská skládka je totiž zcela mimořádně nezabezpečená. Má pouhé šterkové podloží, kterým chemikálie prosakují do podzemních vod.

„Pamětníci říkají, že to tam vyváželi na korbách nákladáků. Něco v barelech, něco jen v kartonových krabicích,“ vypráví ve svém obývacím pokoji místní zastupitel a aktivista, v civilním životě také herec, Juraj Štubniak.

„Problém nastal, když v roce 1992 dokončili přehradu Gabčíkovo,“ pokračuje. Podzemní vody stouply zhruba o osm metrů a toxická voda z Vrakuně se začala pod zemí šířit dál. Můžeme si ji představit jako podzemní mrak, který se pomalíčku pohybuje — směrem k takzvanému Žitnému ostrovu, největší zásobárně pitné vody v Evropě.

V samotné Vrakuni platí od roku 2002 zákaz používání vody ze studní k pití a zalévání.

Je nepochopitelné, že situace zapříčiněná před půl stoletím, jejíž závažnost jen stoupá, je stále nevyřešená.

Slovenští ministři životního prostředí se jeden za druhým pouze vymlouvají. Ten současný, László Sólymos, na webu ministerstva bez okolků přiznává: „Zřejmě se teď plným právem ptáte, proč přichází řešení až teď. Budu upřímný — nevím. Nikdy jsem se neohlížel do minulosti. Pro mě osobně je podstatné hlavně to, abychom vložili všechnu energii do řešení. Lidem ve Vrakuni to dlužíme. Do té doby bych chtěl vás, Vrakunčany, opět požádat, abyste nepoužívali vodu ze studní.“

A pokud je o Žitný ostrov, není podle ministra potřeba dramatizovat situaci. Jeho ohrožení prý není na pořadu dne — alespoň pro příštích deset let.

Z hlediska vlastníka Istrochemu se ale věc jeví jako problém a brzda v dalším rozvoji. Navzdory skandálně liknavým vyjádřením politiků všichni vědí, že ekologickou zátěž je potřeba urgentně sanovat, že — jak se říká — včera již bylo pozdě.

Dnes už to vypadá, že se řešení blíží. Ministerstvo má vypracovaný sanační projekt, existuje plán práce. Toxikálie mají být obestavěny sarkofágem, jehož stěny budou mít tloušťku osmdesát centimetrů a půjdou zhruba dvacet metrů pod zem. Sarkofág bude skládku uzavírat i shora. Konkrétní rok, kdy by měl být hotov, však stále neznáme.

Sporný bod paragrafu 4

Proč to celé tak dlouho trvalo? Dalo by se odpovědět stručně. Bylo potřeba na celý projekt sanace skládky najít peníze, a to tak, aby nemusely jít z pokladny Agrofertu.

Ale popořadě: V září 2002 [bylo na programu](#) slovenské vlády mimo jiné projednávání bodu o koncepci řešení starých environmentálních zátěží. Na ministerstvu životního prostředí se tématu věnovala pracovní skupina, jejíž členkou byla tehdy i hydrogeoložka Elena Fatulová, dnes předsedkyně Institutu vodní politiky, občanské organizace, kterou sama založila.

Pracovní skupina přebírala inspiraci z dánského systému správy a řešení environmentálních zátěží. Dánská vláda dokonce dala k dispozici slovenským úředníkům svůj software. Práce se zdála perfektně rozběhnutá. Pracovní skupina konzultovala téma také s kanadskými úředníky. Na podzim 2002 byl ale zmíněný bod programu nečekaně vypuštěn z jednání vlády. Následoval postupný útlum všech rozběhnutých prací. V roce 2003 byla sloučena ochrana vod a její využívání. „Nastal přesun kompetencí z ministerstva zemědělství, které mělo na starost využívání vod, na ministerstvo životního prostředí, které zas mělo v kompetenci jejich ochranu. Ochrana vod byla postupně vytlačena na okraj zájmu,“ vzpomíná Elena Fatulová.

Tématu environmentálních zátěží se chopila na ministerstvu životního prostředí geologická skupina vedená ředitelkou sekce geologie a přírodních zdrojů Vlastou Jánovou. „Všechny naše aktivity byly zastaveny. Já sama jsem měla doslova zakázáno se dalších jednání účastnit,“ dodává doktorka Fatulová.

V roce 2011, tedy dvaadvacet let po převratu, slovenský parlament přijal dlouho očekávaný a nanejvýš potřebný zákon o environmentálních zátěžích. Vypracovala jej „geologická skupina“ Vlasty Jánové. Environmentální zátěže se konečně měly začít řešit systematicky.

Jedním z dilemat odstraňování starých environmentálních zátěží samozřejmě je, kdo to zaplatí. Jinými slovy, kdo je původcem znečištění a kdo takzvanou „povinnou osobou“. Likvidace environmentálních zátěží je velice nákladná, a tak v případě porevolučně privatizovaných, ale předrevolučně znečištěných státních podniků zůstává relevantní otázkou, nakolik má sanaci platit nový vlastník.

Ještě při přípravě koncepce řešení environmentálních zátěží původní „vodařskou skupinou“ se diskutovalo o rozdělení odpovědnosti mezi stát a nového vlastníka. „Byli jsme domluvení s ministerstvem zemědělství, že do privatizačních smluv stanovíme podíl odpovědnosti. Povedlo se to například u U. S. Steel Košice, které stát prodal zahraničnímu vlastníku.“

O environmentálních zátěžích proběhlo jednání a podíl odpovědnosti mezi státem a vlastníkem se stanovil smluvně. Přesně tak jsme si to představovali,“ připomíná Elena Fatulová.

V novém zákoně to ale dopadlo úplně jinak. A právě výsledek vývoje celé slovenské koncepce řešení environmentálních zátěží dává zřejmě odpověď i na to, proč byla „záhadně“ rozpuštěna pracovní skupina kolem Eleny Fatulové, shodou okolností právě v době, kdy Babiš kupoval Istrochem.

Odstavec d paragrafu 4 takřka o desetiletí později schváleného zákona o environmentálních zátěžích, který definuje určení povinné osoby, říká, že za ni není možné určit subjekt, který je schopen prokázat, že environmentální zátěž vznikla v důsledku ukládání odpadů, jež bylo v souladu s právoplatným povolením.

Právě tento odstavec se vším všudy zbavuje vlastníka Istrochemu, tedy Agrofert, jakéhokoliv finančního závazku ve vztahu k sanaci toxické skládky Vrakuňa. Skládku totiž byla 14. 7. 1966 skutečně Městským národním výborem Bratislava povolena. Andrej Babiš tak díky jedinému paragrafu získal jistotu, že staré znečištění se pokryje z veřejných peněz.

„Ten zákon je napsaný jednoduše tak, aby umožnil hladké čerpání eurofondů pro účely sanací starých environmentálních zátěží. Navíc tak, aby do toho nikdo neviděl. Podmínkou pro získání eurofondů na konkrétní projekt je prokázat, že žadatel je povinnou osobou. Ministerstvo životního prostředí, konkrétně pak sekce geologie, tím, že toto prokáže, dostává pod kontrolu celý proces realizace sanací. Včetně netransparentního financování jednotlivých fází prací,“ komentuje situaci Elena Fatulová.

Babišovi lidé se snažili

Otázka, která se zde nabízí, zní: Je to celé náhoda? Je zákon o environmentálních zátěžích ve své podobě ten nejlepší možný ve veřejném zájmu, anebo je výsledkem vědomé manipulace někoho, kdo hájil primárně zájmy původců znečištění?

Zmíněný bod paragrafu čtyři působí vedle bodů a, b, c neorganicky, jako pěst na oko. A není to náhoda. Privatizéři státních průmyslových podniků velmi dobře věděli, co si s nimi kupují — staré znečištění, které je často tikající bombou.

A od samého začátku nebyli připraveni za sanace utrácet ze svého. Je naprosto příznačné, že rozložení zodpovědnosti za starou environmentální zátěž mezi stát a nového vlastníka se podařilo při prodeji Američanům. Najednou dává smysl, proč se privatizace Istrochemu za nevyjasněných okolností nechtěli účastnit zahraniční zájemci. A proč se toho naopak nebál Andrej Babiš, který od počátku své podnikání stavěl na četných nadstandardních vazbách s politiky.

Pracovních jednání při tvorbě zákona o environmentálních zátěžích se aktivně účastnili zástupci svazu chemického průmyslu i konkrétních chemiček. Ale také slovenská pobočka Greenpeace. Pamětníci nebylo těžké najít.

„Prosazení bodu, který říká, že povinnou osobou není ten, kdo prokáže, že skládka byla legálně povolena, na jednáních nejhlasitěji prosazovali zástupci Dusla,“ vzpomíná tehdejší zástupkyně Greenpeace na jednáních Kateřina Věntušová, nyní Chajdiaková, aniž by věděla, že právě role Babišova podniku nás zvláště zajímá. Duslo podle ní navíc dělalo nejvíce obstrukcí. Pokaždé vyslalo na jednání jiného člověka, který se choval, jako by měl za úkol celý proces především nabourávat.

Další důležitou souvislostí případu je, že mohl být vyřešen o mnoho let dříve. A to podle vodního zákona z roku 2004, kde v paragrafu 42 stojí: „Ten, kdo způsobí poškození povrchových nebo podzemních vod, anebo prostředí s nimi souvisejícím, je povinný vykonat opatření na nápravu, anebo uhradit s tím spojené náklady. Tato povinnost se vztahuje i na nabyvatele majetku, s jehož existencí či používáním je uvedené poškození v příčinné souvislosti.“

Proč se vakuňská toxická skládka neřešila podle vodního zákona, nevíme. Kdo na tom ale vydělal, je zcela jasné.

„Zákon o environmentálních zátěžích je duplicitní, proti čemuž jsme bojovali. Ještě za mého působení jsme byli na ministerstvu domluvení, že v něm nebudou věci, které jsou již v jiných zákonech,“ vzpomíná Elena Fatulová. Po rozprášení pracovní skupiny, které byla součástí, už za to ale neměl kdo bojovat.

Slovenská republika vzala staré environmentální zátěže na sebe — a musí doufat, že v rozpočtech eurofondů bude dost peněz. Andrej Babiš a s ním všichni nabyvatelé podniků s nevyjasněnou odpovědností za staré environmentální zátěže si mohou gratulovat.

Slůvko Smradlavka namísto epilogu

Slovenský ministr životního prostředí László Sólymos se před veřejností chlubí, že se mu po dlouhých letech nečinnosti jeho předchůdců podařilo problémy s vakuňskou skládkou vyřešit. Máme nad procesem, jímž se k onomu řešení dospělo, mávnout rukou ve smyslu, že účel světí prostředky a že je jedno, jak se to vyřešilo, hlavně, že už to je?

Bohužel, ani závěr istrochemské anabáze patrně není bez rozporu. Podle Eleny Fatulové není projekt sanace skládky Vakuňa kvalitní, neboť není jisté, že sanace zastaví další šíření toxického mraku podzemní vody. Okolo skládky Vakuňa navíc leží více možných zdrojů znečištění podzemních vod, které ohrožují zdroje pitné vody na Žitném ostrově: další skládky, letiště, sám areál Istrochemu... Sanovat se má však pouze toxická skládka Vakuňa. Za takřka třicet milionů eur.

„Je to asi dvoukilometrové území, které chtějí ohraničit osmdesát centimetrů silným betonovým sarkofágem, zapuštěným do hloubky přes dvacet metrů. Pod skládkou samotnou jsou jíly, měly by být nepropustné. Problém ale je, že je to v zastavěném území, kudy vedou inženýrské sítě. Ten sarkofág bude děravý, čili hrozí, že do něj poteče voda, která bude následně vytékat ven. Jinými slovy, bude to super job pro sanační firmu, jelikož tuto vodu bude nutné soustavně odčerpávat,“ vysvětluje Elena Fatulová, která sanační projekt pečlivě studovala.

Se svým Institutem vodní politiky se Fatulová rovněž účastnila zjišťovacího řízení v rámci posuzování vlivů na životní prostředí — EIA. „Proces EIA zřejmě vyžaduje Evropská komise kvůli financování z eurofondů. Je to vůbec první environmentální zátěž na Slovensku, která byla do tohoto procesu zařazena,“ vysvětluje.

Vše ale skončilo již ve zjišťovací fázi řízení. Vliv na životní prostředí posuzovat nebude.

A nebudou se porovnávat ani jiné varianty sanace.

„Problém je, že ne všechno znečištění, které se blíží k Žitnému ostrovu, pochází z Vrakuni. Už více než patnáct let je známo, že z východní části Bratislavy jdou chlorované uhlovodíky. Jsou rozšířené asi pět kilometrů od Žitného ostrova a bezprostředně ohrožují vodárenské zdroje. Ze skládky Vrakuňa to však nepochází a autoři analýzy nezjistili, odkud to tedy jde. Celá slavná sanace budou tedy nejspíš vyhozené peníze,“ upozorňuje Elena Fatulová.

Je tady ale ještě jeden detail. Sama skládka je od areálu Istrochemu vzdálená asi dva kilometry. Pokud ji navštívíte, místní a pamětníci se brzy rozpovídají o kanálu, kterým fabrika do bývalého Mlýnského ramene Dunaje vypouštěla odpadní vody. Právě kvůli příšernému zápachu, který se kolem linul, si kanál vysloužil přezdívku Smradlavka.

„Můj manžel vzpomíná, že si okolo jako malí hráli. Jednomu chlapci se prý poté, co do Smradlavky spadl, rozpadlo oblečení,“ připomíná pro ilustraci složení odpadních vod Elena Fatulová.

Není známo, zda dokonce právě odtud nepochází ony chlorované uhlovodíky. A co víc. Správné řízení o hledání povinné osoby se týkalo pouze skládky Vrakuňa. Nikoli však právě Smradlavky, která je, ne-li součástí dané staré environmentální zátěže, pak zcela samostatnou zátěží, kterou je logicky nutné také sanovat.

Nabízejí se ale otázky: Byla by i v případě Smradlavky hledání povinné osoby vyřešeno stejným paragrafem jako sama skládka, která byla legálně zřízena v červenci 1966? A co sám areál Istrochemu? Také ho někdo Andreji Babišovi vyčistí z veřejných prostředků? Přijme Slovensko ještě nějaké další zákony, kterými zase převezme odpovědnost z Agrofertu na sebe?

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Istrochem>

Geologický prieskum areálu Istrochem z roku 2009

[[upraviť](#) | [upraviť zdroj](#)]

Firma [Istrochem Reality](#), a.s. si nechala v roku 2009 vypracovať geologický prieskum areálu, ktorý mal zhodnotiť znečistenie prostredia v dôsledku dlhotrvajúcej chemickej výroby.^[20] Správu z prieskumu si firma nechala utajiť na desať rokov, k jej odtajneniu došlo v júni 2020 environmentalistkou [Tamarou Stohlovou](#) zo strany [SPOLU – občianska demokracia](#).^[22] Prieskum poukazuje na kontamináciu podzemnej vody aj pôdy v areáli závodu, organickými aj anorganickými látkami. Výskumníci namerali atrazín, toluén, arzén, olovo, benzén, PCB látky, pričom došlo už aj k ich vzájomnému miešaniu. Všetky sú pre človeka škodlivé a viaceré sú aj karcinogénne alebo spôsobujú iné závažné ochorenia. Pri viacerých látkach boli ich povolené limity prekročené viac ako tisícnásobne. „Samotní autori popisujú, že na viacerých lokalitách bolo cítiť silný chemický zápach, ktoré bolo ťažké uniesť. Vrty odhalili v

zemi fialové polia s tekutými látkami, bielu vrstvu pesticídov, alebo štrkopiesky s mocným organickým zápachom,“ uviedla [Stohlová](#).^{[23][24]} Súčasťou zverejneného prieskumu bol aj predpokladaný model šírenia jednotlivých znečisťujúcich látok na nasledujúcich 20 rokov. „Dnes môžeme hovoriť o znečistení medzi Kuchajdou a Zlatými pieskami, to znamená na úrovni Trnávky, Ružinova a smerom na Vrakunu, kde sa predpokladá, že dôjde ku kontaktu s Vrakunskou skládkou a prípadnými ďalšími chemickými reakciami,“ prízvukuje Stohlová. Autori samotnej štúdie už pred 10 rokmi vystríhali pred možným šírením znečistenia smerom na Žitný ostrov, pričom v okolí areálu závodu už vtedy vznikali obytné zóny, rekreačné zóny a hrozila aj ďalšia výstavba. Autori preto navrhovali najrozsiahlejšiu a najnákladnejšiu sanáciu v plnom rozsahu. To znamená, že by odčerpali kontaminovanú vodu, odťažili kontaminovanú pôdu, aby sa zabránilo ďalšej kontaminácii vody i pôdy.^{[23][24]}

Geologický prieskum skládky vo Vrakuni z roku 2014

Prieskum bol sústredený na teleso skládky, na ktorú bol skládkovaný chemický odpad z CHZJD. Vzhľadom na zistenú úroveň a rozsah znečistenia zemín a podzemných vôd bola analýzou rizika preukázaná aktuálnosť rizika pre receptory v biologickej kontaktnej zóne i riziká šírenia sa znečistenia podzemnou vodou a to pre zástupcov všetkých skupín hlavných kontaminantov zistených na skládke.^[25]

Niektoré znečisťujúce látky podľa výsledkov modelovania, ale aj podľa prieskumu už dnes významne ohrozujú kvalitu vody v oblasti Vrakune, Podunajských Biskupíc a prenikajú ďalej do Žitného ostrova (do vzdialenosti až 5 km od skládky). Pre juhovýchodnú časť skládky na základe výpočtu zdravotných rizík pre všetky relevantné expozičné cesty vyplynuli závažné nekarcinogénne, ale najmä karcinogénne účinky z pôsobenia viacerých kontaminantov a to hlavne látok ako arzén, BTEX, chlórbenzén, 1, 4 dichlórbenzén, PCB, ako aj hodnotených pesticídov a herbicídov. Z vypracovanej Analýzy rizika jednoznačne vyplýva, že v prípade skúmaného územia skládky CHZJD je potrebné pristúpiť k nápravným opatreniam (sanácii znečisteného územia).^[25]

Dosiahnuté výsledky potvrdili rozsiahle znečistenie pôdneho vzduchu, horninového prostredia a podzemných vôd širokou škálou kontaminantov. Priestor skládky je vysoko znečistený a je zdrojom znečistenia podzemných vôd, ktoré šíria znečistenie v smere prúdenia podzemnej vody. Skúmané územie skládky CHZJD predstavuje významné environmentálne aj zdravotné riziko, ktoré si vyžaduje realizáciu sanačných opatrení. Ako vhodnejší koncepčný variant nápravných opatrení v rámci spracovanej štúdie uskutočniteľnosti sanácie, bol vybraný variant aktívnej sanácie.^[25]

Súčasnosť

[\[upraviť\]](#) | [upraviť zdroj](#)

Z areálu roky unikalo a stále uniká vážne znečistenie do podzemných vôd, ktoré sa šíri ďalej do obývaného okolia. Upozornila na to strana [SPOLU – občianska demokracia](#), ktorá zrealizovala v nadväznosti na odtajnenie prieskumu rozbor vody zo studne v neďalekej obytnej štvrti. Ten potvrdil prítomnosť znečistenia pesticídmi a ďalšími chemikáliami, ako aj prekročenie povolených limitov pre ich obsah v podzemnej vode.^[26] Regionálny úrad verejného zdravotníctva v reakcii označil vodu za zdravotne rizikovú a vydal zákaz používať ju na pitie, osobnú hygienu a zalievanie konzumovaných plodín.^[27] Šírenie znečistenia do mestských častí Nové mesto, Ružinov a Rača potvrdili aj ďalšie rozboru iniciované poslancami mestského zastupiteľstva Bratislavy, Petrom Strapákom a Martinom Vlačíkom.^[28] Ochránár a podpredseda [SPOLU – občianska demokracia](#) [Erik Baláž](#) vyzval ministra životného prostredia,

aby v tejto veci urýchlene konal a aby sa zabránilo ďalšej kontaminácii lokality. Minister životného prostredia [Ján Budaj](#) uvítal otvorenie ďalšej témy veľkej envirozáťaže a prisľúbil, že rezort odštartuje práce na legislatívnej zmene, aby takéto zistenia nemohol nikto tajiť. ^[24]

<https://www.yimba.sk/clanky/najvacsi-brownfield-caka-na-zmenu-nove-mesto-chce-menit-istrochem-predstavuje-prve-vizie>

[Adrian Gubčo](#) 22.01.2024 17:32

Najväčší brownfield čaká na zmenu. Nové Mesto chce meniť Istrochem, predstavuje prvé vízie *Premena Istrochemu na polyfunkčnú mestskú štvrť s bývaním, pracoviskami, verejnými priestormi a miestami pre trávenie voľného času je jednou z najväčších výziev pre Bratislavu v tomto storočí. Extrémne znečistený areál by mohol byť domovom pre desaťtisíce obyvateľov. Uvedomovať si to začína aj mestská časť Nové Mesto, ktorá začína s prvými krokmi smerom k regenerácii územia.*

Veľká vízia samosprávy

História Istrochemu – známeho aj ako Dimitrovka alebo Dynamit-Nobel – siaha do 19. storočia. Východne od Bratislavy postupne začal rásť mohutný chemicko-zbrojársky závod, zameraný na výrobu výbušnín a chemikálií. Po vzniku Československa sa výroba výbušnín presunula do českého Semtínu, závod však pokračoval v produkcii chemikálií a hnojív. Po druhej svetovej vojne sa chemická výroba rozšírila (vyrábali sa napríklad pesticídy), k podniku boli pričlenené aj susedné Závody mieru. V 80-tych rokoch tu pracovali približne 7-tisíc ľudí.

Počas celého tohto obdobia dochádzalo k obrovským environmentálnym škodám. Celkové štandardy boli nízke, preto sa postupne zvyšovalo znečistenie podlažia a podnik devastoval prostredie aj v iných častiach mesta – jednak v podobe skládok vo Vrakuni a Žabom majeri, ako aj vypúšťaním škodlivín do bývalého Mlynského ramena. Ešte pred jeho zasypaním v 60-tych rokoch 20. storočia si získalo prezývku „Smradľavka“.

Dnes je areál z veľkej časti utlmený. Viaceré budovy sú opustené a postupne chátrajú. Znečistenie sa vplyvom pohybu podzemných vôd spod podniku šíri do okolia, pričom prieskumy [nasvedčujú](#), že už prenikli do podlažia v obývaných častiach mesta v Ružinove, najmä v štvrti Trnávka. Do budúca hrozí kontakt so skládkou vo Vrakuni, čo by spôsobilo ďalšie obrovské škody.

Na druhej strane, rozľahlé územie Istrochemu, ktoré disponuje dobrým napojením na centrum mesta vďaka električkovej radiále (radiálam) aj železničným tratiam, predstavuje obrovský potenciál pre rozvoj. Pokiaľ by sa podarilo záťaž odstrániť a územie otvoriť, vzniknúť by tu mohli celé mestské štvrte s bývaním pre desiatky tisíc ľudí. Súčasťou zóny sú aj obytné kolónie, ktoré by sa takto lepšie zapojili do života mesta a získali potrebné služby.

Myslí si to aj mestská časť Bratislava – Nové Mesto. „*Napriek tomu, že ide o vstupnú bránu do hlavného mesta, v súčasnosti je však len malá časť tohto územia efektívne využitá,*“ konštatuje samospráva. „*Mestská časť Bratislava - Nové Mesto mieni toto rozľahlé územie transformovať na modernú mestskú štvrť.*“

Za prvý krok označuje prípravu urbanistickej štúdie, ktorá bude podkladom pre zmenu Územného plánu. Chce tak vopred zadefinovať umiestnenie bývania, občianskej vybavenosti, zelene, možností rekreácie, ako aj napojenie verejnou dopravou či zlepšenie podmienok pre peších a cyklistov. Do procesu regulácie sa rozhodla zapojiť Fakultu architektúry a dizajnu Slovenskej technickej univerzity (FAD STU).

V rámci spolupráce viac ako 120 študentov a študentiek Ústavu urbanizmu a územného plánovania FAD STU vypracovalo urbanistické návrhy, ktoré priniesli víziu, ako z územia

brownfieldov vytvorit' nové Nové Mesto. „*Veľmi ma teší, že študentky a študenti sa zhostili úlohy svedomito a priniesli veľké množstvo nápadov, ako našu mestskú časť posunúť vpred,*“ zhodnotil starosta mestskej časti Bratislava - Nové Mesto Matúš Čupka. „*Najviac oceňujem využitie moderných prístupov pri tvorbe mesta a snahu navrhnuť takú mestskú štvrť, ktorá má byť príjemná pre jej obyvateľov i návštevníkov.*“ Práce študentov sa majú zaradiť medzi podklady pri tvorbe budúcej štúdie.

(...)

Vlastníci pozemkov nie sú a ani nemajú byť súčasťou tvorby štúdie. Potvrďuje to aj starosta Čupka. Kľúčovým vlastníkom pozemkov je spoločnosť Istrochem Reality, patriaca od portfólia aktivít bývalého českého premiéra Andreja Babiša. „*So spoločnosťou Istrochem Reality máme rozbehnuté diskusie o viacerých témach, nakoľko ide o vlastníka veľkých pozemkov nielen v rámci továrne, ale aj štvrtí ako je Dimitrovka, Biely Kríž alebo Mierová kolónia. Sledujú naše aktivity a zatiaľ javili záujem o tom s nami diskutovať,*“ sumarizuje situáciu. Do budúca ale chce firmu zapojiť do jednotlivých procesov.

Z databáze Slovenského filmového ústavu – dokumentárny filmy o továrne:

- 1.100 rokov chemickej výroby v Bratislave (1973), 14 min
- 2.30 víťazných rokov dimitrovcov (1978), 19 min
- 3.Dymogam (1958), 2 min
- 4.Chemické závody Juraja Dimitrova (1987), 24 min. Dokumentárny film o výrobně-ekonomickém, ale i kulturně-sociálním programu národného podniku CHZJD.
- 5.Memento (1973), 7 min
- 6.Polypropylénové vlákna (1980), 12 min

Knihy vydané CHZJD:

Minimum ochrany okrasných rastlín

[Zlatica Vaneková](#) , [Bedřich Zelený](#) , [Eva Valášková](#)

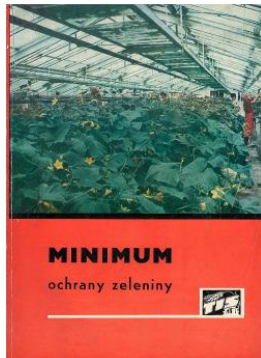
Vydáno: 1969 , [Chemické závody Juraja Dimitrova](#)

Počet stran: 88

Jazyk vydání: český

Forma: klasická kniha

Vazba knihy: mäkká / brožovaná
Náklad: 15 000 ks

Minimum ochrany zeleniny

[Vladimír Zacha](#) , [Bedřich Zelený](#) , [Zlatica Vaneková](#) , [kolektiv autorů](#)

Vydáno: 1967 , [Chemické závody Juraja Dimitrova](#)

Počet stran: 164

Jazyk vydání: český

Forma: klasická kniha

Vazba knihy: mäkká / brožovaná

Náklad: 13 000 ks

<https://www.teraz.sk/magazin/unikatne-fotografie-dynamitka-ba/282822-clanok.html>

UNIKÁTNE FOTOGRAFIE: Ako sa zmenila Dynamitka na Dimitrovku

Vďaka portálu Vtedy.sk prinášame unikátne dobové fotografie z archívu TASR s originálnymi popiskami.

Autor [TASR/TERAZ.sk](#)

1. októbra 2017 6:15

Bratislava 1.októbra (Teraz.sk/TASR) - Slávne bratislavské závody Dynamit-Nobel, ktoré vyrábali výbušniny, vznikli v októbri v roku 1873 na severovýchode od vtedajšieho Prešporka v Rakúsko-Uhorsku. Sú spojené s úspešným švédskym podnikateľom Alfrédom Nobelom. Za celú éru fungovania závodu došlo len k trom haváriám. Počas komunistického režimu podnik zmenil v roku 1951 názov na Chemické závody Juraja Dimitrova podľa osobnosti bulharského komunistického hnutia. Portál Teraz.sk prináša unikátne fotografie s pôvodnými originálnymi popiskami.

Slovenský pracujúci ľud nastupuje do päťročnice. Jeden z mnohých statočných robotníkov v závode Dynamit-Nobel pri obsluhu točovky, 3.1.1949 *Foto: TASR*

Slovenský pracujúci ľud nastupuje do päťročnice. Povereník sociálnej starostlivosti František Zupka preberá postup výroby v závode Dynamit-Nobel v deň vyhlásenia päťročnice, 3.1.1949. *Foto: TASR*

Slávnostné premenovanie Dynamitky na Závod Juraja Dimitrova. Znárodním nášho priemyslu zbavili sme sa navždy vykorisťovateľov pracujúceho ľudu, no ešte kde tu bijú do oči staré názvy podnikov, pripomínajúce neslávnu éru kapitalistických čias. Aj národný podnik Dynamit - Nobel niesol doteraz meno, pripomínajúce všetko utrpenie, hlad, biedu, nezamestnanosť a vojny, vyvolávané imperialistickými podpaľáčmi. A preto sa v pondelok 2.júla zišli pracujúci toho závodu, aby videli splnenie svojej dávnej túžby zbaviť sa starého názvu a prijať meno J. Dimitrova, veľkého syna bulharského ľudu. Podnik stal sa už dávnejšie údernickým závodom, druhý rok päťročnice splnil do 12.decembra 1950 a tretí rok so zvýšenými úlohami splnil až do pomenovania na 101,7 percent. Svoje nové meno si teda vyslúžil statočnou prácou celého osadenstva, 3.7.1951 *.Foto: TASR*

Slovenský pracujúci ľud nastupuje do päťročnice. Osadenstvo závodu Dynamit-Nobel počas prejavu povereníka sociálnej starostlivosti Františka Zupku, 3.1.1949 *Foto: TASR*

K podnikom, ktoré na Slovensku úspešne splnili päťročnicu patria aj Chemické závody Juraja Dimitrova v Bratislave. S úlohami jej plánu sa vyrovnali už 17. decembra. V poslednom roku piatej päťročnice vyprodukojú CHZJD výrobky za 2 miliardy 140 miliónov korún. Úlohy roku 1975 splnili 19. decembra. Do inovačného programu patrí aj nová výroba granulovaných viaczožkových hnojív, 30.12.1975 Foto: TASR

Osadenstvo Chemických závodov J. Dimitrova v Bratislave vstupuje do nového roku s pekným vienkem výrobkami v hodnote 13 miliónov korún, vyrobenými vlni v nadpláne. Smerné čísla vykonávacieho plánu v roku 1973 určujú zvýšiť hrubú výrobu o 4,5% a produktivitu o 5,5 %. Náročné úlohy sú v investičnej výstavbe - vzrastie o 71 %. Dimitrovka, ako prvá v ČSSR zavedie v tomto roku výrobu obohateného superfosfátu. Podstatne sa rozšíri výroba doma aj v zahraničí hľadaného polypropylénového káblíka, pre ktorý budujú nákladom cca 40 miliónov korún nové objekty. Na snímkach výroba káblíka, jediná svojho druhu v krajinách RVHP, 2.1.1973. Foto: TASR

K podnikom, ktoré na Slovensku úspešne splnili päťročnicu patria aj Chemické závody Juraja Dimitrova v Bratislave. S úlohami jej plánu sa vyrovnali už 17. decembra. V poslednom roku piatej päťročnice vyprodukojú CHZJD výrobky za 2 miliardy 140 miliónov korún. Úlohy roku 1975 splnili 19. decembra. Dobré výsledky v bratislavskej Dimitrovke priniesla inovácia výrobného programu, do ktorého patrí aj výstavba nových kapacít na produkciu syntetických vlákien. Najväčší význam má výroba polypropylénového káblíka, ktorý v podniku vyrábajú aj pre krajiny RVHP, 30.12.1975. Foto: TASR

VUCHT a. s. – vlastník Agrofert. Počet zamestnanců je v kategorii 50-99.

VUCHT a.s. – Výskumný ústav chemicko technologický - poskytuje komplexné služby v oblasti výskumu a vývoja technológií pre chemický priemysel, energetiku a ekológiu.

Sústredujeme všetky činnosti od laboratórneho výskumu až po projektovanie pod jednu strechu.

Vďaka tomu dosahujeme ideálny prenos informácii medzi jednotlivými stupňami procesu.

Portfólio služieb pokrýva všetky procesy potrebné k úspešnému vývoju technológií.

- *základný a aplikovaný technologicky orientovaný výskum v oblasti anorganickej chémie s dôrazom na materiály a procesy využiteľné pre procesy výroby granulovaných hnojív*
- *základný a aplikovaný technologicky orientovaný výskum v oblasti organickej chémie s dôrazom na hydrogenačné procesy ako je výroba anilínu, procesy syntézy aromatických diamínov a ďalších produktov a medziproduktov s dôrazom na antioxidanty a stabilizátory*
- *výskum v oblasti ekologického využitia druhotných surovín ako je komunálny odpad a triedený plastový odpad*
- *výskum a vývoj postupov prípravy chemických látok*
- *vývoj aktívnych látok pre oblasť aplikácie polymérov*
- *vývoj aditív pre agrochemický sektor ako sú inhibítory nitrifikácie, činidlá povrchovej úpravy granulovaných hnojív*
- *návrh technologických procesov*
- *optimalizácia chemicko-technologických procesov*
- *pilotné testovanie*
- *chemicko - inžinierske modelovanie, výpočty a optimalizácie*
- *kompletné projektové riešenie od štúdie uskutočniteľnosti po realizačnú projektovú dokumentáciu*

- energetické auditovanie
- malotonážna výroba chemických špecialít

Vlastná produkcia chemických špecialít je zameraná na produkty vyžadujúce zvláštne zručnosti a znalosti v oblasti výroby, vývoja, kontroly kvality, či podpory predaja týchto výrobkov.

Využívame výhody vysokej odbornej úrovne pracovníkov, pružného systému organizácie a trvalého dialógu s odberateľmi.

<https://www.vucht.sk/sk/historia>

História

História akciovej spoločnosti VUCHT a.s. siaha až do 19. storočia.

1891 Založenie Dynamit Nobel v roku 1873 a zriadením vlastného chemického laboratória v roku 1891.

1905 Ústredné chemické laboratórium továrne DYNAMIT NOBEL pre potreby továrne.

1947 Závodné výskumné pracovisko „Výskumný ústav chemických závodov Dynamit Nobel“. Výskum v oblasti technológií výroby celulóзовých vlákien, regenerácia sírouhlíka pri výrobe viskóзовého hodvábu a striže, výskum aktivácie bieliacich hliniek, vývoj procesov výroby čistých chemikálií a podobne.

1948 Zriadené biologické oddelenie, ktorého úlohou bolo sledovať účinky biologicky aktívnych látok, uskutočňovať výskum pôsobenia niektorých húb a mikroorganizmov proti baktériám a plesniam.

1951 – 1982 Zmena názvu na Výskumný ústav agrochemickej technológie (VUAgT). Pod týmto názvom zotrval až do konca roku 1982.

V roku 1976 bol zriadený Výskumný ústav organickej technológie CHZJD, n.p. (Chemické závody Juraja Dimitrova, národný podnik = bývalý *Dynamit Nobel*)

1983 Vytvorenie Výskumného ústavu chemickej technológie, výskumná a vývojová organizácia na báze Výskumného ústavu organickej technológie, n.p. CHZJD (Chemické závody Juraja Dimitrova) a Výskumného ústavu agrochemickej technológie, Bratislava.

1992 Akciová spoločnosť VUCHT a.s.

VUCHT a.s. nadviazal na tradíciu výskumu a vývoja vyššie uvedeného Výskumného ústavu chemickej technológie a Výskumného ústavu agrochemickej technológie.

2002 Prevzatie kapacít Duslo, a.s. v plnom rozsahu pre oblasť výskumu, vývoja a podpory predaja.

https://www.schems.sk/chemzi_pdf/ChemZi20110702.pdf

ChemZi 7 (14) (2011)

Priemyselný profil

„Dynamitka, Dimirovka, Istrochem – od roku 1873 dokedy?“ ¶ (časť druhá)

Od 2. svetovej vojny do r. 1989 Prvou veľkou povojnovou investíciou bola výstavba Závodu mieru, ktorý mal slúžiť výrobe viskóзовého hodvábu, v starom objekte Vistra zostala výroba viskózovej striže. Stavba trvala od roku 1947 do r. 1951, podľa projektu architekta Karfíka. Pôvodne tu mala byť inštalovaná najmodernejšia americká technológia (f. Kohorn); keďže medzičasom sa k moci dostali komunisti a začalo obdobie studenej vojny, USA uvalili embargo na ďalšie dodávky technológie. Chýbajúce časti zariadení napokon dokázal vyrobiť strojársky cech Dynamitky, čo bol z technického hľadiska pozoruhodný výkon.

Už pred spustením Závodu mieru bola v areáli 5. cechu dokončená nová prevádzka sírouhlika, ktorého spotreba zahájením novej výroby viskózy adekvátne stúpila. Pokračovalo sa vo výrobe kyseliny sírovej a ďalších anorganických produktov, hnojív, priemyselných trhavín pre civilné účely; vojenský sektor sa neobnovil. Na výrobu vojenských výbušnín vláda zriadila nový muničný závod Chemko v Strážskom (v r. 1952), strategicky umiestnený v hlbokom zázemí blízko východných hraníc republiky. Ako odštepny závod Dimitrovky vzniká v r. 1958 v Šali tzv. Dusikáreň, čoskoro premenovaná na Duslo.

Popri rozširovaní tradičných technológií sa však v znárodnenej DynamitkeDimitrovke začali rozvíjať i dve nové odvetvia zásadného významu. Jednak šlo o prostriedky ochrany rastlín – insekticídy, fungicídy, herbicídy atď., jednak o gumárenské chemikálie a ďalšie prísady do plastov ako napr. antioxidanty. Obe odvetvia zahŕňajú skôr malotonážne, komplikovanejšie výroby zväčša organickej chémie, vedúce k produktom s relatívne vysokou pridanou hodnotou. Budovanie týchto výrob kládlo rastúce nároky na výskum a vývoj, čo viedlo ku vzniku výskumných oddelení, ktorých spleťtými transformáciami vznikol napokon dnešný VUCHT (Výskumný ústav chemickej technológie).

Samotná výroba prebiehala v „budovateľských“ 50-tych rokoch v tvrdých podmienkach, neraz pripomínajúcich trestanecký tábor. Pre ilustráciu pomerov, vtedajšie zákony umožňovali podniku neakceptovať výpoveď zo strany zamestnanca. Niektoré prevádzky zamestnávali väzňov, vrátane politických. Namáhavá a nezdravá práca, spojená s nárastom exhalátov do mestského ovzdušia a únikom toxických chemikálií do pôdy a podzemných vôd sa podpísali na verejnej mienke. Chemická fabrika sa stala symbolom ekologickej pohromy. Tu kdesi sú korene čoraz napätejších vzťahov medzi mestom a podnikom. Správa oboch subjektov bola síce v rukách tej istej štátostrany, ale konflikt záujmov tlel pod povrchom. Tým viac, že v priebehu 20. storočia sa Bratislava rozrástla i do okolia závodu.

Vzhľadom na strategický význam pre štát, mala fabrika v prvých desaťročiach navrch. V sedemdesiatych rokoch však už musela pristúpiť na niektoré kompromisy, tým viac, že pozíciu mesta posilnilo vyhlásenie za Hlavné mesto SR. A tak boli roku 1975 v Dimitrovke odstavené staršie výrobné kyseliny sírovej z pyritu Oleum I a Oleum II, čo bolo možné vďaka prevádzke novej výroby na báze síry z Poľska. Zanikla i produkcia kyseliny chlór-sulfónovej. V roku 1977 sa zrušila ekologicky i požiariene vysoko riziková výroba sírouhlika (odvtedy sa dováža), a o rok neskôr výroba viskózovej striže v objekte Vistra. V tej dobe ešte existovala snaha i prostriedky na zavádzanie náhradných, menej závadných technológií, a tak bola roku 1970 v severovýchodnom okraji areálu spustená rozsiahla prevádzka na výrobu polypropylénovej striže a neskôr i vlákien (POP), ako rozšírenie výroby syntetických vlákien (dovtedy len na báze

viskózy). Prevádzka POP nebola v pravom zmysle slova chemickou výrobou, keďže spracúvala polypropylénový granulát zo Slovnaftu.

V 60-tych rokoch, po výbuchu r. 1959, bola zásadne modernizovaná technológia priemyselných trhavín (injektorová nitrácia a kontinuálna výrobná linka švédskej firmy Nitro Nobel). Tým sa podstatne zvýšila bezpečnosť tejto kľúčovej výroby podniku.

Na sklonku socialistického režimu predstavovala Dimitrovka ešte stále hrozbu pre životné prostredie; Závod mieru, s charakteristickým hrubým komínom, do ktorého ústili odsávačky zo zvlákňovania viskózy, zamoroval mestské ovzdušie výparmi sírouhlika; ďalšie exhaláty sa šírili z výrob prísad a agrochemikálií. Výroba superfosfátu a granulovaného viaczložkového hnojiva (GVH) zasa vypúšťala kyslé plyny ako fluorovodík, nitrózne plyny a práškové úlety. Väčšina prevádzok bola morálne i fyzicky zastaralá; stále menej prostriedkov sa vynakladalo na nevyhnutnú údržbu. Tesne pred rokom 1989 bola odstavená výrobná organofosfátového insekticídu Metation; okrem havarijného stavu i kvôli problémom s odbytom, orientovanom na ruské trhy. Posledná relevantná investícia na území závodu bola a dodnes zostala stavba novej prevádzky gumárenských chemikálií (tzv. nový Sulfenax) vo východnej časti areálu, blízko bývalej Vistry. Išlo o výkonnejšiu náhradu starej výroby na 5. cechu, určenej na zrušenie. Súčasťou novej prevádzky je kontinuálna linka na výrobu kľúčového medzi produktu 2-merkaptobenzotiazolu (Kaptaxu) z anilínu, sírouhlika a síry, ktorá patrí medzi najväčšie výroby tejto chemikálie na svete. So stavbou sa začalo v r. 1987, do prevádzky bola uvedená až po zmene režimu roku 1992.

3. Po roku 1989 Po páde totality sa názov továrne zmenil na neutrálne znejúci Istrochem. Pod novým názvom však už len pokračuje fáza postupného úpadku. V priebehu deväťdesiatich rokov boli zastavené ekologicky neúnosné prevádzky ako Závod mieru, hnojivá. Plošná likvidácia 5. cechu bola potrebná vzhľadom na blízkosť k obytným štvrtiam; tým však zanikli výroby aditív do plastov okrem zmienenej Sulfenaxu. Postupné odstavenie výrob prípravkov na ochranu rastlín sa nedá zdôvodniť len nedostatkom odbytu, keďže viaceré zrušené produkty boli odvtedy na náš trh dovážané. Demontovaná bola tiež relatívne moderná prevádzka kyseliny sírovej. Po prechodnej dobe, keď podnik fungoval ako štátna akciová spoločnosť, bol v roku 1996 privatizovaný spoločnosťou Chemické závody Bratislava. Spôsob privatizácie za Mečiarovej vlády bol súdne napadnutý po voľbách v r. 1998; noví vlastníci museli podnik vrátiť Fondu národného majetku. Od FNM odkúpil fabriku v r. 2002 český miliardár slovenského pôvodu Andrej Babiš, majiteľ koncernu Agrofert, ovládajúceho podstatnú časť českého chemického priemyslu; na Slovensku odvtedy získal i podnik Duslo Šaľa. Tým sa začína zatiaľ posledná etapa v histórii niekdajšej Dynamitky. Iróniou osudu, kým Duslo bolo pri svojom založení odštepným závodom Dimitrovky, Istrochem sa v rukách Agrofertu stal na základe fúzie v r. 2006 už len odštepným závodom Dusla.

V dobe Babišovho príchodu funguje v podstate už len výroba priemyselných trhavín a prevádzka Sulfenaxu. Niekoľko zachovalejších objektov v rozsiahlom fabrickom areáli bolo daných do prenájmu cudzím firmám. Väčšinou sa však príchodiemu skytá pohľad na chátrajúce, prázdnotou zívajúce výrobné haly, zrúcaniny, ktorých osudom je zrejme demolácia. Desaťročiami chemických výrob silno kontaminovaná pôda by si pred alternatívnym využitím žiadala hĺbkovú asanáciu.

Aké priority sledoval nový majiteľ kúpou Istrochemu, ťažko povedať; zrejme mu išlo najmä o prevádzku Sulfenax. Keďže ju nebolo možné rozobrať a preniesť do Dusla, výroba zatiaľ funguje na pôvodnom mieste v Istrocheme.

Prevádzku priemyselných trhavín Babiš v r. 2008 predal českej štátnej firme Explosia Pardubice-Semtín, nechal si len pozemok. Hoci produkcia šla na odbyt, Explosia už v nasledujúcom roku oznámila, že výroba v Istrocheme sa ruší ako nerentabilná, a zamestnanci budú prepustení. V odborných kruhoch prevláda názor, že sa Explosia potrebovala zbaviť konkurenta na trhu. Po predaji zásob tak od roku 2010 stojí už aj areál trhavín opustený, ako väčšina fabriky naokolo. Po takmer 140 rokoch, s prestávkou v medzivojnovom období, tak skončila kmeňová výroba bratislavskej Dynamitky (zrejme definitívne), iróniou osudu opäť v prospech tej istej konkurenčnej spoločnosti. Opäť sa núka otázka: mohlo to dopadnúť inak? Samotná výroba výbušnín na území mesta môže byť vnímaná ako nebezpečná, ale faktom je, že od zavedenia švédskej technológie tu za takmer polstoročie nedošlo k vážnejšej nehode. Na rozdiel od Explosie, kde došlo k tragickému výbuchu i v apríli 2011, práve v analogickej výrobní trhavín dynamitového typu.

Čo dodať na záver tohoto historického prehľadu? Asi najväčšou škodou je zrušenie výrob aditív do plastov s výnimkou Sulfenaxu a zrušenie ochrany rastlín. Hoci vzhľadom na stav prevádzok by boli potrebné rozsiahle investície, práve sofistikované výroby s menšími nárokmi na tony surovín a energiu, zato s potrebou kvalifikovaných odborníkov, ktorých bratislavské zázemie ponúka dosť, mohli mať v Istrocheme veľkú budúcnosť. Nestalo sa.

Pod zánik fabriky sa nepochybné podpísalo niekoľko faktorov. Nielen u nás má chemická výroba problémy s odbytom; na svetové trhy sa tlačí lacná konkurencia čínskych a indických výrobcov, a popredné svetové firmy stavajú dcérske závody práve v týchto krajinách. Ale úpadok Dynamitky začal oveľa skôr. Nátlak orgánov mesta na zrušenie chemickej výroby v lokalite po dlhoročných zlých skúsenostiach s ekológiou je len jednou z príčin dnešného stavu. Porovnanie s vyspelými krajinami hovorí pritom jasne: napríklad vo švajčiarskom „hlavnom meste chémie“ Basel (Bazilej) sú chemické prevádzky v priamom susedstve mesta (Novartis, Syngenta, Hoffmann-La Roche a i.). Otázkou je teda zvládnutie technológií na bezpečnej a ekologickej úrovni, nie chemická výroba ako taká. Práve bývalá bazilejská firma Ciba-Geigy mala podobný výrobný program: ochranu rastlín a chemické špeciality. Otázka, či by akurát Ciba alebo iná západná firma mala záujem kúpiť Istrochem, už dávno nie je aktuálna. Za Mečiarovej vlády sa uprednostnila privatizácia v prospech „domácej kapitálotvornej vrstvy“, čoho dôsledky vidieť ešte dnes. Popri obavách z ekológie a celosvetovej kríze odvetvia sa tak na postupnom zániku Dynamitky podpísali aj „slovenské špecifiká“. Je to zánik bez náhrady, a z hľadiska priemyselného vývoja krajiny strata, ktorú si málokto z verejnosti uvedomuje. Hoci sa tu v minulosti zvládli náročné chemické technológie, zrazu akoby sme nemali na viac, než byť krajinou montážnych dielní a logistických skladov.

Prehľad niektorých výrob a výrobkov Dynamitky budú venované budúce pokračovania. A tiež úlohe vedy a výskumu, bez ktorých žiadne odvetvie dlhodobo nemôže zostať konkurencieschopné. **T. Dérer**

https://www.schems.sk/chemzi_pdf/ChemZi20120801.pdf

ChemZi 8 (2) (2012)

Priemyselný profil

„Dynamitka, Dimirovka, Istrochem – od roku 1873 dokedy?“ ¶ ((tretia časť)

4. Výroby zrodené z výskumu Ak sme sa v prvých dvoch dieloch seriálu zamerali na históriu Dynamitky (Dimitrovky, Istrochemu), odteraz nás čaká virtuálna exkurzia po vybraných

prevádzkach a technológiách. Najprv si všimneme dve oblasti, ktoré si vyžiadali relatívne najviac výskumu a vývoja: agrochemikálie (ochrana rastlín) a prísady do plastov. Po 2. svetovej vojne bolo potrebné zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva; navyše, vojnovými udalosťami došlo k zavlečeniu nových škodcov a chorôb úžitkových rastlín. Potreba agrochemikálií bola logickým dôsledkom. Z iniciatívy technického riaditeľa podniku Ing. Mikuláša Furdíka (neskôr profesora UK a významného slovenského chemika) vzniká hneď po vojne Výskumný ústav Dynamit-Nobel, so sídlom v zrekonštruovanej (vojnou poškodenej) administratívnej budove Dynamitky, pri Račianskej bráne. R. 1952 sa mení na samostatný Výsk. ústav agrochemickej technológie (VÚAgT), podriadený priamo rezortnému ministerstvu, ktorý sa s celoštátnou pôsobnosťou venoval prostriedkom ochrany rastlín – insekticídom, herbicídom, fungicídom a i. Paralelne existujúci závodný výskum, zameraný hlavne na gumárenské chemikálie a prísady do plastov, sa r.1976 transformoval na Výsk. ústav organickej technológie (VÚOT). Finále tohto spleťitého vývoja predstavovalo zlúčenie oboch ústavov r. 1983, čím vznikol dnešný Výskumný ústav chemickej technológie (teraz VUCHT a.s.), na čele ktorého stál až do r. 1989 dovtedajší riaditeľ VÚOT Ing. Ján Mašek. VUCHT mal celoštátnu pôsobnosť, a viaceré tu vyvinuté technológie sa zrealizovali aj mimo Dimitrovky. Treba priznať, že hlavnou náplňou týchto výskumných inštitúcií bolo kopírovanie západných výrobkov a technológií. Buď sa zavádzali deriváty, ktorým expirovala patentová ochrana, alebo sa (modifikáciou štruktúry, formulácie atď.) obchádzal patent, prípadne boli patentové práva pôvodných výrobcov ignorované. Konkrétne riešenie záviselo od toho, či mal byť daný produkt exportovaný aj na svetové trhy, alebo len v rámci socialistického tábora. Nebola to vina samotných chemikov. Výskum zamestnával mnohých odborníkov, schopných vyvíjať aj originálne produkty, čo sa mnohokrát potvrdilo. Prevažná väčšina nových zlúčenín však poslúžila len na reprezentáciu výskumu, a skončila „v šuplíku“. Napriek proklamovaným ambicióznym cieľom, rezortné vedenie a štátostrana potichu zastávali postoj: pokiaľ nejde o vojenský sektor (kde je potrebný náskok pred nepriateľom), netreba riskovať s novými výrobkami; stačí kopírovať produkty overené praxou na Západe. Z agrochemických výrob zavedených v Dimitrovke po 2.sv.vojne patrí medzi prvé produkcia DDT (1950); ako ďalší insekticíd pribudol HCH (hexachlórcyklohexán). Keď sa podarilo vyriešiť izoláciu aktívneho gama-izoméru (Lindan, pôvodne zavedený firmou ICI r.1942) zo zmesi stereoizomérov, postavila sa nová výrobňa (1957). Podľa pamätníkov patrila prevádzka Lindanu medzi najkrajšie - fotochemická adičná chlorácia benzénu prebiehala v sklených aparatúrach, prežiarených svetlom ortuťových výbojok. Po jej zrušení r. 1977 (vzhľadom na problém chronickej toxicity a perzistencie Lindanu v prírode) stojí budova výroby už desaťročia prázdna, a zrejme je dodnes zamorená chlórovanými uhl'ovodíkmi. Z ďalších insekticídov sa pozornosť venovala organofosfátom: ako prvý sa vyrábal Fosfotion (malation) od r. 1958, následne Intration, Arafosfotion a ďalšie. Vývoj smeroval k derivátom menej toxickým pre človeka, a tak sa r. 1967 zahájila produkcia Metationu (fenitrothion, pôvodne zavedený r. 1959 firmami Sumitomo a Bayer; jeho výroba v Dimitrovke si však vyžiadala rozsiahly vlastný výskum). Výroba Metationu (v mohutnej hale blízko dnešnej brány od Vajnorskej ulice, kde vyrástol celý komplex agrochemických výrobní) bežala až do roku 1988, v tom čase už bola v havarijnom stave, a patrila k najrizikovejším pracoviskám závodu. K plánovanému zavedeniu modernejšieho, nízko toxického organofosfátu pirimifos-metylu (Actellic firmy ICI, dnes Syngenta) už nedošlo. Značná pozornosť sa v Dimitrovke venovala fungicídom, najmä ditiokarbamátového typu (keďže sírouhlík potrebný k ich výrobe bol v továrni k dispozícii.) Zvlášť sa osvedčil Novozir

(mancozeb, tj. podvojná zlúčenina etylénbisditiokarbamátu mangánatého a hydroxidu zinočnatého); jeho výroba sa neskôr preniesla do Dusla Šaľa. V oblasti herbicídov sa do výroby zaviedla kyselina 2-metyl-4-chlórphenoxyoctová (MCPA) a prípravky na jej báze (od 1955), napr. Aminex; neskôr pribudli deriváty 1,3,5-triazínu, najmä Zeazin (atrazin), a od r. 1969 pyrazolový derivát Burex (chloridazon). Z mnohých výskumníkov a vývojárov, ktorí sa zaslúžili o zavedenie týchto (a ďalších) agrochemických výrob, spomeňme bez nároku na úplnosť aspoň zopár mien: Š. Truchlík, S. Gahér, A. Staňová, J. Drábek (organofosfáty), Z. Müller, J. Synak, J. Hrnčiar, P. Rapoš (herbicídy) a mnohí ďalší. Faktom zostáva, že po r. 1989 nastal prudký úpadok agrochemických výrob; ako posledná bola po r. 2000 odstavená výroba herbicídu Burex. Keďže paralelne zanikli aj výroby v Dusle, všetky agrochemikálie pre naše poľnohospodárstvo sa v súčasnosti musia dovážať – vrátane takých, ktoré sa u nás predtým vyrábali. V časoch trhovej ekonomiky na tom vlastne nezáleží; čo to však vypovedá o slovenskej chémii? Výroba gumárenských chemikálií a prísad do plastov sa začala budovať r. 1948 v areáli 5. cechu (na protihľahlej strane dnešnej Odborárskej ulice), kde už fungovala prevádzka sírouhlika. Sírouhlik bol kľúčovou surovinou pre urýchľovače vulkanizácie. Prvý z nich, Kaptax (2-merkaptobenzotiazol) sa vyrábal za vysokého tlaku a teplôt až do 300°C reakciou anilínu so sírouhlikom a sírou; odpadajúci sírovodík sa následne oxidoval na síru v Clausových peciach. Tento náročný proces sa dodnes realizuje na kontinuálnej linke v novej prevádzke Sulfenaxu. Oxidatívnou kondenzáciou Kaptaxu s cyklohexylamínom účinkom chlórnanu sodného sa vyrába Sulfenax CBS, dlhé roky a dodnes najúspešnejší vývozný artikel celej fabriky. Patrí medzi urýchľovače vulkanizácie s tzv. spracovateľskou bezpečnosťou, čo značí, že po zmiešaní kaučukovej masy s prísadami existuje istá indukčná perióda, po ktorej urýchľovač naštartuje vulkanizačný proces; toto je dôležité najmä pri výrobe automobilových pneumatík. Vzhľadom na úspech Sulfenaxu CBS (a jeho analógu TBBS) sa na sklonku socializmu začala budovať veľkokapacitná výrobná (10 kt/rok) vo východnej časti továrne; bola sprevádzkovaná r. 1992 - 1993, a dnes je poslednou a jedinou fungujúcou výrobou v areáli Istrochemu (celý 5. cech bol po r. 1989 zbúraný). Technológiu Sulfenaxu vypracoval opäť VUCHT (v 50-tych rokoch H. Bömches, A. Cibáková, J. Mašek a i.; vývoj súčasnej výrobnéj jednotky riešili S. Kačáni, J. Holčík, J. Kozma a ďalší). Z dielne VUCHT-u vyšli aj ďalšie výroby na 5. cechu: antioxidanty (napr. 2-merkaptobenzimidazol, substituované fenoly a ich fosfitové estery), plastifikačné a stabilizačné prísady plastov a i.

Debaklom skončilo zavedenie dôležitého Antioxidantu CD ((4N izopropylamino)difenyla mín) do výroby r. 1968; po vážnych technických problémoch pri nábehu sa nová prevádzka odstavila a neskôr demontovala. VUCHT, okrem detašovaných pracovísk lokalizovaný na území Dimitrovky/Istrochemu, stál za vývojom agrochemických a gumárenských výrob aj v ďalších závodoch republiky. Vzhľadom na význam spomínaného Antioxidantu CD sa neskôr technológia riešila odznova (J. Mašek, A. Řežábek, P. Doležel, Prof. J. Pašek a mnohí ďalší). Napokon, r. 1985 mohla byť v Dusle Šaľa uvedená do prevádzky veľkokapacitná výrobná tohto produktu, čo patrilo k najväčším úspechom v dejinách ústavu. Dnes Duslo vyrába tento antioxidant pod názvom Dusantox IPPD. Ďalším produktom Dusla z kuchyne VUCHT-u je inhibítor navulkanizácie Duslin (N(cyklohexyltio)ftalimid).

Inou oblasťou, kde sa výskum vo VUCHT-e priblížil svetovej špičke v odbore, bola problematika svetelných stabilizátorov pre plasty. Stabilizátorom na báze stericky bránených amínov (tzv. HALS – hindered amine light stabilizers) sa venovala skupina M. Karvaša v čase, keď boli tieto látky vo svete známe skôr akademicky. Podarilo sa vyvinúť technológiu (M. Karvaš, J. Durmis, A. Balogh a ďalší) na výrobu derivátu Dastib 845 (HALS na báze

triacetónamínu, t. j. 2,2,6,6-tetrametylpiiperidín-4-ónu), ktorá mala byť realizovaná v Chemku Strážske. Napokon sa postavila len overovacia jednotka (nábeh r. 1991); táto však vyrába komerčný produkt dodnes, a patrí v bývalom Chemku medzi najziskovejšie. Niekedy však boli aj sľubné projekty rozhodnutím nadriadených orgánov z nejasných dôvodov zastavené. Roku 1990 sa napríklad v pokročilom štádiu zrušil výskum a vývoj propikonazolu (úspešný fungicíd firmy Ciba-Geigy, ktorému uplynula patentová ochrana z roku 1978 od firmy Janssen). Či v pozadí takýchto rozhodnutí mohla byť korupcia (pôvodní výrobcovia sa cítili ohrození lacnou konkurenciou), zostalo predmetom špekulácií. Dnes sa VUCHT venuje v podstate obchodným činnostiam a prenajíma priestory (časť zostávajúcich kapacít sa presunula do Dusla). Ešte koncom socializmu sa začalo so stavbou mohutnej novej budovy ústavu; iróniou osudu bola dokončená r. 1991, keď už výskum takmer nik nepotreboval. Stihol ho rovnaký osud, ako komerčný výskum na Slovensku všeobecne. Pre novodobú oligarchiu domácich veľkopodnikateľov je podstatný rýchly zisk, výskum ich nevelmi zaujíma, pretože prináša efekt až po rokoch a bez záruky. Keď vôbec inovovať, je istejšie niekde kúpiť hotovú technológiu. A pre zahraničie je Slovensko predovšetkým montážnou dielňou, takže investori prinášajú technológie so sebou. Zmení sa niekedy tento trend? Autor článku odpoveď nepozná. Agrofert (spoločnosť A. Babiša, terajší majiteľ Istrochemu, Dusla i VUCHT-u) sa prednostne orientuje na poľnohospodársku resp. potravinársku výrobu, a v chémii sa sústreďuje na produkciu umelých hnojív (aditíva ako Sulfenax či Antioxidant CD sú z tohto pohľadu len vedľajší bonus). Nič nenasvedčuje tomu, že by Agrofert mal ambíciu vrátiť sa aj k výrobe prostriedkov ochrany rastlín, či dokonca k ich výskumu. Škoda. T. Dérer

https://www.schems.sk/chemzi_pdf/ChemZi20120802.pdf

ChemZi 8 (2) (2012) Priemyselný profil

„Dynamitka, Dimirovka, Istrochem – od roku 1873 dokedy?“ ¶ (časť štvrtá)

Táto časť seriálu o osudoch a vývoji najstaršej chemickej továrne na Slovensku nás zavedie na prevádzku výbušnín; zmienime sa tiež o výrobe umelých hnojív. Všetky tieto technológie sú dnes už zrušené.

5. Výroba trhavín Ako vieme, pôvodným účelom Dynamitky bola produkcia výbušnín. V októbri 1873 dostáva Alfred Nobel povolenie k výstavbe továrne. Vzhľadom na vývoj stavebných prác, prvé šarže dynamitu opustili brány podniku v roku 1875. Výroba strelného prachu a vojenských trhavín pribudli až neskôr. Turbulentná história bratislavskej prevádzky (vrátane vynútenej prestávky v medzivojnovom období, obnovenia výroby Nemcami za Slovenského štátu a znovuobnovenia v rokoch po vojne) boli opísané v 1. časti seriálu. Základným a nosným produktom však boli vždy priemyselné trhaviny dynamitového typu (tj. s nitroglycerínom resp. nitroglykolom (glykoldinitrátom) ako základnou aktívnou zložkou). Prevádzka trhavín dodnes tvorí v areáli závodu samostatné územie s vlastným oplotením, maskované hustým lesným porastom. Spracovateľské objekty a sklady sú obohnané zemnými valmi na ochranu okolia pred tlakovou vlnou v prípade výbuchu; dnu sa vchádza tunelmi. Zvlášť rizikové operácie alebo procesy spojené s vyššou obložnosťou (tj. väčšie množstvo výbušnín naraz na jednom mieste) sa uskutočňovali v objektoch bunkrového typu (železobetónové stavby, zhora i zo strán zasypané zeminou, s jednou ľahkou „výfukovou“ stenou).

Kľúčový chemický proces, tj. „nitrácia“ (v skutočnosti esterifikácia) glycerínu kyselinou dusičnou v prítomnosti kyseliny sírovej, prešiel za vyše 100 rokov bohatým vývojom. Pôvodný Nobelov proces sa uskutočňoval v olovených kotloch s objemom až niekoľkých metrov kubických. Kritickým faktorom je odvod reakčného tepla; pri zvýšení teploty nad 30-40°C

začína popri esterifikácii bežať aj veľmi exotermická oxidácia organických látok účinkom HNO_3 , čo vedie k prudkému ohrevu a následne k výbuchu už prítomného nitroglycerínu. Reakčná zmes sa chladila pomocou špirálovitých potrubí vedených vnútro kotla, v ktorých prúdila soľanka; namiesto mechanického miešania sa prebublávala stlačeným vzduchom. Ak sa teplotný režim vymkol spod kontroly, obsah reaktora sa rýchlo vypustil do záchranej kade so studenou vodou (neskôr sa používala kyselina sírová). Každá šarža bola tak trochu ruská ruleta.

Po reakcii sa nitroglycerín státím v separátore oddelí ako horná vrstva (s odpadnými kyselinami sa takmer nemieša), vyperie sa vodou a vodným uhličitanom sodným (odstránenie zvyškov kyselín) a spracúva na dynamity. Nemci za 2. svetovej vojny používali reaktor (nitrátor) tzv. Schmidovho typu s mechanickým miešaním; časť zariadení však koncom vojny odviezli, takže spojznenie výroby po vojne trvalo do roku 1949. V podstate nezmenená technológia fungovala v bratislavskej prevádzke až do roku 1959, keď došlo k výbuchu nitrátora. Keďže táto havária bola už tretím nešťastím od povojnového obnovenia výroby, rozhodlo sa o zásadnej modernizácii celej prevádzky. Spracovateľské zariadenia sa zakúpili od západonemeckej firmy Niepmann (diaľkovo ovládaný miešač dynamitovej masy Tellex, automatické náložkovacie stroje Rollex). Treba zdôrazniť, že všetky stupne spracovania až po balenie finálneho produktu sú rizikové operácie. Na samotnú výrobu nitroesterov (tj zmesi nitroglycerínu a nitroglykolu) sa r. 1967 zaviedla prietoková technológia švédskej firmy Nitro Nobel (Gyttorp). Namiesto klasického kotlového nitrátora sa tu používa tzv. injektor, zariadenie princípom podobné vodnej výveve. Nitračné kyseliny, prúdiace tryskou injektora, podtlakom nasávajú zmes glycerínu a glykolu z nižšie umiestneného zásobníka; nitračná reakcia prebehne v nepatrnom objeme injektorovej komory takmer okamžite a adiabaticky, následne sa emulzia nitroesterov ochladí vo výmenníku a je kontinuálne odvádzaná potrubím do objektu separácie a prania (inštalované v bývalom nemeckom nitračnom bunkri). Revolučné bolo tiež použitie Lavalovej odstredivky na urýchlenie separácie nitroesterov od odpadnej kyseliny, i potrubný transport nitroesterov v podobe nevýbušných vodných emulzií do objektov ďalšieho spracovania. Napriek nepatrným rozmerom zariadenia, produkcia nitroesterov v nitračnom injektore bola cca 600 kg za hodinu; tým sa pri zachovaní výkonu zásadne znížila obložnosť pri nitrácii (budova nitrácie ani nepotrebuje ochranné valy). Všetky technológie boli síce prevzaté zo zahraničia, ich inštalácia však znamenala, že bratislavská prevádzka patrila vo výrobe dynamitov k európskej špičke.

Po modernizácii už prevádzka vyrábala bez nehody vyše 40 rokov; v roku 2008 ju od Istrochemu odkúpila česká Explosia, ktorá o rok neskôr výrobu zrušila, a následne demontovala zariadenie. Dnes využíva prevádzku už len na pomocné a logistické operácie. Hlavným výrobkom prevádzky trhavín až do zrušenia boli plastické dynamitové trhaviny (Danubity), získavané z nitroesterov tzv. želatináciou (prídavkom nitrocelulózy vzniká koloidný roztok želatínovej konzistencie), následne sa primiešali tuhé, jemne práškové komponenty (obvykle dusičnan amónny, drewná múčka, tritol). Vyrábali sa tiež bezpečnostné trhaviny pre uhoľné bane (sycké či poloplastické), a sycké zmesi, či už na báze tritolu (Polonit) alebo dusičnanu amónneho (trhaviny typu DAP). Potrebné suroviny sa museli dovážať (časť tritolu sa získavala delaboráciou exspirovanej munície vo VOP Nováky). Plánovaná výroba tzv. emulzných trhavín sa už neuskutočnila.

Celková produkcia trhavín v období 1970-1990 sa pohybovala na úctyhodnej úrovni cca 10 tisíc ton ročne. V Dimitrovke ani inde na Slovensku neexistovalo špecializované výskumné pracovisko pre výbušniny, preto inovácie boli možné len v spolupráci s výskumným oddelením Explosie Pardubice, resp. pardubickým Výsk. ústavom priemyselnej chemie. Vznikli tak viaceré

nové produkty, napr. bansko-bezpečná trhavina Harmonit AD, určená pre práce v uhoľných baniach s nebezpečím výbuchu metánu resp. uhoľného prachu. Keďže v roku 2005 bola zastavená aj výroba trhavín v Chemku Strážske, potreba výbušnín na Slovensku v civilnom i vojenskom sektore musí byť v súčasnosti plne krytá dovozom.

6. Výroba priemyselných hnojív Umelé hnojivá fosfátového typu sa v Dynamitke začali vyrábať v medzivojnovom období, keď továreň nemala licenciu na výbušniny, a hľadala využitie pre kyselinu sírovú z vlastnej produkcie. Vo výrobe superfosfátu (rozkladom prírodných apatitov účinkom H_2SO_4) sa pokračovalo aj po vojne; k najstaršej výrobnej hale pribudli v období socializmu ďalšie, ktoré sa svojou zastavanou plochou stali najväčšími budovami v továrni. Modernizácia spracovania fosfátov viedla k výrobe tzv. trojitého superfosfátu (získaného rozkladom prírodných fosfátov extrakčnou kyselinou fosforečnou). Časť produkcie superfosfátu sa odvetvovala do výroby tzv. granulovaného viaczložkového hnojiva (GVH), kde sa primiešavali dusíkaté a draselné komponenty (NH_4NO_3 , KCl), čím sa získalo hnojivo obsahujúce všetky hlavné biogénne prvky. Prevádzka hnojív dokázala ekonomicky zužitkovať odpadnú kyselinu sírovú z výroby výbušnín (recyklovanú pri tzv. denitrácii). Vzhľadom na ekologické záťaž (práškové úlety a kyslé plyny) bola výroba hnojív v 90-tych rokoch odstavená, bez vážnejšieho pokusu o modernizáciu celého procesu. Výrobné a skladové haly boli zbúrané začiatkom roku 2012. Hnojivá v súčasnosti na Slovensku vyrába Duslo Šaľa. V budúcej, záverečnej časti seriálu sa pokúsime o stručné zhrnutie a odhady možného budúceho vývoja fabričného areálu. T. Dérer

Rok 1989	VHJ Sloznaft, odborový podnik Bratislava		
	Chemické závody W. Piecka, n. p.		721 71 Nováky
Rok 2024	Fortischem, a.s.	Milana Rastislava Štefánika 1	972 71 Nováky

Začiatok výroby od roku 1940 – prevádzka elektrolýzy soli. Veľký rozmach v rozvoji podniku nastal od roku 1948 orientáciou na výrobu plastov a organických látok na báze acetylénu z karbidu. Postupne boli vybudované výrobné PVC, glykolov, chlórparafínu, textilných pomocných prípravkov, kopolyméru VC/VAC a spracovania PVC na podlahovinu. Ďalší rozvoj podniku je zameraný na rozširovanie sortimentu a zdokonaľovanie technológií PVC a kopolymérov na báze PVC.

Dnes: FORTISCHM a.s., Milana Rastislava Štefánika 1, 972 71 Nováky

Akcionár: Kaprain Chemical Slovakia s.r.o.
Opletalova 1015/55
Nové Město, Praha 1 110 00
Česká republika

Kaprain Chemical
Slovakia s.r.o. Zapsán skutečný majitel [Karel Pražák](#), jako nepřímý skutečný majitel;
skutečný majitel podle § 4 zákona č. 3. 7/2. 02. 1. sb.

30. 11. 2023

História chemickej výroby v Novákoch sa začala v roku 1936, keď Spolok pre chemickú a hutnú výrobu v Ústí nad Labem (v Česku), rozhodol vybudovať svoju pobočku na Slovensku. Vo februári 1940 bola spustená prvá prevádzka – elektrolýza na výrobu hydroxidu sodného, chlóru a jeho derivátov. Po skončení druhej svetovej vojny sa závod ďalej rozvíjal a modernizoval. V rokoch 1948 – 1952 postupne vznikli výroby dichlóretánu a PVC, glykolov a chlorparafínov. Dôležitou súčasťou výrobného programu je výroba karbidu vápnika. Prvá pec bola uvedená do prevádzky v roku 1954.

Výroba bola postupne rozširovaná a modernizovaná až na súčasnú kapacitu 80 000 ton vápenca ročne. Neprerušovaný rast spotreby plastových hmôt viedol k zvýšeniu výroby PVC. Z tohto dôvodu bola v roku 1972 spustená jednotka pyrolýzy benzínu, ktorá zabezpečovala suroviny pre celý rad organických výrobkov. S ohľadom na zmeny na trhu, vysoké požiadavky na ekológiu a zníženie energetických nárokov prevádzok bola táto výrobná jednotka postupne odstavovaná a v súčasnosti sa PVC vo FORTISCHME vyrába z dovezených surovín a chlóru dodávaného z modernej membránovej elektrolýzy. Tá bola uvedená do prevádzky v apríli 2018 a spĺňa

najprísnejšie požiadavky na modernú výrobu chlóru a hydroxidu sodného. Na neho nadväzuje výroba kyseliny chlorovodíkovej a chlórnanu sodného. Jeho výroba je zaradená medzi strategické prevádzky Slovenskej republiky.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Nov%C3%A1cke_chemick%C3%A9_z%C3%A1vody

Novácke chemické závody (NCHZ) je slovenská spoločnosť sídlící ve městě **Nováky**, která se zabývala výrobou chemikálií.^[1] V září 2009 na sebe společnost podala insolvenční návrh.^[2] V roce 2012 insolvenční správce prodal podnik NCHZ českému holdingu **Via Chem Group**.^[3] Část aktiv a závazků Via Chem obratem prodal, ještě téhož roku se jejich vlastníkem staly společnosti z českého holdingu **Energochemica**.^{[4][5][6]} Většinu zaměstnanců převzala společnost Fortischem.^[4]

Podle **Evropské komise** Fortischem získal prakticky celý podnik Novácke chemické závody (NCHZ) a je jeho hospodářským nástupcem, má tedy společně s NCHZ povinnost vrátit neslučitelnou státní pomoc, kterou dříve obdržel podnik NCHZ.^[4]

Vůz NCHZ na přepravu chlóru

<https://www.euro.cz/clanky/miliardar-hoffmann-ovladl-energochemiku-1290540/>

Miliardář Hoffmann ovládl Energochemiku

Vladan Gallistl 16. 5. 2016

Kyperská společnost Istrokapital miliardáře Maria Hoffmanna ovládla skupinu Energochemica, která vlastní chemičky a energetické společnosti. Upsala nové akcie Energochemiky v hodnotě 71 milionů eur (téměř 1,8 miliardy korun).

Istrokapital získal v Energochemice podíl ve výši 46,25 procenta, který ještě navýšil na téměř 50 procent. Koupil totiž zhruba 3,58 procenta od Poštové banky a J&T Banky, které patří do J&T Finance Group. Bankovní domy tím z Energochemiky odešly. „Financování bylo zabezpečené z vlastních zdrojů společnosti,“ uvedl Istrokapital.

Do skupiny Energochemica patří společnosti Chemko, Fortischem nebo například energetické firmy Novácka energetika a TP 2. Istrokapital se nyní hodlá soustředit na investice.

„Mezi ně patří zejména investice do biotechnologií, vybudování moderní membránové elektrolýzy v „Novákách a „Strážskem,“ sdělila týdeníku Euro společnost Istrokapital. Další peníze půjdou na modernizaci a výstavbu nových pecí v Novákách.

<https://www.hrot24.cz/clanek/karel-prazak-ma-nakroceno-do-slovenske-chemicky>

Karel Pražák má nakročeno do slovenské chemičky

[Pavel P. Novotný](#) 26. února 2021. Válka mezi Mariem Hoffmannem a Petrem Kellnerem má první následky. Hoffmann za jedno euro odevzdá svou chemičku. Novým majitelem se zřejmě stane Kellnerův obchodní spojenec Karel Pražák.

Minulý týden obeslal slovenský miliardář Mario Hoffmann zaměstnance své chemičky Fortischem ze skupiny Energochemica dopisem, ve kterém uvádí, že firmu prodává za jedno euro novému investorovi. Jako důvod uvedl snahu zachovat práci asi 700 zaměstnanců.

8.9. 2022 Novácka chemická spoločnosť Fortischem ohlásila hromadné prepúšťanie. Tento krok odôvodnila vojnou na Ukrajine a s ňou súvisiacimi sankciami i extrémne vysokými cenami energií. TASR to potvrdil predseda predstavenstva firmy Jan Kříčka.

„Firma v poslednej dobe čelí veľmi nepriaznivej ekonomickej situácii, ktorá je spôsobená sankciami a najmä extrémne vysokými cenami energií. Rozdielny prístup k regulácii cien energií v Európe neumožňuje našej spoločnosti premietnuť ceny energií do cien výrobkov a činí našu firmu nekonkurencieschopnou,“ uviedol ďalej v stanovisku Kříčka.

Predseda predstavenstva zároveň poukázal na to, že na Slovensku nie sú doposiaľ spustené žiadne kompenzačné programy či možnosť zastropovania cien energií, ako je to v okolitých krajinách.

Ohrozených v nadväznosti na hromadné prepúšťanie by malo byť 362 pracovníkov. Firma pôsobí v oblasti výroby a dodávok chemických surovín, najmä výrobkov vznikajúcich pri spracovaní chlóru, ďalej v oblasti produkcie karbidu vápnika a technických plynov, výroby polyvinylchloridu a produktov jeho spracovania, ako i ďalších základných a špeciálnych chemikálií.

Je podnikom kritickej infraštruktúry a jediným slovenským výrobcom chlóru využívaným na čistenie vody a ako dezinfekčný prostriedok proti ochoreniu covid-19.

Chemický podnik, ktorý je nástupcom niekdajších Nováckych chemických závodov a patrí k najväčším zamestnávateľom na hornej Nitre, eviduje problémy už dlhšie.

Ešte vlani nad ním prevzala kontrolu pražská akciová spoločnosť CM-CREDIT, ktorá je členom finančnej skupiny KAPRAIN. Firma je od minulého roka pod dočasnou ochranou. Predtým patrila pod koncern Energochemica.

Podľa verejne dostupných údajov dosiahla vlani firma stratu vo výške 9 928 022 eur, jej celková zadlženosť bola na úrovni 93,89 percenta.

<https://www.trend.sk/spravy/fortischem-vlani-hromadnemu-prepustaniu-viac-ako-360-ludi-nakoniec-nepristupil>

Fortischem vlani k hromadnému prepúšťaniu viac ako 360 ľudí nakoniec nepristúpil

29.6. 2023 11:58Firma priblížila, že reálne ukončila pracovné pomery z dôvodu

nadbytočnosti len v niekoľkých desiatkach prípadov

Chemická spoločnosť Fortischem nakoniec vlani k pôvodne ohlásenému hromadnému prepúšťaniu všetkých 362 zamestnancov nepristúpila. Umožnilo jej to zlepšenie situácie ku koncu minulého roka.

Skonštatovala to vo svojej výročnej správe za rok 2022, ktorú predložila koncom júna a je zverejnená v Registri účtovných závierok.

Zámer hromadného prepúšťania ohlásila novácka chemička pred štvrtým kvartálom minulého roka. Vo výročnej správe, na ktorú upozornil i Denník N, skonštatovala, že po dlhšom období pandémie sa dostala do ďalšej nepriaznivej situácie súvisiacej s extrémne vysokými cenami energií a z toho plynúcim eventúalnym dosahom na svoj budúci vývoj a existenciu.

V dôsledku nepriaznivej situácie podľa nej vzniklo ohrozenie 362 pracovných pozícií zamestnancov. Firma priblížila, že reálne ukončila pracovné pomery z dôvodu nadbytočnosti len v niekoľkých desiatkach prípadov.

Spoločnosť analyzovala i možné účinky a následky konfliktu na Ukrajine, pričom skonštatovala, že nemá významné nepriaznivé ekonomické dosahy na jej fungovanie.

„Vedenie nepredpokladá významné ohrozenie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v blízkej budúcnosti, to jest počas nasledujúcich 12 mesiacov od dátumu zostavenia účtovnej závierky (28. marca),“ zhodnotila firma.

Chemický podnik je nástupcom niekdajších Nováckych chemických závodov a patrí k najväčším zamestnávateľom na hornej Nitre. Firma sa zaoberá najmä o výrobu elektrolýzných výrobkov, výrobou a spracovaním plastov, malotonážnou organickou chémiou a výrobou karbidu vápnika. Spoločnosť je súčasťou konsolidovanej skupiny Kaprain Holdings Limited. Vlni zamestnávala 734 ľudí, čo je o 73 menej ako v roku 2021.

<https://www.schp.cz/info/prumyslove-projekty-skupiny-kaprain-nove-rozvi-ji-jan-kadanik>

19. 2. 2024 / ARCHIV ČLÁNKŮ / Zdroj: KAPRAIN

Průmyslové projekty skupiny KAPRAIN nově rozvíjí Jan Kadaník

Praha 20. 2. 2024 – Vrcholový management skupiny Kaprain doplnil Jan Kadaník. Manažer s dlouholetými zkušenostmi z tuzemských i globálních společností přichází rozvíjet průmyslové projekty skupiny Kaprain.

„V průmyslu dlouhodobě rosteme. Dnes ve Spolchemii, Synthesii a našich dalších průmyslových podnicích zaměstnáváme několik tisíc lidí a dosahujeme obratu přes 20 miliard korun. Jsme velmi rádi, že Jan Kadaník přijal naši nabídku a budoucí rozvoj v této oblasti si vzal na starost,“ vysvětluje novou roli Jana Kadaníka majitel skupiny Kaprain Karel Pražák.

Skupina Kaprain je stoprocentním vlastníkem chemických závodů Spolchemie, Synthesia a Fortischem a gumárenských společností Rubena a Gumokov. Právě rozvoj těchto společností bude mít Jan Kadaník na starost.

Jan Kadaník je zkušený manažer. Do roku 2007 působil jako ředitel pro strategii ve skupině Agrofert a poté více než deset let jako finanční a následně generální ředitel ve švýcarském rodinném podniku Ameropa, který působí ve více než 40 zemích světa a je zaměřen na obchod, logistiku a výrobu v oblasti zemědělských komodit. Od roku 2020 pak Jan Kadaník zastává také pozici předsedy představenstva skupiny Cetin.

„Nabídka skupiny Kaprain mě velmi potěšila. Dává mi možnost vrátit se k průmyslu, který je dlouhodobě blízko mému srdci. Chemie je běh na dlouhou trať a chci přispět k tomu, že budeme vnímáni jako inovativní a neustále silící hráč v chemickém průmyslu, spolehlivý partner pro dodavatele a odběratele a v neposlední řadě atraktivní zaměstnavatel,“ hodnotí novou výzvu Jan Kadaník.

Kaprain Česká investiční skupina, kterou v roce 2013 založil a více než deset let rozvíjí Karel Pražák. Soustředí se na šest základních oblastí – real estate, industry, finance, retail, sport & leisure a média. V současné době má Kaprain více než 6000 zaměstnanců a aktiva v souhrnné hodnotě přesahující 40 miliard korun. V roce 2023 Kaprain dosáhl zisku přes 3,5 miliardy korun. Průmyslová divize skupiny Kaprain se soustředí především na chemický průmysl.

2024: počet zamestnanců je v kategorii 500-999

<https://www.symsite.sk/single-post/karel-pra%C5%BE%C3%A1k-nov%C3%BD-vlastn%C3%ADk-chemi%C4%8Dky-fortischem-u%C5%BE-do-nej-priniesol-20-mil>
Český priemyselník Karel Pražák, nový vlastník chemičky **Fortischem** Nováky, už do nej priniesol 20 mil. € nového kapitálu. Kúpil ju za 1 € od Mária Hoffmanna, splatil staré dlhy a mzdy, investuje do modernizácie a zvýšil zamestnanosť o 180 na 780 ľudí. Drahá elektrina ale komplikuje reštart výroby, ktorá stále beží iba na polovičný výkon. Ak sa situácia zlepší, plánované sú ďalšie investície za 10 mil. €. Tohtoročné tržby sú plánované na 100 mil. €, medziročne o 20 mil. € vyššie. Vysoké ceny elektriny ale firmu môžu udržať v strate.

16.8. 2023 Rekordné Duslo a Slovnaft, bojujúci Fortischem, expanzívny Sabol. Chemici prežili šialený rok. Vybraní rekordéri chemického priemyslu ťažili z rastúcich cien výroby, ale aj z jednorazových operácií realizovaných na energetickom trhu

Slovenský chemický priemysel mal prvé mesiace po pandémie našliapnuté na celkom slušné výsledky, keďže priemyselný dopyt začal postupne rásť. Do toho však prišla vojna na Ukrajine, v dôsledku ktorej stratili mnohé podniky svojich dodávateľov, ako aj energetické kríza, ktorá zvýšila ceny vstupov, čo sa prejavilo na cenách finálnej produkcie.

Niektorí chemickí výrobcovia boli nútení znižovať výrobu, keď už neboli schopní konkurovať lacným importom produktov zo zámoria špeciálne z Číny.

Päťdesiatka najväčších podnikov sektora, ktorý zahŕňa nielen chémiu, ale aj hnojivá, plasty či niektoré farmaceutické výrobky, zvýšila vlni svoje tržby o približne tretinu. Rovnakým tempom rástol aj čistý zisk tohto sektora. V rámci tržieb si medziročne najviac polepšili giganti Slovnaft či Duslo, ale aj producenti chémie Enviral a Fortischem, výrobca vlákien Nexis Fibers, ako aj producenti plastov Diakol či Apis.

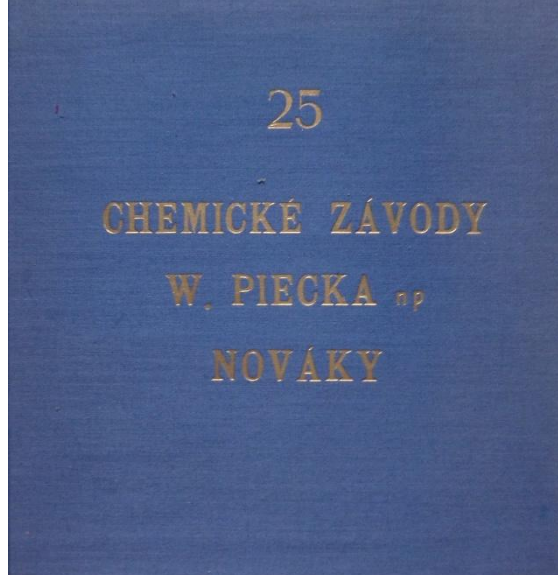
Čistý zisk rástol výrazne firmám Duslo, Fortischem, SaarGummi Slovakia či [Chemosvitu Folie](#), ktorý sa v roku 2019 stal TREND Investorom roka.

13. dubna 2021 Společnost CM-Credit ze skupiny Kaprain finančníka Karla Pražáka kupuje slovenskou chemičku Fortischem. Investiční skupina Kaprain na svých stránkách již dříve informovala, že má v úmyslu převzít zadlužený Fortischem. „Společnost Fortischem má nejen velký potenciál, ale bohužel také značné potíže. V případě souhlasu regulátora budeme proto hledat způsob, jak tyto tradiční chemické závody zachránit a vdechnout jim nový život,“ uvedla za Kaprain výkonná ředitelka skupiny Romana Benešová. Skupina uvedla, že do schválení regulátora je ochotna poskytnout krizové financování pro částečné řešení nejvážnějších problémů, jako jsou například platy 700 zaměstnanců.

Zdroj: https://www.lidovky.cz/byznys/slovenskou-chemicku-fortischem-kupuje-cm-credit-ze-skupiny-kaprain-karla-prazaka.A210413_151217_ln_ekonomika_litsp

Národní technická knihovna

217138, Galko, Rudolf: Dvadsaťpäť rokov národného podniku **Chemické závody W. Piecka, Nováky, Nováky** 1965, x, 0/0, +, B212925.

Novácke chemické závody (NCHZ) je slovenská spoločnosť sídlící ve městě Nováky, která se zabývala výrobou chemikálií. V září 2009 na sebe společnost podala insolvenční návrh. V roce 2012 insolvenční správce prodal podnik NCHZ českému holdingu Via Chem Group. Část aktiv a závazků Via Chem obratem prodal, ještě téhož roku se jejich vlastníkem staly společnosti z českého holdingu Energochemica. Většinu zaměstnanců převzala společnost Fortischem. Podle Evropské komise Fortischem získal prakticky celý podnik Novácke chemické závody (NCHZ) a je jeho hospodářským nástupcem, má tedy společně s NCHZ povinnost vrátit neslučitelnou státní pomoc, kterou dříve obdržel podnik NCHZ.

<https://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=236613&SID=6&P=0>

Akcionár: Kaprain Chemical Slovakia s.r.o. Opletalova 1015/55 Nové Město, Praha 1 110 00 Česká republika (od: 01.01.2014)

Rok 1989	VHJ Slovaft, odborový podnik Bratislava		
Rok 1989	Chemko, n. p.		072 22 Strážske
Rok 2024	Diakol Strážske – lepidla Závod Dusla Šaľa - hnojiva	Priemyselná 720	072 22 Strážske

2024 The company DIAKOL STRAZSKE, Ltd. is a manufacturing company, which produces an extensive assortment of formaldehyde condensates based on the main raw materials - methanol, urea, melamine, soda lye. The production of formalin, which is the initial phase of the technologic process, is also part of the company. Products are sold as glues used in wood-working industry in production of chipboards, plywoods, furniture and insulating materials.

2003 Z pôvodného Chemka sa v procese reštrukturalizácie postupne odčlenilo päť výrobných a deväť obslužných spoločností. Skupina vďaka odpredaju jednej z nich -- výroby cyklohexanónu (Cenon) talianskej skupine Gruppo Bonazzi -- vyrovnala svoje záväzky hlavne voči bankám. Obdobiu reštrukturalizácie a vytvárania holdingu však predchádzala vynútená etapa stabilizácie a konsolidácie. Chemko dnes funguje ako spoločnosť holdingového typu. Tvoria ju predovšetkým štyri výrobné spoločnosti Chemza, Hnojivá, Lepidlá a Energetika a niekoľko obslužných firiem.

Tržby materskej spoločnosti Chemko v minulom roku pozostávali už len z prenájmu majetku dcérskym spoločnostiam, zo služieb poskytovaných vo vnútri skupiny, ako aj z tržieb z jedného komplexu špeciálnej výroby. Skupina Chemko má zhruba 1 500 zamestnancov. Do výroby vlni investovala 150 mil. Sk.

Chemický producent Chemko Strážske vznikol ako národný podnik v roku 1952. Jeho najdôležitejšou úlohou bola vtedy výroba výbušnín pre armádu a medziproduktov pre civilný sektor. Pred konverziou vyrábali v Strážskom predovšetkým explozívne náplne pre vojenský priemysel. V apríli 1996 sa Chemko pretransformovalo na akciovú spoločnosť. V septembri toho istého roka rozhodlo Prezídium Fondu národného majetku SR o odpredaji 92 % akcií Chemka, pričom 70,5 % získal Zachem, zložený z vrcholových manažérov Chemka.

Webové stránky mesta: Najvýznamnejším priemyslovým podnikom je chemička Chemko, ktoré do roku 1984 vyrábalo polychlorované bifenyle a časť východného Slovenska (predevším v okolí mesta) je dodnes zamořená PCB. Kontaminován PCB je zejména odpadový kanál Chemka, z ktorého sa chemikálie uvoľňujú do rieky Laborec a následně do přehrady Zemplínské šíravy. Svoj prevažne poľnohospodársky ráz Strážske stratilo v súvislosti s rozvojom chemického podniku Chemko (výstavba závodu v rokoch 1952 – 1956). V roku 1968 získalo Strážske štatút mesta. Od druhej polovice 60. rokov 20. storočia charakterizujú Strážske rozsiahli investície do výstavby a infraštruktúry. Sociálny a hospodársky rozvoj Strážskeho výrazne ovplyvnil rozvoj

chemického gigantu Chemko Strážske. Na druhej strane táto výroba nepriaznivo vplývala na životné prostredie. V meste založili svoje prevádzky ďalšie podniky, vznikli tu nové špecializované školy. Význam Strážskeho v okolí zvýšil fakt, že Strážske sa stalo strediskovou obcou.

<https://hnonline.sk/finweb/podniky-a-trhy/58760-byvala-fabrika-na-vyrobu-vybusnin> Bývalá fabrika na výrobu výbušnín

16.6.2003 Vojtěch Gossányi

Chemický producent Chemko Strážske vznikol ako národný podnik v roku 1952. Jeho najdôležitejšou úlohou bola vtedy výroba výbušnín pre armádu a medziproduktov pre civilný sektor. Pred konverziou vyrábali v Strážskom predovšetkým explozívne náplne pre vojenský priemysel. V apríli 1996 sa Chemko pretransformovalo na akciovú spoločnosť. V septembri toho istého roka rozhodlo Prezídium Fondu národného majetku SR o odpredaji 92 % akcií Chemka, pričom 70,5 % získal Zachem, zložený z vrcholových manažérov Chemka.

Z pôvodného Chemka sa v procese reštrukturalizácie postupne odčlenilo päť výrobných a deväť obslužných spoločností. Skupina vďaka odpredaju jednej z nich -- výroby cyklohexanónu (Cenon) talianskej skupine Gruppo Bonazzi -- vyrovnala svoje záväzky hlavne voči bankám. Obdobiu reštrukturalizácie a vytvárania holdingu však predchádzala vynútená etapa stabilizácie a konsolidácie. Za roky 1993 a 1994 totiž vtedajšie Chemko vyprodukovalo stratu za vyše 800 mil. Sk.

Chemko dnes funguje ako spoločnosť holdingového typu. Tvoria ju predovšetkým štyri výrobné spoločnosti Chemza, Hnojivá, Lepidlá a Energetika a niekoľko obslužných firiem. Hlavným predmetom činnosti skupiny je výroba a predaj výrobkov organickej a anorganickej chémie, napríklad lepidiel, pentaerytritolu, mravčanu vápenatého, hexametyléntetramínu, hnojív, svetelných stabilizátorov, gumárenských nadúvadiel, výbušnín a podobne.

Tržby materskej spoločnosti Chemko v minulom roku pozostávali už len z prenájmu majetku dcérskym spoločnostiam, zo služieb poskytovaných vo vnútri skupiny, ako aj z tržieb z jedného komplexu špeciálnej výroby. Skupina Chemko má zhruba 1 500 zamestnancov. Do výroby vlani investovala 150 mil. Sk.

<https://www.sme.sk/c/7923/gruppo-bonazzi-kupuje-cenon-dcersku-firmu-chemka-strazske.html>

2. 2. 2001 BRATISLAVA – Firmu Cenon Strážske, ktorá je dcérskou spoločnosťou Chemka Strážske, kúpi taliansky investor Gruppo Bonazzi. Informovala o tom Martina Némethová z poradenskej firmy Slávia Capital. Hlavným predmetom činnosti Cenonu je produkcia cyklohexanónu.

Rozpredaj Chemka za pochodu

13.5. 2009

Chemko, tradičná východoslovenská chemička, sa zoštíhľuje od začiatku milénia. Dovtedy dosahovala ročné tržby päť miliárd korún a zamestnávala vyše dvetisíc ľudí. Prvé predaje majetku prišli ešte v časoch akcionárskeho mieru. V roku 2001 fabrika zinkasovala 1,5 miliardy korún za svoju dcéru Cenon Strážske, vyrábajúcu cyklohexanón.

Kupcom sa stala talianska spoločnosť Gruppo Bonazzi. Tá po čase zastavila výrobu a doteraz ju nerozbehla. Manažéri talianskeho investora pôvodne sľubovali modernizáciu, ktorá mala priniesť výrazné úspory energií. Nestalo sa. A tá časť areálu Chemka dlhodobo odpočíva. V roku 2004 kúpil divíziu lepidiel sústredenú vo firme Diakol, prešovský Kronospan, výrobca laminátových a drevotriekových dosiek. Ten tržby tejto spoločnosti v priebehu troch rokov strojnásobil na 1,4 miliardy korún. Ďalšie predaje už boli pod taktovkou bratislavských finančných skupín. Kupujúcimi sa zväčša stávali podnikatelia, ktorí k nim mali blízko alebo ich úverovali finančné domy, na ktoré mali J&T alebo Istrokapitál vplyv. Teraz v Chemku pracuje vyše dvesto ľudí. Z výroby ostali torzá produkcie organickej chémie a pridružená strojárka výroba. Fabrika svoju budúcnosť spája hlavne so správou priemyselného parku, nachádzajúcom sa v jej areáli. Láka doň investorov.

https://www.duslo.sk/userfiles/downloads/2017_02_noviny_duslo.pdf

Dňa 11. 5. 2017 členovia vedenia Dusla uskutočnili prehliadku výrobné liadku vápenatého a kyseliny dusičnej na pracovisku v Strážskom. Skonštatovali, že je vidieť výrazné zlepšenie starostlivosti o technológie a aj pracovné prostredie, za čo je potrebné poďakovať všetkým zamestnancom. V programe bola nielen prehliadka výrobní a pracovná porada, ale aj stretnutie so zamestnancami. Generálny riaditeľ Ing. Petr Bláha ocenil záujem zamestnancov o diskusiu, ktorá trvala viac ako dve hodiny. Diskutovalo sa nielen o hospodárskych výsledkoch a cieľoch do budúcnosti, ale aj o možnostiach čerpania sociálneho fondu a o pravidlách pri určovaní čerpania dovoleniek. Zamestnanci sa sťažovali na vysoké poplatky, ktoré zaviedol majiteľ areálu za vstup súkromnými vozidlami. Namietané bolo zaradovanie zamestnancov do tarifných stupňov, ktoré bude predmetom auditu. Stretnutia sa zúčastnili aj kolektívni vyjednávači za ZO ECHOZ pri Duslo, a.s. – Mgr. Mária Csányiová, Marek Packa a Štefan Hipp, ktorí spolu s personálnou riaditeľkou JUDr. Silviou Karásikovou informovali o výsledkoch kolektívneho vyjednávania. Za prítomných zamestnancov sa vyjadrila laborantka pani Eva Misárová, ktorá vyslovila spokojnosť s výsledkami kolektívneho vyjednávania a s dodržaním príslubov manažmentu z roku 2015 v oblasti odmeňovania. Účastníci potvrdili, že takéto stretnutie je prínosom pre obe strany. JUDr. Silvia Karásiková, personálna riaditeľka K

<https://index.sme.sk/c/22846833/chemko-strazske-pribeh-fabriky-ktora-znicila-krajinu.html>

16. mar 2022 V honbe za odmenami zamorovali krajinu, východ poznačili na roky Trojuholník smrti. Tak sa prezýva územie na východe Slovenska, ktoré ohraničovala trojica fabrík Chemlon Humenné, Bukóza Hencovce a Chemko Strážske. Paradoxne, na začiatku boli tieto podniky pre domácich dobrou správou, keďže im priniesli pracovné miesta. Čoskoro sa však ukázalo, že išlo o danajský dar, ktorý región ovplyvnil predovšetkým negatívne. Stelesnením ekologického vandalizmu bývalého režimu je príbeh Chemka Strážske, ktorý opisujeme v ďalšej časti seriálu Jazvy socializmu. Fabrika do každej doliny. Začiatkom päťdesiatých rokov minulého storočia došlo na území Slovenska k veľkému priemyselnému rozmachu. Komunistická vláda menila charakter ...

Spoločnosť ENERGOCHEMICA SE bola založená v roku 2011 v Prahe. ENERGOCHEMICA SE je moderná holdingová spoločnosť, ktorá sa radí k európskym lídrom budujúcim unikátny

závod na výrobu 2G bioetanolu. Ako trhovo riadená spoločnosť sa zameriava na riešenia s pridanou hodnotou zvyšovaním podielu inovatívnych výrobkov, zlepšovaním technologických procesov a efektívnym využívaním zdrojov energie. Chceme byť najlepšou voľbou pre odberateľov a najväčšou výzvou pre dodávateľov prostredníctvom procesných riešení. Hlavné aktivity holdingu ENERGOCHEMICA SE vyplývajú už z názvu spoločnosti. Kľúčovou prioritou je chemická výroba, ale nezanedbateľná je aj výroba energie a tepla, najmä pre vlastnú spotrebu. Pracujeme tiež na vývoji nových materiálov a zavádzame moderné technológie, ktoré sú v súlade s výzvami 21.storočia. Naše produkty poznajú vo viac ako 60 krajinách sveta. Do zahraničia plynie 80% našej produkcie. Do produktového portfólia patrí široká škála výrobkov organickej a anorganickej chémie, karbid vápnika, polyméry, plasty, okenné profily, fasádny obkladový systém či produkty určené na ďalšie spracovanie. V produkcii karbidu vápnika za účelom výroby acetylénu sme dominantným hráčom na európskom trhu.

Naše podniky:

CHEMKO a.s. Slovakia Spoločnosť Chemko pokračuje v tradícii chemickej výroby v Strážskom. Chemko si vybuďovalo stabilné postavenie na trhu a dobré meno v chemickom priemysle. Vyrába špičkové chemické produkty anorganickej a organickej chémie akými sú svetelné stabilizátory napr. Dastib a ich medzi produkty či fenolické živice. Strategickým zámerom manažmentu je vybudovať v areáli spoločnosti moderný priemyselný park so širokou škálou poskytovaných služieb. Predurčuje ho k tomu výhodná geografická poloha, jednoduchá logistika pri preprave surovín a výrobkov, vybudovaná a funkčná infraštruktúra v areáli ako aj voľné pozemky a budovy vhodné na ďalší rozvoj a prenájom i potenciálnym záujemcom. Spoločnosť bola preverená, certifikovaná a má zavedený systém integrovaného manažérstva. Vyhovuje požiadavkám EN ISO 9001, EN ISO 14001 a OHSAS 18001.

...

Spoločnosť TP2 zabezpečuje dodávky energie pre svojich odberateľov v rámci priemyselného areálu Chemko Strážske. Vyrába a dodáva teplo vo forme pary, produkuje, nakupuje a distribuuje elektrinu či zemný plyn. Súčasťou činnosti podniku je úprava a dodávka vôd pre odberateľov v rámci areálu Chemko Strážske. TP2 dodáva okrem pitnej vody aj požiarnu, dekarbonizovanú a demineralizovanú vodu. Podnik je schopný plniť požiadavky na odber aj pre nových investorov v rámci areálu Chemko Strážske a blízkeho okolia.

Spoločnosť CHEMSTROJ, s.r.o. bola založená v Bratislave v roku 2007. V roku 2015 sa stala súčasťou holdingu ENERGOCHEMICA. Strojárska výroba tejto spoločnosti nadväzuje na viac ako 60 ročnú tradíciu pridruženej strojárskej výroby v rámci bývalého chemického podniku v Strážskom. Predmetom činnosti spoločnosti CHEMSTROJ, s.r.o. je výroba a oprava vyhradených technických zariadení v rámci chemického priemyslu, oprava laboratórnych zariadení či údržba. Spoločnosť vyrába a montuje oceľové konštrukcie, vykonáva montáže rôznych chemických aparátov, rotačných strojov a iných zariadení pre investičnú výstavbu.

Zloženie predstavenstva: Ing. Boris Krehel', predseda predstavenstva; Ing. Milan Hanic, člen predstavenstva; JUDr. Peter Tóth, člen predstavenstva

Spoločnosť Chemko, a. s. Slovakia v roku **2022** znížila stratu o 53 % na -2,048 mil. € a tržby jej klesli o 73 % na 1,282 mil. €. □ **Historický názov** CHEMZA, a.s. Strážske (platné do: 2.4.2009)

2023: 25-49 zamestnancov

<https://www.trend.sk/biznis/chemko-strazske-fabrika-ktorej-najvacsi-vlastnici-utajuju>

14.11. 2005 Branislav Sobinkovič: Chemko Strážske: fabrika, ktorej najväčší vlastníci sa utajujú. Východoslovenská fabrika Chemko Strážske má už dobré časy dávno za sebou. Ešte koncom milénia zamestnávala vyše dvetisíc ľudí a inkasovala ročné tržby za takmer päť miliárd korún. V minulom roku už spolu so svojimi dcérskymi firmami predala tovar len za necelé dve miliardy korún. Dnes v nej pracuje do 850 ľudí. Viac ako päť rokov jej manažment hovorí o reštrukturalizácii podniku a snahe zbaviť ho nánosov socializmu.

No nielen táto, už pomaly obohrtá pesnička, je na Chemku zaujímavá. Pútavejší je určite už niekoľkoročný boj akcionárov o jeho ovládnutie.

Príbeh, ktorý miestami pripomína kriminálny film, dostal v posledných mesiacoch novú zápletku. Medzi rozhádané dve skupiny akcionárov, jedna je z Holíča a druhá z východného Slovenska, vstúpili bratislavské finančné skupiny J&T a Istrokapitál.

Tie sa zatiaľ za nových investorov v Chemku nepovažujú. Aj preto sú skutoční vlastníci východoslovenskej firmy neznámi a o jej osude oficiálne rozhodujú akcionári, ktorí v nej majú len zhruba päťtinový podiel.

V roku 2000 získali kontrolu nad chemičkou podnikatelia zo Záhoria reprezentovaní holičskou spoločnosťou Energy SK a východniari vlastníci firmu Slovenská chemická spoločnosť. Obe skupiny kontrolovali 70-percentný podiel v Chemku prostredníctvom jeho pôvodného privatizéra firmy Zachem. Záhoráci v nej vlastnili 53 percent akcií, zvyšný balík ovládali ľudia z východného Slovenska. Okrem Zachemu mala Energy SK aj priamo sedempercentný podiel v chemickej fabrike.

Ďalších 21,5 percenta kontroloval košický podnikateľ Peter Hrinko. Ten však do neskoršieho boja o východoslovenský podnik priamo nezasahoval. Jeho hlavnými aktérmi sa stali zástupcovia Energy SK a Slovenskej chemickej spoločnosti (SCHS).

Tí ešte v časoch mieru po ovládnutí Chemka rozbehli jeho reštrukturalizáciu. Výrobu rozdelili do niekoľkých dcérskych firiem, pre ktoré začali hľadať investora.

Najväčší úlovok sa im podaril v roku 2001, keď za zhruba 1,2 miliardy korún predali z pohľadu tržieb najväčšiu dcéru Cenón Strážske, venujúcu sa výrobe cyklohexanónu. Kupujúcim bola talianska spoločnosť Gruppo Bonazzi.

Spolupráca podnikateľov zo západného a východného Slovenska však netrvala dlho. Už na jeseň 2002 došlo k prvým konfliktom. Na vtedajšom valnom zhromaždení Chemka odstavila holičska skupina východniarov z hry. Podarilo sa jej to tým, že sa na ňom nezúčastnil jej reprezentant Milan Špak.

Ten bol za Energy SK predsedom Predstavenstva Zachemu, ktorý bez jeho účasti nemohol hlasovať na valnom zhromaždení Chemka. Navyše ešte pred jeho uskutočnením stihla Energy SK previesť svoj 6,9-percentný podiel v Chemku na olomouckú akciovku Gaval.

Na valnom zhromaždení tak majoritný akcionár Zachem nebol zaregistrovaný a takto boli z jeho priebehu vylúčení aj zástupcovia Slovenskej chemickej spoločnosti. Zástupca firmy Gaval trnavský právnik Juraj Trokan a P. Hrinko, ktorí dokopy zastupovali menej ako 30-percentný podiel v Chemku, vtedy rozhodli o odvolaní predstaviteľov Slovenskej chemickej spoločnosti zo štatutárnych orgánov chemičky.

Valné zhromaždenie z jesene 2002 tak odštartovalo zápas o fabriku v Strážskom. Ten trvá dodnes. Niekoľko mesiacov po jeho uskutočnení inkasovali východniari ďalší úder. Zachem prišiel o 30-percentný podiel v Chemku. Dôvodom bolo to, že nespĺnil dodatok k privatizačnej zmluve. V roku 2001 totiž Zachem požiadal Fond národného majetku (FNM) SR o súhlas s odpredajom časti svojej výroby – cyklohexanónu, pre ktorú našiel zahraničného investora. Fond ho podmienil podpísaním dodatku k privatizačnej zmluve, podľa ktorého bol Zachem povinný splatiť privatizačné splátky za rok 2008 a 2009. Zároveň musel súhlasiť s tým, že ak sa v budúcnosti omešká o mesiac v splácaní zvyšných privatizačných splátok, bude splatný celý jeho dlh k fondu. Za tento záväzok Zachemu ručilo Chemko.

Zachem však neuhradil svoju splátku za rok 2002, čím sa stal splatným celý jeho dlh k fondu. Zaplatilo ho zaň Chemko a získalo tým záložné práva na svoje vlastné akcie. Tie následne prostredníctvom obchodníka s cennými papiermi predalo spoločnosti Spedy z Olomouca. Zástupcovia Slovenskej chemickej spoločnosti vtedy pre TREND uviedli, že cez záložné právo odkúpil akcie jeden zo súčasných akcionárov Chemka. Narážali pritom na firmu Energy SK. K tejto domnienke ich viedlo aj to, že spoločnosť Spedy okrem 30-percentného balíka Chemka kúpila od firmy Gaval aj jej šesťpercentný podiel, ktorý pôvodne vlastnila práve Energy SK. Predaj akcií Chemka, ktorý sa udial prostredníctvom FNM, je dodnes predmetom súdneho sporu. TRENDU to potvrdil aj člen Predstavenstva Zachemu nominovaný Slovenskou chemickou spoločnosťou Jozef Cipro.

Uvádza napríklad, že fond poslal list s upozornením, že Zachem nespláca svoje privatizačné splátky, doporučene podpredsedovi jeho dozornej rady Michalovi Hoľkovi, ktorý na to neupozornil zástupcov SCHS.

Po tom, čo východniari prišli o kontrolu nad 30-percentným balíkom Chemka, prešli do ofenzívy. Keďže nemohli zasiahnuť do toho, čo sa deje vo fabrike, sústredili sa na ovládnutie Zachemu.

V júni 2003 neumožnili právnej zástupkyňi M. Špaka advokátke Viere Kubicovej účasť na jeho mimoriadnom valnom zhromaždení. Následne odvolali zo štatutárnych orgánov Zachemu všetkých zástupcov Energy SK. M. Špak sa na tomto valnom zhromaždení nemohol zúčastniť, pretože bol v tom čase už niekoľko dní nezvestný. A vtedy udalosti v Chemku už nadobudli kriminálny rozmer.

V roku 2003 zachytila polícia, že člen Dozornej rady Chemka a podpredseda Predstavenstva Zachemu, nominovaný SCHS, michalovský podnikateľ Martin B. požiadal o „pomoc“ slovenské podsvetie. Ponúkal im vraj peniaze za zabitie či zastrázenie M. Špaka. Polícia preto nasadila do hry svojho agenta, ktorý ako muž podsvetia ponúkol Martinovi B. svoje služby.

Ten mu podľa tvrdení polície v máji roku 2003 sľúbil 300-tisíc korún za fyzické zbitie, ale nie zabitie predsedu dozornej rady. Podľa polície mu mal zlámať kosti a kopancami poškodiť pečeň. Martin B. chcel, aby predseda dozornej rady stratil pamäť a liečil sa najmenej tri mesiace. Následne nato polícia fingovala únos M. Špaka a oficiálne po ňom vyhlásila pátranie. Policajný agent sa o niekoľko dní opäť stretol s Martinom B. a povedal mu, že M. Špaka uniesol, zbil a vyhodil niekde v lese.

Nato vraj michalovský podnikateľ požiadal agenta o zbitie ďalšieho človeka. Polícia Martina B. zadržala v júni 2003 pri vyplácaní peňazí za zbitie M. Špaka.

Z vyšetrovacej väzby bol prepustený vlni v januári. V tomto roku polícia ukončila jeho vyšetrovanie a prípad posunula na prokuratúru.

Tá na Martina B. v máji tohto roka podala obžalobu pre prípravu trestného činu ublíženia na zdraví. TRENDU to uviedla tlačová hovorkyňa Generálnej prokuratúry SR Svetlana Husárová.

V marci minulého roka vstúpili do Chemka noví hráči. Od Petra Hrinka kúpila jeho 21,5-percentný podiel spoločnosť Linkskaters Limited, ktorá dovtedy úzko spolupracovala s finančnou skupinou Istrokapitál. „Sme pripravení tejto firme pomôcť v reštrukturalizácii Chemka. Zatiaľ však nemôžeme povedať, že by východoslovenská chemička patrila do portfólia Istrokapitálu," uviedol vtedy pre TREND jeho vtedajší predseda predstavenstva Miroslav Remeta.

Vlastnícke zmeny v chemičke pokračovali aj ďalej, keď sa jej akcionárom stala ďalšia bratislavská finančná skupina J&T.

V októbri tohto roku vlastnil Zachem 35,5 percenta akcií, podielové fondy Prvej penzijnej, ktoré sú blízke Istrokapitálu, kontrolujú 10-percentný podiel, podielové fondy J&T Asset Managementu vlastní 11-percentný balík a spoločnosť Spedy kontroluje 34,5-percentný podiel v Chemku. Spedy však v októbri kúpila spoločnosť Lamex invest, sídliaca na rovnakej adrese ako J&T Asset Management.

Aj napriek tomu, že akcionárska štruktúra Chemka je známa, skutoční majitelia sa k fabrike nehlásia. Vyplynulo to aj z odpovedí, ktoré TREND získal od skupín Istrokapitálu a J&T. Istrokapitál podľa jeho riaditeľa Jozefa Salaja nikdy nevlastnil a ani nevlastní akcie Chemka, a preto považuje za predčasné vyjadrovať sa k možným plánom s touto firmou.

„Nemôžeme vylúčiť budúci záujem o túto spoločnosť, pokiaľ by dostal Istrokapitál relevantnú ponuku na spoluprácu alebo akvizíciu,“ uvádza vo svojom stanovisku. Otázky TRENDU o tom, aké má firma zámery s Chemkom, preposlal predsedovi Predstavenstva Prvej penzijnej Stanislavovi Žofčákovi.

Ten tvrdí, že kúpou akcií Chemka Strážske chcela Prvá penzijná rozšíriť svoje portfólio podielových fondov o potenciálne perspektívny cenný papier. „A zároveň potvrdila skutočnosť a schopnosť obchodovať aj so slovenskými cennými papiermi,“ uvádza.

Skupina J&T, ktorá cez svoje firmy kontroluje najväčší, vyše 40-percentný balík akcií Chemka, takisto nereprezentuje investora, ktorý by mal o chemičku záujem. Podľa jej hovorca Maroša Sýkoru podiely vo firme kupovala pre svojho klienta a nemôže prezradiť, o koho ide. Nech už Prvá penzijná a J&T reprezentujú akéhokolvek investora, východniari ním určite nebudú.

Na októbrovom valnom zhromaždení Chemka neumožnili hlasovať zástupcom Zachemu, a tak bola Slovenská chemická spoločnosť opäť odstavená z hry. Na zhromaždení sa hlasovalo o zmenách stanov firmy a jej nových štatutárnych orgánoch. Dôvody, prečo nemohol Zachem hlasovať, boli rovnaké ako v minulosti. Nie je vraj jasné, kto je za túto spoločnosť oprávnený konať.

O osude Chemka tak opäť rozhodovali akcionári, ktorí v ňom kontrolujú zhruba päťtinový podiel. Novým predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom sa stal Andrej Ješka. Tvrdí, že nezastupuje, rovnako ako ostatní novovymenovaní členovia predstavenstva, žiadnych akcionárov. Jeho hlavným cieľom má byť reštrukturalizácia a zefektívnenie činností fabriky. To isté TRENDU v minulosti tvrdila aj predchádzajúca šéfká Chemka Marta Tomčíková z Holíča. A. Ješka v súčasnosti považuje za prvý a základný krok pri reštrukturalizácii podniku ustanovenie nového manažmentu a zjednotenie riadenia celej skupiny firiem spadajúcich pod Chemko Strážske. Do konca roka 2005 chce zlúčiť riadenie dcérskych firiem pod materskú spoločnosť. Najväčšími výrobnými firmami Chemka sú Chemza Strážske, zameraná na výrobky organickej chémie, a Hnojivá Strážske, venujúce sa produkcii hnojív, čpavku a koncentrovanej kyseliny dusičnej.

20. apr 2009 Chemko Strážske končí. Najväčšiu chemičku na Zemplíne, Chemko, a. s. Strážske, budú likvidovať. Manažment, ktorý stojí za mínusovými číslami z minulého roku, pokračuje v bývalej stopercentnej dcére Chemka, v Chemze, premenovanej na Chemko Slovakia. Čítajte viac: <https://dolnyzemplin.korzar.sme.sk/c/4397716/chemko-strazske-konci.html>
<https://www.aktuality.sk/clanok/615763/chemko-strazske-posiela-ceska-firma-do-konkurzu/>
Kedysi významná chemická továreň na východe Slovenska Chemko Strážske je od roku 2009 v likvidácii. Podľa obchodného vestníka český veriteľ Karka two, a. s., podal na Okresný súd Bratislava I návrh na vyhlásenie konkurzu. Chemko Strážske musí teraz preukázať svoju platobnú schopnosť. Chemička do roku 2000 prosperovala s ročnými tržbami vo výške 5 miliárd korún (166 miliónov eur). V továrni pracovalo 2000 zamestnancov. Postupne spoločnosť svoje aktivity spomaľovala a začala s predajom majetku. Z chemickej produkcie v roku 2009 nezostalo takmer nič, závod vtedy ešte zamestnával do dvesto ľudí. Nádeje na rozšírenie výroby, ktorú spoločnosť avizovala, skončili vyhlásením likvidácie v polovici mája 2009. Dôvodom boli spory medzi akcionármi a pretrvávajúca kríza. TASR informovala Slovenská informačná a marketingová agentúra.

ENERGOCHEMICA SE byla založena v prosinci 2011, od 2. července 2012 lze s jejími akciemi obchodovat na volném trhu [Burzy cenných papírů Praha](#).^[4] V roce 2012 získala kontrolní podíly ve slovenských společnostech Fortischem, Light Stabilizers, Novácka Energetika, TP 2 a PTCHEM.^[4] Fortischem vlastní pouze technologie a technologické celky, pozemky a budovy si pronajímá od české společnosti Via Chem Slovakia, která patří do holdingu [Via Chem Group](#).^{[4][5][6]} Společnost TP 2 dodává energie průmyslovým firmám u města [Strážske](#), mezi které patří ocelárny [Slovakia Steel Mills](#).^[7]

K 31.12.2012 patřily mezi největší akcionáře kyperské společnosti THORKELL HOLDINGS LIMITED, CHARTLINE LIMITED, LINKSKATERS LIMITED, ORLISTON ENTERPRISES LIMITED, TATRY INVESTMENT LIMITED a britská EASTCITY LIMITED.^[4] Minoritní podíly držely mimo jiné [Poštová banka](#) a [J & T Banka](#).^[4] Předsedou představenstva je Ondrej Macko, dalšími členy Martin Bartoš a Boris Krehel.^[8] Předsedou dozorčí rady je [Mario Hoffmann](#), dalšími členy [Martin Procházka](#) ([Oleofin](#), [STZ](#)),^[9] [Petr Sisák](#), Miloš Badida, Miroslav Remeta a Dušan Velič.^[8]

Adresa sídla Janáčkovo nábřeží 478/39

V prosinci 2013 oznámila skupina Energochemica záměr emitovat dluhopisy.^[10] 13. ledna 2014 valná hromada rozhodla o snížení základního kapitálu o 1,7 miliardy korun a vyplacení této částky akcionářům společnosti.^[8] 30. března 2014 načerpala Energochemica od své dceřiné společnosti Energochemica Trading úvěr ve výši 1,85 miliardy korun.^[11] Úvěr je na následující dvanáctiměsíční období úročen sazbou 12M EURIBOR + 0,68% p.a., která v následujících šesti letech postupně roste až na 12M EURIBOR + 11,68% p.a.^[11]

Podle [Evropské komise](#) Fortischem získal prakticky celý podnik [Novácke chemické závody](#) (NCHZ) a je jeho hospodářským nástupcem, má tedy společně s NCHZ povinnost vrátit neslučitelnou státní pomoc, kterou dříve obdržel podnik NCHZ.^[12]

CHEMSTROJ, s.r.o. v konkurze od: 27.05.2022 do: 23.01.2024

OTS: Reakcia Energochemica SE - TK ministerstva životného prostredia...

TASR, 26. augusta 2020 12:05

Reakcia Energochemica SE - tlačová konferencia ministerstva životného prostredia zo dňa 24.08.2020.

Bratislava 26. augusta (TASR-OTS)- Tvrdenia o zväčšovaní environmentálnej záťaže, o vypúšťaní odpadových vôd plných arzenu do odkaliska či zhoršovaní stavu prírody a krajiny sa nezakladajú na faktoch.

TP 2, s.r.o. prevádzkuje odkalisko Poša až od roku 2008 a v období do roku 2019 bolo v odkalisku uložených len 2 % z celkového množstva popolčeka a množstvo vôd a organické znečistenie bolo znížené o 60 %. Všeobecné tvrdenia a prezentovanie výsledkov správ z roku 2015 bez bližšieho odborného vysvetlenia sú manipulatívne a navádzajú dojem, že činnosťou čistiarne odpadových vôd (ČOV) sa produkuje a následne je vypúšťaný arzén. V rámci kontroly SIŽP bola nameraná hodnota arzenu vo vypúšťaných vodách do odkaliska v koncentrácií 5,68 µg/l, čo je 9-násobne menšia hodnota ako je prípustná hodnota vo vodách pre závlahy (50 µg/l). Vzhľadom na závažnosť a nepravdivosť viacerých informácií dochádza k šíreniu poplašnej správy a spoločnosť podá trestné oznámenie na neznámeho páchatela.

Spoločnosť TP 2, s.r.o. disponuje platným povolením na vypúšťanie odpadových vôd z odkaliska Poša do toku Ondava vydané Okresným úradom Prešov (OÚ), ktorý bol v danom čase oprávneným orgánom na vydanie predmetného povolenia. Spoločnosť striktnie dodržiavala a aj naďalej dodržiava všetky podmienky určené orgánmi štátnej správy. SIŽP IŽP Košice si bez zákonného oprávnenia odvodil právomoc posudzovať platnosť či neplatnosť povolení, vydaných OÚ Prešov, ktorý je príslušným orgánom štátnej správy v oblasti ochrany vôd.

Od roku 2014 prebieha konanie o vydanie integrovaného povolenia pre ČOV. V dôsledku neefektívnej legislatívy a nesúlady vyriešenia stretov záujmov v legislatívnej oblasti medzi orgánmi štátnej správy a územnou samosprávou sme sa bez vlastného zavinenia ocitli v patovej situácii. Bližšie informácie skupina ENERGOCHEMICA SE uviedla v stanovisku zverejnenom dňa 21.05.2020 (<https://www.tasr.sk/ots/ots-stanovisko-skupiny-energochemica-se/25885-clanok.html>). O týchto skutočnostiach sme osobným listom zo dňa 17.6.2020 informovali ministra životného prostredia, v ktorom sme navyše poukázali na históriu trendov vypúšťaných vyčistených vôd.

Aktuálne začalo konanie, ktoré sa zakladá na zatiaľ neukončenej kontrole. SIŽP IŽP Košice mieni uložiť opatrenie na nápravu - bezodkladne zamedziť spoločnosti TP 2, s.r.o. vypúšťanie vyčistených vôd do povrchových vôd.

Realizácia navrhovaného opatrenia bude mať za následok zastavenie prevádzky ČOV.

Výsledkom bude zastavenie výroby v priemyselnom parku v Strážskom s dopadmi na 700 zamestnancov a ich rodiny. Ak dnes tieto spoločnosti prerušia výrobu, stratia pozície na trhu, spôsobia škody odberateľom a uvedené výroby už nebudú obnovené.

Mechanicko-chemicko-biologická ČOV je zariadením, ktorého hlavným účelom je práve ochrana životného prostredia. Jeho odstavením budú zrážkové vody z areálu bezprostredne ohrozovať povrchové vody v Laborci. Spoločnosť TP 2, s.r.o. preto podnikne právne kroky na ochranu jej práv a právom chránených záujmov s cieľom predísť vzniku škôd, ktoré nebude možné napraviť. Právo na spravodlivé a zákonné posúdenie je základom riadneho fungovania demokratického štátu a tejto zákonnosti sa budeme domáhať a dovolávať na všetkých orgánoch a príslušných súdoch.

V piatok 28.08.2020 o 10.00 hod. v hoteli Devín organizujeme tlačovú konferenciu na danú tému.

23.02.2021 Katarína Runnová: Nové kolo drsného sporu na východe: Mŕtve Chemko posielala soka do konkurzu. Spoločnosti Chemko Strážske a Zachem ťahajú nevyriešené spory po súdoch naprieč republikou už dlhé roky. Privatizácia štátneho podniku [Chemko Strážske](#) prebehla pred 25 rokmi priamym predajom z vlastníctva Fondu národného majetku. Jedným z hlavných akcionárov s podielom viac ako 70 percent sa stala spoločnosť [Zachem](#). Tá však v priebehu nasledujúcich rokov o svoj manažérsky vplyv prišla. Dôvodom boli neutíchajúce spory medzi vlastníkmi.

<https://www.trend.sk/spravy/salianske-duslo-planuje-energeticke-osamostatnenie-prevadzky-strazskom>

28.4. 2023 Duslo Šaľa plánuje energetické osamostatnenie prevádzky v Strážskom Šalianske Duslo pokračuje v investovaní do energetickej infraštruktúry. Najnovšie plánuje energetické osamostatnenie prevádzky v Strážskom. Ako vyplýva zo zámeru predloženého na posudzovanie vplyvov na životné prostredie, cieľom je vybudovanie novej plynovej kotolne na výrobu ohrevnej pary závodu sídiaceho v areáli priemyselného parku Chemko Strážske. (...) Výstavba nového zdroja neovplyvní kapacitu výroby chemických produktov, nezmení sa ani ročný fond pracovnej doby. Duslo patrí k najvýznamnejším spoločnostiam chemického priemyslu na Slovensku. Je súčasťou medzinárodného koncernu Agrofert, pôsobiaceho v chemickom priemysle, poľnohospodárstve a potravinárstve.

https://www.instagram.com/gympos.ke/p/C4d1q-vLUxN/?next=%2Fbluegodzi%2Ffeed%2F&locale=%E6%B5%99%E6%B1%9F%E6%9C%BA%E7%94%B5%E8%81%8C%E4%B8%9A%E6%8A%80%E6%9C%AF%E5%AD%A6%E9%99%A2%E6%AF%95%E4%B8%9A%E8%AF%81%E5%8A%9E%E7%90%86%E3%80%96%E8%81%94%E7%B3%BB%E5%A8%81%E4%BF%A1%2BTG%2F%E9%A3%9E%E6%9C%BA%3A%40buth2788%E3%80%9729tQU%7B%3F%3F%3F%3F1%7DuOsMq&img_index=1
Dňa 13.3.2024 sa seminaristi tretieho ročníka zúčastnili exkurzie v chemickom priemysle Duslo - Strážske 🧑🏫 📷 📄

Túto aktivitu mali ako zážitkovú hodinu semináru z chémie 🧪, kde mali možnosť vidieť moderné technológie výroby kyseliny dusičnej a umelých hnojív - amónneho a vápenatého liadku, ktoré sa následne distribuujú do celého sveta na využitie v hydroponickom pestovaní zeleniny 🧑🏫 📷 📄

Veríme, že si exkurziu užili, dozvedeli sa množstvo nových poznatkov a nadobudli nové zručnosti 🛠️

Nakoniec chceme poďakovať aj našim profesorom, ktorí pre nás túto chemickú exkurziu vybavili a úspešne zorganizovali ❤️

[#chemistry](#) [#chemistryclass](#)

Průmyslový park

Dcérske spoločnosti holdingu Energochemica SE aktuálne zabezpečujú obslužné činnosti pre klientov v areáli Chemka – Strážske priemyselný park. Strategickým zámerom manažmentu spoločnosti je vybudovať v areáli spoločnosti moderný priemyselný park so širokou škálou poskytovaných služieb. Predurčuje ho k tomu výhodná geografická poloha, jednoduchá logistika pri preprave surovín a výrobkov, vybudovaná a funkčná infraštruktúra v areáli ako aj voľné pozemky a budovy vhodné na prenájom. Víziou manažmentu je vytvoriť v zemplínskom regióne zázemie pre potenciálnych investorov a spoluvytvárať pracovné miesta pre jeho obyvateľov, zabezpečiť tak rozvoj a ekonomický rast. Naším cieľom je patriť k popredným spoločnostiam na Slovensku v oblasti efektívnosti, udržateľného rozvoja a ekologickej rovnováhy.

<https://www.trend.sk/spravy/salianske-duslo-planuje-energeticke-osamostatnenie-prevadzky-strazskom>

28.4. 2023 7:26 **Skrátenie dopravnej vzdialenosti pary medzi zdrojom a spotrebičmi zníži energetické straty**

Duslo Šaľa plánuje energetické osamostatnenie prevádzky v Strážskom

Šalianske Duslo pokračuje v investovaní do energetickej infraštruktúry. Najnovšie plánuje energetické osamostatnenie prevádzky v Strážskom. Ako vyplýva zo zámeru predloženého na posudzovanie vplyvov na životné prostredie, cieľom je vybudovanie novej plynovej kotolne na výrobu ohrevnej pary závodu sídliaceho v areáli priemyselného parku Chemko Strážske.

Nový zdroj bude náhradou za súčasný externý a organizačne bude začlenený k prevádzke na výrobu kyseliny dusičnej. Kotolňa bude umiestená v novom samostatnom objekte. Celkový inštalovaný tepelný príkon viac ako 13 MW bude rozdelený na tri kotle. Maximálnu spotrebu pary zabezpečí jeden kotol s výkonom 5,5 MW a jeden s výkonom 2 MW. Ďalší kotol bude slúžiť ako záloha pre prípad poruchy, odstávok alebo revízií.

„Vlastná výroba pary znamená efektívnejšie využitie energie vzhľadom na možnosť presnejšej regulácie jej výroby na základe aktuálnych potrieb prevádzok. Podstatné skrátenie dopravnej vzdialenosti trasy pary medzi jej zdrojom a spotrebičmi zároveň zníži energetické straty,“ argumentuje spoločnosť v zámere. Výšku investície ani časový harmonogram nespresnila. Výstavba nového zdroja neovplyvní kapacitu výroby chemických produktov, nezmení sa ani ročný fond pracovnej doby.

Obchodný register:

DIAKOL STRÁŽSKE, s.r.o. Společníci od 30.3.2022: KRONOSPAN CHEMICAL HOLDINGS LIMITED, 985 860 EUR, DUKOL Ostrava, s.r.o., 9 959 EUR Vlastníkem Kronospanu je Peter Kaindl z Salzburku, Rakousko

Rok 1989	VHJ Slovaft, odborový podnik Bratislava		
	Chemlon, n. p.		066 80 Humenné
Rok 2024	Nexis Fibres a.s.	Chemlonská 1	066 12 Humenné

Humenné leží na riekách Laborec a Cirocha, v Karpatech; väčšinu obyvateľstva tu zamestnávajú chemické a priemyslové podniky. Humenné bolo do roku 1956 ešte spíše administratívnym centrom, neexistoval zde téměř žádný průmysl. Ohromný růst začal, až když vznikla továrna na

výrobu polyamidových vláken (Chemlon, dnešní Nylstar). Město se stalo centrem chemického, potravinářského a strojírenského průmyslu, byly vybudovány školy i panelová sídliště. Ohromný růst však zastavila krize československé ekonomiky v 90. letech 20. století, dnes patří celá oblast k spíše chudším krajům Slovenské republiky. Nylstar Slovakia, a.s., v konkurze [zrušená] 2010

<https://www.humenne.sk/O-meste/Historia-mesta/>

(...) Posledné obdobie dejín mesta začína 26.11.1944 oslobodením mesta. Hospodárska činnosť ožíva najmä v období riadenej industrializácie výstavbou viacerých podnikov – Kapron (Chemlon) r.1956–59 (až 6 tis. pracovníkov), stavebníctvo – Chemkostav r.1952, Okresný stavebný podnik r.1960, Agrostav a Lesostav. S rozvojom spomínaných podnikov dochádza aj k rozvoju potravinárstva (mliekárne, mäso priemysel, Hydinárske závody, Pekárne a cukrárne). Priemyselnú štruktúru dotvárajú odevné závody Zekon, Chirana, Okresný priemyselný podnik a ČSAD.

V meste sa rozvíja aj stredné školstvo všeobecné a hlavne odborné (gymnázium, SEŠ, SPŠ chemická, Zdravotná škola a tri stredné učilištia).

Rozvoj zaznamenalo i zdravotníctvo. Okrem rozšírenia nemocnice pribudla Liečebňa pľúcnych a respiračných chorôb, nová poliklinika a Liečebňa dlhodobo chorých.

<https://www.vtedy.sk/chemko-humenne-polyamidove-vlakno-otvorenie-priemysel>

Rok 1959: V Humennom otvorili závod na výrobu polyamidových vlákien

V piatok 28. augusta, v predvečer vyvrcholenia osláv 15. výročia Slovenského národného povstania, slávnostne otvorili v Humennom nový, veľký závod na výrobu polyamidových vlákien.

"Nový závod je pýchou nielen Humenného, ale i celého východného Slovenska. Okres Humenné mal takú istú minulosť ako ostatné okresy Zemplína. V rokoch 1923 - 1934 opustilo rodnú hruď vyše 1.400 občanov, ktorí odišli hľadať prácu do ďalekých krajín. Práce nebolo, a preto životná úroveň ľudu bola na veľmi nízkom stupni. Oslobodením Humenného a jeho okolia vojskami 4. ukrajinského frontu sa skončilo utrpenie ľudu.

V rokoch 1956 - 1959 vyrástol v Humennom nový závod na výrobu polyamidových vlákien. Našlo tu už prácu vyše 1.200 zamestnancov a do roku 1965, keď bude závod úplne vybudovaný, pribudnú k nemu tisícky ďalších pracovníkov", píše sa v archívnej správe TASR.

Na snímke tajomník ÚV KSČ Oldřich Černík za účasti početného obecnstva, zamestnancov a budovateľov nového závodu prestrihnutím pásky slávnostne otvoril nový závod Chemko v Humennom. Foto: archív TASR, autor J. Kočiš/29. augusta 1959

Pre pracovníkov závodu Chemko postavili už v prvej etape vyše 950 komfortných bytov. V druhej etape postavia v Humennom druhé "malé Humenné". Bude to sídlisko, kde bude bývať viac ako 1.040 rodín. Závod Chemko má aj svoj vlastný závodný ústav národného zdravia so štyrmi lekármi a jedným dentistom.

V závode Chemko bude pracovať až 80% žien. Prvé polyamidové vlákno vyrobili už pred spustením závodu do ostrej prevádzky v posledný júlový týždeň. Tento ich prvý pokusný výrobok je kvalitný čo do vzhľadu, pevnosti i pružnosti vlákna, z ktorého sa bude vyrábať najmä jemná bielizeň všetkých druhov.

Anna Gribová a Eva Vráblová obsluhujú už presúkové stroje PKS - 4 dodané z NDR. Foto: archív TASR, autor J. Kočiš/26. novembra 1959

<https://www.humenne.sk/O-meste/Historia-mesta/>

(...) Posledné obdobie dejín mesta začína 26.11.1944 oslobodením mesta. Hospodárska činnosť ožíva najmä v období riadenej industrializácie výstavbou viacerých podnikov – Kapron (Chemlon) r.1956–59 (až 6 tis. pracovníkov), stavebníctvo – Chemkostav r.1952, Okresný

stavebný podnik r.1960, Agrostav a Lesostav. S rozvojom spomínaných podnikov dochádza aj k rozvoju potravinárstva (mliekárne, mäso priemysel, Hydinárske závody, Pekárne a cukrárne). Priemyselnú štruktúru dotvárajú odevné závody Zekon, Chirana, Okresný priemyselný podnik a ČSAD.

V meste sa rozvíja aj stredné školstvo všeobecné a hlavne odborné (gymnázium, SEŠ, SPŠ chemická, Zdravotná škola a tri stredné učilištia).

Rozvoj zaznamenalo i zdravotníctvo. Okrem rozšírenia nemocnice pribudla Liečebňa pľúcnych a respiračných chorôb, nová poliklinika a Liečebňa dlhodobo chorých.

<https://atok.cz/doc/Publikace-Cesky-textil.pdf>

Chemický priemysl měl u nás tradici již mezi válkami. Pro textilní průmysl je velmi důležitý a měl vlastně stejnou úlohu jako strojírenský. Vyrobil co největší sortiment všeho, co náš obor potřeboval, aby se muselo dovézt jen to nezbytné. Využily se původní kapacity, postavilo se několik velkých podniků, především pro výrobu chemických vláken. Připomeňme si některé významné výrobce: Spolana Neratovice – viskózová stříž, Silon Planá n. Lužnicí – PAD, PES, další významné kapacity byly na Slovensku: Slovenský hodváb n. p., Chemlon Humenné, Svít pod Tatrami a další. Na Slovensku se také vyráběl polypropylen, jehož dodávka navázala na komplexní změnu sortimentu v n. p. Juta. Barviva vyráběla především Syntézia Semtín, SODB Pardubice. Snad každý chemický podnik u nás se něčím podílel na dodávkách do textilního průmyslu.

[Video – krátké z archivu](#)

[Chemlon Humenné v roku 1987](#)

[YouTube · jaffarski](#)

[5,7 tis.+ zobrazení · před 3 lety](#)

[0:40](#)

Chemlon Humenné v roku 1987. 5.6K views · 3 years ago ...more. jaffarski. 41.5K. Subscribe. 107. Share. Save. Report. Comments8.

[TREND.sk](#)

<https://www.trend.sk>

10. 10. 2007 — Výrobca syntetických vláken pre textilný priemysel **Nylstar Slovakia** Humenné je od začiatku septembra v reštrukturalizácii.

Chemlon Humenné je plně v zahraničních rukou

5. 11. 1998

Chemlon Humenné je plně v zahraničních rukou

Humenné (čtk)

Společnost Rhône Poulenc Slovakia Holding získala stoprocentní kontrolu nad akcemi společnosti Chemlon Humenné, která je největším výrobcem průmyslových a textilních vláken na Slovensku a zároveň patří mezi přední producenty syntetických vláken v Evropě. Jak včera uvedl viceprezident společnosti Chemlon Humenné Michal Hal'ko, smlouva o převodu zbylých 43 procent akcií, které vlastnil státní podnik Chemes Humenné, byla podepsána po dlouhých jednáních 29. října. Akcionáři holdingu Rhône Poulenc Slovakia jsou prostřednictvím společnosti Filtec firmy Rhodia a Nylstar. Akciová společnost Chemlon Humenné vykázala za prvních devět měsíců letošního roku zisk před zdaněním 67 miliónů korun, při tržbách 3,4 miliardy korun. Záměry vedení společnosti počítají pro letošní rok s hrubým ziskem přes 100 miliónů Sk a tržbami kolem pěti miliard korun. Rok 1997 společnost uzavřela se ztrátou 210 miliónů korun. Chemlon Humenné zaměstnává asi 2400 lidí, jejichž průměrná mzda dosáhla ke konci loňského roku 10 535 korun.

<https://www.hospodarskyklub.sk/hd-dennik/index.cgi?1999.10.25+priloha:2001/9/28+12+print>

Pondelok 25.Októbra 1999

NYLSTAR

* Spoločnosť Nylstar je najväčším výrobcem polyamidových textilných vlákien PA 6 a PA 6.6 v Európe. Má 10 závodov, z ktorých 8 je v Európe, 1 v USA a 1 v Číne. V roku 2000 mala skupina Nylstar konsolidovaný obrat 670 miliónov EUR a má spolu 4500 zamestnancov.

* Nylstar Slovakia, a. s. so sídlom v Humennom vznikla z divízie textilných vlákien po rozdelení spoločnosti Chemlon, a. s., na dva samostatné subjekty dňa 30. 6. 2000. Na Slovensku je to jediný výrobca polyamidových textilných vlákien. V súčasnosti zamestnáva 1100 ľudí a jeho ročná kapacita je 25 000 ton.

* Prítomnosť Nylstaru Slovakia podporuje celú oblasť a dokazuje svoje presvedčenie, že je potrebné vytvoriť priame kontakty s výrobcami látok vo východnej Európe, ktoré im umožnia pracovať pre svetový trh na rovnakej kvalitatívnej i konkurenčnej úrovni ako západná Európa a ázijské štáty.

* Najväčšia sila skupiny Nylstar je v stálej dynamike vývoja nových výrobkov. Dnes je ich v zozname firmy viac ako 2000. Sú odpoveďou na požiadavky zákazníkov, ku ktorým patria tkáči, pletári, pančuchári a návrhári z celého sveta. Špeciality Nylstaru, predávané pod značkou MerylŽ a ElitéŽ, umožňujú európskym výrobcem, aby obnovovali svoju výrobnú špecifikáciu čo do vzhľadu, dotyku, pohodlia a funkčných kvalít, a to pre všetky oblasti odievania - od bielizne po pančuchy, od športového odievania až po módne doplnky.

* Dnes má Nylstar ročnú výrobnú kapacitu 200 000 ton. Východoeurópskym trhom môže poskytnúť svoje bohaté skúsenosti, inováciu a kontakty.

<https://korzar.sme.sk/c/4719145/chemlon-od-1-jula-konci-nastupuju-nove-spolocnosti.html>

5. júl 2000 o 0:00

Chemlon od 1. júla končí - nastupujú nové spoločnosti

Iveta Benková

Humenné - Nové spoločnosti Nylstar Slovakia a. s. a Rhodia Industrial Yarns Slovakia a. s., ktoré vzniknú 1. júla rozdelením teraz ešte Chemlonu a.s. Humenné, sa včera predstavili

verejnosti. Na pôde bývalého Závodného klubu odborov, prezentovali budúci výkonní riaditelia pred novinármi, zástupcami miestnej štátnej správy i samosprávy, ako aj manažmentom nových spoločností, zámery a ciele nových podnikov.

Viceprezident Chemlonu a. s. Michal Haľko predstavil vývoj Chemlonu od jeho privatizácie, podpisom zmluvy medzi Chemlonom š.p. a Rhône Poulenc v roku 1992. Zahraničný investor vtedy priniesol kapitál vo výške 896 miliónov. Zároveň za tri a pol roka preinvestovali 1,7 miliardy korún. "Toto bol dobrý základ pre ďalší rozvoj spoločnosti," povedal na včerajšom stretnutí Michal Haľko. Postupne sa výrobný program Chemlonu vyprofiloval do dvoch aktivít do výroby polyamidového textilného a priemyselného vlákna a získal veľmi dobrú pozíciu v spoločnostiach Nylstar a Rhodia, ktoré zaujímajú popredné miesta na európskom i svetovom trhu v tejto výrobe. Dnes Chemlon 98 percent svojej produkcie vyváža.

"K rozdeleniu Chemlonu na dva samostatné právne subjekty sa rozhodlo preto, aby sa zlepšil riadiaci a rozhodovací proces," skonštatoval Haľko. "V konečnom dôsledku má celý proces priniesť zvyšovanie objemu výroby, obratu, predaja tovarov a produktivity práce pri súčasnom raste kvality výrobkov."

Celkový obrat by mal v tomto roku za obidve spoločnosti prevýšiť päť miliárd korún.

Novým výkonným riaditeľom Nylstar Slovakia a. s. bude od 1. júla 2000 Jean Zakosek (na obr.). Ako povedal, humenská spoločnosť je jednou z významných spoločností skupiny Nylstar. V tomto roku by mala vyprodukovať 25 000 ton vlákna. Počet zamestnancov sa oproti terajšiemu stavu nezmení. Každoročne však Chemlon zaznamenal od roku 1994 pokles počtu zamestnancov. Kým v roku 1994 ich bolo 1455, v minulom roku 1199 a v tomto roku sa počíta s 1140 zamestnancami. Snahou Nylstaru preto podľa Zakoseka je robiť všetko preto, aby znížovanie počtu zamestnancov nemalo nepriaznivý dopad na región. Aj preto vznikajú nové spoločnosti, ktoré sa už v Humennom etablovali napríklad TWISTA a nedávno PJ Bike. Naznačil, že sa rokuje aj o vytvorení ďalších spoločností. Zatiaľ sa ešte nerozhodlo na čo budú zamerané. Rozhoduje sa z troch oblastí - výroba pančúch, tkáčske výroby, alebo servis v logistike. "Vytváranie nových spoločností dáva predpoklad zlepšenia stavu zamestnanosti v regióne," povedal J. Zakosek.

V podobnom duchu rozvoja, predstavil novú spoločnosť Rhodia Industrial Yarns Slovakia a. s., jej nový výkonný riaditeľ Ján Čema. Uviedol, že v tomto roku sa tu plánuje obrat v objeme 2,5 miliardy korún a predaj 22 000 ton polyamidových vlákien na priemyselné použitie. Uplatnenie nachádzajú napríklad pri výrobe pneumatík, transportných pásov, lán, rybárskych sietí, šijacích nití, plachtovín, airbagov a podobne. Výrobu transportných pásov plánujú zdvojnásobiť. Ďalším cieľom je príprava na certifikáciu podľa systému QS 9000, ktorá je nevyhnutná pre automobilový priemysel. Plánuje sa tiež desať percentné zvýšenie produktivity práce, či zníženie fixných nákladov. Vypracované sú aj ďalšie projekty v oblasti dodávok energií, ľudských zdrojov a životného prostredia.

https://is.muni.cz/th/jmoqb/Priloha_c._1_historia_firmy.pdf

HISTÓRIA SPOLOČNOSTI CHEMES, a.s. Humenné a SKUPINY CHEMES 1953-2006

6. júl 2008 o 12:59

Slavia Capital prevzala spoločnosť Nylstar Slovakia

BRATISLAVA 16. júla (SITA) - Skupina spoločností Slavia Capital prostredníctvom svojej dcérskej firmy SC Nylon ukončila akvizíciu výrobných aktivít spoločnosti Nylstar Slovakia, a.s. Humenné. Ako informoval hovorca Slavia Capital Peter Benčurik, skupina tak úspešne zavŕšila proces prevzatia najväčšieho európskeho producenta osnovných pletenín. "Finančné podrobnosti transakcie sa nezverejnia," dodal Benčurik.

Zámerom skupiny spoločností Slavia Capital je posilniť pozíciu firmy Nylstar na trhu, zefektívniť jej výrobu cieľovými investíciami a kontinuálne pokračovať v dodávkach chemických vlákien najmä pre odberateľov zo západnej Európy. "Plánované počiatočné investície by mali presiahnuť 5 mil. eur (150,6 mil. Sk) a smerovať by mali predovšetkým do snovacieho zariadenia, do polymerizačnej linky a do spracovania kaprolaktámových vôd," uviedol Benčurik.

Spoločnosť Nylstar Slovakia patrí k najvýznamnejším priemyselným podnikom na východnom Slovensku. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je výroba, vývoj a predaj syntetických vlákien. V minulosti pôsobila spoločnosť ako súčasť bývalého Chemlonu Humenné a následne v rámci skupiny Nylstar, ktorú ako spoločný podnik vytvorili francúzsky koncern Rhône-Poulenc (neskôr Rhodia) a [talianka](#) spoločnosť Snia Fibre. Výnosy spoločnosti v minulom roku predstavovali 2,15 mld. Sk (71,37 mil. €) pričom spoločnosť zamestnávala 590 pracovníkov. Takmer 99 % produkcie smeruje na export, pričom hlavní odberatelia spoločnosti sú zo západnej Európy, USA a Ázie. Koncovými užívateľmi vlákien spoločnosti Nylstar sú najznámejšie značky svetových výrobcov z oblasti módného a športového priemyslu.

Skupina spoločností Slavia Capital pôsobí na východnom Slovensku okrem spoločnosti SC Nylon aj v podnikoch Energy Snina, Progress Trading Trebišov, Palma Sečovce a finalizuje akvizíciu spoločnosti Chemes Humenné. Slavia Capital je investičnou skupinou, ktorá sa primárne sústreďuje na private equity operácie. Jej geografickou prioritou je región strednej a východnej Európy. Okrem Slovenska pôsobí aktívne v Českej republike, Poľsku, Rumunsku a Srbsku. Zo sektorového hľadiska sa sústreďuje na energetiku, obnoviteľné zdroje a palivá, finančné služby, potravinársky priemysel, nehnuteľnosti a príležitostné investície s vyšším výnosom. Na trhu pôsobí od roku 1995.

"Finančné podrobnosti transakcie sa nezverejnia," dodal Benčurik.

Zámerom skupiny spoločností Slavia Capital je posilniť pozíciu firmy Nylstar na trhu, zefektívniť jej výrobu cieľovými investíciami a kontinuálne pokračovať v dodávkach chemických vlákien najmä pre odberateľov zo západnej Európy. "Plánované počiatočné investície by mali presiahnuť 5 mil. eur (150,6 mil. Sk) a smerovať by mali predovšetkým do snovacieho zariadenia, do polymerizačnej linky a do spracovania kaprolaktámových vôd," uviedol Benčurik.

Spoločnosť Nylstar Slovakia patrí k najvýznamnejším priemyselným podnikom na východnom Slovensku. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je výroba, vývoj a predaj syntetických vlákien. V minulosti pôsobila spoločnosť ako súčasť bývalého Chemlonu Humenné a následne v rámci skupiny Nylstar, ktorú ako spoločný podnik vytvorili francúzsky koncern Rhône-Poulenc (neskôr Rhodia) a [talianka](#) spoločnosť Snia Fibre. Výnosy spoločnosti v minulom roku predstavovali 2,15 mld. Sk (71,37 mil. €) pričom spoločnosť zamestnávala 590 pracovníkov. Takmer 99 % produkcie smeruje na export, pričom hlavní odberatelia spoločnosti sú zo západnej Európy, USA a Ázie. Koncovými užívateľmi vlákien spoločnosti Nylstar sú najznámejšie značky svetových výrobcov z oblasti módného a športového priemyslu.

Skupina spoločností Slavia Capital pôsobí na východnom Slovensku okrem spoločnosti SC Nylon aj v podnikoch Energy Snina, Progress Trading Trebišov, Palma Sečovce a finalizuje

akvizíciu spoločnosti Chemes Humenné. Slavia Capital je investičnou skupinou, ktorá sa primárne sústreďuje na private equity operácie. Jej geografickou prioritou je región strednej a východnej Európy. Okrem Slovenska pôsobí aktívne v Českej republike, Poľsku, Rumunsku a Srbsku. Zo sektorového hľadiska sa sústreďuje na energetiku, obnoviteľné zdroje a palivá, finančné služby, potravinársky priemysel, nehnuteľnosti a príležitostné investície s vyšším výnosom. Na trhu pôsobí od roku 1995.

Čítajte viac: <https://index.sme.sk/c/3978470/slavia-capital-prevzala-spolocnost-nylstar-slovakia.html>

<https://www.cas.sk/clanok/136406/chemlon-humenne-skoncil-prepusti-vsetkych-zamestnancov/>
Chemlon Humenné skončil: Prepustí všetkých zamestnancov!
27.10.2009

Spoločnosť Chemlon Humenné prepustí všetkých 308 zamestnancov.

ČTK o tom dnes informoval zástupca firmy Vladimír Bačišin. Podnik, ktorý vyrába umelé vlákna pre textilný priemysel, začiatkom októbra odstavil produkciu po zastavení dodávok energií pre dlhy. Firma prisľúbila, že zamestnancom vyplatí meškajúce mzdy.

"Nechceme, aby zamestnanci boli rukojemníkmi obchodných sporov medzi spoločnosťami Chemes Humenné a Chemlon Humenné. Vďaka hromadnej výpovedi môžu využiť všetky mechanizmy sociálneho zabezpečenia, ktoré im poskytuje slovenská legislatíva," uviedol Bačišin.

Chemlon Humenné v auguste prevzala od finančnej skupiny Slavia Capital spoločnosť Assets Management. "Toto je jediné riešenie, nemá zmysel predlžovať túto agóniu, ľudia sa budú môcť prihlásiť na úradoch práce," uviedla šéfka podnikových odborov Katarína Cariková. Zo zamestnancov podniku si však podľa nej len malá časť dokáže nájsť v Humennom nové zamestnanie, väčšina bude musieť za prácou dochádzať. V regióne je bez práce zhruba každý šiesty obyvateľ.

Zamestnanci zatiaľ nedostali celé septembrové výplaty, firma im vyplatila len po 100 eur (3000 korún). Podnik však podľa Bačišina všetky mzdy postupne vyrovná v niekoľkých splátkach. Podnik úplne zastavil výrobu 12. októbra.

Spoločnosť Chemes Humenné, ktorá firme dodávala energie, totiž odmietla jej ďalšie zásobovanie pre vysoký dlh. Následné rokovania oboch spoločností k dohode nevedli. Firma by mala hromadné prepúšťanie oznámiť na úrade práce v Banskej Bystrici, kam noví majitelia preniesli sídlo firmy. Budúcnosť podniku ostáva zatiaľ nejasná. Chemlon Humenné sa podľa Bačišina pokúsi s dodávateľom energií ďalej rokovať. Podnik navrhol splatenie dlhu v priebehu budúceho roku. Hlavný cieľ Assets Management je obnovenie výroby, poznamenal Bačišin.

23. júna 2017 Priemysel bol v transformačnom období postihnutý najmä znižovaním výrobných kapacít. Aj napriek tomu zostáva v hospodárstve mesta najvýznamnejšiu úlohu. Zamestnáva 37 % ekonomický aktívnych obyvateľov mesta.

V odvetvovom zložení prevládajú:

– chemický priemysel (Chemlon, a. s.), ...

Najväčším priemyselným podnikom na území mesta i okresu je Chemlon, a. s., ktorý zamestnáva 2 250 pracovníkov. Firma začala písať svoju históriu v roku 1956. Vtedy bol položený základný kameň vtedajšieho národného podniku Kapron. Prvé vlákno bolo vyrobené v auguste 1959.

Prvého januára 1993 vznikol spoločný podnik na výrobu a obchod s vláknami. Svoje sily pritom spojili Chemlon a firma Rhône – Poulenc. Týmto kapitálovým prepojením vznikol Chemlon, a.s., ktorý sa zaradil medzi popredných výrobcov syntetických vlákien v Európe. Súčasná výrobná kapacita Chemlonu je 50 000 ton polyamidových vlákien za rok. Viac ako 90 % produkcie sa vyváža do štátov Západnej Európy a do Českej republiky. Od roku 1998 sú vlastníkami francúzska firma Rhodia a talianska firma Nylstar.

23.2. 2017 17:12 Tlak zo strany konkurentov z lacnejších a na ekológiu menej prísnych častí sveta viedol postupne k zatvoreniu takmer všetkých tunajších výrobcov syntetických vlákien. Okrem humenského producenta vlákien do airbagov, pneumatík či lán Nexis Fibers. Vlni na jeseň však už aj táto fabrika musela pre finančné problémy požiadať súdy o ochranu pred veriteľmi.

Kľúčový zamestnávateľ regiónu, ktorý dáva prácu takmer päťsto ľuďom a jeho miestni subdodávatelia ďalšej tisícke, musí navyše prejsť už sprísnenou reštrukturalizáciou. Novelizácia zákona po viacerých škandálnych oddĺženiach na čele s Váhostavom určuje od začiatku tohto roka dlžníkom, aby aj pohľadávky tých veriteľov, ktorí voči nim nemajú záložné práva, uhradili minimálne do výšky 50 percent.

Reštrukturalizačný správca firmy Ivan Ikrényi z právnej kancelárie Ikrényi & Rehák však hovorí, že zatiaľ reštrukturalizácia prebieha tak, že by Nexis Fibers mohol prežiť a vôbec nemusel prepúšťať. Fabrika sa totiž dostala do problémov len chybami jej nedávneho majiteľa Švajčiara Marca Marchettiho, ktorého podvodné správanie vyšetruje švajčiarska polícia. Biznis samotnej fabriky je zdravý a už teraz láka perspektívnych investorov.

Zo záchrancu hazardér

Pôvodne bol pritom M. Marchetti pre humenský závod, ktorý je nástupcom bývalého socialistického podniku Chemlon, vítaným investorom. Fabriku kúpil do svojej skupiny Accu Holding krátko pred rozhorením krízy, keď ju už nechcel prevádzkovať pôvodný ponovembrový privatizér – francúzsky koncern Rhodia.

A zatiaľ čo Švajčiari spolu s lokálnym manažmentom dostával postupne výrobu vlákien pre airbagy, pneumatiky i laná a siete do lepšej kondície, susedná humenská výroba vlákien pre textilný priemysel, ktorú predali Francúzi domácej investičnej skupine Slavia Capital, už pred siedmimi rokmi padla a prepustila všetkých vyše tristo zamestnancov. Príbeh firmy Nexis Fibers bol počas ďalších rokov úplne iný. Ročné tržby držala okolo hranice 90 miliónov eur a za roky 2011 až 2014 dohromady zarobila takmer dvanásť miliónov eur.

Predvlni však fabrika odrazu vykázala stratu dosahujúcu skoro päť miliónov eur. Lebo už v tom období na ňu začali doliehať chyby vlastníka. M. Marchetti totiž majetkom Nexisu ručil za ďalšie biznisy. Tie boli rizikovejšie.

<https://www.euro.cz/clanky/bezloja-ovladl-nexis-fibers-cesky-byznysmen-vyhral-tuhý-boj-o-slovenskou-tovarnu-1357421/>

Bezloja ovládl Nexis Fibers. Český byznysmen vyhrál tuhý boj o slovenskou továrnu

Tomáš Lemešani

29. 6. 2017

Moravský byznysmen Ivo Bezloja zvíťazil v bitvách o výrobcu vlákien v Humenném. Do spoločnosti Nexis Fibers, o ktorou ho chcel pripraviť miestni podnikateľ Ján Molnár, chce investovať stovky miliónov korun.

Majitel společnosti [Hestego](#) z Brna Ivo Bezloja ovládl závod na výrobu gumových vláken ve východoslovenském Humenném. Svedl však tvrdý boj s konkurenty, kteří chtěli společnost Nexis Fibers ovládnout během jejího insolvenčního řízení, kam firma spadla po špatných výsledcích hospodaření v minulých letech.

Bezloja přesvědčil více než 90 procent věřitelů, kteří kývli na jeho ozdravný plán. Hlasy získal zejména díky příslibu vysokých investic do výroby, která produkuje širokou škálu pryžových a umělých vláken. Díky finanční injekci slibuje Bezloja splacení téměř stamilionových dluhů společnosti do pěti let.

Odpuštění části dluhů věřitelé podmínili dohodou mezi Bezlojou a jeho sokem v souboji o firmu Jánem Molnárem. Majitel firmy Chemes Humenné Molnár je hlavním dodavatelem energií Nexisu a vlastní pozemky, na nichž Nexis Fibers sídlí.

Známý východoslovenský podnikatel, který působí v byznysu od energetiky až po potravinářství, je rovněž jedním z věřitelů Nexis Fibers a díky své pozici se snažil získat nad podnikem kontrolu.

Molnár však domluvu odmítal a navrhoval vlastní řešení. Věřitelskému výboru navrhl, že do Nexisu vloží přes firmy ze skupiny Chemes přímo 11,5 milionu eur, tedy asi 307 milionů korun, čímž by věřitelé dostali polovinu pohledávek. Podnik chtěl tímto způsobem ovládnout.

Věřitelé ale dali přednost Bezlojovu řešení. Chemes ale nevyklučuje odstavení Nexisu od energií. Peníze od Bezloji chce hned a nevyklučuje ani právní bitvu.

Bezloja koupil minoritní balík akcií společnosti z Humenného v roce 2010. Jeho partnerem a většinovým akcionářem byl švýcarský občan Marco Marchetti. Tamní úřady ho však loni zatkl kvůli daňovým podvodům v zemi helvetského kříže.

<https://hnonline.sk/hnbiznis/2048217-humensky-nexis-hlada-noveho-investora-hlasi-sa-zaujemca-z-ceska>

Humenský Nexis hľadá nového investora. Hlásí sa záujemca z Česka O problémového výrobcu chemických vlákien Nexis Fibers sa zaujíma významný priemyselník z Česka.

Chemická fabrika na východe Slovenska už dva roky prežíva v neistote. Do úzkych sa dostala, keď jej vtedajší väčšinový akcionár Marco Marchetti skončil vo Švajčiarsku v putách pre podozrenia z rozsiahlych finančných machinácií.

Existenčné problémy následne spoločnosť Nexis Fibers riešila zoškrtaním svojich dlhov v reštrukturalizácii a boj o nadvládu nad výrobcem chemických vlákien napokon vyhral jej minoritný akcionár – český biznismen Ivo Bezloja. Stačilo mu na to 300-tisíc švajčiarskych frankov.

Akcionárska štruktúra druhej najväčšej fabriky v Humennom s ročnými tržbami st...

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=829136474241040&id=272361053251921&set=a.273440289810664&locale=eu_ES

Tomáš Šudík

2020(e)ko Apirilaren 28(a) ·

ZÁSTUPCOVIA A ZAMESTNANCI FIRMY NEXIS PRIŠLI DO BRATISLAVY

V Humennom je ohrozených 400 pracovných miest. Ľudia sa obávajú o svoju prácu a je jasné, že takáto situácia je sprevádzaná aj výbušnými emóciami.

Zamestnanci firmy Nexis Fibers, ktorým hrozí, že sa od mája ocitnú na úrade práce, prejavili svoj hnev protestom pred národnou radou.

Taktiež sa stretli s niektorými členmi vlády. Napríklad pán minister hospodárstva Richard Sulík verejne vyzval majiteľov firmy Chemes, aby sprístupnili Nexisu energie, pretože sa porušuje súdne rozhodnutie.

Majiteľ humenskej firmy Nexis-Fibers Ivo Bezloja sa pýta: Dokedy?!

[Zdroj: Nexis Fibers](#)

24.4. 2020 0:05 **Autor je konečným užívateľom výhod spoločnosti Nexis Fibers a.s. sídliacej v meste Humenné**

V halách bývalého Chemlonu je po 60 rokoch ticho. Nie, žiadna korona. Vypol nás Chemes. Ale podľa poriadku.

Pred rokmi som sa rozhodol investovať do humenskej spoločnosti Nexis Fibers. Spoločnosť s desiatkami rokov skúseností s výrobou vlákien a s kvalifikovanými a zároveň srdečnými zamestnancami, ktorá sa dokázala transformovať zo štátneho podniku na modernú firmu pôsobiacu na celosvetových trhoch, ma zaujala a videl som v nej veľký potenciál.

Netrvalo však dlho a musel som čeliť prvým problémom. Švajčiarsky partner, s ktorým sme sa na investícii podieľali a veril som mu, ma podviedol a firmu previedol mimo moju kontrolu. Po dlhých a komplikovaných sporoch a nemalých nákladoch sa mi podarilo získať Nexis späť a môj bývalý partner skončil pre svoju ekonomickú trestnú činnosť za mrežami.

Z vytúženého úspechu som sa žiaľ dlho netešil. Spoločnosť sa totiž medzitým „vďaka“ bývalému partnerovi dostala do finančných ťažkostí a hrozil jej konkurz. Videl som však, že ide o zdravú firmu s odhodlanými pracovníkmi, a preto som do nej opäť zainvestoval. To pomohlo odvrátiť konkurz a pripraviť trufam si povedať nadštandardný reštrukturalizačný plán, najmä na dovtedajšie slovenské pomery. O kvalite plánu napokon svedčí aj to, že ho podporilo 95% veriteľov.

Poviete si, že odvtedy sa veci museli vyvíjať už len k lepšiemu – nie je to tak. Na scéne sa totiž objavil miestny „veľkopodnikateľ“, ktorý sa rozhodol, že chce Nexis pre seba. Začalo sa to uplatňovaním fiktívnych nárokov a predkladaním vlastných „návrhov“ plánu. Veritelia aj súd tieto hry pochopili a návrhy Chemesu odmietli.

V snahe spochybníť reštrukturalizáciu nasledovala ich ústavná sťažnosť. Ak by bola úspešná, znamenala by konkurz Nexisu, v ktorom by nezabezpečení veritelia dostali len 1,37% svojich pohľadávok, namiesto 50% uspokojenia podľa schváleného plánu. Sťažnosť však úspešná nebola.

Popri tom sa začal objavovať nátlak na ceny neregulovaných energií. Keď podnik nemôže premiestniť svoju výrobu a kvôli zmluvným dojednaniám a faktickým blokáciám areálu ani odoberať energie od nikoho iného, pričom bez energií nemôže pokračovať vo výrobe, nie je to jednoduchá pozícia. A keď sa niekto rozhodne, že nebude rešpektovať zmluvu a o cenách rokovať, no namiesto toho začne jednostranne vydávať „cenové výmery“, pozícia je to priam nezávideniahodná.

To však nie je všetko. Ceny neregulovaných energií podľa takýchto cenových výmerov sú totiž aj dvoj či trojnásobne vyššie ako ceny konkurencie. A ak nebudete platiť, skrátka Vás vypnú (nie, odber od iného dodávateľa či samovýrobu Vám naďalej neumožnia).

Tieto ceny rešpektujú všetky ostatné subjekty v areáli! Naozaj je to tak? A čo ak odoberáte napr. 80 % či 90 % celkového objemu danej energie? Viete, čo to znamená? Že ak celková cena za rok narastie napr. o 1 milión, Vy sami zaplatíte 800 až 900 tisíc a všetci ostatní odberatelia dokopy zvyšných 100 až 200 tisíc. Vážení páni, nepripadá Vám tento Váš argument trochu účelový?

Okrem toho, medzi pôsobením v miestnom areáli a pôsobením na globálnom trhu je jeden základný rozdiel, a tým je konkurencia. Možno si to niektorí za tých tridsať rokov nestihli všimnúť, no centrálné plánovanie v našom geopolitickom priestore nahradil slobodný trh. V trhovom hospodárstve je cena vytváraná ponukou a dopytom, pričom musíte zároveň zachovať vysokú kvalitu. Pozrite sa na svoj telefón, televízor či značkové tenisky – vo väčšine prípadov zistíte, že boli vyrobené v Číne. Viete prečo? Kvôli minimalizácii nákladov na výrobu. Myslíte, že v sektore priemyselných vlákien či polymérov je to iné?

Nexis za neregulované energie už dnes platí neporovnateľne vyššie ceny nielen ako majú naši konkurenti v Číne či inde v zahraničí, ale aj ako sú obvyklé ceny na Slovensku. Áno platí, a platí za všetko, čo odoberie a už roky platí dokonca vopred. A čo sa stane, keď bude Nexis platiť dvakrát či trikrát vyššie ceny? Aký to bude mať dopad na cenu jeho produktov, na jeho schopnosť udržať sa na trhu s tvrdou konkurenciou a na možnosť splniť si záväzky z plánu voči všetkým ostatným veriteľom? Odpoveď určite poznáte.

S takýmto neprimeraným navýšením cien neregulovaných energií pochopiteľne nemožno súhlasiť, preto sa Nexis obrátil na súd, aby primerané ceny svojím rozhodnutím určil nezávislý a nestranný orgán. Požiadavky Chemes sú neakceptovateľné obzvlášť za situácie, keď Chemes vyhlásil, že si nimi chce kompenzovať svoje „straty“ z reštrukturalizácie Nexis. Všetky pohľadávky si mal prihlásiť a aj si ich prihlásil, a Nexis tie reálne z nich Chemesu aj spláca, rovnako ako všetkým ostatným veriteľom. Zákon hovorí, že viac žiadať nemôže; ak by sme mu viac zaplatili, porušili by sme zákon my. Na to, že uspokojením požiadaviek Chemesu môže dôjsť k protiprávnemu zvýhodneniu veriteľa, Chemes upozornil aj veriteľský výbor Nexisu, teda orgán, ktorý zastupuje záujmy všetkých našich veriteľov (vrátane Chemesu), a nie záujmy Nexisu.

Samozrejme, korona sa dotkla aj Nexisu – keď väčšina Vašich zákazníkov zníži či dočasne preruší odbery, musí sa Vás to dotknúť. V tomto sme však všetci spolu. A my sme hľadali riešenie. Oslovili sme veriteľov a požiadali ich o posun splatnosti dvoch splátok. A viete čo? Oni súhlasili. Súhlasili, pretože vedia, že ekonomika sa opäť rozbehne a my zas budeme môcť pokračovať naplno. Súhlasili, pretože rozumejú, že vďaka tomu aj oni získajú viac. Súhlasili, pretože už doteraz sme im zaplatili 8x viac, ako by dostali, ak by našu reštrukturalizáciu neboli podporili. Nesúhlasili len veritelia 4 % splátok, vrátane Chemesu – a tým sme zaplatili, všetkým naraz, pretože my nechceme skončiť a nechceme sklamať tých ostatných.

Nechceme skončiť, hoci sa o to Chemes veľmi snažil. Žaloby a sťažnosti v Švajčiarsku – odmietnuté konkurzným úradom a tromi rôznymi súdmi. Trestné oznámenia na moju osobu v Švajčiarsku – prokuratúrou a súdom vyhodnotené ako nedôvodné. Žaloby o zaplatenie „nedoplatkov“ na cenách energií – súdmi (zatiaľ neprávoplatne) zamietnuté. Žaloby o určenie neúčinnosti plánu – súdmi (raz právoplatne, raz zatiaľ neprávoplatne) zamietnuté. Incidenčná žaloba – súdom (zatiaľ neprávoplatne) zamietnutá. Dlhodobé účelové obštrukcie pri realizácii kľúčovej investície na splnenie záväzkov z plánu – správnymi orgánmi vyhodnotené ako účelové. Trvalé znemožnenie vstupu do areálu zamestnancovi za „porušenie zásad slušného správania“, ktorý nakoniec po mnohých mesiacoch radšej sám požiadaval o skončenie pracovného pomeru. Vyhadzovanie zamestnancov z výrobnéj haly uprostred pracovnej zmeny, po tme a za asistencie SBS. Obmedzovanie dovozu stravy. A tak ďalej, a zas, a dookola.

Ani to však nestačilo. Nieкто začal šíriť „pravdu“ o Nexise. Nieкто vytvoril zosmiešňujúce plagáty a rozvešal ich v areáli prísne stráženého priemyselného parku, do ktorého neprenikne ani dodávateľ pizze. Nieкто vytvorili transparent, v ktorom tvrdí, že som podvodník a snaží sa ma spájať s osobou, s ktorou som sa v živote nestretol a zavesil ho na budovu toho istého prísne

stráženého priemyselného parku. Niektorí dokonca kontaktovali mojich známych a snažili sa na mňa získať „kompromitujúce informácie.“ Čo si o sebe vôbec myslíte? To Vám nie je hanba? A po tom všetkom toto. Prerušenie dodávok energií. V rozpore so zmluvou. V rozpore so súdnym rozhodnutím. V rozpore s poslednými zvyškami podnikateľskej slušnosti a elementárnej úcty k stovkám živiteľom rodín... A Nexis nie je prvá firma, ktorej to Chemes spravil; Humenčania vedia.

ITS, Hestego, KSK, Vireoso – pri žiadnej z týchto ani z ďalších firiem patriacich do mojej skupiny ITS, ktorú som tvrdou prácou vybudoval, som sa s takouto nepravosťou a bezočivosťou nestretol. A nie páni, Nexis nepatrí smeru ani politickým špičkám, ako sa dnes ľúbivo snažíte šepkať do uší tých, ktorí sú ešte ochotní počúvať Vaše nepravdy. Patrí mne, Ivovi Bezlojovi. Ja sa za svoje firmy nehanbím a neskrývam sa za iných v strachu z dôsledkov môjho vlastného konania.

Na záver sa pýtam – dokedy? Dokedy sa bude Slovensko nečinne prizerať? Dokedy budú príslušné orgány váhať a tolerovať takéto praktiky?

Naše stroje dnes stoja. Štyristo zamestnancov je doma. Chcem, aby sa vrátili do práce a spolu s manažmentom Nexisu robíme preto všetko, čo je v našich silách. Jednu vec však nikdy neurobím – nenechám sa vydierať.

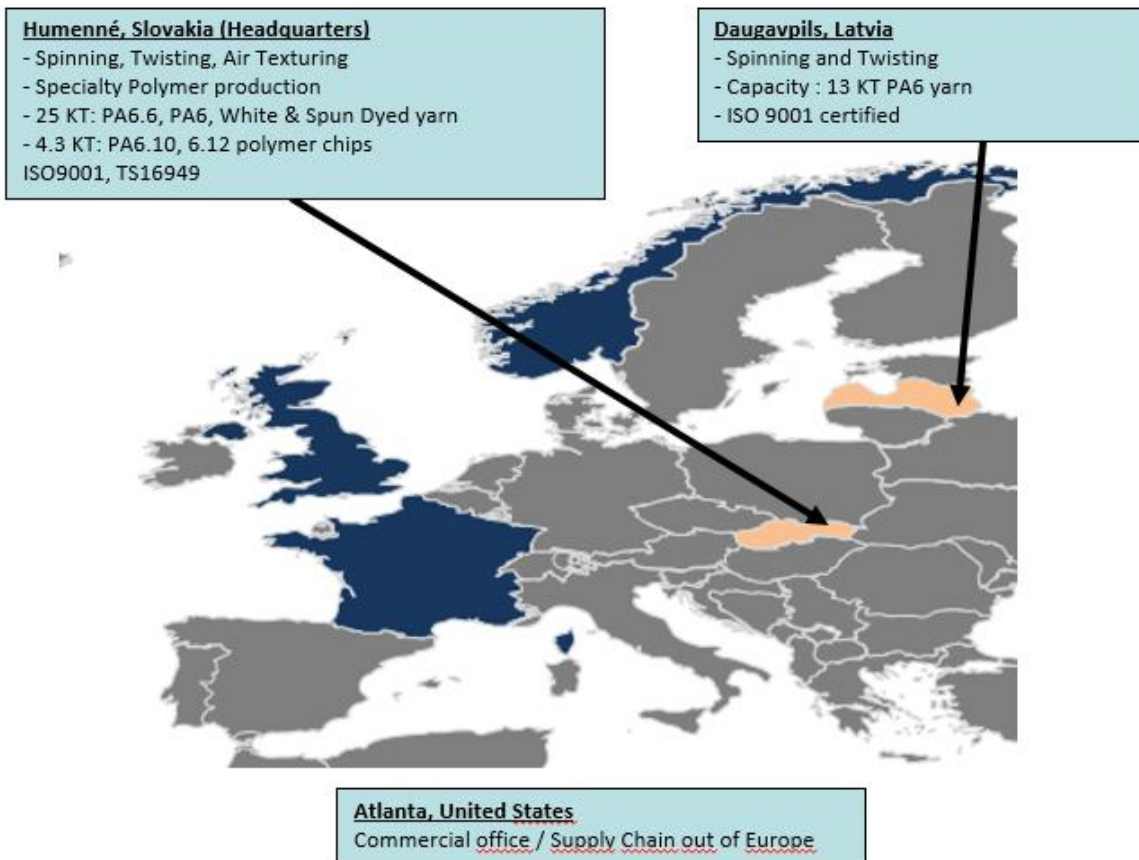
Ivo Bezloja

24.4. 2020 0:05

<https://nexusfibers.com/our-company/overview/>

Nexis Fibers is a major global player in industrial yarns. The company designs, develops and delivers its wide range of products and services to its customers in Europe and worldwide in a diversity of key market segments: airbags and weaving, tires and MRG, industrial yarns for ropes and nets and, finally, polymers 6.10 and 6.12.

Sites

2024 <https://nexisfibers.com/>

Nexis Fibers je významným globálním hráčem v oblasti průmyslových přízí. Společnost navrhuje, vyvíjí a dodává svou širokou škálu produktů a služeb svým zákazníkům v Evropě a po celém světě v různých klíčových segmentech trhu: airbagy a tkaní, pneumatiky a MRG, průmyslové příze pro lana a sítě a konečně polymery 6.10 a 6.12.

Společnost Nexis Fibers rozšířila svou kapacitu v oblasti speciálních polymerů. Rozhodnutí je v souladu se strategií Nexis Fibers zůstat preferovaným dodavatelem polyamidových přízí a speciálních polymerů v průmyslovém textilním a plastikářském průmyslu a zároveň nabízet řešení šitá na míru.

Dokončená investice podporuje rostoucí poptávku na průmyslovém a automobilovém trhu a přináší ročně až 4200 T speciálních polymerů v PA6.10, PA6.12 a dalších, přizpůsobených biopolymerech.

Ivo Bezloja

Nezávislý investor

Moravský byznysmen Ivo Bezloja je společníkem ve firmách Nexis Fibers, HESTEGO, ITS a KSK precise motion. (2022)

Ing. Ivo Bezloja (2024)

Sídlo: Křídlovická 356/55, Brno 60300

působí ve firmách: [ITS Private Investments, a.s.](#), [Fibers investment a.s.](#), [IDEAL-Trade Service, spol. s r.o.](#), [GA Investiční AG s.r.o.](#), [KSK Precise Motion, a.s.](#), [HESTEGO a.s.](#), [ITS Group, SE](#), [ITS Invest 1, a.s.](#)

<https://nexisfibers.com/history/>

1906 – 1990: The Swiss Company

1906 The Swiss Company, based in Emmenbrücke, created in 1906 for the production of Viscose yarns.

1951 Start of manufacturing Polyamide 6.6 polymers.

1970's -1990's In 1972, the company commissioned the first production of Polyamide 6.6 industrial yarns for tire applications, the basis for establishing and building strong relationships with Western Europe's main tire makers. In 1975, the Company began production of fine Polyester Monofilaments, becoming a world leader in this market. It continues to diversify its product portfolio, with increasingly finer and more sophisticated and innovative products. Present market share stands at 55%.

1990 – 2008: Expansion in Europe

1990 Acquisition of the staple fiber plant in Neumünster, Germany. The site was gradually geared to produce technical staple fibers for non-woven applications and other added-value products, such as PPS fibers used for hot gas filtration in power plants.

1993 Acquisition of the plant in Humenné, Slovakia.

1998 Acquisition of the plant in Gorzów, Poland, dedicated to the production of Heavy Denier Monofilament, with three new lines, for developing higher added-value products, in particular for the Paper industry and for filtration applications (Automotive, Food, etc).

2000 Acquisition of the plant in Daugavpils, Latvia, a polyamide 6 production unit (established in 1961) developing a range of products for ropes and nets.

2007 Butler Capital Partners, a global investment fund, acquired the yarns assets, founding Nexis Fibers, focused on the design, development and manufacturing of high quality industrial & specialty fibers.

2008 While having to focus on its integration in order to become operational on a stand-alone

basis, Nexis suffered a series of adverse conditions. In November, considering the company's level of indebtedness, Management met with the court which granted Nexis Fibers AG a stay in bankruptcy in order for it to restructure its operations.

Since 2009: New Nexis Fibers

2009 Take-over of Nexis Fibers Group by 1C Industries Zug AG (Nexis being owned by INDUSTRIAL investors).

2013 Nexis Fibers taken under „umbrella“ of Accu Holding AG.

2013 Acquisition of company Twista (yarn twisting).

2016 Nexis started restructuring process.

2017 Accu holding sold 100% of Nexis shares to Fibers Investment a.s., represented by Ivo Bezloja (former 50% shareholder of Nexis).

2022 Nexis has finished legal process of restructuring (chapter 11) at the end of March.

https://is.ambis.cz/th/wjr0u/Katarina_Petrova_bakalarska_praca-odmenovanie_v_pracovnom_prave.txt

Katarína Petrová - Boňková

Jún, 2011

Odmeňovanie v pracovnom práve. Bakalárska práca, Bankovní inštitút vysoká škola Praha, zahraničná vysoká škola Banská Bystrica (2011)

V praktickej časti bakalárske práce sme sa zamerali na príklad – históriu podniku a charakteristiku spoločnosti Kapron (Chemlon) – novovzniknutý Chemes š.p.. Firma Nexis Fibers a.s. je nasledovníkom Chemlonu a práve tu popíšeme charakteristiku spoločnosti, spôsob odmeňovania a mzdy podľa kolektívnej zmluvy z obdobia 01.01.2011 – 31.12.2011.

3.1 História fabriky

Fabrika a mesto

Za 50 rokov nielen Chemlon ale aj mesto Humenné, zažilo grandiózny rozvoj. S Chemlonom zavítal do Humenného pokrok a rozvoj mesta. Vtedajší Chemlon, ako aj z neho transformáciou vzniknuté spoločnosti výraznou mierou ovplyvnili nielen život mesta ale aj celého regiónu. Mesto sa rozrástlo z necelých 7000 obyvateľov na takmer 40 tisícové mesto. Chemlon sa aktívne zapájal do bytovej výstavby, do výstavby celospoločenských inštitúcií, ako kultúrno-spoločenského strediska, zimného štadióna, kúpaliska..., podporoval rozvoj zdravotníctva, školstva, kultúry. Boli vybudované internáty, materské škôlky a jasle, rekreačno-ozdravné zariadenia na regeneráciu síl pracovníkov (Zemplínska šírava, Bystrá, Domaša).

Zvýšila sa vzdelanosť, kvalifikačná štruktúra a celková kultúrno-spoločenská úroveň obyvateľstva. Všetky spoločnosti aj dnes podporujú šport. Prínos týchto mimo výrobných aktivít je hlavne v možnostiach mimopracovného využitia obyvateľstva.

Samozrejme, hlavný prínos v uplynulých rokoch, okrem poskytnutia zamestnania, spočíval aj vo zvyšovaní kvalifikácie a výchovy v rôznych profesiách pre špičkových odborníkov, ktoré našli uplatnenie aj v iných spoločnostiach.

Na druhej strane, najmä po roku 1995, aby sa zabezpečila konkurencie schopnosť výrobkov na svetových trhoch, dochádza k optimalizácii výrobných procesov a tým aj k výraznejšiemu zníženiu počtu zamestnancov, čo bolo dosť bolestivé vzhľadom na situáciu na trhu práce. Prínos fabriky pre poskytnutie práce a obživy rodín, pre rozvoj mesta ako v minulosti, tak aj dnes, je aj tak neoceniteľný. Veď nebyť Chemlonu a jeho následníkov: Chemesu, Nylstaru a Nexis Fibersu (Rhodie), mnohí naši rodáci by museli hľadať prácu mimo regiónu.

Vďaka prijatému programu industrializácie Slovenska k 1. januáru 1953 Ministerstvo chemického priemyslu zriadilo n.p. Kapron so sídlom v Humennom, ale vedenie ostalo dlhší čas sídliť vo Svite. Slovenská plánovacia komisia rozhodla, že podnik musí byť postavený na východnom Slovensku. Prvé varianty hovorili o výstavbe závodu vo Svite alebo v Hniezdnom pri Podolínci. Tieto lokálpatriotické záujmy neprešli.

V roku 1954 začína výstavby prvých obytných blokov pre pracovníkov nového závodu. Ale ešte stále nepadlo rozhodujúce slovo, kde bude fabrika postavená. Jedno však bolo isté: závod na výrobu polyamidového vlákna musí byť postavený, pretože tlak spotrebného priemyslu bol značný. Nemal surovinu pre výrobu pančúch, spodného prádla.... Až pred Vianocami roku 1955 na základe predložených rozborov povedala vláda posledné a konečné slovo. Závod bude v Humennom! Vláda uložila Ministerstvu chemického priemyslu vybudovať Kapron do 1. júla 1959.

Túžobne očakávaný deň obyvateľov Humenného a okolia nastal 28. Marca 1956. Na okraji mesta, za účasti vtedajších miestnych funkcionárov, položil základný kameň Ing. Friml v zastúpení vlády. Fabrika v Humennom našla dostatok šikovných rúk a múdrych hláv. Medzi sovietskou a československou stranou bol uzatvorený kontrakt na dodávku projektovej dokumentácie, kompletného technologického zariadenia na výrobu kapronového vlákna s kapacitou 1940 ton/rok. Na dodávkach technologického zariadenia, predovšetkým polymerizácie, zvlákňovania, časti textilu, dusíkovej a chladiacej stanice sa podieľala sovietska strana.

Zo dňa na deň bolo vidieť pokrok vo výstavbe a tak bolo možné postupne začať s výrobou na polymerizácii. Prvý granulát z polymerizačného autoklávu bol na svete 27. júla 1959. Prvé vlákno sa zrodilo v augustových dňoch roku 1959.

Organizačné zmeny podniku. Po roku 1990, keď sa rozpadol trh krajín združených v RVHP, bolo potrebné hľadať nové trhy na uplatnenie výrobkov. Prenikať na tieto nové trhy bolo možné len v spojení sa s významným európskym producentom vlákien. Preto 1. januára 1993 vznikol spoločný podnik s francúzskou firmou Rhône Poulenc s názvom Chemlon a.s., ktorý si ponecháva výrobu vlákien. Z pôvodného Chemlonu sa vyčlenila výroba energií, strojárka výroba a sociálne služby, kde prevzal novovzniknutý Chemes š.p. V spoločnom podniku Chemlon (vstupom spoločnosti Snia Fibre) sa mení akcionárska štruktúra podniku a 30. júna 2000 zaniká Chemlon a vznikajú dve spoločnosti: Nylstar Slovakia (výroba textilného hodvábu) a Rhodia Industrial Yarns Slovakia (výroba technických vlákien), ktorá o rok zmenila názov na Rhodia Industrial Yarns. Súčasne so zánikom podniku Chemlon zaniká aj obchodná značka vlákna chemlon, ktorá bola totožná s názvom podniku.

Na teritóriu podniku Chemes š.p. sa neskôr začínajú postupne etablovať rôzne zahraničné aj domáce firmy a vzniká priemyselný park, ktorý umožňuje ďalší rozvoj rôznych výrobných komodít. Nexis Fibers a.s. pôsobí v priemyselnom parku Chemes. Nexis Fibers a.s. patrí dnes medzi veľmi významných európskych výrobcov polyamidových vlákien pre priemyselné použitie s výraznou orientáciou na automobilový priemysel.

Keď si v roku 2006 pripomenul Nexis Fibers a.s. 50 rokov polozenia základného kameňa Kapronu – neskoršieho Chemlonu, je to dobrá príležitosť na bilancovanie aj v rámci Nexis Fibers a.s. História terajšej výroby vlákien pre priemyselné využitie sa začala v roku 1962, kedy bol realizovaný projekt TATRA a začatá výroba nízko pevného kordu (NPK typ PA6). V priebehu 60-tych rokov bolo postupne uvedených do prevádzky 8 liniek NPK s celkovou kapacitou 8 000 ton za rok. Koncom 80-tych rokov začala postupná modernizácia

technologického procesu vysoko pevný kord s prechodom na jednostupňové procesy a s cieľom zvýšenia produktivity, kapacity a úžitkových vlastností vlákna. Prvým a veľmi významným rozhodnutím bola realizácia projektu Topas, zameraná na výrobu vlákien pre tkanie, airbagy a šijacie nite. Vďaka tomuto projektu sme začali získavať prvé výrobné skúsenosti s PA66. Dnes v podniku, i vďaka tomuto rozhodnutiu vývoj, výroba a predaj polyamidu 6 i 66, pričom vzhľadom na vývoj trhu, postupne významne narastá podiel PA66.

Významným rokom je aj rok 2000. Víziou novovytvoreného podniku Rhodia Industrial Yarns, dnes Nexis Fibers a.s., je stať sa významným svetovým partnerom na trhu technických vlákien s vysokou pridanou hodnotou, vytvárajúc pre našich zákazníkov riešenia šité na mieru. Z hľadiska konečného použitia uplatňuje sa vlákno pri výrobe pneumatík, transportných pásov, airbagov, tkanín, rybárskych sietí a špeciálnych horolezeckých lán, pričom takmer 100% výroby je určenej na export

<https://www.suz.sk/?p=944>

25 rokov SUZ – Návraty do histórie – 1.časť

Pridané [27. apríla 2019](#)

V rámci Slovchemie sa aktívne rozvíjala strojárská výroba v spoločnostiach Slovnaft Bratislava, Chemosvit Svit, Chemlon Humenné, Chemko Strážske, Duslo Šaľa a ďalšie. Cieľom bolo zabezpečiť hlavne investičný rozvoj, výrobu náhradných dielcov, stredné a generálne opravy strojov a strojno-technologických zariadení. V tom období, v čase nedostatku devíz boli hlavne strojárské výroby orientované na zabezpečovanie devízovo-návratných úverov, ktoré sa využívali na nákup náhradných dielov a súčiastok, ale aj celých technologických celkov z cudziny.

Dôležitým medzníkom vývoja v chemickom priemysle boli spoločenské a politické zmeny v roku 1989. Už pred novembrom 1989 sa niektorých podnikov dotýkali opatrenia, súvisiace s konverziou zbrojárskeho priemyslu, keď niektoré fabriky začali pripravovať zmeny výrobných programov zo „špeciálu“ na vládou vytipované výrobné programy. Okrem toho v septembri 1989 sa menili národné podniky na štátne podniky, legislatívne sa v rámci jednotlivých podnikov zvolili noví riaditelia osadenstvom podnikov. Avšak razantné personálne zmeny sa uskutočňovali až v priebehu rokov 1990 a 1991.

Dôležitým medzníkom vývoja v chemickom priemysle boli spoločenské a politické zmeny v roku 1989. Už pred novembrom 1989 sa niektorých podnikov dotýkali opatrenia, súvisiace s konverziou zbrojárskeho priemyslu, keď niektoré fabriky začali pripravovať zmeny výrobných programov zo „špeciálu“ na vládou vytipované výrobné programy. Okrem toho v septembri 1989 sa menili národné podniky na štátne podniky, legislatívne sa v rámci jednotlivých podnikov zvolili noví riaditelia osadenstvom podnikov. Avšak razantné personálne zmeny sa uskutočňovali až v priebehu rokov 1990 a 1991.

Na údržby a strojárské kapacity v chemických podnikoch to malo výrazný dopad. Technicko-investičný rozvoj sa zastavil, údržba ako výrazný podnikový náklad bola sústavne prehodnocovaná a optimalizovaná, začali sa v podnikoch vytvárať zoznamy „dubiózneho majetku“, prvé podniky sa ocitli v zoznamoch pre kupónovú privatizáciu. Je treba spomenúť, že VHJ Slovchemia mala významné napojenia aj na Českú republiku, veď jej súčasťou bola nap. aj Fosfa Poštorná, ostatné podniky úzko spolupracovali s podnikmi v Čechách: Chemopetrol Litvínov, strojárň Horní Slavkov, Spolana Neratovice, papierne Štětí, Elitex Kdyně, ČKD, První brněnská, podniky ZPA, MEZ, vysoké školy, výskumné ústavy a mnohé ďalšie.

Vplyvom politických zmien od 1.1.1993 sa tieto vzťahy ,po rozpade Československa, dostali na inú kvalitatívnu úroveň. Prečo to spomínam: určite v tomto období, výraznejšie ako kedykoľvek predtým, pocítili údržbári nutnosť a potrebu schádzať sa, vymieňať si informácie k zvyšovaniu technických a technologických oblastiach, sledovať organizačné zmeny v jednotlivých podnikoch, komunikovať ich a hľadať kontakty na nových ľuďoch, trvale udržiavať pracovné aj mimopracovné vzťahy.

Tieto zmeny mali zásadný vplyv na fungovanie a existenciu podnikov a samozrejme aj na údržbárske a strojárské kolektívy. Privatizácia podnikov ktorá nasledovala, či už to bola kupónová privatizácia v rámci ČSFR alebo neskôr, najmä v rokoch 1993-94, privatizácia podnikov formou priameho predaja manažmentu a zamestnancom , poznačila vývoj v takých podnikoch, akými boli CHZJD Bratislava, PCHZ Žilina, Chemlon Humenné, Benzinol Bratislava, Plastika Nitra, VÚCHT Bratislava, JCP Štúrovo a ďalšie. Samozrejme , aj v podnikoch, ktoré toto a nasledujúce obdobie „prežili“ , znamenala zmena spoločensko-ekonomických podmienok zmeny v myslení a správaní manažmentu a aj pracovníkov na všetkých úrovniach.

<https://static.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/1995/192/19981127.html>

192

ZÁKON NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

zo 7. septembra 1995

o zabezpečení záujmov štátu pri privatizácii strategicky dôležitých štátnych podnikov a akciových spoločností

(...) Strategicky dôležitými štátnymi podnikmi a akciovými spoločnosťami s majetkovou účasťou štátu alebo fondu podľa [§ 1 písm. b\)](#) sú

(...) v chemickom a spotrebnom priemysle

Slovnaft, akciová spoločnosť, Bratislava,

Benzinol, akciová spoločnosť, Bratislava,

Duslo, akciová spoločnosť, Šaľa,

Chemlon, akciová spoločnosť, Humenné,

Istrochem, štátny podnik, Bratislava,

Novácke chemické závody, akciová spoločnosť, Nováky,

Izomat, akciová spoločnosť, Nová Baňa,

Severoslovenské celulóžky a papierne, štátny podnik, Ružomberok

Juhoslovenské celulóžky a papierne, akciová spoločnosť, Štúrovo,

V akciových spoločnostiach s trvalou alebo dočasnou majetkovou účasťou fondu uvedených v [§ 3](#) fond na základe zmluvy⁸⁾ prevedie do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona výkon práv a povinností akcionára na ústredný orgán.

<https://finstat.sk/36729680>

Počet zamestnancov 2024: 250-499 zamestnancov (Zdroj: Štatistický úrad)

Spoločnosť Nexis Fibers a.s. sa v roku 2023 dostala do straty z 3,168 mil. € na -6,978 mil. € a tržby jej klesli o 52 % na 53,06 mil. €.

Sídlo Nexis Fibers a.s. Chemlonská 1, 066 12 Humenné

Historický názov Nexis Fibers a.s. v reštrukturalizácii (platné do: 4.7.2017)

Dátum vzniku 25. januára 2007, Obchodný register Okresného súdu Prešov, oddiel: Sa, vložka č. 10340/P

Nexis Fibers a.s. v reštrukturalizácii (platné do 4. júla 2017)

Nexis Fibers a.s. (platné do 3. januára 2017)

Slovakia Fibres a.s. (platné do 1. januára 2008)

<https://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=8252&SID=8&P=1>

Slovakia Fibres a.s. (od: 17.05.2000 do: 31.12.2007) Akciová spoločnosť bola založená rozhodnutím zakladateľa vo forme notárskej zápisnice zo dňa 9.3.2000 Spoločnosť dňom vzniku preberá časť majetku, práv a záväzkov spoločnosti CHEMLON akciová spoločnosť Humenné, zrušenej bez likvidácie rozdelením na novovzniknuté subjekty.

Spoločnosť zanikla v dôsledku zlúčenia. Právny nástupca: Spoločnosť zapísaná v dôsledku zlúčenia Slovakia Fibres a.s.

<https://prezi.com/nwwfjxeabhyh/nexis-fibers-2014/>

Nexis Fibres - Company Background

Products Nylon Raw Materials

2009: Nexis Fibers become privately owned

2007: Nexis Fibers spun off from Rhodia

1998: Rhodia spun off from Rhone-Poulenc

1990: ViscoSuisse bought by Rhone-Poulenc

1906: ViscoSuisse founded in Switzerland

Rok 1989	VHJ Slovnaft, odborový podnik Bratislava		
	Chemolak, n. p.		919 04 Smolenice
Rok 2024	Chemolak, a. s.	Továrenská 7	919 04 Smolenice

Chemolak, n. p., 919 04 Smolenice

Začiatky chemického priemyslu v oblasti pod Malými Karpatami siahajú do rokov 1880–1883, keď bol postavený závod na spracovanie bukového dreva suchou destiláciou v Horných Orešanoch. V roku 1928 bola vybudovaná výroba nátěrových látok, čo tvorilo základ ďalšieho rozvoja tohoto závodu. V roku 1969 bol v Smoleniciach uvedený do prevádzky jeden z najmodernejších lakárskych podnikov, v ktorom je sústredená asi jedna tretina výroby nátěrových látok v ČSSR. Súčasný výrobný program: farby, laky a emaily olejové, nitrocelulóзовé a syntetické, ďalej riedidlá, vodou riaditeľné farby na báze PVAC a akrylátov, syntetické a lekárske živice, disperzné omietkové látky a finalizácia lepidiel na báze kaučukov.

CHEMOLAK a.s. Továrenská 7 919 04 Smolenice

Začiatky chemickej výroby pod Malými Karpatami siahajú do roku 1883. Gróf Jozef Pálffy vtedy začal v novopostavenom závode v Horných Orešanoch neďaleko Smoleníc spracovávať drevo suchou destiláciou. Vyrábali sa tu produkty ako kyselina octová, acetón, octan vápenatý, drevný lieh, decht a drevené uhlie. Chemická továreň Smolenice sa dostávala postupne do povedomia odberateľov aj v Rakúsku, Nemecku a Anglicku. Súčasťou fabriky bola aj úzkokoľajná železnica, ktorá mala po dobudovaní dĺžku 70 km. Postupným zavádzaním nových technológií sa rozšíril aj výrobný sortiment fabriky o pálené vápno, vápenný hydrát, metylalkohol, formaldehyd a iné produkty.

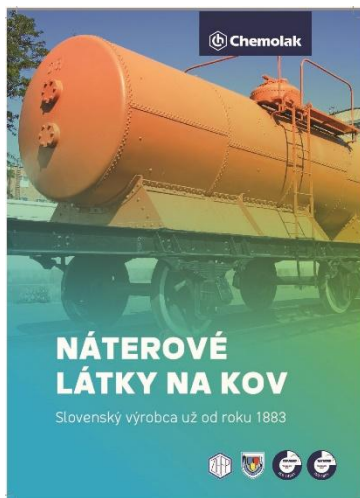
Veľa z produktov chemickej továrne sa používalo ako suroviny pre výrobu farieb a lakov. To viedlo k postupnému budovaniu nových výrobných priestorov a prechodu na vlastnú výrobu farieb a lakov v roku 1929.

Sortiment tvorili najmä fermežové, olejové, nitrocelulóзовé a liehové farby a laky. Prvopočiatky výroby alkydových živíc sa datujú do roku 1950. Výroba farieb a lakov výrazne narastala a tomu aj úmerne sortiment, ktorý sa rozšíril o syntetické a latexové farby. Neustály dopyt po produktoch fabriky a tým narastajúce požiadavky na výrobné kapacity podmienili výstavbu nového závodu v Smoleniciach s kapacitou 40 000 t výrobkov ročne, ktorý bol odovzdaný do užívania v roku 1968. V osemdesiatych rokoch bol postavený komplex novej várne živíc s najmodernejšími technológiami, ktoré umožnili pripravovať polotovary pre výrobu farieb a lakov

s najvyššími kvalitatívnymi parametrami. CHEMOLAK sa následne stával pojmom nielen doma ale aj v okolitých štátoch.

Postupne sa prechádzalo na súčasný výrobný program, ktorý tvorí výroba náterových látok, živíc, lepidiel, riedidiel a pomocných prípravkov. V rámci prvej vlny kupónovej privatizácie sa CHEMOLAK a. s. v roku 1992 pretransformoval na akčiovú spoločnosť.

Z nástupom novej legislatívy REACH sa firma zásadným spôsobom začala venovať postupnej ekologizácii sortimentu a

hlavne znižovaniu prchavých organických látok (VOC) vo výrobkoch. Budovaním vlastnej siete predajní a distribučnou logistikou si spoločnosť neustále udržuje popredné miesto na trhu s dekoratívnymi náterovými látkami. Potvrdzujú to v neposlednej rade aj nové exportné teritória a záujem zahraničných odberateľov o naše produkty. V priemyselnom segmente sa zabezpečujú stále ambicióznejšie požiadavky spotrebiteľov v oblasti povrchových úprav ako je stavebníctvo, strojárstvo, dopravná technika a cestná infraštruktúra, konštruktérstvo, energetika, nábytkárstvo a drevospracujúci priemysel. Produkcia je určená pre domáci ako aj pre náročné zahraničné trhy.

Slovenská spoločnosť

<https://www.sme.sk/c/2172343/koniec-boja-o-chemolak-penta-predala-akcie-harvardom.html>

30. nov 1998 Koniec boja o Chemolak: Penta predala akcie harvardom

BRATISLAVA (SITA) - Boj akcionárov o ovládnutie Chemolaku Smolenice sa zrejme skončil. Spoločnosť Penta Brokers, a. s., o. c. p. Bratislava, totiž predala 28,52-percentný balík akcií Chemolaku Smolenice svojmu rivalovi, Prvej strategickkej, a. s. Bratislava, patriacej do takzvanej harvardskej skupiny. Penta Brokers sa zúčastnila verejného príslubu, ktorý na 50 % akcií Chemolaku vyhlásila Prvá strategická. Tieto informácie potvrdil aj [Jaroslav Haščák](#) zo spoločnosti Istrofin, ktorá je súčasťou Penta Group. Prvá a Druhá strategická, ktoré vznikli transformáciou harvardských investičných fondov, spolu vlastnili necelých 30 % Chemolaku. K vážnejším rozporom medzi oboma skupinami akcionárov (Pentou a harvardmi) prišlo v súvislosti s mimoriadnym valným zhromaždením (MVZ) Chemolaku v októbri tohto roka. Istrofin ako vtedajší akcionár Chemolaku už vtedy deklaroval ochotu dohodnúť sa ...

<https://www.aktuality.sk/clanok/679272/kocner-sa-chvatal-ze-pomohol-sirokeму-vysetrovanie-vo-firme-oligarchu-islo-do-stratena/>

24. jan. 2020 o 00:00

akt. 19. jan. 2021 o 05:24

Kočner sa chvatal, že pomohol Širokému. Vyšetovanie vo firme oligarchu išlo do stratena
Za šéfovania Ľubomíra Jahnátka došlo k tunelovaniu Plastiky vo vlastníctve Juraja Širokého. Rovnakým spôsobom bola tunelovaná aj ďalšia firma z portfólia tohto oligarchu s väzbami na Smer.

Škoda 60 miliónov korún, fiktívne zmluvy a faktúry, vymyslené služby a preliatie peňazí z Plastiky s množstvom minoritných akcionárov do schránkových firiem. Tak vyzeral prípad, v ktorom polícia vyšetovala Širokého firmu pre podozrenie z tunelovania.

Podobným spôsobom polícia preverovala aj ďalšiu jeho firmu – spoločnosť Chemolak Smolenice. Podľa [nahrávky](#) medzi Marianom Kočnerom a podnikateľom v IT biznise Michalom Suchobom, ktorú zverejnil Denník N, ide zrejme o prípad, s ktorým Kočner pomáhal Širokému.

Účty vo Švajčiarsku

Kočner na stretnutí so Suchobom, ktorého firma zarába vďaka utajeným zmluvám s daniarmi milióny eur, hovoril aj o tom, že Širokému sľúbil vyriešiť problémy, ktoré sa týkali aj vyšetovania Chemolaku.

„Kedysi mal problém, Drôtovňa Hlohovec, Chemolak Smolenice a tak ďalej a tak ďalej. Ešte v čase bývalej vlády, keď minister vnútra bol Lipšic, ale môj kamarát bol generálny prokurátor. Išli

dožiadania do Švajčiarska na rôzne účty a, bohužiaľ, tie dožiadania, do p...e, odtiaľ prišli, s Ďurovým menom, so sumami, ktoré boli poslané priamo,“ hovoril Kočner Suchobovi.

„Nechal som sfaľovať, lebo došlo to priamo Dobroslavovi, nechal som vytlačiť papiere švajčiarska prokuratúra a napísal som nový list, kde sa píše, že osobe s týmto menom tieto účty nepatria. A to je založené, ale originál mám ja, ale nechcem to používať, to sú kostlivci v skrini a umrú so mnou, pokiaľ neumriem násilnou smrťou na budúci týždeň,“ tvrdil Kočner.

Zvoľte fakty namiesto emócií. Odhaľte odvrátenú stranu moci a peňazí [v magazíne Kauzy 2019](#). Výtazok z predaja pôjde na podporu profesionálnej a nezávislej žurnalistiky.

Trnka mlčí

„Polícia sa zaoberá všetkými nahrávkami, ako aj informáciami obsahujúcimi skutočnosť nasvedčujúce spáchanie trestného činu, ktoré sú na nich zachytené,“ uviedla hovorkyňa policajného prezídia Denisa Bárdyová. Podľa nej nie je možné poskytnúť bližšie informácie, aby nedošlo k zmareniu alebo sťaženiu účelu trestného konania. Hovorkyňa generálnej prokuratúry Andrea Predajňová tvrdí, že Švajčiarsko pre slovenskú stranu právnu pomoc nevybavovalo. Dobroslav Trnka na otázky Aktuality.sk neodpovedal.

Škoda 20 miliónov

Vyšetrovanie tunelovania Plastiky [bolo v roku 2007 zastavené](#), polícia označila skutok za premlčaný. Podľa zistení Aktuality.sk sa diali čudné veci aj v Širokého firme Chemolak Smolenice. Aj tento prípad preverovala polícia, no nakoniec bol odložený. V prípade Chemolaku bola vyčíslená škoda trikrát nižšia ako pri Plastike – viac ako 20 miliónov korún. Ďalšie detaily sú takmer identické: dve z troch schránkových firiem, cez ktoré sa z Chemolaku vytiahli peniaze, boli použité aj v prípade Plastiky. Išlo o spoločnosti Jurmo Trading z Cypru a Findi marketing z Britských panenských ostrovov.

Nepriamy dôkaz

Indíciou, že šlo o podvod, bola aj komunikácia, ktorá sa týkala uzavretia fiktívnych zmlúv. „Ako nepriamy dôkaz, že za podvodom so spoločnosťou Findi stál manažment Chemolak, ktorý vypracoval fiktívnu korešpondenciu a zmluvy, slúži nelogická skutočnosť – fakt – nepresnosť pri zahľadzovaní stôp po trestnom čine, že kým k podpisu prvej zmluvy v r. 1996 došlo bez bližšieho kontaktu, tak podpisu druhej zmluvy v r. 1997 predchádzala korešpondencia, z ktorej je zrejmé, že sa partneri vzájomne nepoznajú a že doteraz ešte spolu neobchodovali,“ uvádza sa v návrhu na začatie trestného stíhania z januára 2003.

Rovnaká schéma

Podľa polície sa podvod pri Plastike potvrdil, takže je pravdepodobné, že v prípade Chemolaku ide o rovnaký typ trestnej činnosti identických firiem.

„V konaní firiem Findi Marketing a Jurmo Trading už bolo potvrdené podvodné konanie vo vzťahu k Plastika, a. s., v rovnakých rokoch, existuje predpoklad, že aj v prípade Chemolaku došlo ku spáchaniu série podvodov akcionármi a manažmentom na škodu vlastnej spoločnosti,“ píše vyšetrovateľ.

Spoločnosť Jurmo Trading zastupovala ako riaditeľka Eleni Kyriakou. Tá [zastupovala aj jednu zo schránkových firiem](#), ktoré žiadali peniaze pri reštrukturalizácii Váhostavu. Rovnako ako Plastika a Chemolak, aj Váhostav je vo vlastníctve Juraja Širokého. Riaditeľka Kyriakou poprela, že by firma Jurmo Trading niečo dodala spoločnosti Plastika, čo bolo podľa polície ďalším dôkazom podvodu.

„E. Kyriakou sa na požiadanie NÚ Interpol Bratislava vyjadrila, že ani práce pre inú slovenskú spoločnosť (Plastika, a. s.) nerobila a od nikoho peniaze nedostala, existuje dôvodné podozrenie,

že bol spáchaný podvod na Chemolak s opätovným využitím jej mena,“ uvádzajú dokumenty z vyšetrovania Chemolaku.

Prečo tunelovať súkromnú firmu?

Plastika aj Chemolak sú súkromné firmy, ovládané schránkovými firmami okolo Juraja Širokého. Ich súkromné vlastníctvo však neznamená, že by nemalo zmysel ich tunelovať. Obidve majú totiž množstvo minoritných vlastníkov, pričom vlastnícky podiel schránkových firiem napojených na Širokého neprekračuje 60 percent.

Problém vo vzťahu k minoritným akcionárom Širokého firiem vznikol aj v minulosti – pri predaji IT spoločnosti Bit-Studio. Jeden z nich Milan Hošek v [blogu](#) „Prečo Juraj Široký okráda sám seba?“ naznačuje, že predajná cena IT spoločnosti – 1,4 milióna eur – bola značne poddimenzovaná.

Spoločnosť Bit-Studio totiž získala štátne zákazky za desiatky miliónov eur, pričom následne ju schránky blízke Širokému previedli – na úkor menšinových akcionárov – na schránku Gerabelia z Británie. Túto spoločnosť zastupovala rovnaká riaditeľka ako schránky, ktoré ovládali polovicu [podielu v zdravotnej poisťovni Dôvera](#) .

Vyšetrovanie zamrzlo

Rovnako ako v prípade Plasty skončilo aj vyšetrovanie tunelovania Chemolaku – bez koncovky. Blížšie dôvody, prečo neprinieslo výsledky, však polícia nezverejnila. „Vyšetrovateľ Krajského úradu justičnej polície v marci 2006 zo zákona prerušil trestné stíhanie pre trestný čin podvodu,“ konštatovala trnavská policajná hovorkyňa Mária Linkešová. „Policajt zo zákona preruší trestné stíhanie, ak sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe,“ reagovala na doplňujúcu otázku, prečo bolo vyšetrovanie prerušené.

Široký: Kočner mi nepomohol

Spoločnosť Druhá strategická, ktorá riadi Širokého obchodné operácie, odmieta, že by tento oligarcha blízky Smeru žiadal Kočnera o pomoc s vyšetrovaním. „Juraj Široký zásadne popiera akúkoľvek spoluprácu s pánom Kočnerom. Nikdy ho nežiadal, aby riešil akékoľvek záležitosti spojené so spoločnosťou Chemolak Smolenice a už vôbec nie so spoločnosťou Drôtovňa Hlohovec ani so žiadnymi inými spoločnosťami z portfólia Harvard Group,“ reagovala pre Aktuality.sk Druhá strategická.

Skutečný majiteľ Juraj Široký (zapsán 12.03.2019)

<https://www.forbes.sk/lists/najbohatsi-slovaci-rebricek-2022/juraj-siroky/?srsltid=AfmBOopcvx9Q7KYpP7x8DJ63fnX1cKqdn4rVQMGtVPmLyjEn7IQbi29V>

Juraj Široký

Podnikateľské impérium Juraja Širokého, ktorý bol považovaný za vplyvného oligarchu a podporovateľa strany Smer, sa stále scvrkáva. Ešte vlani predal svoj hlavný biznis v podobe stavebnej spoločnosti Váhostav českej firme Geosan Group, rok predtým posunul novému majiteľovi Rudolfovi Hrubému z Esetu svoju srdcovku HC Slovan Bratislava.

A čo tento rok? Predal rozsiahly areál Pharos blízko bratislavského centra Avion a letiska, na ktorom pred pár rokmi postavili s podnikateľom Štefanom Czuczom a jeho CZ Slovakia obchodné centrum s hobbymarketom.

Ďalšie rozvojové plány už nenaplnili. Nový majiteľ, developer logistických priestorov GLP, tu chce dobudovať hlavne sklady. Časť územia sa má zmeniť na predajné centrum pre dom a záhradu, v tomto prípade je navrhovateľom zmien využitia územia firma Dekinvest z portfólia najväčšieho českého predajcu stavebnín Víta Kutnara.

Širokému tak ešte zostal napríklad podiel v Chemolaku či v Plastike Nitra. Väčšej z firiem, Chemolaku, sa vlani podarilo mierne zvýšiť tržby a dostať sa do zisku. A s ďalším známym menom z podnikateľských deväťdesiatych rokov Ivanom Kiňom a jeho rodinou spoluvlastní nemocnicu Zelený sen v Banskej Bystrici, špecializovanú na dlhodobú intenzívnu starostlivosť. 2022)

<https://e.dennikn.sk/4130695/siroky-najskor-skoro-vsetko-rozpredal-a-teraz-mu-padla-do-vysokych-strat-aj-posledna-vacsia-firma/>
5. augusta 2024 16:01

- **Donedávna stabilný smolenický výrobca farieb Chemolak za posledné dva roky prerobil vyše štyri a štvrt' milióna eur.**
- **Čísla mu skazili aj zlé výrobné postupy.**
- **Širokého manažéri sa snažia firmu vrátiť zasa do ziskov.**

Bývalý spoluzakladateľ Smeru Juraj Široký začal svoje biznisové impérium postupne rozpredávať po finančných problémoch jeho dakedy najväčšej firmy Váhostav. Po hanbe s množstvom nevyplatených malých stavbárov, ktorí boli subdodávateľmi tohto podniku, postupne strácal aj priazeň politikov. Svoj biznis pritom v minulosti vybudoval vo veľkej miere práve na vzťahoch s politikmi a na štátnych zákazkách.

K problémom sa pridala ešte aj pandémia covidu, a tak Široký rozpredal skoro všetko, z väčších firiem mu dodnes zostala iba jediná – smolenický výrobca farieb Chemolak.

Na rozdiel od ostatných jeho firiem dlhodobo nevykazovala žiadne výraznejšie finančné straty a mala aj stabilné ročné tržby do objemu 30 miliónov eur. No aj to platilo iba donedávna. Za posledné dva roky sa začal prepadať už aj tento podnik.

<https://finstat.sk/31411851>

Spoločnosť CHEMOLAK a.s. v roku 2023 zvýšila stratu o 88 % na -2,776 mil. € a tržby jej klesli o 16 % na 24,33 mil. €.

Počet zamestnancov 2024: 150-199 zamestnancov

https://www.pressreader.com/slovakia/dennik-n/20240807/281578065947963?srsId=AfmBOoo-AoG0ZdOC1GZ9O8UaVvnA_lwe3QOFHmaH_S0wP0MGAWybuDRE

7.8.24

Iedná Širokého väčšia

ediná – smolenický výrobca arieb Chemolak. Tá nevykazovala výraznejšie finančné straty a mala aj stabilné ročné tržby do 30 miliónov eur. Za posledné dva roky sa začal prepadať aj tento podnik. Ž predviani prvýkrát za roky spaol do väčšieho mínusu – skoro eden a pol milióna eur. Výraznejšie zhoršenie nastalo v smolenic-om podniku vlani. O 16 percent ej klesli tržby na 24,3 milióna eur, ile prerobila 2,8 milióna eur.

Ľastné imanie Chemolaku, ktoré ajviac hovorí o vnútornom zdraví

podniku, síce zostalo v pluse, no znížilo sa zo 16,4 na 9,6 milióna eur.

Chemolak vo výročnej správe uvádza, že s poklesom stavebníctva sa znižuje aj záujem o farby. Po raste inflácie musela firma výraznejšie zvýšiť platy. Osobné náklady v podniku vlani stúpili o 300-tisíc eur na 5,5 milióna eur.

Zasiahol ju aj jeden nárazový problém vo výrobe. O obrat v hodnote až päť miliónov eur prišla vlani pre problémy s fungovaním

receptúry od externého odberateľa živíc.

Ich výroba pre iné firmy je už dlhšie dôležitým doplnkovým biznisom Chemolaku, no vlani v nej nastali nečakané problémy. To bolo aj hlavným dôvodom, prečo vlnajšia výroba fabriky klesla až o 1 800 ton na výsledných 6 500 ton.

CHCE ZVRÁTIŤ ÚPADOK

Na rozdiel od niektorých iných Širokého firiem, ktoré podnikateľ predával po prepadoch až tesne pred krachom, by sa situácia v Chemolaku ešte mohla stabilizovať.

Manažment uvádza, že sa v ňom rozbehlo ďalšie zefektívňovanie výroby a že už tento rok by mohol byť ziskový. A to aj vďaka investí-

ciám z posledných rokov. Podnik totiž pokračoval v modernizácii. Vlani preinvestoval vyše sedem miliónov eur, čo je v pomere k jeho tržbám dosť vysoká suma.

Chemolak pracoval aj na zlepšení predaja. Vlani otvoril v lokalite Budimír pri Košiciach distribučný sklad, ktorý má zvýšiť efektivitu dodávok výrobkov na východe a na strednom Slovensku. Firma, ktorá až polovicu výroby exportuje, si zatiaľ stále drží aj všetkých 200 zamestnancov.

ZMRŠŤOVANIE BIZNISU

Rozpredaj majetku kontroverzného podnikateľa sa začal pred necelými desiatimi rokmi odchodom z IT firmy Bit-Studio, po nej predal aj tatranský Grandhotel Bellevue a nitrianskeho výrobcu

Rok 1989	VHJ Slovaft, odborový podnik Bratislava		
	Chemosvit, n. p.		059 21 Svit
Rok 2024	Chemosvit, a.s.	Štúrova 101	059 21 Svit

Začiatok výstavby podniku siaha do predvojnových rokov – realizácia pokusnej, neskôr produkčnej jednotky rezného a potom aj v hmote farbeného viskózového hodvábu a striže. V 6. päťročnici sa zaviedla výroba polypropylénových biaxiálne orientovaných fólií (BOPP) Tatrafan, ktorá znamenala ďalší pokrok v obalovej technike. Podnik vyrába v širokom sortimente polyetylénové výrobky, koextrudované fólie, celofán, polyamidový káblík, polyamidovú strižu, polypropylénový textilný hodváb. Súbežne s chemickou výrobou sa rozvíja aj strojárska výroba technologických celkov, odlitkov a náhradných dielov.

Chemosvit, a.s. Štúrova 101 , 059 21 Svit Slovenská Republika

Skupina Chemosvit predstavuje skupinu spoločností orientovaných na výrobu, zušľachtovanie a predaj flexibilných fólií pre obalové účely a pre elektrotechnický priemysel, na výrobu a predaj výrobkov z plastov, aj recyklovaných, polypropylénových vlákien a strojárskych výrobkov a baliacich automatov. Ďalej realizuje technický servis, výrobu a distribúciu energií, dopravnozasielateľské služby a služby hotela. Výrobné závody sú umiestnené na Slovensku a na Ukrajine.

2200 zamestnanců (2018)

slovensko-fínska spoločnosť TERICHEM TERVAKOSKI, a. s.

TATRAFAN ENVIRO už 20 rokov úspešne pôsobí v oblasti spracovania odpadov a výroby produktov z odpadov. Firma vznikla v roku 1997 pod názvom CHEMOSVIT ENVIRONCHEM, a.s. z bývalej divízie spracovania odpadov a výroby obalov CHEMOSVIT-u. 29.11.2016 došlo k zmene názvu a právnej formy CHEMOSVIT ENVIRONCHEM, a.s. na TATRAFAN, s.r.o. a k 1.1.2017 sa k spoločnosti TATRAFAN, s.r.o. pričlenila základná výroba PP fólií z bývalého TERICHEM-u, a.s. Divízia TATRAFAN ENVIRO pokračuje v aktivitách svojho predchodcu CHEMOSVIT ENVIRONCHEM. V súčasnosti sa spektrum našej činnosti zameriava hlavne na zber a recykláciu plastov, vstrekolisovanie, a výrobu obalov. Vysoká kvalita našich recyklátov a finálnych výrobkov je zabezpečená sledovateľnosťou zdrojov odpadu, keďže väčšina vstupných druhotných surovín pochádza z firiem skupiny CHEMOSVIT.

CHEMOSVIT, a.s. , Štúrova 101, 059 21 Svit

1934 – založenie výrobného závodu firmou Baťa zo Zlína

1936 – výroba viskózového hodvábu (ukončená v r. 1980)

1938 – výroba celofánu – 1. spoločnosť v Európe a 2. vo svete (ukončená v r. 1997)

1938 – začiatky potlače fólií

1938 – začiatky strojárskej a hutníckej výroby

1951 – začiatky výroby polyamidového vlákna a striže (výroba ukončená v r. 1993)

1965 – začiatky výroby polypropylénovej striže (výroba ukončená v r. 1971)

1967 – začiatky výroby automatických baliacich strojov

1973 – začiatky výroby polypropylénového hodvábu
1978 – začiatky výroby biaxiálne orientovaných polypropylénových (BOPP) fólií
1994 – privatizácia spoločnosti
1989 – začiatky výroby BOPP kondenzátorových fólií
1994 – privatizácia spoločnosti a reštrukturalizácia skupiny
1996 – začiatky výroby plastových výrobkov z recyklátov
2003 – výroba polypropylénových mikrovlákiem
2011 – kombinovaná výroba energií (elektrická energia, teplo, chlad)
2012 – modernizácia potlače (11-farebná hĺbkotlač)
2013 – modernizácia výroby BOPP kondenzátorových fólií
2015 – zvýšenie kapacity výroby vreciek
2017 – ofsetová tlač na princípe heptachrómu a s EB vytvrdzovaním
2019 – rozšírenie hĺbkotlače

Reštrukturalizácia a modernizácia nosných výrobných programov vyústila do vzniku úspešných dcérskych spoločností a spoločných podnikov:

1996 – **Strojchem, a.s.** – výroba strojárskeho výrobku

1996 – **Strojchem, a.s.** – výroba strojárskeho výrobku

2002 – **Chempack, a.s.** – výroba baliacich strojov

2005 – **Strojchem, a.s.** – výroba baliacich strojov a liniek

Privatizáciou spoločnosti sa začalo formovanie súčasnej štruktúry skupiny spoločností Chemosvit.

CHEMOSVIT STROJCHEM, s.r.o. Štúrova 101, 059 21 Svit

NEWSLETTER of Finchem & Chemosvit. 2019

areál firiem skupiny Chemosvit a Finchem

(...)

Po roku 1989 so zmenou spoločenského zriadenia v krajine sa radikálne zmenili aj podmienky na podnikanie. Zároveň nastal prudký rozvoj informačných technológií, bez ktorých si dnes už produkciu a riadenie nevieme ani predstaviť. Bola to zaujímavá, hektická, ale aj náročná doba. Otvorením trhov sa začal boj o zákazníka v tvrdej konkurencii svetových výrobcov. Bola to aj doba veľkých investícií do strojno-technologických a informačno-komunikačných zariadení, do jazykového i odborného vzdelávania našich ľudí, do certifikácie riadiacich systémov, ale aj náročnej reštrukturalizácie celej spoločnosti, kde sa postupne vytvorila skupina firiem Chemosvit a Finchem.

skupina Chemosvit - Chemosvit Group

Skupina Chemosvit predstavuje skupinu spoločností orientovaných na výrobu, zušľachtovanie a predaj flexibilných fólií pre obalové účely a pre elektrotechnický priemysel, na výrobu a predaj výrobkov z plastov, aj recyklovaných, polypropylénových vlákiem a strojárskeho výrobku a baliacich automatov. Ďalej realizuje technický servis, výrobu a distribúciu energií, dopravnú-zasielateľské služby a služby hotela. Výrobné závody sú umiestnené na Slovensku a na Ukrajine.

spoločnosť CHEMOSVIT FIBROCHEM, s. r. o.
spoločnosť Chemosvit Fibrochem
spoločnosť Strojchem, s. r. o.
slovensko-fínska spoločnosť TERICHEM TERVAKOSKI, a. s.
spoločnosť CHEMOSVIT FOLIE
atd.

<https://tlacovespravy.sme.sk/c/20820058/v-chemosvite-si-klucku-podavaju-tri-generacie-zamestnancov.html>

8. máj 2018

(...)Nad 450-tisíc metrov štvorcových rozľahlým areálom akciovej spoločnosti Chemosvit sa vypína slovenská pýcha Vysoké Tatry. (...)Firma sa za desiatky rokov presunula od ekologicky náročnej výroby viskózového hodvábu a celofánu cez výrobu polyetylénových a flexibilných fólií, až po vysokotekúce kondenzátorové fólie a polypropylénové mikrovlákná. V súčasnosti sa skupina Chemosvit prezentuje ako firma orientovaná na výrobu, zušľachtovanie a predaj flexibilných fólií na balenie potravín a pre elektrotechnický priemysel, unikátnych polypropylénových vlákien, strojárskych výrobkov a baliacich automatov. (...)Podnik so svojimi približne 2 200 zamestnancami patrí k strategickým zamestnávateľom nielen vo východoslovenskom regióne.

V roku 1994 prešla spoločnosť privatizáciou a reštrukturalizáciou a dodnes sa o nej hovorí ako o jednom z pozitívnych príkladov. Chemosvit je súkromnou spoločnosťou bez účasti štátu, kde akcionármi sú zamestnanci podniku. Veľká časť z nich pracuje v podniku doteraz. Aj najväčší akcionári sú miestni ľudia z regiónu. „Na slovenské pomery už je to ojedinelé. Všetci, vrátane manažmentu, sme spojení s tunajším prostredím, bývame v regióne a sme lokálpatrioti. Cítíme zodpovednosť voči okoliu a rovnako veľkú zodpovednosť voči podniku,“ vysvetľuje riaditeľ spoločnosti Peter Repčík. Chemosvit sa radí k jedným z posledných tradičných slovenských firiem so slovenskými vlastníkami.

Firma prostredníctvom jednej zo svojich spoločností Terichem Tervakoski – ktorá je spoločnou slovensko-fínskou firmou - vyrába aj špeciálne fólie pre elektrotechnický priemysel.

Aj keď názov Chemosvit môže evokovať pocit, že ide o firmu s chemickou výrobou, riaditeľ nás vyvádza z omylu. „Pôvodnú výrobu celofánových fólií nahradila plastová výroba, pri ktorej nie potrebná voda, takže v regióne nepatríme k znečisťovateľom. Vodu používame len na čiastočné dopĺňanie chladiacich systémov,“ hovorí Peter Repčík.

29. jan 2024 o 13:23

Svetový unikát vo Svite chodia obzerat' z Ázie i Škandinávie

Jedinečná linka premení plastový odpad na zrecyklovaný plast a palivo.

Inzercia

SVIT. V jednej miestnosti pracovník nakladá plastový odpad na pohyblivý pás, ktorý ho posúva do drvičky.

V druhej, väčšej miestnosti sa v jedinečnej kompaktnej linke plasty chemicko-termickými procesmi nepotrebné plasty menia na opäť využiteľnú surovinu.

Pred očami zúčastnených tak napríklad zamestnanci obsluhujúci linku, z nej načerpajú palivo do bandasky, v exteriéri ho prelejú do veteránov, ktoré začnú hneď nato bez problémov jazdiť.

V dobe, keď sa celosvetovo a dlhodobo skloňuje problematika plastového odpadu a jeho skladovania, prišla slovenská firma Eurex Energy, s. r. o., s prevratným nápadom.

Navrhla a vytvorila pilotnú, energeticky takmer samostatnú linku, ktorá mení plastový odpad na opätovne využiteľné chemické suroviny. Okrem spomínaného paliva na plastový granulát či parafín.

Linka pracuje na unikátnom trojfázovom procese. Dokáže spracovať plasty z komunálneho alebo priemyselného odpadu, ale aj priamo zo skládok a iných zdrojov.

Recyklovať v nej možno všetky polyetylénové a polypropylénové plasty v akomkoľvek pomere. Linka premení plastový odpad na taveninu, ktorá sa v druhej fáze rozkladá v reaktore na procesný plyn pri teplote do 430 °C.

Okrem odoberania ťažkých uhlíkovodíkov a tuhých látok ako sú kameň, piesok, sklo či hlina navyše linka dokáže eliminovať znečisťujúce látky z plynnej fázy mokrou vypierkou a suchou filtráciou.

Linka má tiež užívateľsky prijateľnú výmeru. Celá technológia sa zmestí na plochu 150 metrov štvorcových a má výšku šesť metrov.

To umožňuje jej inštaláciu výrazne vyššiemu počtu zákazníkov než je to pri konkurenčných linkách.

Energeticky efektívna

Linka Eurex Energy dokáže spracovať 400 kilogramov odpadu za hodinu, ročne teda asi 2500 ton plastu.

Šéf spoločnosti Eurex Energy Vladimír Daniška ozrejmuje, že vstupom, ktorý prichádza do reaktora linky, nie je upravený zmesový plastový odpad, ale tavenina.

„Ide v podstate o tepelne pripravený medziprodukt zbavený vlhkosťou, vzduchu a väčšiny problematických znečisťujúcich látok. Tie odstránime z recyklačného procesu a vďaka tomu neznečisťujú výsledné produkty,“ vysvetľuje Daniška.

Ako ďalšiu významnú výhodu linky menuje jej energetickú efektívnosť.

„Tepelné spracovanie plastov býva energeticky náročné. V našom riešení nastáva prvotné zahrievanie polyméru na viac ako 200 °C v extrúderi a nie v reaktore, čo je energeticky efektívnejšie, lebo energiu privádzame hlavne trením a nie vonkajším teplom. Použitie plynových infražiaričov znižuje spotrebu plynu a minimalizuje znečisťovanie ovzdušia emisiami,“ komentuje Daniška.

Vo virgin kvalite

Linka Eurex Energy dokáže pracovať kontinuálne, takže nemá teplotné výkyvy.

Výstupný recyklovaný materiál je tak kvalitnejší, nepodlieha tepelným šokom, ako je to pri technológiách pracujúcich dávkovým spôsobom.

„V našom prípade je predpoklad pre získanie výstupov vo virgin kvalite, a to aj bez ďalšieho spracovania, pripomína Daniška.

Tím expertov Eurex Energy pracoval na vývoji linky vyše 12 rokov. Na finálnej realizácii spolupracovali s partnermi – spoločnosťami Chemosvit Group a Siemens.

Vzájomná kooperácia viedla partnerov k finálnej verzii linky vhodnej na export po Slovensku i do rôznych krajín sveta.

Siemens dodáva linke riadiace systémy, čo zabezpečuje jej autonómnosť. Obslúžiť ju v podstate dokážu dvaja ľudia bez špecifickej kvalifikácie.

Voľba tak padla na systém Siemens Simatic PCS 7, ktorá má rozsiahle možnosti ukladania a trendovania procesných dát.

Siemens dodal mozog zariadenia

Marián Filka z oddelenia Digital Industries v Siemens hovorí, že udržateľnosť a ekológia sú pre spoločnosť Siemens kľúčovou témou.

Firma sa ako jedna z prvých na Slovensku prihlásila k uhlíkovej neutralite.

Filka pokračuje, že keď sa dozvedeli, na čom odborníci z Eurex Energy pracujú, spoločnosť Siemens to vnímala ako inovatívny slovenský start-up a technológiu unikátnu v globálnom meradle.

„Úlohou Siemensu bolo navrhnuť a dodať riadiaci systém, akýsi mozog zariadenia. Jednou požiadavkou bolo, aby dokázal dlhodobo fungovať a udržiavať vysokú kvalitu riadenia. Ďalšou požiadavkou bola vysoká miera automatizácie. Linku chceme dodávať do celého sveta, preto je potrebné poskytnúť systém, ktorý bude fungovať aj v krajinách tretieho sveta, kde nemajú potrebných kvalifikovaných pracovníkov.“

Filka nazval linku aj malým – veľkým projektom. Veľkým pre jej know-how a významom pre životné prostredie. Malým z hľadiska jej rozmerov.

Chemosvit prispel dvakrát

Ani výber druhého partnera nebol pre Eurex Energy, s. r. o., náhodou. Chemosvit Group totiž pri výrobe produkuje veľký objem plastového odpadu a spotrebúva množstvo energie.

Do skupiny tradičnej firmy pod Tatrami patrí aj Chemosvit Strojchem, ktorá sa venuje strojárskkej výrobe. Bude zodpovedná za produkciu liniek na chemickú recykláciu plastov.

Plne funkčná linka Eurex Energy zároveň pomáha chemickému gigantovi zhodnocovať jeho odpadový materiál.

Chemosvit taktiež významne znížil náklady na energie, keďže linkou vyrobené palivo použije na výrobu elektrickej energie.

Podpredseda predstavenstva Chemosvit Group Martin Lach potvrdil, že v spoločnosti už dlhší čas hľadali riešenia, ako zabrániť znečisťovaniu životného prostredia plastmi.

„Plasty majú ochrannú funkciu, lepšiu ako papier, chemická recyklácia plastov je tak jediné funkčné riešenie a možnosť, ako vzniknutú surovinu využiť na opätovnú výrobu plastov.“

Lach tiež považuje pre Chemosvit Group za dôležité, že vďaka linke Eurex Energy kooperujú dcérske firmy – Chemosvit Fólie a Chemosvit Strojchem.

„Ročne dokážeme vyprodukovať desiatky liniek na kontinuálnu recykláciu plastov pre zákazníkov Eurex Energy z celého sveta,“ ozrejmuje Lach.

Nemusí ísť pritom iba o priemyselné podniky zo zahraničia, ale aj menšie či väčšie mestá a obce zo Slovenska. Využijú tak plasty zo žltých kontajnerov na odpad.

„Zväzať odpad na spracovanie na vzdialenosť 250 či viac kilometrov je nielen neekologické, ale aj nerentabilné. Vďaka našej linke môžu obce a mestá znížiť uhlíkovú stopu a navyše si vyrábať vlastnú energiu, využiteľnú na verejné osvetlenie či na iné účely,“ hodnotí Daniška.

Pokračuje, že podľa jeho prepočtov by sa na Slovensku uplatnilo 75 liniek.

Zahraničné návštevy

Linka v areáli Chemosvitu slúži aj na prezentáciu potenciálnym zákazníkom zo Slovenska aj zahraničia.

Ako sme sa dozvedeli, unikátne recyklačné zariadenie si už boli vo Svite pozrieť rôzni zahraniční záujemcovia z Ázie, Saudskej Arábie či škandinávskych krajín.

Nadšení z technológie boli napríklad Švédovia, ktorí musia riešiť množstvo plastového odpadu v Baltskom mori.

„Zistili, že by linku mohli umiestniť na lodiach, ktorými odpad zbierajú a hneď ho tam aj spracovať na palivo. Vznikol by tým uzavretý cyklus separovania odpadu,“ konštatuje riaditeľ Chemosvit Fólie Martin Ľupták.

Cenu linky vyčíslil Daniška na niekoľko miliónov eur, presná suma je predmetom obchodného tajomstva. Podľa odhadov je návratnosť investície do linky od 2,5 do 8 rokov.

Dobré načasovanie

Prezentácia linky Eurex Energy prichádza v čase blížiacej sa povinnosti členských krajín Európskej únie premieňať časť odpadu na energiu. Povinné to bude od roku 2027.

Krajinám však chýbajú kapacity a technológie na spracovanie plastov. Polovica odpadu určeného na recykláciu sa dnes preto vyváža do tretích krajín.

Najviac smerovalo v minulosti do Číny, tá však už dovoz plastového odpadu zakázala.

„Chemická recyklácia v Európskej únii pomôže zabrániť tomu, aby sme plasty museli spaľovať, alebo aby končili na skládkach,“ uzatvára Daniška.

V súčasnosti sa plasty na Slovensku spaľujú v spaľovniach v Bratislave alebo v Košiciach. Časť sa zase vozí do cementárni ako tuhé alternatívne palivo, za čo im odpadové spoločnosti platia. Od roku 2021 platí pre členské krajiny Európskej únie tzv. plastový odvod. Každý štát ju platí zo svojho rozpočtu.

Príspevok predstavuje akýsi pomer k množstvu odpadu z nerecyklovaných [plastových obalov](#), Slovensko zaň ročne platí desiatky miliónov eur.

Tento text je platenou formou reklamy. I

Čítajte viac: <https://tlacovespravy.sme.sk/c/23274849/svetovy-unikat-vo-svite-chodia-obzerat-z-azie-i-skandinavie.html>

<https://www.trend.sk/biznis/chemosvitu-slovenski-vlastnici-odist-nehcu>

Z Chemosvitu slovenskí vlastníci odísť nechcú

31.8. 2005 1:38Aj v spoločných podnikoch so zahraničnými partnermi si držia rovnocenné postavenie.

Okrem slovenského gumárstva, kde si s púchovským Matadorom silné postavenie udržuje rodina Rosinovcov, sú už takmer všetky tradičné domáce chemičky v rukách zahraničných investorov. Slovenskí privatizéri z veľkých fabriek na výrobu hnojív, gumárenských chemikálií, výbušnín či syntetických vlákien väčšinou odišli. Sčasti o tom rozhodla i vysoká investičná náročnosť základnej chémie, sprísnené ekologické normy, ako aj rastúca konkurencia lacnejších výrobcov z Ázie.

Poslednou veľkou chemičkou, kde si pôvodní domáci vlastníci plánujú dlhodobú budúcnosť, je najväčší stredoeurópsky výrobca obalových fólií na potravinárske výrobky Chemosvit, a.s., Svit. Väčšinu akcií v ňom od privatizácie v roku 1994 vlastní manažéri a zamestnanci.

Pravda, firma vedená Michalom Lachom a Vladimírom Balogom do niektorých výrobných podnikov pustila partnerov z Fínska, Talianska či Izraela, avšak v každom joint venture si zachováva minimálne polovičný podiel.

„Stále máme záujem o nových strategických partnerov, no slovenskí vlastníci si chcú v Chemosvite vždy zachovať vyrovnané právomoci. Celú firmu predat nechceme,“ hovorí riaditeľ pre strategický rozvoj Milan Baláž.

Úplne iný príbeh sú ostatné veľké chemičky. Prevádzkarne bývalého humenského Chemlonu už dávnejšie odkúpil francúzsky koncern Rhodia. Považské chemické závody Žilina si zasa podelili taliansky Gruppo Bonazzi a belgický Quinn Plastics.

Viacero kľúčových výrobných podnikov predalo aj Chemko Strážske. Produkciu cyklohexanónu kúpil Gruppo Bonazzi, lepidlá sa hodili drevospracujúcej firme Kronospan. Slovenský hodváb Senica prevzala moravská Kordárna a v šalianskom Dusle i bratislavskom Istrocheme sa usadil český Agrofert. Otvorená ostáva otázka Nováckych chemických závodov, ktoré samostatne prevádzkuje finančná skupina I. garantovaná.

Vlastnými silami

V Chemosvite majú slovenskí vlastníci dostatok síl nielen na udržanie majetkového podielu, ale aj na investičný rozvoj. Vlni firma do výrobných kapacít vo Svite vložila štvrt miliardy korún.

V tomto roku by to malo byť ešte viac. „Najmä do modernizácie výroby a potlač fólií investujeme miliardu korún,“ tvrdí finančný riaditeľ a podpredseda predstavenstva Vladimír Balog.

Zhruba tretinu pokrývajú vlastné zdroje, zvyšok príde cez bankové úvery. So zahraničnými partnermi skupiny sa neráta. „To, že vieme spoločnosť rozvíjať vlastnými silami, je výsledkom jasných dohôd medzi akcionármi,“ vysvetľuje V. Balog. Ako dodáva, väčšina ziskov sa už dlhé roky vkladá späť do firmy: „Dividendy sú vyplácané v menšom objeme.“

Modernizácia technológií sa má premietnuť do vyšších tržieb. Celá skupina, zamestnávajúca 3 200 ľudí a mimo fólií vyrábajúca syntetické vlákna či strojárske výrobky, vlni dosiahla konsolidované tržby 5,6 miliardy korún. V tomto roku majú narásť o päť, v nasledujúcom až o pätnásť percent.

Nosnú výrobu obalových fólií s ročným objemom 3,5 miliardy korún pritom slovenskí vlastníci Chemosvitu nezabezpečujú iba vo Svite. Kapitál vyvážajú aj do zahraničia.

Už dlhšie sa fólie vyrábajú na Ukrajine v dcérskej firme Lucchim. Výhodou rozšírenia aktivít na východ sú aj menej náročné normy na ochranu životného prostredia.

„Slovenská environmentálna legislatíva, ovplyvňujúca výrobu a potlač fólií, je ešte prísnejšia ako normy Európskej únie,“ tvrdí V. Balog. Napríklad v Nemecku sa podľa neho pre niektoré staršie technológie uplatňujú prechodné obdobia: „Na Slovensku od nich musíme odstúpiť ihneď.“

Chemosvit vlni investoval i v Rusku. V Petrohrade rozbehol spoločný podnik na výrobu vreciek Europack.

Zahraničný kapitál

Na všetko však slovenskí vlastníci Chemosvitu nestačia. Viacero výrobných programov preto rozvíjajú v spolupráci so zahraničnými partnermi.

V dcérskej firme Chemosvit Fibrochem, ktorá vyrába polypropylénové vlákna, od vlaňajška figuruje s 30-percentným podielom talianska firma Ambra. Dôvodom ich vstupu bolo rozšírenie dodávok pre silný textilný priemysel v Taliansku.

Najnovším výsledkom spolupráce Chemosvitu so zahraničím je spoločný podnik s izraelským producentom fólií CLP, ktorý z nich vyrába samostojné vrecká na tekutiny. V joint venture obom partnerom patrí polovičný podiel. Firma sa zaoberá obchodom, neskôr sa však uvažuje aj o finálnej výrobe.

Najväčším a zároveň najstarším spoločným podnikom s tržbami cez jednu miliardu korún je Terichem, produkujúci elektrofólie pre výrobu kondenzátorov. Fínsky partner Rani Plast v ňom už od roku 1995 ovláda polovičný podiel. Vďaka nemu sa Chemosvit dostal do Indie, kde Terichem vlani s indickou firmou XPRO založil spoločný podnik TERXPRO Films Private.

Fólie ostanú

Vlani vlastníci Chemosvitu prizvali Rani Plast aj do corebiznisu. Do Terichemu sa totiž presunula výroba biaxiálne orientovaných polypropylénových fólií, ktorá materskej firme prinášala ročné tržby 650 miliónov korún.

Úplne sami tak slovenskí vlastníci Chemosvitu ostali len vo finálnej potlači fólií pre koncových zákazníkov. Práve tá však prináša najvyššiu pridanú hodnotu. Okrem toho rozhodujúci objem výroby základných fólií aj tak zostáva v Chemosvite, upozorňuje V. Balog.

Časť potrebného materiálu si však firma zabezpečuje aj dovozmi. „Potravínárske firmy, ktoré si objednávajú obaly, totiž často chcú, aby sme použili fólie iných výrobcov,“ vysvetľuje finančný riaditeľ.

Najväčších konkurentov vo výrobe fólií má Chemosvit v západnej Európe. Ich výhodou je, že produkujú vo väčších objemoch, čo im umožňuje znižovať koncové ceny.

O scenári, podľa ktorého by sa Chemosvit časom sústredil na finálnu potlač a všetok materiál by dovážal, sa však neuvažuje. Vlastná výroba fólií podľa V. Baloga totiž umožňuje operatívne reagovať na požiadavky zákazníkov: „Potlač bez vlastnej výroby fólií by sme rozvíjali ťažšie. Takto sme pre zákazníkov atraktívnejší.“

Drahá ropa

Situáciu výrobcov obalových fólií komplikuje zdražovanie ropy. Zvyšuje sa tým totiž aj cena základnej suroviny, polypropylénového granulátu, ktorý sa z nej vyrába.

Nárast nákladov sa podľa V. Baloga nedarí v plnej miere premietnuť do cien produkcie:

„Potravínári na vyššie ceny pristúpiť nechcú, lebo sami sú pod tlakom obchodných reťazcov.“

Napriek tomu sa Chemosvit pri obalových fóliách naďalej udržuje v zisku. V tomto roku by to malo byť 50 miliónov korún. „Výhodou našej skupiny je, že mimo fólií vyrábame aj elektrofólie či vlákna. Ak sa niekde darí menej, ziskovosť potiahne iný výrobný program,“ hovorí V. Balog. Celkovo sa vlani konsolidovaný zisk Chemosvitu zvýšil zo 135 na 168 miliónov korún. Firme sa podarilo eliminovať negatívny vplyv posilňovania koruny, keďže až vyše 70 percent produkcie vyváža. Prvých šesť mesiacov tohto roku skupina podľa finančného riaditeľa uzavrela so ziskom 140 miliónov korún.

V budúcnosti by ziskovosť mohla ešte viac potiahnúť napríklad výroba polypropylenových vlákien v Chemosvite Fibrochem. V. Balog hovorí o výhode, keďže toto vlákno sa v textilnom priemysle ešte len začína presadzovať: „Jeho výroba je náročnejšia, a tak necítiť takú silnú konkurenciu ázijských výrobcov ako pri polyamidovom či polyesterovom vlákne.“

Tretinu vyrobeného polypropylénového vlákna Fibrochem vďaka talianskemu spoluvlastníkovi vyváža práve do Talianska, druhým najvýznamnejším trhom je Poľsko. Fibrochem rozbieha aj

výrobu mikrovláken a antibakteriálnych vláken. „Veľkú šancu vidíme aj v dodávkach pot'ahov pre automobilky,“ podotýka V. Balog.

Do strojárstva

Okrem chemickej výroby sa chce Chemosvit čoraz viac presadzovať aj v strojárstve, kde vidí šancu v dodávkach súčiastok pre automobilový priemysel. Dcérska spoločnosť Strojchem sa pritom dosiaľ zaoberala najmä výrobou baliacich strojov. Koncom vlaňajška však vytvorila spoločný podnik, Zlievareň Svit, s trnavskou Zlievarňou.

Zatiaľ realizuje menšie dodávky súčiastok pre švédske Volvo, no v hľadáči sú aj zákazky pre veľké automobilky na Slovensku. Okrem toho V. Balog naznačuje, že Chemosvit so strojárskym programom pôjde vo väčšom rozsahu opäť na Ukrajinu. Už teraz má v meste Luc popri fabrike na fólie aj firmu Lucplazmas, ktorá sa venuje výrobe plastov i strojárstvu.

<https://tlacovespravy.sme.sk/c/20820058/v-chemosvite-si-klucku-podavaju-tri-generacie-zamestnancov.html>

8. máj 2018 o 23:15

V Chemosvite si kľučku podávajú tri generácie zamestnancov

Rodinná firma má slovenských akcionárov a výrazné regionálne cítenie.

SVIT. Míňame tabuľu takmer osemtisícového Svitu a po chvíli schádzame z hlavnej cesty k fabrike, ktorá sa zaslúžila a formovala toto jedno z najmladších slovenských miest usadené medzi Tatranským národným parkom a Národným parkom Nízke Tatry.

Nad 450-tisíc metrov štvorcových rozľahlým areálom akciovej spoločnosti Chemosvit sa vypína slovenská pýcha Vysoké Tatry. Priemyselný areál vo Svite dnes využívajú okrem dvanástich firiem skupiny Chemosvit a Finchem aj externé spoločnosti.

Vekom dôchodca, dušou súčasník

Pod vznik mesta sa v roku 1934 takpovediac podpísala firma „Baťa“, ktorá kúpila pozemky od obce Veľká a postavila na nich podnik na výrobu viskózových vlákien. Aj názov mesta sa pravdepodobne zrodil od pomenovania fabriky – Slovenská viskózová továreň.

Tento rok Chemosvit oslávi 84-ročné jubileum. Napriek pomerne vysokému veku a bohatej histórii sa dnes radí k moderným, na svetový trh orientovaným firmám, ktorá dbá o svojich zamestnancov a je zodpovedná k životnému prostrediu a voči regiónu.

Firma sa za desiatky rokov presunula od ekologicky náročnej výroby viskózového hodvábu a celofánu cez výrobu polyetylénových a flexibilných fólií, až po vysokotenkové kondenzátorové fólie a polypropylénové mikrovlákna.

V súčasnosti sa skupina Chemosvit prezentuje ako firma orientovaná na výrobu, zušľacht'ovanie a predaj flexibilných fólií na balenie potravín a pre elektrotechnický priemysel, unikátnych polypropylénových vlákien, strojárskych výrobkov a baliacich automatov. Stručne vyjadrené dlhoročným firemným sloganom: Fólie, vlákna, stroje.

Popritom má v portfóliu i ďalšie činnosti ako technický servis, výrobu a distribúciu energií, výrobu a predaj recyklovaných výrobkov z plastov, dopravný-zasielateľské služby a hotelové služby. Okrem slovenského závodu expandovala s časťou výroby aj na Ukrajinu a vo Fínsku.

Bývajú v regióne a sú lokálpatrioti

Podnik so svojimi približne 2 200 zamestnancami patrí k strategickým zamestnávateľom nielen vo východoslovenskom regióne.

V roku 1994 prešla spoločnosť privatizáciou a reštrukturalizáciou a dodnes sa o nej hovorí ako o jednom z pozitívnych príkladov. Chemosvit je súkromnou spoločnosťou bez účasti štátu, kde akcionármi sú zamestnanci podniku. Veľká časť z nich pracuje v podniku doteraz. Aj najväčší

akcionári sú miestni ľudia z regiónu. „Na slovenské pomery už je to ojedinelé. Všetci, vrátane manažmentu, sme spojení s tunajším prostredím, bývame v regióne a sme lokálpatrioti. Cítíme zodpovednosť voči okoliu a rovnako veľkú zodpovednosť voči podniku,“ vysvetľuje riaditeľ spoločnosti Peter Repčík.

O Chemosvite možno bez zveličovania hovoriť ako o spoločnosti, v ktorej pracujú aj tri generácie. Nie je nič nezvyčajné, ak v podniku začínal dedo, na jeho prácu nadviazal syn a neskôr vnuk, dnes už muž v strednom veku. Okrem toho tu súčasne robia celé rodiny, často v zamestnaneckých radoch možno nájsť aj dvoch či troch príbuzných naraz. Nie nadarmo sa o spoločnosti podľa riaditeľa Repčíka hovorí ako o rodinnej firme v jej plnom význame.

Dokážu konkurovať

Progres v priemysle ukázal, že v podniku sú potrebné zmeny. Firma reagovala na moderné trendy a prevádzky nahrádzala novými. V deväťdesiatych rokoch stála pred otázkou, čo urobiť s hlavnou výrobou celofánových fólií, keďže išlo o typickú chemickú výrobu, ktorá zaťažovala životné prostredie. Súčasne začala s hľadaním nových výrob. Aj vďaka tomu naskočila na vlnu transformácie, ktorá beží do dnešných dní. Riaditeľ Repčík sa netají, že len tak sa im podarilo udržať výrobu a ľudí v regióne a obstať v konkurenčnom boji veľkých nadnárodných koncernov. Samozrejme, to sa nezaobišlo bez investícií do strojných a technologických zariadení do všetkých výrob, bez investície do ľudí, do ich odborného i jazykového vybavenia a do systémov riadenia kvality, životného prostredia, bezpečnosti výrobkov a bezpečnosti práce, bez ktorých firma len ťažko v tvrdej konkurencii uspeje.

Chránia čokolády či čipsy

Ak by sme chceli ako zákazníci hľadať na výrobkoch obaly z Chemosvitu, často by sme ostali prekvapení z toho, prostredníctvom ktorých produktov sa k nám ako k bežným spotrebiteľom dostávajú.

Obalové fólie, ktoré vznikajú v spoločnostiach Chemosvit Folie a Tatrafan, by sme našli na mnohých známych čokoládach, káve, syroch, cestovinách, zemiakových lupienkoch či keksoch, ale aj mäsových výrobkoch.

Vo výrobných halách sa denne vyrobí stovky kotúčov obalov. Spĺňajú najnáročnejšie požiadavky pre potravinársky, nepotravinársky a technický priemysel.

Vyrobiť obal z dodaného granulátu nie je žiadna maličkosť a často si to vyžaduje špeciálny proces. Vlastnosti obalu sa odlišujú od zabaleného tovaru – k niektorým sa nesmie dostať kyslík, svetlo či vlhkosť, iné obaly musia byť priepustné. Obal musí byť odolný, ale zároveň ľahko otvárateľný. Chemosvitský vývoj pripravuje aj obaly „na kľúč“ – podľa želania a potrieb klientov.

V Chemosvite Folie prebieha celý proces – od návrhu obalu a jeho spracovanie, cez tlač a ďalšie zhodnotenie, ako je kaširovanie, metalizácia, výroba vreciek a pod. Minuloročná investícia do špičkového ofsetového stroja rozšírila klasické tlačové techniky flexotlač a hĺbkotlač o ďalšie možnosti. Sprevádzkovaním ofsetového stroja sa firma minulý rok zaradila k jedenástim spoločnostiam v rámci Európy, ktoré tento typ špičkovej technológie využívajú vo výrobnom procese. Do budúca sa pri výrobe obalových fólií ráta napríklad s využitím ekologických farieb. Investovanie je nevyhnutná cesta, nakoľko nadnárodná konkurencia prináša tlak na znižovanie veľkosti zákazky, zvyšovanie kvality, skracovanie termínov dodávok, zaujatie novým, netypickým vzhlľadom, dôraz na spoločenskú a environmentálnu zodpovednosť i energetickú nenáročnosť.

Tenší ako ľudský vlas

Firma prostredníctvom jednej zo svojich spoločností Terichem Tervakoski – ktorá je spoločnou slovensko-fínskou firmou - vyrába aj špeciálne fólie pre elektrotechnický priemysel. Patrí medzi svetových lídrov výroby fóliových dielektrických materiálov, vhodných pre energetické aplikácie a využitie v inteligentných sieťových rozvodoch, na riadenie hnacích motorov a lokomotív, v priemyselných odvetviach a infraštruktúre. Pre automobilový priemysel dodáva metalizovanú fóliu s hrúbkou 1,9 µm a vzorovým nánosom – pre zaujímavosť, hrúbka ľudského vlasu je min. 42 µm.

K obalu ponúkajú aj baliaci automat

Strojárska výroba v Chemosvite má za sebou veľkú tradíciu, Sviťania stáli počas histórie za vybavením slovenských závodov nielen baliacimi, ale aj textilnými a inými strojmi. Dnes ponúka svetská strojárň svojim zákazníkom k obalom aj horizontálne baliace automaty, ktoré pracujú na Slovensku, Ukrajine, v Čechách, Poľsku a v Rusku. Automaty sa stále vyvíjajú vo vlastnom vývoji a dopĺňajú možnosti balenia najrôznejšieho typu tovaru.

Pre deti i športovcov

Značka vlákna Prolen má za sebou 40-ročnú históriu a vybudovala si vo svete pozitívne meno. Športovci často možno ani netušia, že kvalitné športové oblečenie, ktoré majú na sebe, má pôvod práve v Chemosvite a jeho dcérskej spoločnosti Fibrochem. Vlákno sa totiž ukrýva pod niektorou zo svetovo známych športových značiek, ktoré ho vo svojom funkčnom oblečení vďaka jeho unikátnym vlastnostiam používajú. Ocenia ho horolezci, lyžiari, turisti, cyklisti. Rovnako ako aj športové ponožky, ktoré Fibrochem priamo vyrába. Ale aj ostatní, ktorí chcú mať pocit komfortu. Polypropylénové vlákno je ľahké, neabsorbuje vlhkosť a navodzuje teda pocit sucha. Je plne recyklovateľné a vysoko ekologické. Pre svoje vlastnosti je vhodné aj pre najmenších užívateľov, alebo na medicínske alebo hotelové účely. Technické vlákno sa využíva aj v nábytkárskom či automobilovom priemysle.

Spoločnosť sa zapája do európskych výskumných projektov. Inovácie sú smerované aj do využitia prírodných materiálov a minerálov, ktoré ešte zlepšia vlastnosti Prolenu.

„Sme napríklad dodávateľom špeciálnych typov vlákien pre výrobcu športového oblečenia, ktorého reprezentuje naša svetovo známa lyžiarka Petra Vlhová,“ hovorí Peter Repčík.

S chémiou už majú spoločné len meno

Aj keď názov Chemosvit môže evokovať pocit, že ide o firmu s chemickou výrobou, riaditeľ nás vyvádza z omylu. „Pôvodnú výrobu celofánových fólií nahradila plastová výroba, pri ktorej nie potrebná voda, takže v regióne nepatríme k znečisťovateľom. Vodu používame len na čiastočné dopĺňanie chladiacich systémov,“ hovorí Peter Repčík.

Odstavené boli i zdroje znečisťovania vzduchu, ktorými v minulosti bola nielen výroba celofánu, ale aj výroba energií z uhlia a mazutu. „Emisie produkujeme už len v malom množstve a aj tie prechádzajú cez čistiace zariadenia, čím naša spoločnosť spĺňa európske normy.“

Materiály vyrobené v Chemosvite sú stopercentne recyklovateľné. „Všetko, čo sa vo výrobe nepoužije, sa do nej vracia späť. Ak to máme povedať laicky, v podstate neprodukujeme žiaden odpad a to málo zrecyklujeme vo vlastnom na to určenom zariadení.“

Život medzi dvomi parkmi

„Uvedomujeme si, že nemôžeme byť tu, pod Tatrami, znečisťovateľom. Chemosvit sa radí k jedným z posledných tradičných slovenských firiem so slovenskými vlastníkmi. Akcionári sú z tohto prostredia, žijú tu a nechcú, aby firma negatívne ovplyvňovala životné prostredie.“

Vlaňajším rozhodnutím predstavenstva sme zrušili aj posledný zdroj emisií - odstavili sme zlievareň. Orientujeme sa na čo možno najviac ekologickú a environmentálnu výrobu. Žijeme predsa medzi dvomi národnými parkmi.“

Dôkazom čistej vody je podľa Repčíka aj fakt, že v minulosti v rieke Poprad neplávali ryby a dnes je významným rybným revírom. Uskutočňujú sa pri nej aj európske a svetové majstrovstvá v rybolove a zúčastňujú sa ich aj naši zamestnanci.

Napriek možnému spájaniu názvu Chemosvit s chemickou výrobou, ktorej už pred rokmi odzvonilo, ide o historicky daný názov, ktorého sa spoločnosť nechce vzdať. „Mohli sme sa niekoľkokrát premenovať, ale je to tradičná značka a takto nás vnímajú zákazníci aj naši zamestnanci.“

Sviťanov teší lacnejšie teplo

Chemosvit a jeho ďalšia spoločnosť Energochem sa dostávajú priamo do domácností a každodenného života Sviťanov aj dodávkami tepla na vykurovanie a ohrev teplej úžitkovej vody. To sa v posledných rokoch vďaka investíciám do moderného zariadenia pre nich zľacňuje. Energochem vybuďoval pred časom v areáli tepláreň s možnosťou kombinovanej výroby elektriny, tepla a chladu, ktorá patrí k ojedinelým v európskom priestore. Ako hlavné krédo menuje spoločnosť vyrábať a dodávať zákazníkovi všetky druhy energií maximálne efektívne, ekologicky a za ekonomicky vhodných podmienok.

K obyvateľom Svitú sa dostala vo februári dobrá správa. Zástupcovia mesta a spoločnosti Chemosvit Energochem podpísali novú zmluvu o centrálnej dodávke tepla na vykurovanie a ohrev teplej úžitkovej vody. Z nej vyplynulo, že variabilná zložka klesne o približne pätinu. Mesto spolupracuje s firmou aj na rekonštrukcii mestských tepelných rozvodov.

Zháňajú šikovných mladých ľudí

Aj keď mladí a šikovní ľudia majú doslova pod nosom v regióne zamestnávateľa s dlhodobou tradíciou a veľkou životaschopnosťou, do Chemosvitu zástupy novej pracovnej sily neprúdia v takom počte, ako by spoločnosť potrebovala. Chýbajú tlačiar, operátori do výroby vlákien, vodiči a ďalšie profesie.

Časť starej generácie pritom z fabriky odchádza, ale nové posily ju zvyčajne nahrádzajú len veľmi ťažko. V Chemosvite a jej spoločnostiach pritom už dávno nejde o náročnú manuálnu činnosť, ktorá by si vyžadovala výrazné fyzické nasadenie. Práca zvyčajne spočíva v riadení a obsluhu strojov, ktoré pokrývajú celú výrobu. „Väčšina ľudí sa bojí fyzickej práce, tá je už však len viac-menej doplnková, avšak úplne bez nej to nejde. Vo všetkých výrobných procesoch sa zaviedla automatizácia a robotizácia, takže fyzické zaťaženie u ľudí je výrazne nižšie ako v minulosti. Rovnako už nie je nutné obávať sa negatívnych vplyvov pracovného prostredia, ako hluk či vibrácie, keďže tieto negatívne vplyvy sústavne znižujeme a vo väčšine prevádzok sa nám ich podarilo úplne odstrániť,“ poznamenáva Repčík.

Kto sa chce zamestnať v Chemosvite, mal by rátať s tým, že sú k tomu potrebné operátorské znalosti ako práca s počítačom či obsluha strojov. „Potrebujeme ľudí, ktorí sú schopní technicky myslieť a riešiť technické problémy. Mali by vedieť uvažovať nielen vo virtuálnom, ale najmä vo výrobnom svete.“

Firma poskytuje zamestnanecké benefity, ktoré zahŕňajú podnikové ubytovanie, stravovanie, vzdelávanie, nadštandardnú lekársku opateru, možnosti rehabilitácie na kúpeľno-rehabilitačných a rekondičných pobytoch, vo vlastnom rehabilitačnom-športovom zariadení priamo vo Svite, hotelové služby a rad ďalších, za ktoré si v minulosti niekoľkokrát vyslúžila cenu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Via Bona - Zamestnávateľ ústretový k rodine. Oddych od práce a stmelovanie kolektívu zase sľubujú teambuildingy.

Pomoc v núdzi

Veľký zamestnávateľ v regióne, akým je aj Chemosvit, si uvedomuje aj svoju sociálnu zodpovednosť. Aj to bol dôvod, prečo v roku 2003 vznikla Nadácia Chemosvit.

Podporuje kultúrny, spoločenský, športový rozvoj i zdravotníctvo. Rovnako podáva pomocnú ruku aj zamestnancom firmy v sociálnej núdzi, pri živelných pohromách či bývalým pracovníkom na dôchodku. „Nadácia finančne pomáha hlavne v tomto regióne. Ak niečo niekde chýba, tam smerujeme našu pomoc. Podporujeme napríklad sociálny dom služieb, kultúrne či športové podujatia, mládež, ale pomáhame aj vlastným zamestnancom, ktorí sa ocitnú v núdzi. Sponzorujeme tiež športové kluby vo Svite, a to basketbal či futbal,“ uvádza riaditeľ Chemosvitu.

Za roky pôsobenia nadácie na jej adresu prišlo vyše tisíc žiadostí a finančné príspevky boli schválené asi takmer 800 žiadateľom – jednotlivcom i inštitúciám najmä v podtatranskom regióne

Nedávno bola spoločnosť ocenená Národným informačným strediskom SR spoločnosti pečat'ou „Spoločensky zodpovedný podnik“.

Vestibul administratívnej budovy spoločnosti je plný rôznych cien či diplomov, ktoré Chemosvit získal. Za rok 2006 je to Cena ministra životného prostredia za mimoriadne výsledky a dlhoročný prínos v starostlivosti o životné prostredie a jeho rozvoj. Chemosvit je Vzorný daňový subjekt. V roku 2011, 2012 a 2013 bodoval v rebríčku v súťaži Zdravá firma roka, ktorú organizovala zdravotná poisťovňa Union. Dva razy jej zásluhy pre región vyzdvihla aj samospráva a to Cenou primátora Svitú (roky 2002, 2013). A rôznych cien od štátnych orgánov, z odborných súťaží, ale aj od klientov by bol naozaj dlhý zoznam.

Na pohľad a dotyk ako papier

Naprázdno neobišli ani výrobky Chemosvitu folie, pretože sa pravidelne objavujú na popredných miestach v rôznych slovenských i svetových súťažiach.

Napríklad ako potravinársky obal, ktorý je unikátny papierovým efektom a to nielen vizuálne, ale aj na dotyk. Obal je typicky drsný, na nerozoznanie od papiera. Vďaka tomuto efektu pôsobí luxusným dojmom a dokonca vyvoláva efekt vystupovania z plochy.

Spoločnosť zaň získala hneď niekoľko cien. Po Obale roka 2017 a Cene predsedníčky poroty ho ako najlepší obal ohodnotili svetovou cenou WorldStar Packaging Awards 2018. Ocenenie si firma preberie v máji v austrálskom Queenslande.

Tradiície a pocit rodinného puta sú v Chemosvite silne zakorenené. Súčasníci si vážia odkaz predchádzajúcich generácií a snažia sa budovať i naďalej prosperujúcu spoločnosť, priateľskú k životnému prostrediu i svojmu regiónu.

Tento text je platenou formou reklamy.

Rok 1989	VHJ Sloznaft, odborový podnik Bratislava		
	Matador, n. p.	Kopčianska cesta	852 01 Bratislava
Rok 2024	neexistuje		

Podnik má bohatú tradíciu v produkcii gumárenských výrobkov, známych po celom svete pod značkou Barum: gumové dlážkoviny, ohrievače, dopravné pásy, gumotextilné remene, hadice, výrobky z hubovitej gummy, rohože, tesniace dosky, kaučukové lepidlá, tmely, výlisky z technickej gummy a nátery na horizontálne označovanie cest pod názvom ZebraPrén. Tento základný sortiment podniku je významný pro priemyselnú a osobnú spotrebu (pre domáci jako aj

zahraničný trh). Modernizácia podniku bola zameraná na rozšírenie výroby dopravných pásov a hladkých a špirálových hadíc.

V roku 1904 založila účastinná spoločnosť Gummi und Ballata Werke závod na výrobu gumového tovaru v Petržalke. V závode sa vyrábali gumové hadice a remene, tesniace dosky a technická guma, neskôr gumené plášte na autá. Z pôvodných 80 robotníkov vzrástol počet na 300 v roku 1914 a 2000 v 70. a 80. rokoch 20. storočia. V rokoch 1923 – 1924 bol podnik viazaný na zahraničné, najmä anglickú firmu Cordial Coats a nemeckú firmu Balatawerke A. G. V roku 1932 prešla akciová spoločnosť z Bratislavy do Prahy a v Bratislave-Petržalke zostala len výrobná časť. Ako dokladá dobová fotografia Matadoru postihol v roku 1935 veľký požiar, ktorý zničil veľa výrobkov (autoplášte).

V rokoch 1938 – 1939 pracovalo v Matadorke vyše 1000 pracovníkov. V tom roku sa tu vyrábali všetky druhy gumeného tovaru značky Gumatador a Pneumatador, ako aj chirurgické technické výrobky. Vlastné obchodné predajne mala Matadorka v roku 1937 na Sedlárskej a Obchodnej ulici, tu sa predávali výrobky značky Matador z gummy, gutaperče, balatu, osinku aj surové produkty, gumové súčasti na bicykle, motocykle a iné vozidlá.

V súčasnosti v areáli bývalej Matadorky majú sídla rôzne menšie inštitúcie a súkromné podniky.

Internet - presmyk do Púchova

- 1905 – Založena spoločnosť MATADOR - gumové a balatové závody
- 1925 – Prvá pneumatika vyrobená pod značkou Matador v Bratislave
- 1930 – Byl vynalezen systém na spojení železa a pryže - Matador získal patentová práva
- 1933 – Matador vyrábí prvú československou terénnu pneumatiku Goliath
- 1934 – Matador začal predávať super balónové plášte Mamut
- 1947 – Položen základný kámen novej továrne v Púchove
- 1950 – Dne 1. května byla otevřena nová pneumatikárna
- 1955 – Začátek výroby dopravních pásů
- 1968 – Začátek výroby radiálních nákladních pneumatik „STEEL“
- 1976 – Začátek výroby „ALL Steel“ nákladních pneumatik
- 1990 – Gumárny Barum Púchov – státní akciová společnost
- 1993 – Privatizace firmy a návrat pod značku Matador
- 1993 – Příprava nové generace zimní pneumatiky MP55
- 1999 – Založení společného podniku na výrobu nákladních pneumatik mezi Continentalem a Matadorem
- 2000 – Matador vyvinul novou generaci vysokorychlostní pneumatiky MP41 Aquilla v rychlostní kategorii W (až 270km/h)
- 2004 – Matador vstoupil do segmentu 4x4/SUV pneumatik s novým produktem – MP71 Izzarada A/T a MP91
- 2004 – Matador představil první celoroční pneumatiku MP61 Adhessa
- 2005 – Nové logo společnosti
- 2007 – Continental AG získal většinový podíl v Matador Rubber Division
- 2010 – Kompletní správa akcií společností Continental AG
- 2012 - Představení nové řady osobních a SUV pneumatik MP 92 Sibir Snow
- 2015 - Představení nové generace nákladních pneumatik HR4

- 2016 - Uvedení na trh nové SUV pneumatiky MP 72 Izzarda A/T 2
- 2017 - Představení nové celoroční řady pneumatik MPS 400 Variant All Weather 2

Matador Púchov bol nositeľom tradičnej obchodnej známky MATADOR, ktorú používala bratislavská gumárska firma Matador – prvý výrobca autoplášťov v bývalom Československu. Matador Bratislava vyrábala autoplášte od roku 1925. V tridsiatych rokoch sa matadorky montovali na všetky slávne československé automobily a natrvalo sa zapísali do rozvoja automobilového priemyslu po boku ŠKODY, TATRY, AERA a ďalších.

Spoločnosť Matador – gumové a balatové závody bola zaregistrovaná vo firemnom registri 7. septembra 1905. V marci 1906 začal Matador s výrobou gumových hadíc a remeňov v Bratislave-Petržalke. Pokusná výroba autoplášťov začala v roku 1925 a až do roku 1931 bol bratislavský Matador jediným výrobcom autoplášťov v ČSR. V roku 1945 bol podnik zoštátnený a v roku 1946 sa stal tzv. národným podnikom.

<https://bratislava.sme.sk/c/7490879/v-petrzalke-navrhli-85-podlazny-mrakodrap-viaceri-kandidati-su-proti.html>

12. nov 2014 o 18:32

V Petržalke navrhli 85-podlažný mrakodrap, viacerí kandidáti sú proti

Výšková budova má stať v bývalom areáli Matador, touto otázkou sa bude zaoberať aj budúci petržalský starosta.

[Andrea Púčiková](#)

BRATISLAVA. V bratislavskej Petržalke by mohol vyrásť mrakodrap s 85 nadzemnými podlažiami. Je navrhnutý ako súčasť projektu, ktorý by mal byť vybudovaný v bývalom priemyselnom areáli Matador, v objektoch by mali byť priestory na bývanie, pre obchody, služby a administratívu.

Vladimír Hučko zo spoločnosti P.G.A., ktorá zámer predložila, povedal, že sa zatiaľ jedná len o návrh. Ten prejde rôznymi stupňami schvaľovania a pripomienkovania, ktoré ovplyvnia výslednú podobu projektu. Hučko povedal, že v predložených materiáloch sa jedná o maximálne teoretické kapacity, ktoré ale nemusia byť uskutočnené.

22.09.2021 Premena areálu Matador sa posúva v povoľovaní

Areál bývalej továrne Matador v Petržalke patrí k dôležitým rozvojovým lokalitám, ktoré sa začínajú postupne meniť na polyfunkčnú mestskú štvrť. Jeden za druhým tu pribúdajú nové projekty, vrátane výškových budov a bytoviek od významných architektov. Už čoskoro by k nim mohli pribudnúť aj atraktívne zámery, ktoré citlivo narábajú so zostávajúcim industriálnym dedičstvom územia. Matador kedysi patril k najväčším výrobným závodom v Petržalke a aj k najvýznamnejším. Z pôvodne malého závodu na výrobu gumového tovaru s 80 zamestnancami sa postupne rozrástla na mohutnú továreň s 2-tisíc pracovníkmi v 80-tych rokoch 20. storočia. Po roku 1989 však dochádza k presunu výroby a jednotlivé časti areálu sa postupne začali rozpredávať súkromným investorom. Okrem dostupnosti pozemkov ich lákalo aj zlepšujúce sa

dopravné spojenie vďaka vzniku železničnej stanice Petržalka alebo vybudovaniu Petržalského korza.

<https://www.takurcitee.sk/futbal/bieda-stadionov-ten-slavny-matador-uz-len-v-spomienkach/>

Piatok, 02. august

Jeden z bratislavských štadiónov, ktorý tiež spláchla rýchla konzumná doba, sa nachádza medzi železničnou stanicou v Petržalke a kúpaliskom Matador. Teda lepšie povedané iba „pl'ac“, na ktorom naháňali loptu futbalisti klubu s rovnakým názvom, aký má spomínané kúpalisko. Po ihrisku už nezostala ani stopa...

Pri zánvode Matador vznikla v roku 1934 robotnícka telovýchovná jednota Iskra Matador. Jeho nadšeným zakladateľom spočiatku chýbali trávnaté plochy, sociálne zariadenia, ale to nevadilo – mladí ľudia dostali v ťažkom v období hospodárskej krízy možnosť športovať. Futbalisti sa po prvýkrát zúčastnili okresnej súťaže v rokoch 1934 – 1938 pod menom ŠK Matador.

Názvy sa menili, farby zostávali

„Po druhej svetovej vojne sa obnovila jeho činnosť. Začiatky boli ťažké, lebo bolo potrebné vybudovať futbalové ihrisko. Postavili ho v roku 1946 medzi Rusovskou cestou a Vranovskou ulicou. Okrem futbalového ihriska vybudovali postupne aj hádzanárske a päť tenisových kurtov. V polovici 60. rokov sa vytvárala na Slovensku nová štruktúra súťaží. Víťazi divízií postupovali z kvalifikácie do druhej najvyššej súťaže – národnej ligy. V kvalifikácii družstvo Matadorky prehralo s Kubrou Trenčín“, zaspomínalo si v roku 2004 pri príležitosti 70. výročia vzniku klubu sme.sk v článku s názvom „[Oslavy v Petržalke s trpkou príchuťou](#)“.

V priebehu ďalších desaťročí sa tu futbal hral pod rôznymi názvami, ktoré prinášali spoločenské zmeny – ZSJ Matador, Sokol Matador, DŠO Matador, TJ Matadorfix až po súčasný názov MŠK Iskra Petržalka. Názvy sa menili, farby zostávali zelené. Až v druholigovej sezóne 1997/98 sa „matadorka“ obliekla do červeno – bielych pruhovaných dresov.

V jednom koši s budúciimi ligistami

TJ Iskra Matador mala v roku 1978 až 760 členov a šesť oddielov: futbalový, volejbalový, basketbalový, tenisový, kolkársky a Zväz základnej a rekreačnej telesnej výchovy (ZRTV). V ich správe bolo aj kúpalisko „Matadorka“. Najviac však vynikal futbalový oddiel, v ktorom si roku 1978 predseda Ladislav Árvay vyhliadol bývalého hráča Jednoty Trenčín Františka Urvaya. Predseda sa vo voľbe nemýlil – Matador vytiahol až do I. Slovenskej národnej futbalovej ligy v sezóne 1980/81. V tom čase bol klub vyzbrojený pesničkou „Ten slávny matador“.

František Urvay má dodnes svoju okrídlenú vetu: „Árvay, Urvay to bola dvojička!“ Po troch rokoch v národnej futbalovej lige nasledoval pád a oslavná pesnička mohla opäť zaznieť až po trinástich rokoch. Za zmienku ešte stojí, že v tom čase hrali túto súťaž aj neskoršie ligové mužstvá – Púchov, Dunajská Streda, ZVL Žilina, Baník Prievidza, Ružomberok, ZŤS Dubnica. Po zostupe zo SNL nasledoval pád až do IV. triedy.

Aj ďalší postup s Urvayom

Posledné vzplanutie prišlo v sezóne 1997/98, keď klub s názvom ŠK Iskra Matadorfix Bratislava postúpil opäť do druhej celoštátnej (tentokrát slovenskej) ligy. A verte – neverte, opäť bol pri tom ako tréner František Urvay! Zo známejších hráčskych mien gólman Vladimír Ženiš či Ivan Vrabc (donedávna Ševelov asistent v Slovane). Ale žiadna sláva to už nebola. Prvé tri miesta obsadili Nitra, Dubnica a Púchov, „matadorka“ zostala so šesťbodovým odstupom posledná 18. priečka a definitívne zbohom „veľkému“ futbalu.

Nasledoval zostup do tretej ligy, v roku 2001 do štvrtej a v sezóne 2015/16 kopala táto známa značka už dokonca šiestu ligu. V čase osláv 70. výročia v roku 2004 dostalo občianske združenie MŠKI Petržalka od majiteľa pozemkov Matador, a. s., Púchov „darček“ v podobe výpovede zmluvy o prenájme pozemkov, na ktorých sa nachádzal športový areál. A tak dve futbalové ihriská, päť tenisových kurtov, dve volejbalové ihriská a príslušné budovy, putovali do ponuky realitných kancelárií...

Štadión mal kapacitu 4 000 miest, z toho tisíc na sedenie. Dnes už po ňom nenájdete žiadnu stopu a pozemok je ohradený. Okolie pohltila výstavba a podobný osud asi čaká aj na plochu, kde bol kedysi zelený trávnik.

22. máj 2004

V situácii, keď oddiel chystá oslavy 70 rokov trvania existencie a prípadného postupu do III. ligy, dostalo občianske združenie MŠKI Petržalka od majiteľa pozemkov Matador, a. s., Púchov výpoveď zmluvy o prenájme pozemkov, na ktorých sa nachádza športový areál. Športoviská - dve futbalové ihriská, 5 tenisových kurtov, dve volejbalové ihriská - ale aj pozemok, na ktorom je kúpalisko, v lete navštevované tisíckami občanov celej Bratislavy, i príslušné budovy, sú v ponuke realitnej kancelárie.

Čítajte viac: <https://www.sme.sk/c/1603037/oslavy-v-petrzalke-s-trpkou-prichutou.html>

<https://www.aktuality.sk/clanok/540411/privatizaci-po-ktorych-nezostali-vytunelovane-podniky-a-spalena-zem/>

21. 11. 2017

Jedným zo svetlých bodov slovenskej privatizácie je Matador Púchov. Noví vlastníci dokázali z podniku vybudovať spoločnosť, ktorá dnes patrí k najväčším dodávateľom komponentov automobilového priemyslu v strednej Európe.

Odvezené technológie, opustené a zdevastované haly, vybrakované bankové účty, tisíce ľudí bez práce a hladové doliny. To bol najčastejší výsledok slovenskej privatizácie, keď sa novodobí podnikatelia dostali za lacno k štátnemu majetku. Našťastie sa nájdu aj pozitívnejšie príklady podnikov, ktoré bez ujmy prežili éru divokej privatizácie, ako aj vstup do Európskej únie a dnes úspešne expandujú.

Začalo sa to gumou

Jeden z najúspešnejších príbehov napísal Matador Púchov pod vedením rodiny Rosinovcov. Slovenský výrobca pneumatík našťastie skončil v dobrých rukách a neovládli ho rýchlokvasení ponovembroví podnikatelia. „Podnikateľský príbeh priemyselnej skupiny Matador sa vymyká z ostatných príkladov privatizácie,“ povedal analytik Revue priemyslu Martin Jesný.

Majoritný podiel (70 percent) podniku získali v privatizácii manažéri a zamestnanci Matadoru v roku 1994. Vo vedení sa ocitla necelá desiatka púchovských rodín na čele so Štefanom Rosinom starším. Ten vtedy viedol podnik (s pôvodným názvom Gumárne 1. mája) už dvanásť rokov.

Noví majitelia a manažment na začiatku museli osekať neproduktívne činnosti, takže podnik zbavil divízií textílií či technickej gummy. Zamerali sa predovšetkým na pneumatiky.

Rosina sa v ťažkých časoch mohol spoľahnúť aj na svojich synov Miroslava a Štefana mladšieho, ktorí svoju budúcnosť spojili s touto spoločnosťou.

I keď súrodenecké duo vplývalo na finálne rozhodnutia firmy, jej opraty prebrali z otcových rúk oficiálne až v roku 2000. V čele spoločnosti odvtedy sedí Štefan Rosina mladší.

Matador postupne prešiel od výroby jednoduchých pneumatík až po produkciu plášťov pre luxusné, športové a terénne vozidlá.

Na špičku automobilového priemyslu

Dobré výsledky púchovského podniku si všimol aj jeden z najväčších svetových hráčov v gumárenskom priemysle: nemecký Continental. So Slováckmi vytvorili spoločný podnik – joint venture.

Rosinovci si v novom miléniu uvedomili, že ich budúcnosť v gumárenstve nie je až taká ružová. Na európsky trh postupne začala prichádzať dravá ázijská konkurencia. Namiesto ostrého boja vedenie zavelilo k úplnému obratu.

Matador sa v roku 2007 stiahol z výroby pneumatík a svoj podiel v spoločnom podniku po zdĺhavých rokoch predal Continentalu.

Zarobené peniaze Rosinovci investovali do produkcie automobilových komponentov. V priebehu niekoľkých rokov vybudovali zo spoločnosti jedného z najväčších dodávateľov pre automobilový priemysel v strednej Európe.

Postavili dva závody vo Vrábľoch a Nitre, z ktorých zásobujú okolitých producentov vozidiel od bratislavského VW, cez trnavský Peugeot, Kia až po maďarské fabriky Suzuki či Audi. Matador expandoval aj do Ruska a Česka.

Najnovšou investíciou sa chce firma ešte viac posunúť viac k sofistikovanejšej výrobe a vývoju. Rosinovci vytvorili spolu s Kovovýrobou Hoffman spoločný podnik na Morave. Má unikátnu plne automatizovanú výrobu, v ktorej sa zamerajú na malosériovú produkciu prototypov.

Privatizácia strategického podniku

Aj privatizácia jedného z najväčších podnikov na Slovensku, ktorým je rafinéria Slovnaft v Bratislave môže slúžiť ako dobrý príklad prevodu štátneho majetku po roku 1989.

Už v prvom roku samostatnosti chcela vláda predať dominantného producenta pohonných látok na našom trhu zahraničnému investorovi. Vtedajší kabinet dostal viacero ponúk, avšak žiadna nebola veľmi atraktívna. Privatizácia išla na chvíľu do úzadia.

„Na začiatku roka 1994 sme sa vo vedení rozhodli, že nebudeme čakať na potencionálneho nového vlastníka, ale že sa do zásadného rozvoja pustíme sami. Bolo to v čase, keď štát – vlastník nebol schopný poskytnúť potrebné investície na rozvoj spoločnosti,“ priblížil pre Aktuality.sk vtedajší generálny riaditeľ Slavomír Hatina.

V roku 1995 firma rozhodla o navýšení základného imania o viac ako 3 miliardy korún. Väčšinu novovydaných akcií získala Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR). O niekoľko týždňov po tejto transakcii Fond národného majetku rozhodol o privatizácii Slovnaftu.

Zamestnanecká akciovka

Väčšinu v podniku získali vtedajší manažéri a zamestnanci rafinérie prostredníctvom firmy Slovintegra. V nej vlastnilo 51 percent vedenie Slovnaftu na čele s Hatinom a Vratkom Kaššovicom a 49 percent zamestnanci podľa odpracovaných rokov.

Hatina začínal v rafinérii na robotníckej pozícii a časom sa prepracoval až na generálneho riaditeľa.

Po čase sa vynorili otázky, či bola cena adekvátne. Zamestnanecká firma totiž získala akcie Slovnaftu lacnejšie, ako zaplatila EBOR za svoj podiel.

Hatina nižšiu cenu zdôvodňoval, okrem iného, aj potrebnými investíciami. Fabrika totiž v porovnaní s okolitými rafinériami nebola veľmi moderná. Noví väčšinoví vlastníci zainvestovali do modernejších technológií, ktoré umožnili firme väčšiu výťažnosť pri menšom environmentálnom zaťažení.

Bratislavská rafinéria sa vďaka týmto investíciám za 1,1 mld. eur stala jednou z najmodernejších v Európe.

Keď sa dnes spočíta suma, ktorú Slovintegra zaplatila štátu za akcie Slovnaftu plus 150 miliónov eur, ktoré potom ešte za dve desaťročia odvieďa do štátnej pokladnice na daniach, tak táto suma prevyšuje nominálnu hodnotu sprivatizovaného podielu rafinérie.

Po nástupe vlády Mikuláša Dzurindu sa vlastníci dohodli s Fondom národného majetku, že vrátia 10 percent akcií Slovnaftu. Táto dohoda bola definitívnou bodkou za privatizáciou.

Ťažké časy

Koncom milénia sa však Slovnaft dostal do ťažkostí. Cena ropy na svetových trhoch spadla pod úroveň 10 dolárov za barel a slovenská koruna oslabilila voči americkej mene.

Táto smrteľná kombinácia donútila Slovintegu, aby našla pre Slovnaft nového strategického partnera. Voľba padla na maďarský MOL. Bratislavskú rafinériu ovládla maďarská ropná spoločnosť MOL, čím sa dostala aj k ťažobným kapacitám.

„V čase veľkých výkyvov cien ropy totiž osamotené rafinérie trpia a naopak rafinérie začlenené do širších komplexov zvládajú cenové výkyvy lepšie. Spoločnosť MOL vyhrala medzinárodný tender, ktorý sme uskutočnili v roku 2000,“ povedal Hatina.

Podľa neho na vstup strategického partnera tlačili aj financujúce banky, ktoré sa obávali možného zvrátenia privatizácie, ako sa to odohralo v prípade Východoslovenských železiarní. Celá transakcia prebehla tak, že vlastníci Slovnaftu získali akcionársky podiel v MOL-e plus istú hotovosť. V polovici minulého desaťročia bývalí akcionári nakoniec vystúpili z rafinérského biznisu.

Peniaze z predaja akcií MOL-u Slovintegra investovala do ďalších projektov. Firma kúpila viacero priemyselných podnikov, predovšetkým v energetike. Okrem iného postavila prvú súkromnú nemocnicu na Slovensku Medissimo v Bratislave.

Slovintegra sa nevyhla sa ani potravinárstvu, keď v roku 2003 získala minerálnu [vodu Mitická](#). V súčasnosti má firma stále približne 2-tisíc malých akcionárov, ktorí pracovali, prípadne ešte stále pracujú v Slovnafte.

<https://bratislava.sme.sk/c/1644578/predaj-pozemkov-na-matadorke-vysetruje-policia.html>

17. jún 2004

Predaj pozemkov na Matadorke vyšetruje polícia

Predaj pozemkov v okolí kúpaliska Matador z 20. mája medzi bývalým vlastníkom Matadorom Púchov a súčasným Vienna Gate, a. s., vyšetruje kriminálna polícia.

Osud ihriska MŠK Iskra Petržalka je nejasný, v budúcej sezóne by sa na ňom mala hrať tretia futbalová liga.

K podvodu mohlo dôjsť už v roku 1989. V rámci privatizácie vtedy pozemky nadobudol Matador Púchov, ale podľa zákona všetky organizácie, ktoré boli pred rokom 1945 zoštátnené, mali od roku 1990 prejsť do vlastníctva mesta. V prípade pozemkov na kúpalisku Matador sa však hovorilo o vyrovnávaní dlhu medzi Slovnaftom a Matadorkou, ktorý jej pozemky v roku 1990 predal za 18 miliónov korún. Spoločnosť Vienna Gate ich teraz od Matadorky kúpila za 204 miliónov.

Na pozemky chce uplatniť nárok mesto podaním určovacej žaloby. "Sme presvedčení, že s pozemkom sa nesprávne manipulovalo. Nemal ho dostať Matador Púchov," povedal nám viceprimátor Branislav Hochel.

Mesto sa najprv chcelo s predajcom dohodnúť, ale ten sa v poslednej chvíli rozhodol inak. "Pozemky na Matadorke majú slúžiť na občiansku vybavenosť a tou je aj výstavba polyfunkčných budov. Všetky kľúče teraz drží stavebný úrad. Pokiaľ nevydá povolenie, pozemok bude Vienna Gate nanič," konštatuje hovorca magistrátu Milan Vajda.

Zmenou vlastníka pozemkov hrozí zánik športovísk, ktoré slúžia širokej verejnosti. Okrem kúpaliska, ktoré funguje od roku 1962, a dvoch futbalových ihrísk sú na Matadorke aj volejbalové, basketbalové a tenisové ihriská. Mestská časť Petržalka chce však na pozemkoch športoviská zachovať. "Najskôr sa vydáva územné rozhodnutie, už tam môžeme zasiahnuť proti ponuke Vienna Gate," tvrdí hovorkyňa mestskej časti Milka Podmajerská. Aj prípadné stavebné povolenie je podmienené podpisom starostu Vladimíra Bajana. Ten so stavaním na území za petržalskou stanicou nesúhlasí, pokiaľ zainteresovaní nepostavia iné športovisko. Celá kauza má ešte ďalší problém. Vienna Gate neodkúpila budovy na odpredaných pozemkoch, ani kúpalisko a pozemok pod ním. Tie naďalej zostávajú majetkom miestneho športového klubu Iskra Petržalka. "V marci sme však dostali výpoveď s tým, že sa máme do pol roka vyst'ahovať," konštatuje sekretár klubu a zároveň poslanec mestskej časti Petržalka Michal Duda. Paradoxom zostáva aj to, že hoci Púchov už pozemky nevlastní, Iskra mu za ne naďalej platí nájomné 3672 korún mesačne.

KAROL SVOZIL

Slovenská firma Matadorfix s.r.o. jejichž predmetom činnosti je hlavne: výroba lepidel, výroba výroba nátěrových látek, výroba tmelů. 1904 - Začátek výstavby továrny na gumové a kaučukové výrobky. 1906 - Začlenění "MATADOR RUGGYANTA ES Balata" do kartelu gumárenských fabrik Rakousko - Uherska. Výroba hadic, řemenů a těsnících desek. 1914 - Rozšíření výroby základních směsí, výroba podpatků, podlahovin, jízdnicích pláštěů, pneumatik a azbestových výrobků. 1920 - Transformace na podnik Matador gumové a balatové závody akciová společnost Bratislava - Petržalka. 1924 - Vstup firmy Semperit do firmy Matador. 1932 - Fúze s Pražskou gumárnách "Matador - pryžové závody akciová společnost Praha". 1946 - Znárodnění podniku a vznik "Matador np Bratislava". 1961 - Zpracování rozvojového programu k zajištění růstu výroby. Budování nových výrobních hal - výroba lepidel a nátěrových látek, rotační lisovna a výroba hadic. 1966 - Dobudování oddělení pro výrobu lepidel a nátěrových látek, rekuperační stanice, skladu rozpouštědel a skladového hospodářství. 1980 - Výroba lepidel a nátěrových látek v objemu 9000 t / rok. 1992 - Rozšíření sortimentu o výrobky pro malospotřebitele. 1993 - Pod vlivem ekonomických a politických změn na Slovensku se Matador š. p. Bratislava rozdělil na čtyři samostatné právní subjekty: Matadorbelt a. s. - Výroba dopravných pásů a hadic Matadorroll a. s. - Výroba základních směsí, podlahových krytin, těsnících desek, pogumování MATADORFIX š. p. - Výroba lepidel, nátěrových látek, tmelů a pogumovaného textilu Matador š. p. - Lisovaná technika, energetika, služby. 1994 - začátek budování osamostatnění v oblasti provázanosti s bývalým podnikem zahájení prací na ekologizaci výrobkového sortimentu a výrobního procesu zahájení prací na rozšíření výrobkového sortimentu. 1995 - transformace MATADORFIX š. p. na základě privatizace na MATADORFIX s.r.o. zahájení výroby disperzních lepidel rady Dilek etablování se na francouzském trhu organizační složkou MATADORFIX France začátek výstavby nového skladového hospodářství rozpouštědel dobudování vlastních laboratoří otevření podnikové prodejny v Bratislavě. 1996 - transformace výrobků na bezaromatovém rozpouštědlový systém otevření podnikové prodejny v Považské Bystrici dokončení rekonstrukce skladu rozpouštědel vybudování vlastní administrativní budovy vybudování vlastní telefonní přípojky. 1997 - zahájení výroby plastů pro vodorovné dopravní značení zahájení výroby lepidel pro obuvnický průmysl etablácia MATADORFIX při aplikaci nátěrových látek na komunikace začátek obnovy strojového parku míchaček - Dissolver , plnička Dosipes otevření podnikové prodejny v Michalovcích založení dceřiné společnosti Cityfix s. r. o. založení dceřiné společnosti

MATADORFIX Bohemia s. r. o. v České republice uvedení do provozu nového stáčecího zařízení a čerpací stanice. 1998 - zahájení výroby lepidel pro dřevařský a nábytkářský průmysl otevření podnikové prodejny v České Lupči vybudování samostatného přívodu pitné vody. 1999 - vybudování samostatného přívodu plynu vybudování samostatného přívodu elektrické energie - rozvodna zahájení osamostatnění v tepelném hospodářství - kotelny ukončení vývoje technologií pro zajištění nezávislosti na polotovarech z Matadorroll a. s.

Rok 1989	VHJ Slovaft, odborový podnik Bratislava		
	Plastika, n. p.	Novozámecká cesta 22	949 53 Nitra
Rok 2024	Plastika, a.s.	Novozámecká 222C	949 05 Nitra
	Plastika Pipes s.r.o.	Novozámecká 222C	949 05 Nitra

Podnik vybudovaný od roku 1962;

Plastika, a.s. Novozámecká 222C, 949 05 Nitra 5 Majoritní vlastníci: Druhá strategická, a.s.

Spoločnosť Plastika, a.s. podniká v oblasti chemického priemyslu a zaoberá sa spracovaním plastických látok. Vo svojej výrobe má zavedenú technológiu vstrekovania. Výrobky Plastika, a.s. nachádzajú uplatnenie v stavebníctve, v potravinárskom, v elektrotechnickom, v automobilovom priemysle a iných odvetviach národného hospodárstva. Distribúciu a predaj výrobkov zabezpečuje spoločnosť aj na území Českej republiky. Od založenia podniku do konca roku 2018 bola v prevádzke aj výtlačovňa z ktorej výrobky sa stále predávajú.

1962 položení základního kameňa závodu

1963 prvé výrobky opúšťajú závod

1964 výroba v novom teritóriu v Dolných Krškanoch

1965 závod sa stáva súčasťou VHJ Fatra Napajedla

1966 začlenenie závodu do štruktúry Československých závodov gumárenských a plastikárskych so sídlom v Zlíne

1969 vznik samostatného podniku Plastika Nitra, ako súčasť nového celku Slovchémia so

sídlom v Bratislave

- 1989** vznik samostatného štátneho podniku Plastika, Nitra
- 1991** vznik akciovej spoločnosti so 100% účasťou štátu
- 1992** transformácia na súkromnú akciovú spoločnosť
- 1993** zavedenie nového sortimentu – korugované kanalizačné potrubné systémy z PVC-U „Double Wall System“
- 1995** získanie certifikátu kvality ISO 9001
- 1998** potvrdenie certifikátu kvality ISO 9001 a získanie certifikátu environmentálneho manažérstva ISO 14001
- 2003** zavedenie trojvrstvových koextrudovaných rúr z PVC-U
- 2004** zavedenie vnútropodnikového informačného systému Navision
- 2009** zahájenie projektu s podporou EU „Rozšírenie výrobného potenciálu spoločnosti Plastika“ pozostávajúceho z 9 investičných akcií
- 2011** dokončenie EU projektu s výsledkom dosiahnutia rozšírenia a modernizácie výrobných kapacít
- 2013** zavedenie EAN kódov
- 2018** Zahájenie implementácie manažérskeho systému podľa normy IATF 16949
- 2020** Získanie potvrdenia o práci v zhode s automobilovou normou IATF 16949 – [Letter of Conformance](#)

Predstavenstvo

- Ing. Roman Šustek** predseda predstavenstva
- Ing. Milan Máčala** podpredseda predstavenstva
- Ing. Leonardo Valois** člen predstavenstva

Dozorná rada

- Ing. Jozef Šnegoň** člen dozornej rady
- Mgr. Juraj Široký, MBA** člen dozornej rady
- Pavel Chudovan** člen dozornej rady

Manažment

- Ing. Roman Šustek** predseda predstavenstva
- Ing. Milan Máčala** výkonný riaditeľ

27.4.2016 Nitrianska fabrika na výrobu plastových produktov sa nedokázala dostať do zisku už sedem rokov. Za ten čas nahromadila stratu v celkovej výške viac ako 20 miliónov eur. Po problémoch so spoločnosťou Váhostav musí oligarcha Juraj Široký riešiť krízový stav aj v ďalšej svojej firme. Nitrianskemu podniku Plastika totiž podľa odborníkov hrozí úpadok. Pritom len pred pár rokmi dostala peniaze z eurofondov za zvláštnych okolností. Vedenie spoločnosti však celú situáciu upokojuje a tvrdí, že hospodárenie Plastiky sa postupne zlepšuje. (...)Vo fabrike totiž pracujú už len necelé dve stovky zamestnancov, čo je oveľa menej než v predchádzajúcich desaťročiach.

2005 V tomto systéme je zapojených 263 zamestnancov, čo je 51,3 % z celkového počtu.

30. 1. 2002 — *Počet zamestnancov* fabriky by mal zostať na úrovni súčasných 740 ľudí.

7.5.2017 Zombie Juraja Širokého prežíva len za cenu čoraz masívnejších rozpredajov majetku. (...)Stratu vlni znížila nitrianska firma teda nie kvôli vylepšeniu svojich predajov, ale iba vďaka stále masívnejším rozpredajom svojho majetku. Zatiaľ čo predvlni Plastika predala iným vlastníkom svoj majetok za dva milióny eur, tak vlni už za takmer štyri a trištvrte milióna eur. Firma predáva zo svojho bývalého rozľahlého areálu socialistického veľkopodniku tak pozemky, ako aj výrobné haly i administratívne budovy. Pád Plastiky je pritom mimoriadne hlboký. Pred desiatkou rokov ešte vykazovala tržby až na úrovni zhruba 40 miliónov eur a vyrábala takmer 20-tisíc ton plastových produktov ročne. No po nástupe finančnej i realitnej krízy jej biznis rýchlo padal a padá dodnes. Vlni už jej výroba činila len niečo viac ako 2 200 ton. J. Široký ako-tak drží Plastiku pri živote a stále v nej má aj posledných vyše 130 zamestnancov preto, že verí v širší rozbeh dobudovania slovenských kanalizácií.

Ale do konca vlaňajška pre neho bolo iste motiváciou aj to, že v priebehu rokov 2008 až 2011 využil na modernizáciu Plastiky aj takmer päť miliónov eur z eurofondov. Pravidlá ich čerpania sú pritom také, že výroby, čo sú nimi podporené, musia byť v chode minimálne ďalších päť rokov. Ak to tak nie je, musí podnikateľ eurofondy vrátiť. Práve vlni J. Širokému v Plastike táto ochranná lehota na efektívne využitie eurofondov ubehla. Realitou však tiež je, že Plastika z eurofondov nakúpené technológie vo svojich slabých rokoch nikdy ani zďaleka naplno nevyužila.

27.4.2016 Širokého Plastika Nitra má problémy, je nad priepasťou reštrukturalizácie

8. 5. 2019 Česká Elmo-Trade pronikla do slovenskej konkurencie. Výrobce plastových trubiek Elmo-Trade ovládol polovinu konkurenčnej Plastika Nitra slovenského oligarchy Juraje Širokého. Spolumajitelia Elmo-Trade Tomáš Martiník a Petr Poppel se na prelomu roku stali jednateli firmy Plastika Pipes. Elmo-Trade drží podľa údajů agentury Finstat 50 procent akcií společnosti. Zbytek drží slovenská firma Plastika Juraje Širokého. Ten tedy do svého byznysu pustil jednoho z největších regionálních konkurentů. Ztratil tak kontrolu nad svou vlajkovou lodí. Plastika ve městě Nitra byla jedním z nejlukrativnějších podniků, které kontroverzní sponzor Vladimíra Mečiara a Roberta Fica privatizoval. Plastika se zabývá zpracováním plastických látek. Výrobky

firmy směřují do stavebnictví, potravinářství, elektrotechniky, ale také automotive. Skladování, distribuci a prodej výrobků zajišťuje na území České republiky dceřina firma Plastika Bohemia.

29. marca 2022 Široký sa možno chystá na predaj torza bývalej Plasty. Ivan Haluza Nitrianska Plastika v minulosti patrila medzi top podniky slovenského socialistického priemyslu, vo svojom biznise s produkciou výrobkov z plastov patrila medzi najväčších domácich hráčov. Po demokratických zmenách bola dlho aj súčasťou bázy titulov, ktoré tvorili index tuzemskej burzy SAX.

Začiatkom tohto roku však dominantný vlastník Plasty, ktorým je už od 90. rokov kontroverzný biznismen Juraj Široký, jej akcie z burzy stiahol. A tak ako mu to v týchto prípadoch káže zákon, vyhlásil aj ponuku na prevzatie podielov menších akcionárov. Odkupovanie už v priebehu februára a marca prebehlo a firma Finasist, cez ktorú Široký ovláda Plastiku, takto získala ďalších 2,6 percenta akcií nitrianskej firmy.

Potravinársky priemysel tvoril približne 2/5 z objemu priemyselnej produkcie mesta. Cukrovar spolu s Mlynmi a pekárňami však patrili, aj „vďaka“ svojej polohe, k najväčším znečisťovateľom životného prostredia v meste. V poradí druhým najvýznamnejším odvetvím priemyslu v meste, bol vďaka závodov Plastika, n.p. a Bioveta, n.p., chemický priemysel.

Chemický a farmaceutický priemysel sa veľmi rýchlo dopracoval k vedúcim odvetviám priemyslu v Nitre. Stalo sa to najmä vďaka najvýznamnejšiemu podniku tohoto odvetvia v meste, a možno aj priemyslu ako takého, Plaste, n.p. Nitra, závod Nitra. Výstavba závodu v gescii Chemických závodov Wilhelma Piecka v Novákoch, začala v roku 1962 (Vtedy, 1964). Závod sa zaoberal výrobou plastických hmôt, predovšetkým obalových materiálov, veľkoplošných fólií a potrubných systémov. Vysoká spotreba vody v Plaste vyvolala spustenie novej čističky vody spolu s jej recykláciou pre technologické účely. Farmaceutický priemysel bol v meste zastúpený závodom Bioveta, ktorý sa zaoberal výrobou veterinárnych očkovacích sér a preparátov, biopreparátov, liečiv a krvných doplnkov pre hospodárske zvieratá pre celoštátnu potrebu, ale aj špeciálnych kŕmnych doplnkov, minerálnych a vitamínových pre ovce a hovädzí dobytok (Fusek, Zemene, 1998)

Priemyselný závod Plastika, n.p.

Najvýznamnejším priemyselným závodom v Nitre bol prakticky podľa všetkých ukazovateľov priemyselnej výroby chemický závod Plastika, n.p. Závod sa začal stavať v roku 1962, v rámci vládou vytipovaných lokalít na umiestnenie chemického závodu zameraného na výrobky z plastických hmôt v rámci industrializácie Slovenska. Mal napomôcť zvýšeniu priemyselnej výroby, a tak zlepšeniu ekonomiky regiónu a zamestnanosti. Vzhľadom na to, že Nitra bola významným strediskom poľnohospodárskej výroby, bolo jedným z dôvodov lokalizácie závodu aj priame zameranie využitia jeho výrobkov v poľnohospodárstve (zavlažovacie systémy, veľkoplošné fólie, obalové materiály). V neposlednom rade mali na umiestnenie závodu vplyv aj ďalšie lokalizačné faktory ako dobrá poloha vzhľadom k surovinám, dopravné spojenia a aj samotný dostatok pracovných síl.

Výstavba závodu začala v roku 1962 a prebehla v troch etapách: I. 1962 – 1970, II. 1967 – 1971 a III. 1974 – 1979. Spočiatku sa výroba zamerala na produkciu do-

siek z ľahčeného polysterénu, tvarovky, polyetylénové nádoby a obalový materiál. Monopolné postavenie v rámci ČSSR nadobudol podnik po rozšírení programu výroby súčastí potrubných systémov zo základných typov plastov. Veľmi významne ovplyvnilo ďalší vývoj podniku založenie Výskumného ústavu spracovania a aplikácie plastických látok v roku 1974. Väčšina výskumných úloh ústavu sa zameriavala na realizáciu výroby v n.p. Plastika. Závod prešiel viacerými organizačnými zmenami. Najskôr ho začlenili k 1. 1. 1963 do výrobného-hospodárskej jednotky Chemické závody Wilhelma Piecka Nováky, v roku 1965 od 1. 7. už patril do výrobného-hospodárskej jednotky Fatra Napajedla. Od roku 1966 bol závod jednou z organizačných jednotiek podniku Československé závody gumárskeho a plastikárskeho priemyslu v Gottwaldove. Až 1. 1. 1969 sa stal závod Plastika národným podnikom. Plastika, n.p. Nitra sa začlenila do organizačného celku generálne riaditeľstvo Slovchémia v Bratislave. Ekonomický rozvoj podniku bol ovplyvnený postupným prechodom na domácu surovinovú bázu. Veľkokapacitnými prepravníkmi sa denne vozili suroviny z bratislavského Slovaftu.

Výrobný program bol do roku 1989 rozdelený do štyroch základných častí: 1/ rúry a tvarovky z plastov, 2/ výrobky z penového polystyrénu, 3/ obalové materiály z polyetylénu a 4/ ostatné výrobky. V 80. rokoch 20. storočia sa počet zamestnancov podniku pohyboval na úrovni 2 200 až 2 230 (Draxler, 1986).

2022 <https://www.forbes.sk/lists/najbohatsi-slovaci-rebricek-2022/juraj-siroky/?srsltid=AfmBOop6DvPLDAW7b6OzbvCMFZsh0ia-ZWd2R1mtNQHfwOIh9bCT1cQ3>

Podnikateľské impérium Juraja Širokého, ktorý bol považovaný za vplyvného oligarchu a podporovateľa strany Smer, sa stále scvrkáva. Ešte vlani predal svoj hlavný biznis v podobe stavebnej spoločnosti Váhostav českej firme Geosan Group, rok predtým posunul novému majiteľovi Rudolfovi Hrubému z Esetu svoju srdcovku HC Slovan Bratislava.

A čo tento rok? Predal rozsiahly areál Pharos blízko bratislavského centra Avion a letiska, na ktorom pred pár rokmi postavili s podnikateľom Štefanom Czuczom a jeho CZ Slovakia obchodné centrum s hobbymarketom.

Ďalšie rozvojové plány už nenaplnili. Nový majiteľ, developer logistických priestorov GLP, tu chce dobudovať hlavne sklady. Časť územia sa má zmeniť na predajné centrum pre dom a záhradu, v tomto prípade je navrhovateľom zmien využitia územia firma Dekinvest z portfólia najväčšieho českého predajcu stavebnín Víta Kutnara.

Širokému tak ešte zostal napríklad podiel v Chemolaku či v Plastike Nitra. Väčšej z firiem, Chemolaku, sa vlani podarilo mierne zvýšiť tržby a dostať sa do zisku. A s ďalším známym menom z podnikateľských deväťdesiatych rokov Ivanom Kiňom a jeho rodinou spoluvlastní nemocnicu Zelený sen v Banskej Bystrici, špecializovanú na dlhodobú intenzívnu starostlivosť.

<https://plastika.sk/>

Únor 2025 Spoločnosť Plastika, a.s. podniká v oblasti chemického priemyslu a zaoberá sa spracovaním plastických látok. Vo svojej výrobe má zavedené technológie vytlačovania a vstrekovania. Výrobky Plastika, a.s. nachádzajú uplatnenie v stavebníctve, v potravinárskom, v elektrotechnickom, v automobilovom priemysle a iných odvetviach národného hospodárstva.

Únor 2025

<https://plastikapipes.cz/o-nas/>

Naše firma prošla dlouhým vývojem, kdy od roku 1993 -2006 jsme jako Uponor Czech s.r.o. byli českým zastoupením finského koncernu Uponor OY, který v té době byl jedním z největších výrobců plastových trub na světě. V roce 2006 jsme se přejmenovali na Maincor s.r.o. a byli jsme součástí německé skupiny Maincor AG, která od Uponoru koupila několik továren spolu s českou pobočkou. Další období od roku 2016 pod jménem Elmo Trade s.r.o. je spojené se spoluprací s českou firmou Elmo Plast. V květnu 2019 dochází k zásadnímu kroku a to z přelomu s čistě obchodní firmy k zahájení vlastní výroby v nově založené firmě Plastika Pipes s.r.o. se slovenskou firmou Plastika a.s., která má dlouholeté zkušenosti s výrobou plastových potrubí již od 1960.

Tím dochází opět ke změně jména naší společnosti na Plastika Pipes s.r.o.

<https://plastikapipes.sk/o-nas/>

Plastika pipes s.r.o. prevádzkuje výrobu plastových rúr v Nitre. Výrobný závod má moderné zariadenia, ktoré dokážu vyrábať plastové rúry z PP, PE aj PVC materiálu, v hladkom, alebo korugovanom prevedení, v rôznych priemeroch a kruhových tuhostiach.

Náš obchodný tím na Slovensku, ako aj v Českej republike úspešne umiestňuje produkty spoločnosti Plastika pipes s.r.o., ako aj produkty našich obchodných partnerov v projektoch kanalizačných rozvodov, odvodnenia cestných a železničných komunikácií a rozvodov pitnej vody.

Sme partnerom úspešných stavebných firiem na Slovensku a v Českej republike

Rok 1989	VHJ Slovnaft, odborový podnik Bratislava		
	Petrochema, n. p.		976 97 Dubová, p. Nemecká nad Hronom
Rok 2024	Dubochem s.r.o.	Štvrť kpt. Nálepku	976 97 Dubová 751/1 Nemecká

Podnik založený v roku 1937 vybudovaním benzínovej destilácie, ku ktorej v roku 1939 pribudla technológia olejovej destilácie. Rozvoj bol zameraný na budovanie moderných prevádzok na výrobu alkylarylsulfonátov a na kontinuálnu výrobu bielych olejov. Základný výrobný program tvoria alkylarylsulfonáty, syntetické pracie prostriedky, biele oleje, elektroizolačné oleje, transformátorové oleje, nízkotuhnúce oleje a priemyselné pomocné prípravky.

4. 4. 2020 [DUBOVÁ](#)

Prelet ponad bývalú fabriku Petrochema Dubová. Bývalý chemický závod na výrobu polotovarov z ropných látok. Kope ľuďom vadila kope ľuďom dávala prácu. Žiaľ v dnešnej dobe už len chátra.

4. októbra 2022 Nemecká 4. októbra (TASR) – V areáli bývalej rafinérie Petrochema Dubová v obci Nemecká v okrese Brezno sa od októbra začalo monitorovanie funkčnosti drenážnej steny gudrónových jám. (...) Odborníci zo ŠGÚDŠ vykonali obhliadku bývalej rafinérie už počas júla, podľa prednostu OÚ Brezno sa preukázalo, že areál je silne znečistený ropnými látkami. V havarijnom stave je tiež hrádza pri odkalisku gudrónov, kde podľa Filipiaka dochádza k priesakom. Problematická situácia v Nemeckej nastala začiatkom marca, keď spoločnosť PTCHEM z dôvodu nesolventnosti oznámila prerušenie prevádzky čistiarne odpadových vôd (ČOV) v areáli Petrochemy Dubová. ČOV čistí splaškové vody z miestnej časti Dubová, no zabezpečuje aj čistenie dažďovej vody z gudrónových jám, ktoré sa tu nachádzajú. V okrese Brezno platí od začiatku apríla mimoriadna situácia.

16. máj 2005 Revitalizovať akciovú spoločnosť Petrochema Dubová a zachovať pôvodný výrobný program je zámerom nového vlastníka tohto významného slovenského producenta ropných produktov. Pražská firma Annectis podnik kúpila od bývalých majiteľov Synecta a Alfa Trading. Na Krajskom súde v Banskej Bystrici je však návrh na vyhlásenie konkurzu na Petrochemu, a. s., ktorý podala bratislavská expedičná firma Express Slovakia. "Bývalý manažment jej dlhuje asi 15 miliónov Sk. S Expressom Slovakia rokujeme o splátkovom kalendári. Ak sa dohodneme, návrh na vyhlásenie konkurzu stiahne. Rokujeme tiež s bankami, aby sme nemuseli zastaviť výrobu. Ak budeme vyrábať, sme schopní situáciu vo fabrike stabilizovať v rekordne krátkom čase troch až štyroch mesiacov," povedal poverený generálny riaditeľ Václav Herink. Dôvodom zlej ekonomickej situácie Petrochemy je podľa neho nedostatok kapitálu. Bývalý manažment podcenil stav firmy a v priebehu ôsmich mesiacov znížil úverovú zaťaženosť o 150 miliónov Sk, čo je približne 30 % jej kapitálu.

Petrochema eviduje pohľadávky v lehote splatnosti 39 miliónov Sk a po lehote splatnosti asi 27 miliónov Sk. "S každým veriteľom riešime ich úhradu individuálne. Vzhľadom na to, že firma je schopná dosahovať mesačne obrat približne 180 miliónov Sk, jej zadlženie nie je enormné. Pri udržaní výroby dokáže splatiť svoje záväzky," uviedol Herink.

Z celkového počtu 210 zamestnancov Petrochemy momentálne pracuje iba 40 %, zvyšok je doma a dostáva 60-% mzdu. Po úplnom rozbehnutí výroby vykurovacích olejov, ekologických palív a koncentrátov pre pracie prášky sa vrátia do fabriky. "Budeme rozširovať produktové portfólio, ktoré dnes tvorí asi 100 výrobkov. Chceme sa dostať do pôvodných čísiel v rokoch 2002 a 2003, keď spoločnosť vykazovala ročne 180-miliónový zisk," zdôraznil Herink. Doplnil, že posilnia obchodné aktivity spoločnosti. S odbytom nemá Petrochema problémy.

20.8. 2004 MICHAL ŽILKA, Gabriel Beer: Krízu v Petrocheme má prekonať nový investor Meno firmy Petrochema, a.s., Dubová sa v ostatnom čase skloňovalo často. Menej vďaka ekonomickým výsledkom firmy, viac v súvislosti s policajným vyšetrovaním. To viedlo k obvineniu vyše osemdesiatich osôb. Medzi nimi sa ocitli aj bývalí zamestnanci Petrochemy. Podniku sa však kauza dotýka nepriamo. „Petrochema sama je v tomto čistá,“ vyhlasuje výrobný riaditeľ Jozef Šuráb na okraj vyše ročného vyšetrovania. Polícia skúmala, ako sa z firmy dostávali oleje a ako ich niektorí predajcovia nelegálne miešali s naftou.

Oleje z Petrochemy boli na takúto manipuláciu vhodné pre nízky obsah síry a podobné zloženie ako nafta. Petrochema totiž ako svoju základnú surovinu na výrobu používa kvalitnú nízkosírnú kazašskú ropu.

Obrovské nelegálne zisky inkasovala časť odberateľov Petrochemy z rozdielu, ktorým sa zdaňuje nafta a oleje. Celý obchodný proces s citlivými komoditami vo firme mali sledovať colníci, aj tí však zlyhali a niekoľkí boli do podvodov zapojení.

„Petrochema nebola políciou ani prokuratúrou obvinená, ale požiadaná o spoluprácu. Z našich výrobkov sa niekde stala nafta. A polícia sa snaží zistiť kde. Nebolo to však v Petrocheme,“ odvracia špekulácie o účasti fabriky na nelegálnom podnikaní šéf výroby.

Podvodné firmy podobne nakupovali suroviny aj v iných spoločnostiach. V súčasnosti vyšetrovanie pôsobenia zločineckej skupiny stále pokračuje.

Negatívna publicita fungovanie podniku priamo neohrozila, prispela však k vyvrcholeniu vlečúcej sa krízy. „Ten tlak rôznych inštitúcií je neprimeraný finančným výsledkom fabriky,“ komentoval bývalý riaditeľ Petrochemy Ján Gréner.

S ním TREND hovoril o problémoch podniku pred viac ako mesiacom, v čase horúcich rokovaní o vstupe investora. Vtedajší vlastníci a manažéri Petrochemy si bez neho nevedeli predstaviť ďalšie fungovanie firmy.

Petrochema historicky trpela nedostatkom vlastných zdrojov. V privatizácii totiž štát predával majetok podniku, a nie jeho akcie. Spoločnosť začínala v roku 1995 podnikat' s vlastným kapitálom jeden milión korún a majetkom 650 mil. Sk. O rok neskôr sa vlastníci podieľali na financovaní majetku podniku necelými dvoma percentami.

„Ja som tlačil na to, aby každá koruna išla do imania,“ argumentoval J. Gréner. „Moja filozofia bola dožiť sa penzie s čo najvyšším podielom,“ dodal.

Nie každý zo spoločníkov však rozmýšľal rovnako. „Niektorí chceli mať dividendy, tantiémy. A pri strate znižovať imanie. Je to generačný rozdiel v myslení,“ tvrdil J. Gréner.

Aj tento rozpor medzi spoluvlastníkmi a manažérmi eskalujúci v minulom roku skomplikoval situáciu vo firme. V prvej polovici tohto roka firma využívala len necelú tretinu spracovateľskej

kapacity. „Mali sme dohodnutú dodávku 70-tis. ton hmoty. Ak by sa zrealizovala, priniesla by nám úsporu desať až dvanásť miliónov korún,“ vysvetlil zámery J. Gréner.

Už na konci minulého roka však niektorí dodávatelia ropy vypovedali kontrakty a nedodali dohodnutých 15-tisíc ton ropy. Navyše zmenili platobné podmienky. „Dovtedy sme mali splatnosť 30 až 40 dní. V dvanástom mesiaci nám dodávatelia napísali, že chcú buď garancie, alebo platbu vopred,“ vysvetľuje J. Šuráb.

Kým sa po železnici dostane ropa z Kazachstanu na Slovensko, ubehnú tri týždne. Odberatelia Petrochemy zasa platia najskôr po dvoch týždňoch. Podnik tak začal mať vážne problémy s financovaním výroby.

Už v roku 2003 spadli tržby medziročne o pätinu, pridaná hodnota o trinásť percent. Podniku nepomohol vývoj cien ropy ani posilnenie koruny. Pri minimálnom podiele vlastných peňazí v podnikaní vlastníci len menili štruktúru existujúcich úverov, nové financie už nezískali.

Petrochema bola od roku 2001 pod úplnou kontrolou manažérskej Alfa Trading, s.r.o., Nemecká. Ľudia, ktorí firmu viedli, vtedy získali 55 percent akcií od Karola Konárika.

O rok Alfa Trading predčasne vyplatila záväzok voči Fondu národného majetku SR a odkúpila aj zamestnanecké akcie. V roku 2003 spoločníci jedného zo spolumajiteľov vyplatili, druhý sa na riadení Petrochemy prestal podieľať.

Na začiatku tohto roka bol podiel majiteľov na financovaní aktív vyšší, stále však dosahoval necelú pätinu. V tejto situácii požiadali viaceré úverujúce banky o splatenie časti úverov, dodávatelia o platby vopred. Vlastníci podniku vlastné zdroje nemali, a tak začali ponúkať podiel v podniku investorom.

Majitelia sa v závere júla tohto roku dohodli s pražskou a.s. Synecta. Skupina podniká najmä v Česku, ale aj na Slovensku či Uzbekistane a patrí do nej vyše desiatka podnikov.

Tieto vyrábajú armatúry, čerpadlá a hutnícke výrobky. Celkové tržby skupiny presiahli v minulom roku dve miliardy korún.

Investor vložil do Petrochemy bezmála 55 miliónov korún, za tieto získal majoritu. Čerstvý kapitál by mal zmierniť tlak na podnikové financie a umožniť novým manažérom sústrediť sa na samo podnikanie. Majoritný akcionár urobil zmeny medzi manažérmi, obsadil predstavenstvo, členovia pôvodného vedenia zostali v dozornej rade.

„Komunikujeme s veriteľmi, dodávateľmi, pripravujeme zmenu organizačnej štruktúry a plán obchodu, marketingu, reštrukturalizácie a investícií,“ hovorí nový riaditeľ Martin Kováč. Najatý manažér, ktorý vystriedal vo funkcii J. Grénera, sľubuje zmenu obchodnej politiky, vyčlenenie nerentabilných aktivít a investície.

„Budeme pokračovať vo výrobe, o jej presnej štruktúre však rozhodne ziskovosť jednotlivých produktov,“ odpovedá M. Kováč na úvahy o premene Petrochemy na colný sklad palív.

Podrobný biznis plán však dostanú akcionári a veritelia na stôl najskôr o mesiac.

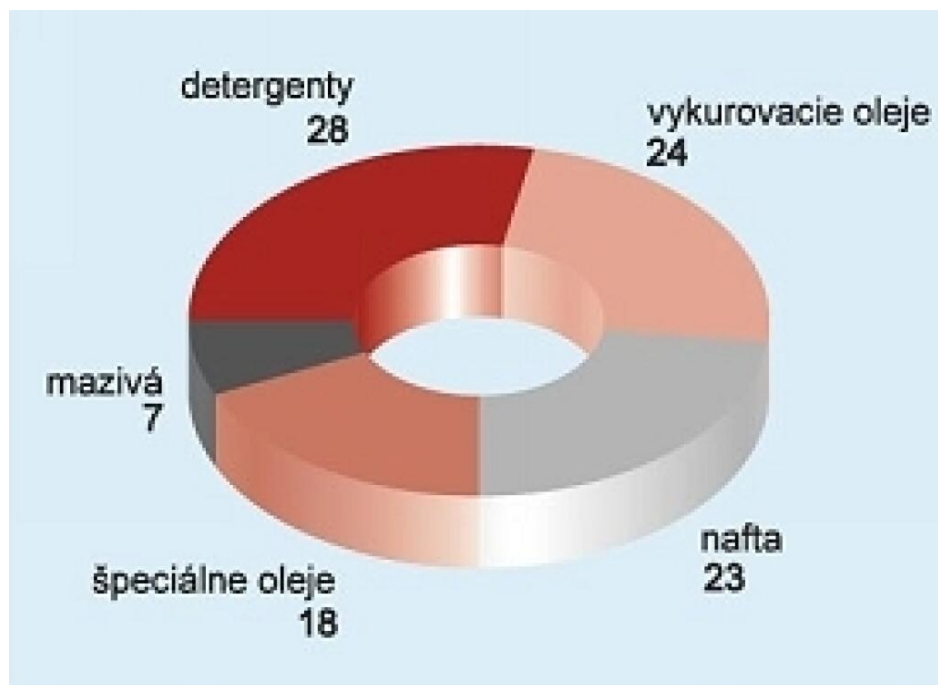
Za minulý rok Petrochema zaknihovala zisk o málo vyšší ako 19 mil. korún. Podľa tvrdení predchádzajúceho vedenia má podnik potenciál vygenerovať ročne sto až sto dvadsať miliónov korún zisku. Výsledky za prvý polrok 2004 poznačil výpadok dodávok, tržby 617 mil. Sk dosiahli necelé dve tretiny plánu. Na druhý polrok predpovedali manažéri zlepšenie hospodárenia, ale aj prepúšťanie.

Ich víziou bolo uspieť ako dodávateľ nafty a mazív zákazníkom v okruhu do dvesto kilometrov.

„Sme malá firma. Nechceme zápasiť na trhu s nikým,“ priznal J. Šuráb. Vedenie sa tiež spoliehalo na širší sortiment špecialít – transformátorových olejov, mazacích olejov či detergentov. Tieto špeciality sú výrobky s vyššou pridanou hodnotou, ich perspektíva je však úzko spojená s predajom nafty.

Z iných špecialít vyrába podnik ako jeden z mála vo východnej Európe transformátorový olej. Do tohto segmentu však preniká konkurencia, predovšetkým sami výrobcovia transformátorov podmieňujú servis zariadení dodávkami vlastného oleja.

Predaj Petrochemy (2003, %)

PRAMENŇ: Petrochemia, a. s.

Ešte v roku 2000 začala Petrochemia spoluprácu so španielskym výrobcom Petroquímica Española zo skupiny Petresa, ktorý je najväčším svetovým výrobcom vstupných surovín pre výrobu pracích práškov, šampónov a odmasťovacích prostriedkov. Na túto výrobu podnik ropu nepotrebuje.

V minulom roku priniesli detergenty takmer štvrtinu všetkých tržieb. Podnik dodáva tieto špeciality veľkým nadnárodným spoločnostiam ako Henkel či Procter & Gamble.

S druhým zahraničným partnerom spolupracuje podnik ešte dlhšie – už od roku 1992. S nemeckým výrobcom špeciálnych mazadiel firmou Fuchs založil podnik spoločnú s.r.o. Fuchs-Petrochemia. Slovenskej rafinérii patrí 49-percentný podiel, nemecký partner drží majoritu. Spoločnosť nevyrába, je obchodníkom. Predáva výrobky Petrochemy aj Fuchs.

Dodáva mazivá pre spoločnosti Volkswagen Slovakia, U.S. Steel Košice, INA Skalica či Železiarne Podbrezová. S desiatkou zamestnancov dosahuje ročné tržby 120 až 130 mil. Sk. Ročne predá zhruba dvetisíc ton špecialít.

Odpad by mal páliť kraj

Podmienkou ďalšieho podnikania je riešenie ekológie výroby. Ekologické riziká a staré záťaže sú dlhodobým problémom podniku. Odpad z rafinácie sa na pozemkoch skládkuje od roku 1938. V dvoch takzvaných gudrónových jamách leží takmer 150-tisíc ton odpadu, zostatkov nespotrebovaných pri rafinácii.

Podľa privatizačnej zmluvy by mal podnik každoročne zlikvidovať pol druhá tisíce ton odpadu zo skládky. Podľa vyjadrení predstaviteľov však ekologické riziká neboli nikdy zachytené v účtovníctve podniku a ani zohľadnené pri privatizácii.

„Pozemky pod odpadovými jamami nie sú právne doriešené,“ tvrdí J. Šuráb: „Po morálnej stránke sa však k skládkam priznávame.“ V súčasnosti pripravuje Ministerstvo životného prostredia SR nový zákon o riešení starých ekologických záťaží.

Do konca roka 2005 musí manažment podniku vyriešiť aj druhý veľký problém. Tým je spaľovňa nebezpečného odpadu. „My tvrdíme, že Petrochema nemá prostriedky na to, aby za miliardu korún postavila spaľovňu,“ vysvetľuje J. Šuráb.

Vizitka Petrochemy

(mil. Sk)

	2000	2001	2002	2003
Aktíva	562	657	743	659
Vlastné imanie	19	48	81	108
Tržby	2 131	2 345	2 182	1 752
Pridaná hodnota	187	251	156	135
Zisk po zdanení	5	23	32	19

PRAMENŇ: Petrochema, a.s., Dubová

Zámerom manažmentu bolo dohodnúť sa s vyšším územným celkom a postaviť spaľovňu v rámci koncepcie štátneho odpadového hospodárstva z fondov Európskej únie. Investorom by bol Banskobystrický samosprávny kraj, ktorý môže ako verejná organizácia ľahšie čerpať prostriedky na projekt.

V novej spaľovni sa mal likvidovať odpad nielen z podniku, ale aj zo Žilinského a Trnavského kraja. V apríli tohto roku prebehlo v okolitých obciach referendum.

Podľa Anny Zvarovej, starostky obce Nemecká, v ňom dali obyvatelia jasne najavo, že novú spaľovňu, do ktorej by sa zväžal nebezpečný odpad z okolia, nechcú. Realizácia projektu tak ostáva otvorená. „Stále nemáme definitívne rozhodnutie ani od štátu, ani od vyššieho územného celku,“ uzatvára J. Šuráb, ktorý je naďalej technickým námestníkom firmy.

Ekologickým problémom, ktorý plánovali manažéri riešiť v najbližšom čase, je hydrogeneračná jednotka. O investícii do odsírenia za približne 150 mil. Sk, ktorú podnik musí zrealizovať do konca budúceho roka, už budú rozhodovať noví vlastníci. Ďalšie peniaze si vyžiada sama prevádzka, podnik totiž ostatné dva roky neinvestoval ani na úrovni jednoduchej reprodukcie. Petrochema bola postavená v tridsiatych rokoch minulého storočia, dnes zamestnáva takmer 350 ľudí. Podnik vyrába motorovú naftu, ktorej predaj priniesol v minulom roku spolu s mazivami tridsať percent tržieb. Ostatnú časť podnik fakturoval za prísady do čistiacich prostriedkov, vykurovacie a špeciálne oleje.

Maximálna ročná kapacita spracovania ropy je 150-tisíc ton. Na porovnanie, Slovnaft spracoval v minulom roku 5,5 mil. ton ropy.

Väčšina suroviny, ktorú spracúva Petrochema, pochádza z Kazachstanu. Tú dodávajú podniku sprostredkovatelia.

Priamo podnik odoberá surovinu aj od spoločnosti Moravské naftové doly, a.s., Hodonín a slovenskej Nafty, a.s., Gbely. Petrochema priväža ropu vo vlakových cisternách, z dovezeného objemu dokáže vyprodukovať 30 až 40 % nafty. Ešte v roku 2003 podnik doviezol vyše stotisíc ton suroviny.

META

[Petrochema looks for oil](#)

[Beer, G.](#) (TREND, POB 31, 82007 Bratislava 27 (Slovakia))2006

[en] Petrochema Dubova has announced mass redundancies. The company managers, however, keep stressing that this does not mean the end of this Central Slovak refinery. Company management is searching intensely for low-sulphur oil that would help to bring back life to their fractionating column and start up production of light fuels and oils. The company has not used its equipment to produce products directly from oil for over two years. It used to specialise in the sale of oil products it purchased from other producers. About three months ago, the ownership of Petrochema changed once again. Petroinvest Bratislava became the new 100-percent owner of the company. It invested 35 mil. Sk (945-thousand EUR) in Petrochema's registered capital. The new owner has relations with people who used to cooperate with the Slovak investment group, Istrokapital. They bought Petrochema from the Czech company, Annectis. The new owners are talking about restructuring. 'We have not entered into any agreements on the purchase of oil as we did not know what the technical condition of the refinery was. Currently, we are looking for oil that meets the technological parameters of the technology used at Dubova,' said a member of the supervisory board of Petrochema, Miroslav Remeta. It is quite difficult to purchase oil for the company as the technology used for processing dates back to the first half of the last century. It requires low-sulphur oil with minimum paraffin content. In the past, the most suitable raw material used to come from Nafta Gbely. Later, the company started cooperation with Kazakhstan. 'We have to find a long-term partner to make the operation of the fractionating column profitable,' said M. Remeta. The company can process about 12-thousand tons a month. That is about 12 trainloads. In order to launch production it needs to have enough supply to cover for unreliable deliveries from unpredictable countries. 'Funds for the purchase of the oil are available from private sources,' said M. Remeta. The managers plan, should they manage to launch the production, to start with the production of light fuel and oils. (author)

21. aug 1995 o 0:00

Petrochema Dubová bude sprivatizovaná aj napriek strategickému postaveniu

BRATISLAVA (SME - b) - Prezídium Fondu národného majetku SR (FNM SR) rozhodlo minulý týždeň na svojom zasadnutí o privatizácii časti štátneho podniku Petrochema Dubová. Kupujúcim je akciová spoločnosť Petrochema Dubová, a. s. Za touto akciovou spoločnosťou by mal podľa našich informácií stáť manažment podniku. Riaditeľom podniku je Ján Mat'áš. Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 150 miliónov korún. Prvá splátka je 30 miliónov korún. Štátny podnik Petrochema Dubová sa pôvodne nenáchadzal v uvažovanom zozname podnikov so strategickým významom pre štát. Do zoznamu sa dostal až počas júrovej schôdze NR SR. Ročný obrat podniku predstavuje približne 1 miliardu korún. Petrochema Dubová vyrába vyše 100 rôznych druhov výrobkov. Popri klasickej rafinárskej výrobe sa zameriava na výrobu špeciálnych olejov, najmä tzv. detergenty. Tie mali byť aj súčasťou výrobného programu, ktorého založenie pripravovala Petrochema Dubová začiatkom tohto roku s talianskymi partnermi. Dve tretiny produkcie detergentov sú určené na export. Pred časom sa zástupcovia podniku zúčastnili cesty ministra hospodárstva J. Duckého do Rumunska. V januári tohto roku sa objavili špekulácie o tom, že podnik chce privatizovať poslanec HZDS Karol Konárik. Petrochema Dubová, š. p., založila v rámci prvej vlny privatizácie spolu s vtedajším štátnym podnikom Železiarne Podbrezová Investičný fond Horehronie.

Čítajte viac: <https://www.sme.sk/c/2128832/petrochema-dubova-bude-sprivatizovana-aj-napriek-strategickemu-postaveniu.html>

Opětovné spuštění Petrochemy řízené Rusy

Beer, G. (TREND, POB 31, 82007 Bratislava 27 (Slovensko))2008

V únoru zahájili noví majitelé rafinérie Petrochema Dubova restrukturalizaci společnosti. Se švýcarskými doklady a penězi z Ruska a Ukrajiny. "Nestaneme se OMV ani Slovnaftem," řekl ředitel společnosti Igor Melnikov. Na konec května chystá oslavu. Poprvé od roku 2004 začne Petrochema rafinovat ropu. V rekonstruované destilační koloně se bude vyrábět benzin, topný olej a černý olej. Petrochema potřebovala silné vlastníky. Karolovi Konaříkovi ani Alfa Trading se po privatizaci nepodařilo firmu stabilizovat. Finančně slabá firma je již řadu let na pokraji bankrotu a každoročně vykazuje ztrátu několika milionů korun. Zadluženost v roce 2006 dosáhla 97 %. Nejblíže bankrotu byla v roce 2005, kdy nákladní přepravní společnost Express Slovakia „Medzinarodna preprava“ požádala o zaplacení dluhu. Nebylo to ale poprvé, co se společnost dostala do takových problémů. Slabé firmě nepomohl ani český vlastník, skupina Annectis, která do firmy koupila v roce 2004. Přestože si po akvizici velmi věřila a očekávala, že po restrukturalizaci by zisky mohly dosáhnout 180 mil. Kč. Sk (5,71 mil. EUR). Skupině se ale nepodařilo najít strategického investora, ani ropu potřebnou k zahájení těžby. Slovenské skupiny začaly skupovat pohledávky Petrochemy - CI Holding, komunikující s Bankou Slovakia (dnes Privatbanka) a lidi napojené na skupinu Istrokapital. A tyto byly úspěšnější. Podařilo se jim získat pohledávky za dopravními podniky, VÚB bankou a Dexia bankou a přes Petroinvest Bratislava firmu převzali. Invest-Kapital podpořil společnost krátkodobou finanční pomocí v celkové hodnotě cca 25 mil. Kč. Sk (793 000 EUR). Tuto částku následně převzala Poštová banka formou úvěru společnosti Petrochema. Slovákům se ale nepodařilo podepsat smlouvy na zajištění rozsáhlých dodávek ropy z Kazachstánu, které byly nutné pro zahájení provozu destilační kolony, a tak se hlavním předmětem podnikání stala výroba produktů, které nebyly vyrobeny z ropy pro španělskou Petresu, tedy pracích prostředků. Pro ostatní produkty musela být ropná základna nakupována od jiných rafinérií. (autor)

23. června 2008 v 0:00

Petrochema dostala od Rusů odklad

FIRMA, která je centrem slovenského podvodu s daní z pohonných hmot, Petrochema Dubová, je pod novým ruským vedením a znovu rozjíždí své podnikání v oblasti rafinace ropy.

FIRMA, která je centrem slovenského podvodu s daní z pohonných hmot, Petrochema Dubová, je pod novým ruským vedením a znovu rozjíždí své podnikání v oblasti rafinace ropy.

Ruský rodák Igor Melnikov, který je předsedou představenstva od letošního února, se v rozhovoru pro podnikatelský týdeník Trend zeptal na kapitál nového většinového vlastníka Petrochemy, švýcarské firmy Omeco Group. "Peníze mají rády klid," řekl.

Novými vlastníky je však podle Trendu skupina podnikatelů, kteří ovládají ruskou firmu Rosenergomash a mají vliv na Moskevský institut pro projektování závodů chemického průmyslu. Tyto kontakty znamenají, že noví vlastníci mají kapitál, technologické know-how a kontakty z ropného průmyslu, aby postavili Petrochemu zpět na nohy, a mohou dokonce nabídnout trh pro hlavní produkt Petrochemy, olej pro transformátory.

"Nebudeme dalším Slovnaftem nebo jinou OMV," řekl Melnikov s odkazem na dvě největší rafinerie ropy v regionu. Zároveň po počáteční investici do rekonstrukce závodu ve výši 25 milionů eur podle něj bude Petrochema v příštím roce schopna zpracovat 600 000 tun ropy ročně, což je přes 10 % toho, co odbaví bratislavská rafinerie Slovnaft. Obrat by se měl v roce 2009 zčtyřnásobit z letošní prognózy 2,5 mld. Sk.

Nedávné potíže.

Rafinerie byla postavena v letech 1935 až 1938 v Dubové na středním Slovensku. V roce 1944 byl bombardován a těžce poškozen, ale o rok později byl znovu spuštěn. Její produktová řada byla během komunismu rozšířena tak, aby zahrnovala nejen rafinované a destilované ropné produkty, ale také detergenty a produkty pro textilní průmysl.

Od privatizace koncem roku 1995 za třetí vlády Vladimíra Mečiara se ale Petrochema potýká s problémy. Petrochema prodána podnikateli Karolu Konárikovi, poslanci za Mečiarovu stranu HZDS v letech 1994 až 1998, v létě 2004 přešla na společnost Alfa Trading a poté na českou skupinu Annectis, ale nikdy nebyla daleko od bankrotu.

Situace pak nabrala rychlý spád. Slovenská policie oznámila svůj dosud největší rozruch proti organizovanému zločinu, zatkla 81 lidí a desítky jich vzala do vazby za prodej levného topného oleje nízké kvality u pump jako vysoce zdaněnou motorovou naftu. Mezi obviněnými bylo několik členů vrcholového vedení Petrochemy, kteří se údajně s podvodníky dohodli na distribuci topného oleje prostřednictvím desítek papírenských společností, aby zakryli stopu. Po vraždě jednoho z vůdců olejářské skupiny Jána Kubašiaka v roce 2006 muž obžalovaný z objednávky hitu Igor Šajgal ze Šajgal Oil řekl, že „Kubašiak se v Petrochemě dokonale vyznal a Šajgaloil prodal 70 % jejich produkce.“

Protože zaměstnanost v rafinerii klesla během dvou hromadných propouštění o 300 lidí na 136, slovenské finanční skupiny se snažily skupovat pohledávky vůči firmě. Nejvíce se osvědčila skupina Istrokapital, která se prostřednictvím bratislavské společnosti Petroinvest stala novými vlastníky Petrochemy. Istrokapital poskytl Petrochemě formou krátkodobého financování zhruba 750 milionů korun, které později formou úvěru převzala Poštová banka.

Ani Istrokapital ale nedokázal zajistit plynulý tok ropy z Kazachstánu a nakonec byl nucen obrátit se na ty, kteří na to měli kapitál a kontakty – Rosenenergomash.

Ruská pomoc

Noví majitelé, kteří podepsali kupní smlouvu na konci ledna, zatím neplánují výrobu bezsírné nafty, která by jim umožnila přístup na lukrativní trhy Evropské unie. „Cenové rozdíly mezi různými produkty jsou příliš malé na to, aby nám tak velká investice dávala smysl na našich výrobních úrovních,“ řekl Melnikov.

Výroba ropy bez síry má podle Melnikova smysl pouze při produkci nad milion tun ropy. Petrochema však plánuje snížit obsah síry ve svých produktech dovozem ropy z Kaspického moře a zpracováním kapalného kondenzátu, který pochází z těžby zemního plynu. Melnikov řekl, že posledně jmenovaný bude dodáván prostřednictvím smlouvy s Gazpromexportem a slíbil dodávky od Gazpromněftu.

Po počáteční rekonstrukci samotné rafinerie plánuje Melnikov zvýšit zásobovací kanály. Železniční vlečka obsluhující Petrochemu zvládne ročně pouze 650 000 tun, takže další zvýšení výroby si vyžádá vybudování napojení na ropovod Družba, který prochází Slovenskem z Ruska. "Vybudování 60kilometrové spojky z Rimavské Soboty by nebyla nereálná investice," řekl Melnikov.

Zvýšení produkce by však také znamenalo dát Petrochemě technologii na zpracování ruské ropy, která má vyšší obsah síry a parafínu. A v současnosti ani produkty s nižším obsahem síry dodávané do Petrochemy nelze rafinovat na naftu, která by vyhovovala normám EU. Petrochema tedy bude nadále vyrábět naftu pro použití mimo EU, stejně jako benzín, lehký topný olej a mazut. Mezi její zákazníky na tuzemském trhu budou patřit spíše slovenští velkoobchodníci, jako je trenčínská firma Spectrum, než maloobchodní trh.

Melnikov řekl, že je zatím s investicí spokojen. „Mezi výhody, které nás sem přivedly, patřila připravená továrna se všemi potřebnými sítěmi, zkušené lidi, skvělá logistika, snadný přístup do okolních zemí a dostatek pozemků,“ řekl. Pokud půjde vše podle plánu, do ledna příštího roku by se zaměstnanost v rafinerii měla zvýšit na 600 lidí – samozřejmě za předpokladu, že se najde dostupná pracovní síla.

K sestavení této zprávy přispěl článek publikovaný v magazínu Trend „Restart Petrochemy mají v režii Rusi“ od Gabriela Beera.

[Tom Nicholson](#) Tom Nicholson působí v The Slovak Spectator od roku 1997. V roce 1998 byl jmenován šéfredaktorem a vydavatelem v roce 2001. V březnu 2007 odešel od Spectator, aby vedl investigativní pořad v deníku SME.

Read more: <https://spectator.sme.sk/c/20029718/petrochema-given-reprieve-by-russians.html>

Podnikatel' Remeta predal chemičku neznámemu Ukrajincovi

09.02.2020, 23:00

Chemička na Horehroní blízka prešovskému veľkopodnikateľovi Miroslavovi Remetovi mení majiteľa. Výrobu opätovne spustí v marci tohto roka.

Produkcii chemikálií určených na produkciu drogérie či kozmetiky v tichosti rozbehla pred tromi rokmi. Na troskách rafinerie Petrochema Dubová totiž vďaka vstupným investíciám oživila výrobu látok známych ako dubacid, dubarol a laurylan. Počas minulého roka ju však rovnako potichu prerušila.

Reč je o chemickej fabrike Ptchem Sulfurex blízkej biznismenovi Miroslavovi Remetovi z Prešova, ktorý sa v posledných rokoch výrazne angažuje v stavebníctve. Tá až do vlaňajšieho odstavenia výrobných technológií zamestnávala vyše 30 ľudí.

Vysoko stratový závod s prejedaným vlastným kapitálom bez verejne potvrdeného majiteľa aktuálne preberá na Slovensku neznáme podnikateľské meno z Ukrajiny Oleksij Skrynskyj.

Ukrajinec z Krivého Rohu chemičku kúpil krátko pred Vianocami od cyperskej schránky s anonymnou vlastníckou štruktúrou Pride Holdings & Investments. Miroslav Remeta na otázky HN nereagoval.

Zmenu majiteľa však pre HN potvrdzuje starosta obce Nemecká Branislav Čižmárik. „Obec zatiaľ oficiálne nedostala žiadne oznámenia. Z toho, čo ...

<https://hnonline.sk/hnbiznis/2086984-podnikatel-remeta-predal-chemicku-neznamemu-ukrajincovi>

z obchodného registru:

DUBOCHEM s.r.o. (od 26. 1. 2024)

Spoločník: **Vladislav Bizhko Dzirnavu iela 36A-7 Riga 1010 Lotyšská republika**

Rok 1989	VHJ Slovaft, odborový podnik Bratislava		
	Považské chemické závody, n. p.	Gottwaldova 59	010 34 Žilina
Rok 2024	Polycasa Slovakia s. r. o.	M.R. Štefánika 71	010 39 Žilina

Považské chemické závody, a. s. M.R. Štefánika 71 010 39 Žilina: Dátum vzniku 27. apríla 1995, Dátum zániku 23. novembra 2021 Historický názov ŽILCHEM, a.s. (platné do: 16.10.1996). Rozhodnutím Ministra hospodárstva SR č. 121, zo dňa 9. 9. 1996 bol zrušený dňom 30. 9. 1996 s tým, že všetok majetok zrušeného štátneho podniku v súlade so schváleným privatizačným projektom prechádza na Fond národného majetku SR, ktorý dňa 1. 10. 1996 uskutoční priamy predaj majetku štátneho podniku spoločnosti ŽILCHEM, a. s. so sídlom v Žiline. Na základe uvedenej skutočnosti a súhlasu správcu dane v zmysle § 33 zák. č. 511/92 Zb. sa Považské chemické závody, š. p. Žilina, so sídlom M. R. Štefánika 71 dňom 30. 9. 1996 z obchodného registra v y m a z ú v a .

Spoločnosť AQUACHEMIA, s.r.o., v likvidácii sa v roku 2013 dostala do zisku z -375 391 € na 301 505 € a tržby jej narástli na 4 800 €.V roku 2014 v období od 1.6 do 31.12 zverejnila tržby 0 € so stratou -15 596 €. Dátum vzniku 24. marca 1999 Dátum zániku 28. februára 2015

Podnik chemického priemyslu - Považské chemické závody Žilina sa pretransformoval do viacerých samostatných spoločností, z ktorých najvýznamnejšia je Aquachemia. Táto spoločnosť vlastní aj čpavkovod, ktorým sa prepravuje zo skladov vo Varíne surovina čpavok do prevádzky vo východnom priemyselnom pásme. Podnik vyrába anorganické a organické chemické výrobky, monoméry, umelé hnojivá, polyméry vo forme granulátu, blokov a dosiek z polyamidu a polymetylméta-krylátu, ďalej sa venuje spracovaniu polymérov (napr. výroba plastových okien). Svojím umiestnením, rozvojom mesta a vhodnou dopravnou dostupnosťou sa stali tieto objekty atraktívnymi priestormi z hľadiska možného podnikania v rôznych oblastiach alebo logistiky. V priestore bývalých PCHZ trvalo prebiehajú zmeny vlastníctva jednotlivých častí areálu, čo bude viesť k rozvoju tohto priestoru. (nedatováno)

03 Jun 2003 Aquachemia is founded and owned by the Italian Bonazzi Group, Aquafil division. Although the Bonazzi Group is an Italian enterprise, Aquachemia is located in the Slovak Republic. Here is contact information for all three business units involved:

Aquachemia S.r.o.
M.R. Stefánika, 71
01039 Zilina
SLOVAK REPUBLIC

...

Aquachemia datum založení 1999

20.12.2001Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) poskytla včera pôžičku vo výške 8,1 mil. eur so splatnosťou 8 rokov pre chemickú spoločnosť Aquachémia, s. r. o., Žilina. Ako uviedol riaditeľ EBOR pre Slovensko Alexander Auboec, prostriedky EBOR spolu so skúsenosťami, s technológiami a know-how talianskej spoločnosti Bonazzi group pomôžu reštrukturalizácii Aquachémie. "Vznikne tak efektívny a ziskový podnikateľský subjekt, ktorý bude spĺňať aj náročné kritériá ochrany životného prostredia," dodal A. Auboec. Na

spolufinancovaní projektu sa budú podieľať aj dve banky zo Slovenska, ktoré poskytnú Aquachémii každá ďalšie 3 mil. eur so splatnosťou 6 rokov.

AQUACHEMIA, s.r.o., v likvidácii

20 Feb 2015 [mimoriadna UZ k 15/12/2014 - ukončenie likvidácie](#)

V roce [1893](#) byla založena továrna Hungária - Uherská společnost na výrobu kyseliny sírové, umělých hnojiv a chemických produktů, dnes Považské chemické závody.

Průmyslová výroba Silonu – *Považské chemické závody Žilina, později Planá.*

https://zilina-gallery.sk/wiki/Fabrika_Hung%C3%A1ria_v_%C5%BDiline

Fabrika Hungária v Žiline

K výročíu chemické továrne v Žiline

Na 7. novembra 2015 pripadá 95. výročie prevzatia žilinskej továrne Hungária Žilinskou akciovou továrňou na umelé hnojivá a chemické produkty. Výstavba pôvodnej továrne Hungária, druhej najväčšej na území Žiliny v poslednom decéniu 19. storočia, súvisela s činnosťou Uhorskej všeobecnej účastinnej spoločnosti na výrobu kyseliny sírovej, umelých hnojiv a chemických produktov v Budapešti (1890), ktorá mala zriadiť tri chemické továrne tohto druhu na území Uhorska v priebehu troch rokov.

Voľba padla na Žilinu, kde v júni 1892 kúpili pozemky pri Váhu a o rok na to (1893) začala v továrni výroba. Hlavným produktom bol superfosfát (počiatočná kapacita 20 ton denne). Kyselinu sírovú vyrábali v komornom systéme (6,25 ton monohydrátu za deň). V továrni spočiatku pracovalo len 30 – 40 stálych robotníkov. Postavením novej výroby sa závod stal jedným z prvých výrobcov kyseliny sírovej kontaktným spôsobom v Uhorsku (od r. 1902). Jeho kapacita bola 40 ton monohydrátu denne. Vyrábala sa koncentrovaná kyselina sírová, čiastočne aj oleum.

Od r. 1908 sa vo fabrike vyrábali síran sodný a kyselina soľná (denne 4 až 7 ton). V ďalších rokoch pribudli nové objekty, kde vyrábali anhydrid a iné. V roku 1914 bol objem výroby 37 597 000 korún a pracovalo tu 250 robotníkov. Cez I. svetovú vojnu sa výroba značne znížila, závod prešiel na iný výrobný program a opravovali sa v ňom aj pechotné zbrane.

Po skončení vojny prevzala Hungáriu nová účastinná spoločnosť Žilinská akciová továreň na umelé hnojivá a chemické produkty za kúpnu cenu 1,5 milióna korún s platnosťou od 7. 11. 1920. Továreň sa dostala do záujmovej sféry Živnostenskej banky v Prahe. Táto mala v držbe rozhodujúce množstvo účastín (77 %). Predsedom správnej rady sa stal Matúš Dula. Výroba bola čiastočne oživená, najvyšší objem dosiahla v r. 1926, no predvojnovú úroveň z r. 1913 nedosiahla. S príchodom krízy klesli objednávky a produkcia musela byť obmedzená.

Od 1. januára 1932 sa spoločnosť fúziou spojila so Spolkom pre chemickú a hutnú výrobu v Ústí nad Labem. Výrobnú centralitu predali ministerstvu národnej obrany. Pokusne sa začal vyrábať yperit. Jeho stála prevádzka bola spustená v r. 1937 (objem skládky kýzu v r. 1938 bol 12-tisíc ton). V tejto prevádzke pracoval pri reaktore na výrobu yperitu aj Jozef Gabčík. V polovici marca 1937 tu utrpel úraz, pri ktorom si poškodil zrak. Neskôr dostal ponuku na vedúceho

vojenského skladu III v Skalke pri Trenčíne, kde pôsobil od roku 1938. Po konflikte s nemeckou hliadkou začiatkom júna 1939 uvoľnil v sklade otvory na bombách s yperitom. Unikajúci plyn spôsobil otravu niekoľkým nemeckým vojakom a vznikla škoda za 50-tisíc mariek. Jozef Gabčík a jeho priateľ ušli so zbraňami a strelivom pred hrozbou trestu za sabotáž do Poľska, kde vstúpili do čs. zahraničného vojska. V auguste 1939 zariadenie na výrobu yperitu demontovali za asistencie nemeckých vojakov. Tiež výrobňa centralitu ostala mimo prevádzky. Obnovená bola v roku 1941 na žiadosť nemeckej brannej moci.

V jeseni 1945 sa začal opäť vyrábať superfosfát. Závod bol začlenený do národného podniku Závody pre chemickú výrobu v Bratislave. Vyrábali sa tu plastické látky ako kaprolaktám (od r. 1948), polyadamové výrobky, metakrylát a iné. V r. 1950 dokončili rekonštrukciu a rozšírili výrobné kyseliny sírovej. Pri reorganizácii priemyslu sa žilinský závod s pridruženými závodmi v Kostol'anoch nad Hornádom, Liptovskom Mikuláši a Košeci stal národným podnikom s názvom Považské chemické závody. V žilinskom závode zaviedli výrobu polyamidbakeritového smaltu pre elektroizolačné účely. Začali stavať novú výrobnú kaproolaktámu, kde trvalá prevádzka fungovala od 1. 11. 1952. V závode vyrábali tiež lakársku živicu, akrylom (až 300 ton za rok), síran amónny a iné. Pri reorganizácii priemyslu r. 1958 žilinský závod včlenili do národného podniku Chemické závody Wilhema Piecka v Novákoch. V ďalších rokoch sa zvyšovala a skvalitňovala výroba kaprolaktámu (r. 1962 7-tisíc ton za rok), výroba čistých chemikálií sa postupne zvýšila z 12 ton na 658 ton. Od r. 1966 bol závod opäť samostatným podnikom s názvom Považské chemické závody, n. p. Žilina. V ďalšom období sa v akciovej spoločnosti Považské chemické závody vyrábali kaprolaktám, čisté chemikálie, kyselina sírová, síran amónny. Metylmetakrylát monomér, granuláty a dosky puma akrylon, tvarované a vstrekané výrobky aj polotovary z plastov.

Zdroj: Dušan Halaj, CSc., K výročiu chemickej továrne v Žiline, Žilinský večerník č. 47 / Ročník XXV, str. 6, dňa 16. 11. 2015.

<https://hnonline.sk/dennik/podniky-a-trhy/93453-konkurz-na-torzo-byvalej-zilinskej-chemicky>
Konkurz na torzo bývalej žilinskej chemičky
27.01.2004, 23:00

[Mária Tolnayová](#)[Marián Hudec](#)

Považské chemické závody (PCHZ) Žilina sú od 19. decembra minulého roka v konkurze. Stalo sa tak na návrh dvoch bývalých zamestnancov, ktorým neboli včas vyplatené mzdy. Konkurz sa však týka už len torza majetku tohto kedysi významného chemického výrobcu. Prevádzky v PCHZ si v rámci reštrukturalizácie podniku rozobrali zväčša zahraniční investori.

Súd ustanovil za správcu konkurznej podstaty komerčného právnicka Pavla Tamašiho a vyzval všetkých veriteľov, aby do 60 dní prihlásili svoje nároky. Podľa jeho vyjadrenia majetok PCHZ pozostáva z niekoľkých budov, ktoré sú v prenájme, ďalej zo zastavaných plôch a z bytov, ktoré sa budú speňažovať v rámci konkurzného konania podľa osobitného zákona.

V roku 1999 sa v PCHZ začala transformácia a reštrukturalizácia - produkcia podniku totiž bola náročná na spotrebu energií, navyše kapacitne ani výrobným programom podnik nedokázal konkurovať európskym výrobcom s podobným zameraním. "Do jednotlivých výrobných prevádzok, ktoré sa osamostatnili, vstúpili zahraničné spoločnosti. Bolo to transparentné a v súlade so zákonom," tvrdí generálny riaditeľ PCHZ Tibor Ilovský. Ako dodal, dôležité je, že sa podarilo udržať výrobu hlavných produktov, a to kaprolaktámu a akrylu. Nedošlo ani k hromadnému prepúšťaniu.

V areáli PCHZ v súčasnosti pôsobia niekoľko firiem. Aquachemia vyrába kaprolaktám a síran

amónny, no momentálne je v nútenej odstavke. Firmu v roku 2000 založila talianska spoločnosť Gruppo Bonazzi, ktorá kúpila spoločnosť PCHZ Chémia s cieľom zdvojnásobiť produkciu kaprolaktámu. Výrobné a predajné aktivity spoločnosti PCHZ Akryl získala firma Barlo Plastics Slovakia s belgickým kapitálom, ktorá je súčasťou najväčšieho európskeho výrobcu priehľadných a priesvitných dosiek. Spoločnosť Benthor-Drezy, ktorú vlastní francúzska spoločnosť L'Europeenne d'Eviers, vyrába drezy do kuchynských liniek. V areáli PCHZ podniká aj firma Fotos. Spoločnosť E.S.C., predtým PCHZ Služby, zabezpečuje dodávky tepelnej a elektrickej energie pre firmy, ktoré pôsobia v areáli PCHZ.

Považské chemické závody, a. s. je zrušená od 20. 2. 2018

(Foto: 15. 5. 2008): **Považské chemické závody, a. s.**, Štefánikova 71, 010 01 Žilina. Orientujú svoj výrobný program na niektoré vybrané chemicky čisté látky, napr. kyselinu sírovú. Medzi hlavné výrobné produkty však možno zaradiť aj kaprolaktán, metylmetakrylát, blokový a susperzný polymetylmetakrylát. V podniku sa vyrábajú aj výrobky spotrebného charakteru (plastové okná, drezy, kuchynské zariadenia).

Rozhodnutím Ministra hospodárstva SR č. 121, zo dňa 9. 9. 1996 bol zrušený š. p. Považské chemické závody Žilina dňom 30. 9. 1996 s tým, že všetok majetok zrušeného štátneho podniku v súlade so schváleným privatizačným projektom prechádza na Fond národného majetku SR, ktorý dňa 1. 10. 1996 uskutoční priamy predaj majetku štátneho podniku spoločnosti ŽILCHEM, a. s. so sídlom v Žiline

Od 26.04.1995 ŽILCHEM, a.s. ...

<https://www.trend.sk/spravy/slovenska-chemia-hanblivo-oddava-zahranicnemu-kapitalu>

Slovenská chémia sa hanblivo oddáva zahraničnému kapitálu

Trend, 6.3. 2002

Chemický priemysel je špecifickým odvetvím slovenského hospodárstva. Hoci v oblasti elektrotechniky, automobilového priemyslu či mliekarstva získali zahraniční investori takmer všetky významné domáce firmy, v chémii je to inak.

Spoločnosti so zahraničnými vlastníkmi sa na tržbách podnikov odvetvia podieľajú približne štvrtinou, ich podiel na vlastnom imaní je však iba desatinový. Dôvodom je netransparentná privatizácia veľkých chemičiek, ktoré sa do rúk globálnych investorov dostávajú až sprostredkované.

Slovenská chémia po mimoriadne prajnom roku 2000, ktorému sa podobal aj začiatok vlaňajška, musela najmä po septembrovej tragédii v USA čeliť poklesu dopytu na trhu, pridanej hodnoty i cien. Ceny polymérov napríklad podľa údajov Slovnaftu, a.s., Bratislava klesli na trhu od septembra do konca roku 2001 približne o štvrtinu.

Podobné trendy sa prejavili najmä pri ťažkej, bázičkej chémii. Do tejto oblasti sa zaraďuje veľká časť slovenských spoločností. Pôvodne boli vybudované ako zdroj základných chemikálií pre podniky v Česku a Maďarsku, kde sa produkty ďalej finalizovali. Podiel chemických špecialít na celkovej produkcii dosahuje na Slovensku iba pätinu, zatiaľ čo v EÚ je to polovica.

Tržby, export i hospodársky výsledok chemických podnikov vlani napriek tomu mierne narástli, čo sa vymyká z trendu svetového chemického priemyslu. Zhoršené podmienky na trhu však priniesli zníženie pridanej hodnoty odvetvia o 17 percent. Pokračoval pokles počtu pracovníkov, fabriky opustilo vyše 1 300 ľudí. Súvisí to však najmä so zavádzaním nových technológií a stále značnou prezamestnanosťou v niektorých podnikoch.

Napriek oproti iným priemyselným odvetviám vysokému, štrnásťpercentnému rastu miezd tak produktivita práce v odvetví stúpila až o 18 percent. Chemičkám sa darí zvyšovať ju rýchlejšie ako mzdy, čo je prvým predpokladom udržania ich konkurenčnej schopnosti na svetovom trhu, od ktorého sú závislé. Podiel ich exportu na tržbách sa totiž blíži k trom štvrtinám.

Ešte pozitívnejší vývoj bol vlani v oblasti výroby gummy a plastov, kde je podiel zahraničných investorov podstatne vyšší. Ide najmä o spoločný podnik na výrobu pneumatík Continental-Matador, a.s., Púchov, menších spracovateľov gummy z koncernu Continental a desiatky firiem, ktoré sa zaoberajú vstrekaním alebo spracovaním plastov najmä pre automobilový a elektrotechnický priemysel. Toto rýchlo rastúce odvetvie vlani zvýšilo tržby o 29 percent a export o tretinu. Do zahraničia tak smerujú viac ako dve tretiny jeho výroby.

Výrazne aj tu vzrástla produktivita práce, pričom zamestnanosť sa rozšírila iba mierne. Svedčí to o dokončení nábehu nových technológií, ktoré by v budúcich rokoch mali zvyšovať zisky.

Zastavenie rastu svetového hospodárstva však postihlo najmä odvetvia elektrotechniky a strojárstva, ktoré sú hlavnými odberateľmi produktov z gummy a plastu. Aj v slovenských podnikoch sa to prejavilo výrazným poklesom pridanej hodnoty a zisku. Tento rok preto zrejme pre ne bude obdobím hľadania vnútorných rezerv, ako aj odbytu pre vybudované kapacity. Čas na nové investície príde až po oživení dopytu na trhu.

V slovenskom chemickom priemysle však pokračujú čoraz silnejšie tendencie globalizácie a vstupu zahraničných investorov. Tí sa usilujú prepojiť jednotlivých výrobcov a nájsť tak súvis medzi ich výrobnými prevádzkarňami, ktorý sa stratil v procese nepremyslenej privatizácie.

Dobrym príkladom je taliansky koncern Gruppo Bonazzi.

Ten vlani odkúpil spoločnosť Cenon, s.r.o., Strážske, do ktorej predtým Chemko, a.s., Strážske vyčlenilo svoju najlukratívnejšiu divíziu – výrobu cyklohexanónu. Z výnosu Chemko podľa jeho vedenia zaplatilo dlhy a ostalo čosi aj na rozvojové projekty.

Továrňou na cyklohexanón je pre Bonazzi dôležitá, pretože z tohto produktu sa vyrába kaprolaktám v ďalšom závode skupiny – Aquachémii, s.r.o., Žilina. Spoločnosť vznikla vyčlenením a predajom najväčšej divízie Považských chemických závodov (PCHZ), a.s., Žilina. Kaprolaktám sa používa najmä na výrobu polyamidových a nylonových vlákien pre textil či koberce. Ako uvádza šéf talianskeho koncernu Tonino Beccegato, žilinský závod pokrýva zhruba 40 percent spotreby skupiny, ktorá je jedným z jeho najväčších spracovateľov v Európe. Tento rok Bonazzi investuje v Aquachémii približne 600 mil. Sk do rozšírenia výroby kaprolaktámu o štvrtinu a do zníženia škodlivých emisií. T. Beccegato predpokladá, že v ďalších rokoch zahraničný investor prinesie do Žiliny investície do polymerizácie – teda finalizácie výroby.

PCHZ oddelením a predajom svojich divízií umožnili vstup ďalšieho zahraničného investora do slovenskej chémie. V roku 2000 najväčší európsky výrobca priesvitných plastových dosiek, írská skupina Barlo získala spoločnosť PCHZ - Akryl, a.s., Žilina. Firma bola pôvodne divíziou PCHZ so zameraním na výrobu PMMA granulátu a akrylových platní. Materská firma sa rozhodla osamostatniť ju po tom, čo sa západné firmy zdráhali vstúpiť do spolupráce priamo s vysoko zadlženými PCHZ.

Podobným smerom sa pustilo aj Chemko, ktoré po odpredaji Cenonu ponúka záujemcom aj divízie lepidiel a hnojív. Taký istý scenár si naplánoval výrobca plastových rúr, fólií a polystyrénu Plastika, a.s., Nitra. „Robíme všetko pre to, aby sme urobili rozumné sobáše – technologické, majetkové alebo obchodné prepojenia s vyspelými firmami,“ hovorí generálny riaditeľ Plastiky Alexander Pálffy. „Máme základnú podmienku, aby partner bol z prvej európskej päťky.“ Najdôležitejší je vstup investorov do divízií plastových rúr a izolačných materiálov, ktoré sú silno závislé od výkyvov českého a slovenského stavebníctva.

Osamostatnením jednotlivých divízií a ich spojením s globálnym investorom sa zrejme nevyhne ani Istrochem, a.s., Bratislava, hoci firma sa má tento rok privatizovať ako celok. Podobne by sa mal uberať vývoj v Dusle, a.s., Šaľa a Slovenskom hodvábe, a.s., Senica.

Týmto spoločnostiam sa zatiaľ darí presadzovať sa na svetových trhoch vďaka nízkym výrobným nákladom a špeciálnym technológiám. V prípade Istrochemu a Dusla sú to gumárske chemikálie, senická chemička zasa investovala do výroby žiadaných polyesterových vlákien pre kordy pneumatík.

Významnou udalosťou je predaj takmer polovice akcií Nováckych chemických závodov (NChZ), a.s., Nováky kanadskej firme Exall. NChZ vzápätí získali Solivary, a.s., Prešov, čím si zabezpečili zásoby základných surovín. Podarilo sa tak vytvoriť ďalšiu reťaz technologicky nadväzujúcich firiem.

V Novákoch totiž suroviny z NChZ spracúva na tenzidy dcérska spoločnosť talianskeho koncernu Eni Sloveca, s.r.o., Bratislava. Tie sa využívajú na výrobu pracích práškov a čistiacich prostriedkov, napríklad aj v závode nemeckého koncernu Henkel v Novom Meste nad Váhom. Skorý vstup zahraničného investora čaká aj výrobcu náterových látok a lepidiel Chemolak, a.s., Smolenice. Sú naň odkázaní aj menší výrobcovia kozmetiky, ako je AB Kozmetika, a.s., Bratislava, De Mielén, a.s., Levice alebo Herba Drug, s.r.o., Smižany. Inak si nemôžu robiť nádeje na prienik na zahraničné trhy, pričom aj z domáceho ich budú svetové koncerny čoraz viac vytláčať.

Hľadanie partnera však bude ťažké. Najväčší kozmetickí hráči robili akvizície v strednej Európe začiatkom 90. rokov. Americký Colgate Palmolive sa napríklad vtedy uchádzal o AB Kozmetiku. Po neúspešnom úsilí vybudoval továreň na zubné pasty v Poľsku.

<https://hnonline.sk/finweb/podniky-a-trhy/74038-aquachemia-chce-znovu-vyrabat>

09.07.2004 Marián Hudec

Žilinský producent kaprolaktámu Aquachemia, ktorý od marca minulého roka stojí, by mohol v priebehu štyroch mesiacov začať opäť vyrábať.

Žilinský producent kaprolaktámu **Aquachemia**, ktorý od marca minulého roka stojí, by mohol v priebehu štyroch mesiacov začať opäť vyrábať. Firma je v technickej odstávke, keď odmietla akceptovať ceny za teplo, vodu a elektrickú energiu. Predstavitelia firmy vyčíslili straty z výpadku produkcie približne na 1,6 miliardy korún.

Rozhodujúcim dodávateľom energií žilinského výrobcu bola doteraz firma **E.S.C.**, nástupca spoločnosti **PCHZ Služby**. Od **Žilinskej teplárenskej** nakupovala teplo a distribuovala ho firmám, ktoré sídlia v areáli bývalých **Považských chemických závodov** vrátane Aquachemie. Podľa predsedu predstavenstva žilinskej teplárne Viliama Mikuláša, E.S.C. za odoberané teplo neplatila načas. "V máji sme od E.S.C. odkúpili kompletne tepelné rozvody a sme schopní Aquachemiu plynulo zásobovať teplom bez zbytočného medzičlánku. Ak obnoví výrobu, naša ročná produkcia by mohla prekročiť dva milióny gigajoulov tepelnej energie. Je to prakticky polovica našej kapacity," dodal Mikuláš.

Podľa generálneho riaditeľa Aquachemie Pavla Plevu, rokovania so Žilinskou teplárenskou spejú k vzájomne akceptovateľnej dohode. "Máme povolenie na výstavbu vlastného zdroja tepla, ktoré by sme v krajnom prípade využili. Nie sme však výrobcom energií, peniaze chceme radšej vložiť do vlastného biznisu," zdôraznil Pleva. Ako dodal, radi by odoberali elektrinu priamo od **Stredoslovenskej energetiky**. V prípade akceptovateľných cien by Aquachemia bola konkurencieschopná a do štyroch mesiacov by dokázala obnoviť výrobu.

Aquachemiu vlastní prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti **Aquafil** talianska spoločnosť **Gruppo Bonazzi**. V rokoch 2001 a 2002 investovala do modernizácie technológií 600 miliónov korún. Žilinský kaprolaktám odoberá **Aquafil Textile Yarns Arco** z Talianska a **Julon** zo Slovinska.

<https://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=7988&SID=5&P=0>

Na základe rozhodnutia valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti Aquachemia, s.r.o. konaného dňa 27.06.2006, na ktorom bolo schválené zrušenie spoločnosti bez likvidácie a na ktorom bolo schválené zlúčenie so spoločnosťou PCHZ CHÉMIA, a.s., so sídlom M. R. Štefánika 71, 010 39 Žilina, IČO: 36 385 018, ktorá sa stáva jej právnym nástupcom

https://www.plasteurope.com/news/AQUAFIL_t218691/

2011 A subsidiary of **Gruppo Bonazzi**, Aquafil says it has polymerisation capacity for 90,500 t/y of PA 6 at its sites in Arco and Ljubljana / Slovakia. In addition, the company is capable of compounding 27,500 t/y of PA 6 and PA 6.6 in Arco. Aquafil receives most of its caprolactam feedstock from **Aquachemia** (Zilina / Slovakia), which has a purported nameplate capacity of 25,000 t/y.

<https://hnonline.sk/dennik/podniky-a-trhy/93453-konkurz-na-torzo-byvalej-zilinskej-chemicky>

Konkurz na torzo bývalej žilinskej chemičky

27.01.2004, 23:00

[Mária Tolnayová](#)[Marián Hudec](#)

Považské chemické závody Žilina sú od 19. decembra minulého roka v konkurze. Stalo sa tak na návrh dvoch bývalých zamestnancov, ktorým neboli včas vyplatené mzdy. Konkurz sa však týka už len torza majetku tohto kedysi významného chemického výrobcu.

Považské chemické závody (PCHZ) Žilina sú od 19. decembra minulého roka v konkurze. Stalo sa tak na návrh dvoch bývalých zamestnancov, ktorým neboli včas vyplatené mzdy. Konkurz sa však týka už len torza majetku tohto kedysi významného chemického výrobcu. Prevádzky v PCHZ si v rámci reštrukturalizácie podniku rozobrali zväčša zahraniční investori.

Súd ustanovil za správcu konkurznej podstaty komerčného právnik Pavla Tamašiho a vyzval všetkých veriteľov, aby do 60 dní prihlásili svoje nároky. Podľa jeho vyjadrenia majetok PCHZ pozostáva z niekoľkých budov, ktoré sú v prenájme, ďalej zo zastavaných plôch a z bytov, ktoré sa budú speňažovať v rámci konkurzného konania podľa osobitného zákona.

V roku 1999 sa v PCHZ začala transformácia a reštrukturalizácia - produkcia podniku totiž bola náročná na spotrebu energií, navyše kapacitne ani výrobným programom podnik nedokázal konkurovať európskym výrobcom s podobným zameraním. "Do jednotlivých výrobných prevádzok, ktoré sa osamostatnili, vstúpili zahraničné spoločnosti. Bolo to transparentné a v súlade so zákonom," tvrdí generálny riaditeľ PCHZ Tibor Ilovský. Ako dodal, dôležité je, že sa podarilo udržať výrobu hlavných produktov, a to kaprolaktámu a akrylu. Nedošlo ani k hromadnému prepúšťaniu.

V areáli PCHZ v súčasnosti pôsobí niekoľko firiem. Aquachemia vyrába kaprolaktám a síran amónny, no momentálne je v nútenej odstavke. Firmu v roku 2000 založila talianska spoločnosť Gruppo Bonazzi, ktorá kúpila spoločnosť PCHZ Chémia s cieľom zdvojnásobiť produkciu kaprolaktámu. Výrobné a predajné aktivity spoločnosti PCHZ Akryl získala firma Barlo Plastics Slovakia s belgickým kapitálom, ktorá je súčasťou najväčšieho európskeho výrobcu priehľadných a priesvitných dosiek. Spoločnosť Benthor-Drezy, ktorú vlastní francúzska spoločnosť L'Europeenne d'Eviers, vyrába drezy do kuchynských liniek. V areáli PCHZ podniká aj firma Fotos. Spoločnosť E.S.C., predtým PCHZ Služby, zabezpečuje dodávky tepelnej a elektrickej energie pre firmy, ktoré pôsobia v areáli PCHZ.

Do konkurzu pre dve nevyplatené mzdy

Prvý návrh na konkurz podal v novembri 2002 Miroslav Spurný z Považskej Bystrice. Druhým navrhovateľom sa v ten istý deň stal ďalší zamestnanec podniku Stanislav Havelka. Ako uviedla zákonná sudkyňa Mária Železníková z Krajského súdu v Banskej Bystrici, prvý navrhovateľ nezložil na účet súdu preddavok určený na úhradu odmeny predbežného správcu, preto súd vo vzťahu k nemu konanie zastavil. Pokračoval však vo veci druhého návrhu, z neho však nebol jasný stav majetku dlžníka a hlavne skutočnosť, či tento majetok postačuje na úhradu trov konkurzného konania. Preto súd rozhodol o ustanovení predbežného správcu konkurznej podstaty a vlni 7. apríla do tejto funkcie vymenoval Pavla Tamašiho. Ten už 30. apríla podal správu o majetku PCHZ, z ktorej vyplývalo, že dlžník má majetok postačujúci na úhradu trov konkurzného konania. Zo správy i z ostatných dokladov vyplynulo, že sú splnené podmienky na vyhlásenie konkurzu. Súd o ňom rozhodol uznesením 19. decembra 2003. Do začiatku marca by sa malo uskutočniť prieskumné pojednávanie a schôdza veriteľov.

<https://logaro.cz/pametnik-historie-logarexu/>

První logaritmická pravítka LOGAREX se vyráběla z plexiskla (PMMA), které se dováželo z Velké Británie pod názvem PERSPEX, a které se potom začalo vyrábět v Povážských chemických závodech v Žilině,

Spoločnosť Polycasa Slovakia s. r. o. je súčasťou nadnárodnej skupiny 3A Composites GmbH, ktorá sa zaoberá výrobou a distribúciou extrudovaných plastových PMMA dosiek vysokého štandardu. Spoločnosť Polycasa Slovakia s. r. o. je výrobná spoločnosť s dlhoročnou tradíciou. PMMA – Polymetylmetakrylát

3A Composites Europe Our fourteen European sites are part of the international [3A Composites](#) Group which employs a workforce of approximately 4.600. This group is an independent division of [Schweiter Technologies AG](#).

SCHWEITER TECHNOLOGIES IS A GLOBAL GROUP, SPECIALIZING IN THE DEVELOPMENT, MANUFACTURE AND COMMERCIALIZATION OF COMPOSITE MATERIALS AND COMPOSITE SOLUTIONS IN LIGHTWEIGHT CONSTRUCTION. Headquartered in Steinhausen, Switzerland, Schweiter Technologies AG employs around 4500 people worldwide. The company is listed on SIX Swiss Exchange with the ticker symbol SWTQ.

Rok 1989	VHJ Slovnaft, odborový podnik Bratislava	
-------------	---	--

	Slovenské lučobné závody, n. p.		981 11 Hnúšť'a
Rok 2024	neexistuje		

Slovenské lučobné závody, n. p., 981 11 Hnúšť'a

Vlastná chemická výroba sa začala suchou destiláciou listnatého dreva od roku 1924. Neskôr sa sortiment rozšíril o acetón, metanol, kyselinu octovú a čisté chemikálie. V rokoch 1955–1956 pribudli nové výrobky, ako formaldehyd, paraformaldehyd, butylacetát, metylacetát, zariadenie na výrobu filtračných a cementačných látok pro chemický a metalurgický priemysel. Bola vybudovaná výroba korozetu – konstrukčného plastu na báze fenolických pryskyříc odolávajúcej kyselinám. V 7. Pätročnici bola vybudovaná výrobná na výrobu lisovanej technickej gummy, predovšetkým pre potreby čs. strojárstva.

Slovenské lučobné závody a.s. Hnúšť'a Právna forma akciová spoločnosť

Odvetvie chemická výroba Založená 1876 Sídlo Hnúšť'a, Slovensko

Pôvod Slovensko Zánik 2010/2019

Slovenské lučobné závody a.s. Hnúšť'a - názov od roku 1992

1989 - 1992: Slovenské lučobné závody, š. p., Hnúšť'a

1966-1989: Slovenské lučobné závody, n. p.; skr. SLZ

bol podnik v Hnúšti so zameraním na výrobu dreveného uhlia, chemických produktov, neskôr gumárensky priemysel a vojenskú výrobu. Spoločnosť bola pred rokom 1989 najväčším závodom v okrese Rimavská Sobota, zamestnávala až 2400 ľudí (1985).

Podnik bol založený v roku 1876 ako železiarsky podnik. Areál bývalých železiarní odkúpil Dr. Eugen Blasberg z Düsseldorfu a v roku 1924 v ňom spustil chemickú výrobu. Podnik dostal názov *Rimavsko-dolinský lučobný priemysel - Dr. Blasberger a spol.*. Nosným programom bola suchá destilácia dreva, teda výroba dreveného uhlia. Vedľajšími produktmi, ktoré vznikali pri destilácii, boli acetón, butylacetát, decht a ocot. Vlastníkom podniku bol od roku 1927 nemecký podnik I. G. Farben a od roku 1938 Česká banka Union.

V roku 1945 bola továreň znárodnená a premenovaná na **Lučobné a farmaceutické závody, n. p., Likier**. V roku 1958 bola továreň začlenená do národného podniku Chemické závody W. Piecka v Novákoch. Od roku 1966 bola továreň znova samostatným podnikom a dostala názov Slovenské lučobné závody (presnejšie názvy pozri v úvode článku). Po roku 1945 bola v závode spustená aj výroba lakov a farieb, postupne sa pridávala aj výroba formaldehydu, cementačných práškov a čistých chemikálií. V rokoch 1958-1960 došlo k výraznej modernizácii podniku. V 70. a 80. rokoch 20. storočia pribudli do portfólia SLZ aj výrobky z gummy. Nové haly pre gumárenskú výrobu sa začali stavať v roku 1978 a postupne sa tu vyrábali rôzne tesnenia, dušové a bezdušové ventily, domové rohože a autorohože. Spoločnosť začala produkovať aj zvláštnu vojenskú výrobu – licencované filtre do ochranných masiek s majoritným odbytom do Sovietskeho zväzu.

V rámci privatizácie bol v roku 1992 podnik rozdelený na podniky Slovenské lučobné závody a. s. Hnúšť'a a Technická guma a.s. Hnúšť'a. Prvý podnik mal v roku 1992 1700 zamestnancov a druhý 500 zamestnancov. Výroba oboch podnikov však upadala. Najdlhšie vydržala výroba dreveného uhlia. Základné imanie podniku Slovenské lučobné závody a. s. bolo v roku 2003 458 mil. slovenských korún. Na spoločnosť Slovenské lučobné závody bol v roku 1999 vyhlásený

konkurz a z obchodného registra bola vymazaná k 15. marcu 2019; na spoločnosť Technická guma bol konkurz vyhlásený v roku 2002 a z obchodného registra bola vymazaná k 2. júnu 2010. Dnes na území závodov mesto vytvorilo priemyselný park pre zahraničných investorov. Názov Slovo lučobný je zastarané slovo, ktoré znamená chemický. Je to prídavné meno od slova lučba, ktoré je starším slovenským ekvivalentom slova chémia; bolo prevzaté z češtiny.

2. 5. 2015 — Slovenské lučobné závody (SLZ) boli v minulých desaťročiach najväčším závodom nielen v meste *Hnúšťa*, ale v celom Rimavskosobotskom okrese.

<https://mesto.hnusta.sk/mesto/rozvojove-projekty/aktualne-o-rozvojovych-projektoch/historicky-chemicky-zavod-obdivuju-ludia-z-celeho-slovenska-2580sk.html>

Historický chemický závod obdivujú ľudia z celého Slovenska

Tento rok uplynulo 100 rokov, odkedy v Likieri vyhasli vysoké pece a vyteklo z nich posledné horúce železo. Zastavili sa aj huntíky, ktoré zo Železníka dovážali 170-tisíc ton železnej rudy ročne.

Pece maďarskí majitelia rozobrali a odviezli do Ózdu - báli sa, že im novovzniknutá Československá republika majetky zhabe.

A tak slávna fabrika ostala prázdna, ľudia v regióne bez práce. V roku 1923 však ohlásil istý Dr. Blasberg, že sa mu opustená fabrika hodí na jeho plán vyrábať suchou destiláciou bukového dreva chemické zlúčeniny. A tak položil základy chemickej fabriky, ktorá bola neskôr známa ako Slovenské lučobné závody, ktoré, okrem iného vyrábali aj utajené vojenské materiály pre Sovietsky zväz. Pri testovaní trubičiek na zisťovanie bojových plynov sa tu pracovalo i s yperitom, či sarinom, fabrika pracovala pod prísny dohľadom ŠtB i KGB.

Celú zaujímavú históriu sme spolu s riaditeľkou spoločnosti SLZ Nova Ing. Macekovou a jej kolegami p. Knappom a p. Berkym v rámci Dní mesta Hnúšťa 2021 vyzozprávali desiatkam hostí, ktorí si prišli prezrieť budovy, ktoré sa zachovali po chemickej fabrike Dr. Blasberga.

Aj toto si prišli pozrieť zvedavci z celého Slovenska. Odchádzali fascinovaní, časť budov sa za 100 rokov nezmenila, v starej octárni stále cítiť ocot, ktorý nasali murované hrazdené steny, i dubové schody. Kreatívnym dušiam sa v hlave vynárajú predstavy, ako by sa dal areál využiť.

Je to nádherné historické dedičstvo. Veríme, že majitelia areálu nám aj v budúcnosti vyjdú v ústrety a povolia nám ukazovať tieto technické pamiatky verejnosti. Ak sa mestu podarí

v budúcnosti areál odkúpiť, určite budeme robiť exkurzie do týchto budov pravidelne a začneme pracovať na ich citlivej rekonštrukcii.

Video z r. 2023 – vnitrek opuštenej továrny

<https://hashtag.zoznam.sk/urbex-hnusta-lucobne-zavody-mkurbexsk/>

<https://mynovohrad.sme.sk/c/7783767/ked-zavod-skrachoval-nastala-bieda.html>

2. máj 2015 o 15:02

Keď závod skrachoval, nastala bieda

Slovenské lučobné závody boli najväčším závodom v celom okrese Hnúšťa. Slovenské lučobné závody (SLZ) boli v minulých desaťročiach najväčším závodom nielen v meste Hnúšťa, ale v celom Rimavskosobotskom okrese. História tohto chemického a gumárskeho podniku TASR priblížil miestny nadšenec histórie a bývalý výrobný riaditeľ tejto spoločnosti Martin Pliešovský.

Počiatky chemického priemyslu v Hnúšti sa datujú do 20. rokov 20. storočia. Práve vtedy areál bývalých železiarní odkúpil Dr. Eugen Blasberg z Düsseldorfu a v roku 1924 v ňom spustil chemickú výrobu. Nosným programom bola suchá destilácia dreva, teda výroba drevného uhlia. Vedľajšími produktmi, ktoré vznikali pri destilácii, boli acetón, butylacetát, decht a ocot, načrtoľ Pliešovský.

Po roku 1945 bola v závode spustená tiež výroba lakov a farieb, postupne sa pridávala aj výroba formaldehydu, cementačných práškov a čistých chemikálií, napríklad lekárskeho chloroformu a kryštalických octanov. Po 1948 bol podnik zoštatnený a k jeho výraznej modernizácii došlo v rokoch 1958 až 1960. Suchá destilácia dreva sa totiž prevádzala v ležatých retortách a kvôli zvýšeniu produkcie sa v SLZ začala stavať moderná Lambiottova retorta, povedal historik. Jej výstavba stála 100 miliónov korún a do skúšobnej prevádzky bola spustená v roku 1960.

V 60. rokoch bol podnik premenovaný na Slovenské lučobné závody. Názov je údajne odvodený od agresívnej kyseliny lúčavky kráľovskej, podobne ako v Čechách Lučební závody Kolín,

priblížil vznik názvu Pliešovský. V 70. a 80. rokoch pribudli do portfólia SLZ aj výrobky z gumy. Nové haly pre gumárenskú výrobu sa začali stavať v roku 1978 a postupne sa tu vyrábali rôzne tesnenia, dušové a bezdušové ventily, domové rohože a autorohože, lapače nečistôt na automobily, mostné pruženia a mnoho iného, vymenoval historik. SLZ boli v tomto období najväčším podnikom v celom okrese.

V SLZ bola zastúpená aj vojenská výroba. V závode sa vyrábali detekčné preukazníkové trubičky na zisťovanie chemických látok v ovzduší. Bola tu aj zvláštna vojenská výroba G2020, teda výroba lícnicových filtrov do plynových masiek, vysvetlil Pliešovský. Práve s vojenskou výrobou je spojené vrcholné obdobie SLZ, ktoré sa datuje do druhej polovice 80. rokov. V tom čase tam pracovalo najviac zamestnancov, vyše 2400.

V nasledujúcom období 90. rokov však mali na SLZ negatívny vplyv politickej zmeny v bývalých socialistických krajinách a z nich vyplývajúce nové ekonomické trendy. Podnik stratil viaceré zahraničné trhy, najmä Sovietsky zväz, kam smerovala veľká časť produkcie. Podľa slov bývalých zamestnancov podniku uškodili aj niektoré neprezieravé rozhodnutia vtedajšieho vedenia.

Výrazný míľnik SLZ je spojený s rokom 1992, keď sa rozdelil na dve samostatné spoločnosti, SLZ a Technickú gumu. V tom čase v pôvodnom SLZ ešte stále pracovalo zhruba 2200 zamestnancov. Do nového podniku Technická guma prešlo asi 500 z nich. Už sa však jasne začali prejavovať prvky raného kapitalizmu, počet zamestnancov sa začal znižovať a výroba postupne upadala, podotkol Pliešovský.

V období pred definitívnym úpadkom výroby sa ešte stihli postaviť a zariadiť dve budovy, v ktorých mali byť moderné chemické laboratória, vývojári a technická príprava výroby. Nikdy sa tam však nepracovalo, pretože už bolo príliš neskoro, konštatoval Pliešovský. Ako dodal, začala sa tiež výstavba čističky odpadových vôd, ani tá však nebola nikdy dokončená. Ďalšie prevádzky podniku, napríklad Lambiottova retorta či kotolňa s dvomi 50-tonovými kotlami, časom schátrali a dnes sú už úplne nepoužiteľné.

SLZ boli v meste a regióne dominantným zamestnávateľom a mnohí ľudia v nich odpracovali celé desaťročia. Jedným z nich je aj Milan Stieranka z neďalekého Klenovca, ktorý v podniku pracoval 31 rokov. Za ten čas pôsobil na približne ôsmich rôznych postoch, vrátane vedúceho výroby či podnikového energetika. Keďže zo SLZ odišiel až v roku 2008, zažil aj obdobie úpadku spoločnosti, ktorý podľa jeho slov nebol náhly, ale postupoval skôr pozvoľným tempom. Prepúšťanie nebolo také drastické ako v prípade mnohých iných firiem, kde sa zastaví výroba a ľudia sú naraz hromadne prepustení. Tu odišlo napríklad veľa ľudí na predčasný dôchodok, čo bolo v tom čase možné už vo veku 58 rokov, vysvetlil Stieranka.

So stratou trhov sa v SLZ postupne znižovala výroba a jednotlivé prevádzky sa rad radom zastavovali. Najdlhšie vydržala výroba dreveného uhlia a začala sa dokonca aj rekonštrukcia Lambiottovej retorty, v ktorej sa vyrábalo. Cieľom bolo upraviť ju tak, aby nevznikali žiadne nežiaduce odpady. Keby sa to bolo podarilo, fabrika by podľa mňa mala šancu fungovať ďalej, keďže o kvalitné hnúšťanské drevené uhlie bol záujem, vyjadril sa Stieranka.

SLZ nakoniec koncom novembra 2005 skončili v konkurze. Ešte za ich chodu sa však vytvorili spoločnosti SLZ Nova a SLZ Chémia, resp. Carbon, ktoré existujú dodnes, zamestnávajú však už len pár desiatok ľudí a prakticky nič nevyrábajú. Neúspechom sa skončil aj nádejný projekt na spracovanie a recykláciu starých pneumatík, ktorý sa mal rozbehnúť v priestoroch SLZ.

Skúsenosti tu boli a ľudia mali zvládnuté aj technológie, narazili sme však na veľký odpor mesta a občanov, ktorí sa takejto prevádzky báli, objasnil Stieranka. Spustená teda bola len v testovacej prevádzke, do praxe sa nepodarilo dostať ani ďalší projekt na výrobu [bionafty](#) z repkového oleja.

Podľa slov primátora Hnúšte Michala Bagačku koniec SLZ mesto pocítilo skutočne výrazne. Bol to hlavný dôvod vtedajšieho nárastu nezamestnanosti, ktorá sa dostala do skutočne vysokých čísiel. Keď som nastúpil na pozíciu primátora, v zozname nezamestnaných figurovalo presne 1240 ľudí, povedal primátor. Ako ďalej spomenul, mesto sa však z tohto šoku spamätalo a v súčasnosti evidujú len okolo 430 nezamestnaných, čo predstavuje zhruba 20-percentnú nezamestnanosť. Nevravím, že je to len našou zásluhou, keďže mnohí ľudia odišli pracovať do iných miest a zahraničia, ale vplyv na zníženie nezamestnanosti má aj priemyselný park, ktorý mesto zriadilo v areáli bývalej Technickej gumy, zdôraznil primátor.

V tomto parku v súčasnosti pôsobí šesť spoločností, ktoré spolu zamestnávajú okolo 800 ľudí. Najväčším zamestnávateľom je spoločnosť Yura Eltec Corporation s viac ako 600 pracovníkmi, okolo 50 ľudí zamestnáva Reisner & Wolff Slovensko. Novým investorom je firma Bio CON 1, ktorá zamestná približne 20 ľudí a spoločnosť Versaco by mala vytvoriť ďalších 60, vymenoval primátor. Ako uzavrel, veľkým problémom pri získavaní nových investorov je okrem iného zlá dostupnosť mesta pre chýbajúcu diaľnicu na južnom ťahu.

<https://www.rimava.sk/spravy-z-regionu/spolocnost-yura-v-hnusti-konci-pozname-dovod-a-datum-ukoncenia-prevadzky/>

Spoločnosť Yura v Hnúšti končí, poznáme dôvod a dátum ukončenia prevádzky

HNÚŠŤA/RIMAVSKÁ SOBOTA – Spoločnosť Yura Eltec Corporation Slovakia už minulý rok avizovala presunutie výroby z Hnúšte do Rimavskej Soboty.

Firma z Južnej Kórey, ktorá vyrába káblové zväzky pre automobilový priemysel, patrí medzi najväčších zamestnávateľov v regióne a len v Hnúšti momentálne zamestnáva vyše 500 ľudí. Koncom februára ale definitívne hnúšťanská pobočka spoločnosti zanikne.

Ako pre portál Rimava.sk uviedla HR&GA spoločnosti Petra Ficeková, predpokladaný dátum ukončenia výroby v Hnúšti je 28. február 2024. *"Dôvodom tohto rozhodnutia je zefektívnenie výroby a dosiahnutie lepších hospodárskych výsledkov spoločnosti. Prijaté opatrenia sú zároveň v súlade s víziou spoločnosti, smerovať investície do prevádzok, ktoré sú prevádzkované v nehnuteľnostiach vlastnených priamo spoločnosťou Yura,"* informovala Ficeková.

Informácie o definitívnom počte zamestnancov z Hnúšte, ktorí prejavili záujem o prácu v Rimavskej Sobote, ešte spoločnosť nemá. *"V najbližších dňoch budeme vykonávať ďalší interný prieskum, v rámci ktorého zistíme aktuálne počty zamestnancov, ktorí majú záujem o prácu na prevádzke v Rimavskej Sobote. V každom prípade, naša spoločnosť ponúkla možnosť premiestnenia výkonu práce do prevádzky v Rimavskej Sobote všetkým zamestnancom z prevádzky v Hnúšti,"* povedala.

Spoločnosť Yura sa ale snaží vyhnúť hromadnému prepúšťaniu, a tak plánuje presunutým zamestnancom poskytovať kompenzáciu nákladov na dochádzanie. *"Aktuálne s prevádzkovateľom dopravného podniku a mestom Hnúšťa aktívne riešime aj posilnenie dopravných kapacít za účelom zabezpečenia adekvátnych spojov,"* dodala Ficeková.

<https://www.priemyseldnes.sk/spolocnosti/priestory-po-yure-prenajme-mesto-hnusta-firme-versaco-chce-rozsirit-vyrodu-240530>

Priestory po Yure prenajme mesto Hnúšťa firme Versaco, chce rozšíriť výrobu

Kategória: [Spoločnosti](#)

Hnúšťa - Výrobné priestory v priemyselnom parku v Hnúšti, v ktorých donedávna pôsobila spoločnosť Yura Eltec Corporation Slovakia, samospráva prenajme firme Versaco.

Výrobca autopríslušenstva, ktorý v meste pôsobí od roku 2016, tu chce rozšíriť svoju výrobu, v priestoroch by však mala dočasne pôsobiť iná firma. Pre TASR to uviedla samospráva i spoločnosť Versaco.

Prenájom nových priestorov v Hnúšťanskom priemyselnom parku pre spoločnosť Versaco schválili poslanci mesta na májovom zasadnutí mestského zastupiteľstva. Za halu s výmerou viac ako 9500 štvorcových metrov zaplatí firma ročne vyše 114.000 eur, doba nájmu predstavuje 20 rokov.

V priemyselných priestoroch doposiaľ fungovala spoločnosť Yura, Versaco tu chce realizovať svoj projekt rozšírenia výroby. "Kým sa tak stane, halu by mali prenajať firme Itres, ktorá okamžite začne výrobu obalovej techniky. V júni by mali zamestnať približne 50 ľudí," prezradil pre TASR primátor Hnúšte Martin Pliešovský.

Záměr dočasného prenájmu priestorov pre inú firmu pre TASR potvrdil aj riaditeľ spoločnosti Versaco Erik Gál. Zmluva by mala byť uzavretá na dobu určitú, finálna dohoda však podľa jeho slov zatiaľ nepadla. Rozšírenie výroby v nových priestoroch výrobca autopríslušenstva plánuje realizovať v budúcom roku. "V súčasnosti máme približne 60 zamestnancov. Plán je, že do piatich rokov by sme prijali ďalších 20 ľudí," priblížil Gál.

Priemyselná zóna v Hnúšti vznikla v časti areálu niekdajších Slovenských ľuňobných závodov a firmy Technická guma. Najväčším zamestnávateľom v meste bol donedávna výrobca káblových zväzkov pre automobilový priemysel Yura. Firma začiatkom tohto roka presunula výrobu do Rimavskej Soboty, hromadné prepúšťanie sa dotklo vyše 320 zamestnancov. Samospráva preto uvažuje, že pre priestory v priemyselnom parku v budúcnosti už nebude hľadať jedného veľkého zamestnávateľa, ale radšej väčší počet menších firiem. "Aby, ak by sa niečo stalo, neprišlo o prácu také veľké množstvo ľudí," vysvetlil primátor.

31.05.2024 TASR

Rok 1989	VHJ Slovaft, odborový podnik Bratislava		
Rok 1989	Slovenský hodváb, n. p.	Továrenská 532/20	950 35 Senica nad Myjavou
Rok 2024	Indorama Ventures Mobility Moravia a.s.	Továrenská 532	905 01 Senica nad Myjavou

V roku 1920 prvá produkcia viskózových vlákien na Slovensku. Intenzívny rozvoj textilného priemyslu v ČSSR si vyžiadala ďalší rozvoj výroby syntetických vlákien. Od roku 1970 sa v podniku začala výroba polyesterového hodvábu. Súčasný výrobný program: viskózový hodváb *Slovisa* v režnom stave, v matnom a lesklom vyhotovení, polyesterový hodváb *Slotera* matovaný a povrchovo farený vo viac ako 100 odtieňoch, používaný vo výrobe vrchného ošatenia.

1946 pričlenená k bratislavským Chemickým závodům Dynamit Nobel, n. p.

S l o v e n s k y h o d v á b, štátny podnik

(od: 01.04.1990 do:
24.09.1996)

Sídlo: Továrenská 532/20
Senica nad Myjavou

(od: 01.04.1990 do:
24.09.1996)

IČO: 00 152 803

(od: 01.04.1990)

Deň zápisu:	01.04.1990	(od: 01.04.1990)
Deň výmazu:	25.09.1996	(od: 25.09.1996)
Dôvod výmazu:	zrušenie zlúčením	(od: 25.09.1996)
Právna forma:	Štátny podnik	(od: 01.04.1990)
Kmeňové imanie:	910 479 497,36 Sk	(od: 22.04.1996 do: 24.09.1996)

Ďalšie právne skutočnosti: Rozhodnutím ministerstva hospodárstva SR č. 66 zo dňa 17.04.1996 pod číslom 010/2118/900/96 bolo rozhodnuté o zrušení štátneho podniku bez likvidácie s tým, že v súlade so schváleným privatizačným projektom majetok zrušeného štátneho podniku, so všetkými právami a záväzkami (aj neznámymi) prechádza na Fond národného majetku Slovenskej republiky. Fond národného majetku Slovenskej republiky zmluvou o predaji časti podielu č. 1318/1996 zo dňa 24.04.1996 previedol časť majetku štátneho podniku, špecifikovaného v zmluve, na Slovenský hodváb - RESS, a.s., Továrenská 532, Senica

<https://www.teraz.sk/regiony/v-senici-si-pripomenu-100-vyrocie-za/425416-clanok.html>
21. októbra 2019

Históriu výroby viskózových vlákien na Slovensku začali písať v roku 1919 v Senici. Všetko sa začalo, keď v záujme vytvoriť nové pracovné miesta potrebovali využiť priestor starých liehovarov. Ponúknutú šancu využila Žilinská celulózka a vytvorila účastinnú spoločnosť Továreň na umelé vlákna, ktorá úspešne fungovala 85 rokov dovtedy, kým výrobu definitívne zrušili.

85+1919 = 2004.

30.06.2008 V seriáli HN hľadáme pôvodné slovenské výrobky.

Históriu výroby viskózových vlákien na Slovensku začali písať v roku 1920 v Senici. Všetko sa začalo vtedy, keď v záujme vytvoriť nové pracovné miesta potrebovali využiť priestor starých liehovarov. Ponúknutú šancu využila Žilinská celulózka a vytvorila účastinnú spoločnosť Továrňu na umelé vlákna, ktorá úspešne fungovala 85 rokov dovtedy, kým výrobu definitívne zrušili.

Fabrika fungovala pod názvom Slovenský hodváb už od roku 1950, kedy bola vyčlenená z Dynamitu Nobel. V 70. rokoch bola spoločnosť poverená výstavbou závodu na výrobu polyesterových textilných vlákien. Úlohu si splnila a v roku 1974 spustila prvú prevádzku vo farbiarni. Výrobná kapacita (4 000 ton za rok) patrila k najväčším v Európe a jej sortiment dosahoval na vtedajšie časy úctyhodných 150 odličov. Celkovú výstavbu fabriky ukončili v roku 1979 a v licenci holandskej firmy AKZO International vybudovali prevádzku s kapacitou 10-tisíc ton za rok pod obchodnou značkou Slotera. Závažnejšie zmeny čakali podnik až po prevrate. V roku 1995 sa uskutočnila privatizácia, o tri roky neskôr vytvorila spoločný podnik so spoločnosťou Kordámy. Novovzniknutá spoločnosť Slovokord v plnom rozsahu prevzala výrobu polyesterových technických vlákien. Pôvodný podnik sa v roku 2005 stal súčasťou akciovej spoločnosti Kordárna a jej terajší majiteľ ju začlenil do skupiny Kord, ktorá patrí k najväčším výrobcam technických kordov Európe.

Podnik celé desaťročia vyrábala polyesterové vlákna z polymérov, ktoré si zabezpečoval vo vlastných prevádzkach. Rozhodujúci objem vstupných surovín získavala fabrika aj zo Slovnaftu a čiastočne aj z Nemecka, bývalého Sovietskeho zväzu a neskôr z Ruska. Slotera mala úspech aj za hranicami štátu. Zo Slovenska ju vyvážali už od roku 1975 s orientáciou na spracovateľov v Česku, v západnej Európe, Rusku, na Ukrajinu a v Slovinsku.

Spoločnosť prešla rôznymi vývojovými fázami, zmeny sa dotkli všetkých úrovní od vedenia, vlastníckych vzťahov až po výrobu. V súčasnosti sa výrobný sortiment orientuje na aplikačné využitie vlákien pre automobilový a gumársky priemysel. Dominantným prvkom výrobného programu sa stali technické vysokopevné vlákna a výroba fabriky sa špecializuje výlučne na chemické vlákna.

Bývalý štátny podnik *Slovenský hodváb* (SH) Senica bol sprivatizovaný v septembri 1995.

Čtyri firmy textilní skupiny Kord podaly návrhy na insolvenční

04.05.2009 | , Financninoviny.cz

Zpravodajství ČTK

Praha/Velká nad Veličkou (Hodonínsko) 4. května (ČTK) - Společnosti Kordárna, Kordservis SK, Slovenský hodváb a Slovokord, patřící do skupiny KORD, podaly na sebe u soudu v České republice návrhy na zahájení insolvenčního řízení. Svoji finanční situaci chtějí dále řešit reorganizací podle insolvenčního zákona. Nyní management pracuje na přípravě reorganizačních plánů, které budou předloženy věřitelům ke schválení. Informovala o tom představenstva společností ve společné tiskové zprávě.

Společnosti se dostaly do složité finanční situace způsobené zejména rozvojovým investičním projektem na Slovensku, světovou hospodářskou recesí a s ní souvisejícím poklesem poptávky a vysokým úvěrovým zatížením. Rozhodnutím soudu o úpadku nedojde k zastavení provozu podniku ani zastavení výroby.

"Reorganizace jako způsob řešení insolvence je podporována akcionáři a komunikována se syndikátem bank jako největšími věřiteli skupiny KORD. Cílem reorganizace bude zachování výroby, stabilizace finanční situace a vypořádání se všemi věřiteli reorganizovaných společností dle podmínek reorganizace," uvedla firma v tiskové zprávě.

Kordárna je předním evropským výrobcem technických tkanin pro gumárenský průmysl. V roce 2007 vykázala zisk 186 milionů Kč při tržbách 3,2 miliardy Kč. Vyrábí úplný sortiment kordových tkanin běžně používaných v gumárenském průmyslu. Mezi zákazníky patří špičkoví evropští a světoví výrobci pneumatik. Stejně tak patří přední světoví výrobci technických vláken mezi dlouhodobé obchodní partnery této společnosti.

Kordárnu lze považovat za těžiště skupiny KORD. Firmy skupiny lze rozdělit do tří skupin. První tvoří společnosti vyrábějící technický textil pro pneumatiky, dopravní pásy a geosyntetika pro stavebnictví, jako jsou Kordárna, na Slovensku Texiplat a v Polsku Bonitex. Druhou skupinu tvoří na Slovensku společnost Slovokord vyrábějící polyesterová vlákna. Třetí skupinu tvoří společnosti Kordtrade zajišťující obchodní aktivity a společnost Kordservice poskytující servisní služby pro všechny výrobní společnosti skupiny v Česku a na Slovensku.

Procesní konsolidace ohledně koncernové struktury proběhla i v České republice ohledně holdingu Kordárna. Tento holding měl taktéž tři dceřiné společnosti na území Slovenské republiky, přičemž bylo Krajským soudem v Brně rozhodnuto, že místo hlavních zájmů dlužníka se nachází v České republice. V rámci úspěšného provedení reorganizace bylo nutné, aby insolvenční řízení vůči slovenským dceřiným společnostem bylo vedeno u českých soudů. Pokud by bylo s ohledem na nařízení o úpadku 1346/2000 vedeno sekundární řízení, mohla by ohledně slovenských společností proběhnout pouze likvidace. V jednotlivých návrzích ohledně společností Slovokord a.s., Slovenský hodváb, a.s., a KORDSERVICE SK, a.s. se v insolvenčním návrhu dlužník vyjádřil, že se faktické sídlo jednotlivých společností nachází na území České republiky a toto je zjištělné a je to známo i třetím osobám. Dlužník popsal holdingovou strukturu, která byla řízena z České republiky, v České republice byly uzavírány obchodní případy, konaly se zde taktéž valné hromady. Mateřské společnost Kordárna a.s. rozhodovala o strategických cílech, řídila cash-flow a poskytovala technickou podporu IT sítí a zajišťovala vedení účetnictví. Krajský soud v Brně rozhodl na základě judikatury členských států za použití head office function testu, že sídlo koncernu a sídlo slovenských dceřiných společností se nachází v České republice a zahájil insolvenční řízení i vůči slovenským dceřiným společnostem.

Česká Kordárna ovládla Slovenský hodváb Senica 22.2. 2005 11:26 Kordárna - Velká nad Veličkou, jeden z největších evropských výrobců technických tkanin pro gumárenský průmysl, ovládla svého zahraničního dodávatele, chemickou továrnu Slovenský hodváb Senica. Ide o ďalšiu investíciu z Českej republiky, ktorá na Slovensku súvisí s priemyslovými textíliami pre automobilový alebo gumárenský priemysel. Slovenský hodváb Senica je pre českú firmu veľmi významným dodávateľom polyesterového granulátu. Slovenská firma sa avšak postupne dostávala do problémov; 3-miliardové tržby z roku 2000 postupne znižovali, klesal obrát aj pridaná hodnota. Kordárna, ktorej majoritným vlastníkom je generálny riaditeľ firmy Martin Trn, chce Slovenský hodváb reštrukturalizovať a do rozvoja továrne investovať takmer 1 miliardu Sk. A jedným zo smerov, ktorým sa má továrňa ďalej vyvíjať, je tiež výroba textilných vlákien určených pre automobilový priemysel.

Po Kordárně zkusí oživit i senické závody 10. 5. 2010 [Zuzana Černá](#) Senica, Velká nad Veličkou – Po reorganizaci velické Kordárny, přijali dnes věřitelé u Krajského soudu v Brně také reorganizační plány tří slovenských firem skupiny Kord, a to SlovKord, Kordservice a Slovenský hodváb. „Na základě nich budou jejich věřitelé uspokojeni z prodeje obchodních podílů společností SlovKord Plus, Kordservice SK Plus a Slovenský hodváb Plus, které vznikly vyčleněním klíčových částí podniků v insolvenční,“ informuje mediální zástupce Kordárny Karel Samec. Na základě výběrového řízení se vlastníkem nově vzniklých slovenských společností stala firma Santini Capital. „Stejně jako Cefeus Capital, který nedávno získal v rámci reorganizace Kordárny sto procent akcií její nástupnické Kordárny Plus, patří Santini Capital do skupiny Jet Investment,“ uvedl šéf krizového managementu skupiny Kord Radim Valas. Cílem nového vlastníka je obnovení stávající výroby technického vlákna v Senici a dokončení stavby nového závodu, do kterého SlovKord v posledních letech investoval kolem pětadesáti milionů Eur. „Vlastní produkce technického vlákna je důležitá pro navazující výrobu technických tkanin v Kordárně Plus a je jedním ze základů jejího dalšího rozvoje. Obnovení výroby vlákna povede ke vzniku nových pracovních míst na Slovensku a výhledově i ve Velké nad Veličkou,“ uzavřel Samec.

V okrese Senica bol dlho dominantný chemický priemysel s výrobou syntetických vlákien- Slovenský hodváb (SH) Senica, ktorý bol až do roku 2002 ekonomickým pilierom Senice. Začiatkom roku 2005 sa stala majoritným vlastníkom SH spoločnosť Kordárna a.s., zaoberajúca sa výrobou technických vlákien pre automobilový priemysel. V roku 2002 začala výroba v závode americkej firmy Delphi, ktorá vyrába káblové zväzky o automobilov. V roku 2006 sa začal budovať priemyselný park Senica – Kaplinské pole. Prvým zahraničným investorom v ňom je oceľarska spoločnosť ARCELOR.

Delphi Slovensko, s.r.o. v likvidácii (2018) Čáčovská cesta 1447/1 905 01 Senica Spoločnosť Delphi Slovensko, s.r.o. v likvidácii sa v roku 2017 dostala do straty z 1,179 mil. € na -3,306 mil.

Kordárna plus, organizační složka Senica (datum?)

Společnost KORDARNA Plus, organizační složka jakožto výrobní závod a součást společnosti Kordárna Plus, a.s. vyrábí a dodává polyesterová technická vlákna především pro výrobní závod ve Velké nad Veličkou. Současně rozvíjí spolupráci s dalšími předními evropskými výrobci výtěžných tkanin. Chceme prostřednictvím neustálého zvyšování kvality výrobků,

kvalifikovanou prací a inovacemi dosáhnout pozici globálního výrobce technických vláken, která přinese trvalou přidanou hodnotu našim zákazníkům, akcionářům i zaměstnancům.

29. aug 2011 o 8:00 Investor spoza rieky Moravy chce v Senici obnoviť výrobu kordov. Mŕtve firmy v priemyselnom areáli uprostred Senice čaká čiastočné oživenie. Väčšina areálu bude ale zrejme zdemolovaná a ponúknutá developerom. Stano Šimo. SENICA.

Časy, keď v Slovenskom hodvábe pracovalo tri a pol tisíca ľudí sú nenávratne preč. „Malé mesto v meste“ vzniklo pred viac ako 85 rokmi a v posledných rokoch upadalo. Závod v minulosti rozdelil na tri firmy, ale nepomohol im ani vstup českého Kordu v roku 2005. Dcéry Kordu skončili pre neschopnosť splácať dlhy v európskom konkurze. Dnes ich Seničanom pripomínajú len vysoké komíny v centre mesta a schátrané budovy za múrmi priemyselného areálu. Už čoskoro ale budú linky v Senici opäť vyrábať produkty pre gumárenský priemysel. Všetky tri senické firmy kúpila investorská skupina Santini Capital, dcéra českej spoločnosti Jet Investment. Investori mali pôvodne záujem len o SlovKord, ale ten bol príliš majetkovo prepojený so susednými firmami v úpadku Slovenský hodváb a Kordservice, takže ich v kúpili všetky tri naraz. „V Senici sme zhruba rok. Firmy sme prevzali v podstate mŕtve, uzavreté a bez zamestnancov. Európsky konkurz bol riešený formou reorganizácie a nie rozpredaja,“ hovorí Jíří Šmehlík, ktorý dohliada na Slovenský hodváb a Kordservice, ktoré dnes majú v názve slovo Plus. SlovKord je sestrou moravskej Kordárny vo Velkej nad Veličkou, do ktorej bude v budúcnosti dodávať technické vlákna, ktoré sa využívajú pri výrobe pneumatík. V súčasnosti v areáli firiem pracuje len okolo 90 ľudí. Najviac, asi 60 zamestnancov, dočasne vyrába predlisky na výrobu PET fliaš pre firmu General Plastic. Linka na recykláciu PET fliaš je už premiestnená do Kolárova a zvyšok sa presunie zrejme čoskoro. Zvyšok tvoria pracovníci čističky odpadových vôd, rozvodne, zopár úradníkov a hasičov. Nové pracovné miesta by však mali vzniknúť po rozbehnutí hlavnej investície, kvôli ktorej spoločnosť Santini do SlovKordu vstúpila. Jíří Šmehlík zatiaľ nevedel povedať, koľko ľudí to bude, či to budú desiatky alebo stovky zamestnancov. Vyrábať pre moravskú Kordárnu by sa malo začať budúci rok. Senická investícia je pre súčasných majiteľov firiem vraj dlhodobá. Zvyšné opustené budovy a štruktúry na pozemkoch firiem z väčšej časti zrejme čaká demolácia. Šmehlík uviedol, že majitelia rozmyšľajú ako areál využiť, hľadajú developerov. Pravdepodobne sa tu bude vo veľkom búrať, uvoľnené pozemky budú v ponuke pre záujemcov. „My tu všetko pripravíme a necháme pre iných developerov a ich projekty. My s pozemkami nepodnikáme a ani to nevieme,“ myslí si Šmehlík, ktorý z Brna do Senice cestuje zhruba dva až tri-krát týždenne a v rozhovore pre naše noviny prebral aj tému rozkrádačov káblov a šrotu. „Bohužiaľ, ustrážiť areál, ktorý má okolo 400 tisíc metrov štvorcových, nie je úplne ľahké. Máme tu firmu, čo postupne demontuje a odváža kovové zariadenia, ale to, samozrejme, nie je práca na týždeň. Nájdú sa „experti“, pre ktorých je kov v areáli zaujímavý, hlavne po tom, čo káble vo všeobecnosti zdražili. Niektorí si dáva tri panáky a ide na to, ako sa hovorí,“ Šmehlík. Najhoršie je, že prípadní zloději neberú do úvahy možné nebezpečenstvo. Areál je pretkaný podzemnými tunelmi, niektoré káble sú mŕtve, ale v niektorých je 6000 voltov. Takíto „experti“ sa neboja vliezť dole do tunelu, kde je po lýtka vody, s pílkou na železo. Mám strach, že tam raz niekto zostane, už dva-krát nám zarezali do živého káblu, môže to spôsobiť veľký výbuch, popáleniny. Situáciu sme riešili a posledné dva tri mesiace už je viac-menej pokoj, zloději už vedia, že máme externú strážnú službu so psami a majú strach. Policajti v minulosti zadržali asi šiestich ľudí. Pravda, ak sú to mladiství, tak ich prepustili.“

Jet Investment se na svých webových stránkách se chlubí: Akvizice Kordárny v sobě snoubí hned několik prvenství – jedná se o první zahraniční akvizici Jet Investment. Současně šlo ve své době o největší soudem povolenou a zároveň první přeshraniční reorganizaci u nás. Dodnes se počítá mezi největší a nejspěšnější reorganizace výrobního podniku v historii českých insolventů.

9. máj 2016 o 12:16

Spomienkové premietanie: Slovenský hodváb by všetci chceli späť

„Niektoré fotky vznikli ilegálne, lebo sa tam fotiť nemohlo. Fabrika mala vlastnú elektrárňu...“

Spomienky pri premietaní pripomenuli 85 rokov fungovania až po zánik Slovenského hodvábu v Senici.

Milan Soukup

SENICA. Nostalgia za fabrikou, oživenie ušlej mladosti, „cvikačky“ ako na vrátnici kedysi a Pieseň práce ako čierny humor. Aj také rozdielne pocity navodila v Grand [Café](#) Kongresového centra [akcia](#) Záhorského osvetového strediska v Senici popoludní 1. mája.

Komentovali sa fotografie zo Slovenského hodvábu, niekdajšej „vlajkovej lode“ ekonomiky mesta, ktorá sa zaslúžila o veľkosť Senice, kde dnes stôp po výrobe viskóзовého či polyesterového hodvábu je stále menej a menej.

Organizátori akcie v bývalom vestibule podniku vsadili na tradične silnú dvojicu pamätníkov Jána Petra a Jána Hromka, ktorí s fabrikou veľa prežili. A na ich zbierky.

Hojná účasť divákov oželela aj nie príliš ostré zábery pri nevhodných svetelných pomeroch v priestore premietania. Prečo? Lebo vedeli, čo si spomienkami chceli pripomenúť. Posúďte z odpovedí na našu otázku: „Ktoré obdobie z minulosti Slovenského hodvábu by ste najradšej vrátili späť, keby sa to dalo?“

Štefan Šťastný (35 rokov v SH): „Aby sa všetko vrátilo. Bolo to pekné, dobré kolektívy. Pre mňa to bola dobrá skúsenosť.“

Milan Krška (28 rokov pri zvlákňovaní): „Všetko vrátiť! Škoda toho nášho vedenia, tých takzvaných bratislavských paštekárov, ktorí zrušili celú fabriku. Doteraz mohla fungovať, keby sa spravili chemické opatrenia, lepšie lapače vzduchu, aby bola lepšia klimatizácia. A nie predať všetko! A tým zlikvidovali celú Senicu.“

Lubomír Malár (od roku 1971 na polyesteri, údržbe i v učňovskom stredisku): „Najradšej by som vrátil všetko. Robil som veľa rokov v starej fabrike na viskóze aj v novej na polyesteri, i neskôr na brigádach.“

Marián Halinár: „Pre mňa to bola prvá ročná pekná pracovná skúsenosť pred vysokou školou. Balil som odpad. Preto som prišiel na premietanie.“

Mária Závodská (33 rokov vo výrobe viskóзовého hodvábu): „Keby sa niečo vrátilo, mala by som menej rokov a viac eur.“

Ján Orišek (32 rokov v SH): „Keď si vezmete, že tu robilo 3200 zamestnancov a teraz 60, tak rozumiete, že o tritisíc ľudí menej má prácu. Bolo by isto zaujímavé niečo vrátiť späť. Ja som sa mal dobre aj za socializmu, a mám sa aj teraz za kapitalizmu. Ale taká starostlivosť, ako bola kedysi aj o obyčajných ľudí, dnes nie je. Teraz, keď máte peniaze, tak si vás aj niekto považuje. A keď nemáte, tak ste jednoducho nezaujímavý človek. Keby sa dalo, vrátil by som fabrike jej minulosť.“

Milan Geguš (v SH od 1969 do 2005): „Keby sa to dalo, ako že sa to nedá, najlepšie bolo v počiatkoch. Prišiel som mladý po absolvovaní vojny, ženatý, hľadal som si existenciu, živobytie, prácu. Zo zvlákňovania som prešiel na polyester, z robotníka na majstra, i na personálne za

vedúceho. Najkrajšie obdobie bolo v začiatkoch, keď sme si budovali rodinu, dostali od fabriky byt, zamestnanie, škôlku, jasle pre deti, manželka prácu. Boli to naše najkrajšie roky.“ Ako sa mu páčilo komentovanie minulosti fabriky? „Samotná akcia nemá chybu. Veľmi dobre zorganizované. Sme radi, že sa to uskutočnilo. Hoci to technicky nebolo dokonalé, pripomenulo nám to tie krásne roky, ktoré sme tu prežili.“

<https://www.facebook.com/FCHPTSTUBA/posts/7079125698767818/>

[**FCHPT - Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU**](#)

20.10.2021

Jedným z najvýznamnejších sponzorov tohtoročnej ŠVK je aj KORDÁRNA Plus a. s., ktorej súčasťou je aj jedna z našich absolventiek. Na FCHPT študovala na Katedre vlákien a textilu v odbore Polymérne materiály. 🧑‍🎓

KORDÁRNA Plus a.s. organizačná zložka Senica – je dcérskou spoločnosťou firmy KORDÁRNA Plus a.s. Veľká nad Veličkou, ktorá je spolu s ďalšími 118-timi rozličnými prevádzkami súčasťou chemickej korporácie Indorama Ventures so sídlom v Bangkoku, Thajsko s celkovým počtom cca 24 tisíc zamestnancov v 33 krajinách sveta.

Závod v Senici na Továrenskej ulici (bývalý areál Slovenského Hodvábu) sa zameriava na výrobu technického polyesterového vlákna, hlavný podiel tvorí výroba HMLS vlákna do kordových tkanín s finálnym využitím v pneumatikárskom priemysle a zvyšok predstavujú industriálne HT vlákna do séglových tkanín pre dopravníkové pásy, vysokopevnostné vlákna do hadíc, bezpečnostných pásov, popruhov resp. LS vlákna do strešných fólií resp. spevňovanie papiera (bannery, bankovky).

Výroba Senického vlákna sa aktuálne realizuje v objeme cca 11 000 ton ročne s celkovým počtom 110 zamestnancov. Výroba polyesterového vlákna v Senici má dlhoročnú tradíciu, v ktorej KORDÁRNA Plus pokračuje od r. 2014 v moderných priestoroch so strojmi na high-tech úrovni s navijacou rýchlosťou vlákna cca 390 km/hod.

https://www.kordarna.cz/wp-content/uploads/2023/02/2022_08_31_Kacko-3_2022-pro-web.pdf

(...) Senica: Úspory energií na prvom mieste. (...) V senickom závode opakovane spracovávali rPET granulát Nakhon Pathom do HMLS vlákna. Z druhej várky tohto vlákna už Kordárna začiatkom septembra dodala kordovú tkaninu do Continentalu. (...) V rámci Indoramy je senický závod jediný, ktorý vie vyrobiť takéto HMLS vlákno. Je to významné predovšetkým po vývojovej stránke, po ekonomickej zatiaľ menej, ide totiž o drahú surovinu. „Indorama preto do budúcnosti uvažuje nad vlastným závodom na výrobu kvalitného rPET granulátu v Európe,“ uzatvára pán Lacho.

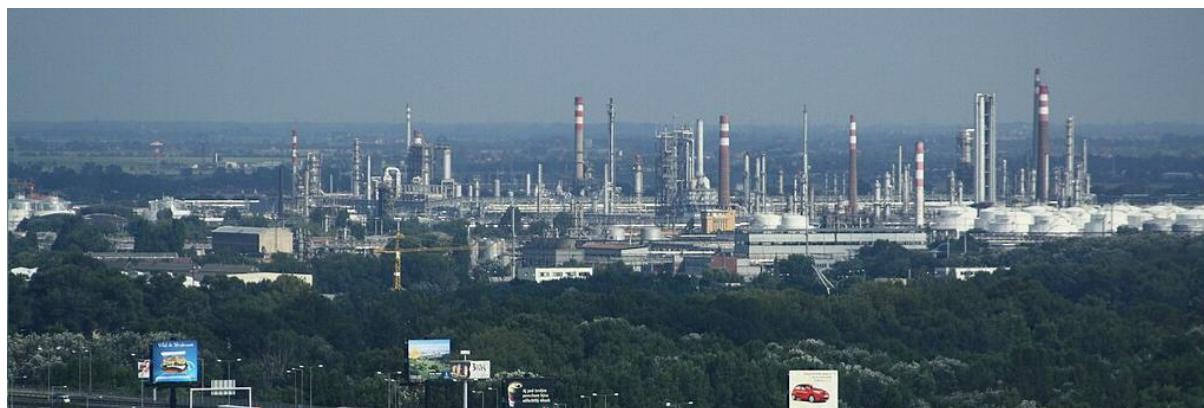
https://www.kordarna.cz/wp-content/uploads/2023/06/2023_05_06_Kacko-2_2023_nahled.pdf

(...) Prioritou je otestovať výrobu nášho nosného produktu – vlákna 370ST v recyklovanej verzii. To od nás vo veľkých objemoch odoberá najmä firma Adfors na výrobu strešných membrán, stavebných plachiet a ďalšieho vonkajšieho textilu. Vlákno 370ST v recyklovanej verzii by sa malo čo najviac podobáť tomu z virgin materiálu. (...) Z recyklátu by sme chceli pre Veľkú nad Veličkou pripraviť ako náhradu polyamidu do útku, tak aj klasické HT vlákno do Zelený príbeh pokračuje: chystáme recyklované vlákna pre industriálne aplikácie osnovy. Nie som si vedomý toho, že by toto aktivované séglové vlákno z regranulátu vedela vyrobiť nejaká iná firma na svete,“ vykresľuje Lukáš Lacho. Ak sa tento plán podarí, mohli by sme na trh ponúknuť 100 % recyklovanú séglovú tkaninu pre dopravníkové pásy. (...) Jednou z najväčších investícií

poslednej doby je zaobstaranie nových prevírovacích trysiek. Mali by nám pomôcť zlepšiť kvalitu vyvíjaného vlákna pre bezpečnostné pásy do áut a v prípade úspechu otvoriť cestu k novým zákazkám. (...)

<https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/1666916#>
počet zamestnanců: kategórie 50-99

Rok 1989	VHJ Slovnaft, odborový podnik Bratislava		
	Slovnaft, n. p.	Vlčie hrdlo	824 12 Bratislava
Rok 2024	Slovnaft, a.s.	Vlčie hrdlo 1	824 12 Bratislava

V súčasnosti kapacitne najväčší a najkomplexnejší podnik na spracovanie ropy v ČSSR. Je nositeľom bohatej tradície spracovania ropy na území Bratislavy, ktorá sa datuje od roku 1895, keď bola založená účastinná spoločnosť rafinérie minerálnych olejov. Výrobný program: motorové palivá, vykurovacie a mazacie oleje, asfalty a rad petrochemických výrobkov (etylén, propylén, fenol, acetón, benzén, paraxylén, dimetyltereftalát, etylenglykoly, polyetylén, polypropylén a ďalšie.)

Slovnaft, a.s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava 824 12

Akcionár: MOL Nyrt. Dombóvári út 28. Budapešť 1117 Maďarsko

Keď v roku 1895 udelila mestská rada Bratislavy súhlas na výstavbu rafinérie minerálnych olejov, Európa stála na prahu éry automobilizmu a veľkých fabriek na spracovanie ropy mala poskromne. Rozhodnutie založiť rafinériu, ktoré padlo v Budapešti, bolo prezieravým podnikateľským krokom a zaradilo Bratislavu medzi dôležité stredoeurópske centrá spracovania ropy.

Nová rafinéria v Mlynskej záhrade pri rieke Dunaj dostala názov podľa gréckej mytológie Apollo. Fabrika s rozlohou 7,5 hektára najskôr spracúvala ruskú ropu z Kaukazu a haličskú z Poľska, neskôr ropu rumunskú, gbelskú, texaskú a z rozličných nálezísk v bývalom ZSSR.

Kapacita spracovania bola 30 tisíc ton ropy na kotloch kotlovej destilácie kaskádovitým spôsobom.

Apollo vlastnila na tú dobu moderné svetové technológie a produkovala hlavne petrol, ligroín (lakový benzín), benzíny, cerezín, sviečky, ale aj umelý ľad (z chladičov parafínky) a rôzne tuky na mazanie. V čase svojho najväčšieho rozkvetu v medzivojnovom období vlastnila ropné polia a sieť čerpacích staníc.

Necelý rok pred skončením druhej svetovej vojny rafinéria podľahla vlne náletov a výrobu obnovila až v máji 1945. Nikdy však nedosiahla predvojnovú úroveň a v roku 1963 definitívne ukončila svoju činnosť.

Začiatkom 50. rokov vtedajšia vláda uvažovala o vybudovaní novej rafinérie ako náhrady za Apollo. Po dlhších preťahoch sa výstavba v lokalite bratislavského Vlčieho hrdla rozbehla až v roku 1956, po uzatvorení dlhodobých zmlúv o dodávkach ropy z bývalého ZSSR.

Prvú výrobnú jednotku novej rafinérie s názvom Slovnaft uviedlo do prevádzky 1957. Bola to atmosféricko-vákuová destilácia s kapacitou 122 tisíc ton ročne, ktorá spracovávala sovietsku ropu. V krátkom čase k nej pribudli rafinácia palív, etylizácia benzínov, príprava palív a v roku 1959 začala fungovať aj výrobná jednotka rozpúšťadlového odparafinovania olejov, elektrostatische odsolovanie ropy a tepelný krak. O rok neskôr Slovnaft uviedol do prevádzky jednotky oxidácie asfaltov, výrobňa asfaltových sudov a do činnosti sa uviedli dva bloky teplárne. Nová atmosféricko-vákuová destilácia s kapacitou jedného milióna ton ročne rozbehla výrobu v roku 1961.

Nadväzne na prvotné spracovanie ropy sa budovali aj výrobné jednotky na zušľachtovanie poloproduktov na kvalitné hotové výrobky. Išlo o selektívnu rafináciu olejov furfuralom, propánové odasfaltovanie, horúci kontakt, miešareň olejov, reformingy - linky na výrobu benzínov so zvýšeným oktánovým číslom, linky hydrogenačnej rafinácie motorovej nafty a petroleja. Slovnaft ako jedna z prvých rafinérií na svete zaviedol proces katalytickej hydrogenačnej rafinácie viskózných mazačích olejov.

Vo februári 1962 začal do Slovnaftu dopravovať ropu z nálezísk vtedajšieho ZSSR nový ropovod Družba.

V šesťdesiatych rokoch Slovnaft prerástol z rafinárskeho závodu do rafinérsko-petrochemického kombinátu. Ten zastrešoval na tie časy špičkové technologické komplexy s využitím licencií od popredných svetových firiem. Dôležitou výrobnou jednotkou fabriky sa stala etylénová jednotka produkujúca etylén, propylén, C4 a C5 frakciu. Na báze týchto poloproduktov sa mohlo začať s výrobou vysokotlakového polyetylénu Bralen. Pribudli výrobné na produkciu syntetického fenolu, acetónu, etylbenzénu, paraxylénu, etylénoxidu a glykolov.

Ku koncu roka 1970 bolo v prevádzke 62 nových výrobných jednotiek a Slovnaft mal ročnú spracovateľskú kapacitu 6 miliónov ton ropy.

V období rokov 1970 - 1975 Slovnaft naďalej rozširoval rafinérsku a petrochemickú základňu o nové výrobné. Spektrum svojich výrobkov obohatil o dimetyltereftalát - východiskovú látku na výrobu polyesterových vlákien a začal vyrábať prvý československý polypropylén Tatren. V tomto období bol vybudovaný aj prevádzkový komplex aromátovej chémie s možnosťou výroby benzénu, toluénu, ortoxylénu, etylbenzénu a xylénov.

Ešte rozsiahlejší komplex stavieb pod názvom Petrochemický komplex Slovenskej republiky Slovnaft vybudoval a uviedol do prevádzky v priebehu rokov 1975 až 1980. Vo Vlčom hrdle tak vznikla mohutná výrobná základňa s produkciou etylbenzénu, etylénoxidu, glykolov, aromátov a ďalších dôležitých produktov. Najvyššie zhodnotenie ropy predstavovala výroba vyše 160 tisíc

ton polyetylénu Bralen a viac ako 40 tisíc ton polypropylénu Tatren. V roku 1988 začala produkovať výrobná jednotka na výrobu 55 tisíc ton n-alkánov.

Sedemdesiate a osemdesiate roky sa okrem pokračujúcej expanzie výroby niesli v znamení priority pre ekologické stavby Slovnaft; vybudoval hydraulickú ochranu spodných vôd, mechanicko-chemicko-biologickú čistiareň odpadových vôd, ktorá je doteraz jednou z najmodernejších a najkomplexnejších svetových ekologických stavieb, uviedol do prevádzky spaľovne tuhých odpadov a ďalšie ekologické stavby.

V roku 1991 Slovnaft sprevádzkoval výrobný komplex Hydrokrak, ktorý umožnil efektívnejšie a hlbšie spracovanie ropy v rozsahu svojej kapacity - 800 tisíc ton suroviny ročne. V tom istom čase k jestvujúcim procesom pribudla izomerizácia ľahkých benzínov s ročnou kapacitou 250 tisíc ton izomerátu - vysokooktánovej zložky, ktorá umožnila celoplošnú výrobu bezolovnatých benzínov. Benzíny - jednu z hlavných komodít Slovnaftu - posunul do novej kvality ďalší z projektov modernizácie, reforming s kontinuálnou regeneráciou katalyzátora, uvedený do chodu v marci 1998. Technologická úroveň umožnila Slovnaftu, aby od mája 1997 vyrábal výlučne nízkosírnu motorovú naftu s obsahom síry do 0,05 % hm., čo spolu s výrobou bezolovnatých benzínov predstavovalo významný príspevok k ochrane životného prostredia.

Technologická transformácia Slovnaftu v 90-tych rokoch minulého storočia prebiehala na pozadí zásadných spoločenských zmien od roku 1989, ktoré sa premietli aj do obnovenia právnej formy akciovej spoločnosti a následnej privatizácie v réžii manažérsko-zamestnaneckej akciovej spoločnosti Slovintegra. S transformáciou vlastnickej štruktúry nastal rozvoj vlastných obchodných činností, od nákupu ropy až po vlastnú sieť čerpacích staníc. V samotnom výrobnom areáli sa investovalo nielen do produkčných technológií ale aj do informačných systémov a celoplošnej počítačovej siete, čo prinieslo zlepšenie riadenia výroby, skladovania a expedície výrobkov. Vysoká úžitková kvalita motorových palív a rastúca flexibilita pri ich dodávkach na domáci trh a trhy okolitých krajín vytvárali sľubnú východiskovú pozíciu na zaistenie dlhodobej prosperity vo vznikajúcom trhovom prostredí. V roku 1995 vedenie spoločnosti rozhodlo zaviesť modernizáciu rafinérie realizáciou ambiciózneho projektu EFPA (Environmental Fuel Project Apollo), ktorého podstatou bola inštalácia konverzných kapacít na spracovanie ťažkých zvyškov z atmosférickej a vákuovej destilácie.

Rok 2000 sa zapísal do histórie spoločnosti SLOVNAFT, a.s. dvoma významnými udalosťami. Sprevádzkovaním celého komplexu EFPA s najnovšou technológiou hĺbkového spracovania ropy sa Slovnaft zaradil medzi najmodernejšie európske rafinérie. Z výrobného sortimentu sa takmer vytratil vykurovací olej, pretože novo inštalované procesy umožnili jeho prepracovanie a tým zvýšiť výťažky produktov s vysokou pridanou hodnotou - bezolovnatý benzín a nízkosírnu motorovú naftu. Zásadným spôsobom to vylepšilo ekonomiku spoločnosti.

Privatizácia, technologická modernizácia a reštrukturalizácia organizácie a hlavných procesov riadenia spoločnosti vytvorili podmienky na to aby začal Slovnaft realizovať ďalší zo svojich strategických cieľov – zapojenie sa do medzinárodnej podnikateľskej štruktúry a účasť v regionálnej konsolidácii sektoru spracovania ropy. Stalo sa tak podpisom zmluvy o strategickom partnerstve s maďarskou spoločnosťou MOL.

V roku 2001 sa spoločnosť SLOVNAFT, a.s. stala členom významnej stredoeurópskej ropno-plynárskej Skupiny MOL, najrýchlejšie rastúceho konzorcia v tejto oblasti priemyslu. SLOVNAFT, a.s. si tak zabezpečil perspektívu dynamického rozvoja a trvalého udržania konkurencieschopnosti v globalizovaných podmienkach trhu motorových palív a petrochémie aj po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie. Tento vstup sa stal skutočnosťou v roku 2004 a práve v tom roku sa SLOVNAFT, a.s. stal integrovanou súčasťou Skupiny MOL. V tom roku

bola uvedená do prevádzky veľkokapacitná hydrogenačná rafinácia palív (HRP 7) a v roku 2005 bola odovzdaná do užívania nová strategická výrobná jednotka na výrobu polypropylénu (PP3). Prevádzka HRP 7 s dennou kapacitou 5880 ton hlboko odsírených komponentov motorovej nafty výrazne posilnila pozíciu Skupiny MOL na európskom trhu s motorovou naftou. Nová polypropylénová jednotka zvýšila predošlú produkčnú kapacitu spoločnosti SLOVNAFT, a.s. viac než 3,5 krát a spolu s novou jednotkou na výrobu vysokohustotného polyetylénu (HDPE) v TVK Tiszujváros zvýšila petrochemická divízia Skupiny MOL svoju ročnú produkčnú kapacitu na 1, 2 milióna ton a stala sa najväčším producentom polyolefinických granulátov v strednej Európe.

<https://hnonline.sk/finweb/podniky-a-trhy/280015-od-kuponovej-privatizacie-az-k-madarskemu-mol-u>

Od kupónovej privatizácie až k maďarskému MOL-u

08.10.2008, 00:00

[Vladislav Doktor](#)

Komunistická rafinéria Slovnaft sa už po páde socializmu stala stredobodom pozornosti prípadných investorov. Jej rýchly predaj však v tých časoch neprichádzal do úvahy. Na akciovú spoločnosť sa firma transformovala v rámci prvej vlny kupónovej privatizácie. V máji 1992 ešte pred pádom spoločnej Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky došlo k prevodu aktív a pasív spoločnosti z vlastníctva štátneho podniku na novovytvorenú akciovú spoločnosť.

Prvá privatizácia

Do osudu firmy výrazne zasiahli predčasné parlamentné voľby v roku 1994 a tretia vláda Vladimíra Mečiara, keď štát prestal byť rozhodujúcim vlastníkom Slovnaftu. Už v roku 1996 získala balík akcií v Slovnafte spoločnosť Slovintegra, ktorej majiteľmi boli členovia vtedajšieho manažmentu firmy na čele so Slavomírom Hatinom. Ten bol aj predsedom Predstavenstva Slovintegy, ktorá už v roku 1998 vlastnila väčšinový balík 51 percent akcií Slovnaftu.

Vrátenie akcií

Ďalšie parlamentné voľby v roku 1998 znamenali pre firmu zmeny, ktoré ovplyvnili aj jej súčasný ráz a štruktúru majiteľov. Po nástupe vlády Mikuláša Dzurindu v roku 1998 vrátila Slovintegra v súvislosti s nejasnou privatizáciou 10-percent akcií Slovnaftu v nominálnej hodnote 1,6 miliardy korún Fondu národného majetku. Po usporiadaní štruktúry majiteľov firmy už nič nebránilo vstupu strategického investora, na ktorého samotná spoločnosť vypísala medzinárodný tender.

MOL na scéne

O najväčší slovenský petrochemický kombinát sa začala uchádzať susedná maďarská rafinárska spoločnosť MOL. A práve s MOL-om, ktorý sídli v Budapešti, kde sa nachádzalo aj sídlo Vlasteneckej banky, ktorá zakladala predchodcu Slovnaftu rafinériu Apollo. Na konci marca 2000 dohodu o vstupe MOL-u do slovenského Slovnaftu spečatila aj osobitná zmluva. Zatiaľ čo MOL v roku 2000 disponoval v Slovnafte 36,2-percentným podielom, jeho podiel v súčasnosti predstavuje 98,4 percenta. Ešte v roku 2000 Slovnaft sprevádzkoval komplex s najnovšou technológiou hĺbkového spracovania ropy a zaradil sa medzi najmodernejšie európske rafinérie. Z výrobného sortimentu sa takmer vytratil vykurovací olej, pretože novo inštalované procesy umožnili jeho prepracovanie na produkty s vysokou pridanou hodnotou, na ušľachtilé motorové palivá -- bezolovnatý benzín a nízkosírnú motorovú naftu. Členom najrýchlejšie rastúceho stredo európskeho konzorcia v petrochemickom priemysle MOL sa Slovnaft definitívne stal v roku 2001. Slavomír Hatina ukončil svoje 35-ročné pôsobenie v rafinérii Slovnaft vo februári

2005 a dnes patří k nejbohatším Slovákovi s majetkem v hodnotě niekoľkých miliard korún. "Po dôkladnom zvážení odchádzam z prosperujúcej spoločnosti, pričom ma uspokojuje presvedčenie, že má pred sebou sľubné perspektívy," povedal Hatina pri svojom odchode z firmy, ktorej predaj akcií mu neskôr umožnil venovať sa podnikateľským aktivitám v spoločnosti Slovintegra.

Slavomír Hatina – 29. najbohatší Slovák v r. 2023 podľa Forbesu

Majetok, ktorý získal Slavomír Hatina na predaji sprivatizovanej slovenskej rafinérie Slovnaft a potom ho investoval do viacerých aktív, sa milionárovi a jeho rodine nedarí výrazne zhodnotiť. Hatinovci spravujú financie cez investičný holding Biatec Group, ktorý má v portfóliu čoraz menej aktív. Nefunguje už drevospracujúci podnik Quercus v Lučenci ani vývojová firma Biatec Laser Technology v Novom meste nad Váhom, ktorá sa snažila etablovať s technológiou laserového rezania. Lyžiarske stredisko Králiky je dlhodobo v strate, už dávnejšie Hatinovci predali súkromnú nemocnicu Medissimo, paroplynovú elektrárňu v Leviciach a vlni aj historický Kernov dom v centre Bratislavy. Skupine v súčasnosti prináša zisky ešte česká firma Granitol v Moravskom Beroune, ktorá na európsky trh exportuje obalové fólie. Hatina v nej má podiel cez luxemburskú spoločnosť BGA a vlastní ju spolu s bývalou kolegyňou zo Slovnaftu a menšinou akcionárkou Jolanou Petrášovou.

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Apollo_\(podnik\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Apollo_(podnik))

Apollo bola [rakousko-uherská akciová spoločnosť](#) na výrobu minerálnych olejů se sídlom v [Prešpurku](#).

V roce 1895 bylo v Budapešti rozhodnuto vybudovat rafinerii v Bratislavě u *Mlýnské zahrady*. [Ropná rafinerie](#) Apollo byla uvedena do provozu v roce 1896.

Nový a moderní závod patřil svou rozlohou k druhé největší rafinerii minerálních olejů v monarchii. Vyráběl [benzín](#), [petrolej](#), [parafín](#), [svíčky](#), [vazelínu](#), [asfalt](#), dokonce i umělý led. Areál rafinerie, lidově zvané „Apollka“ se nacházel v místech současného severního nájezdu na [most Apollo](#). Po vzniku Československé republiky se spojil s Moravskou těžební společností a s Rafinériemi Šumperk a provozoval svou vlastní obchodní společnost Apollo-Nafta. V době [Slovenské republiky](#) (1939–1945) závod vlastnila [Dynamit Nobel AG](#) Bratislava a [IG Farben](#), později Deutsche Erdöl Aktiengesellschaft (= [DEA](#)). Dne [16. června 1944](#) podlehl 80 % závodu bombardování amerického letectva. Na základě [Benešových dekretů](#) byla rafinerie v r. [1946](#) znárodněna a začleněna do národního podniku „Slovenské rafinérie minerálnych olejov“ (česky *Slovenská rafinerie minerálnych olejů*). Od roku [1949](#) nesl označení [národní podnik Slovnaft](#) (dnes Slovnaft a. s.) Na původním místě se rafinérie Apollo nacházely až do roku [1963](#), kdy následovalo přeložení výroby z lokality [Mlýnské Nivy](#) do nové za městem ve Vlčím hrdle.

Rakousko-uherské ropné rafinérie se zakládaly jednak přímo v místě těžby, v místech železničních uzlů nebo v blízkosti nejlevnější dopravní možnosti – říčních přístavů podél toku [Odry](#), [Labe](#) a [Dunaje](#) (např. Naphtha-Aktiengesellschaft „Galicia“, Petroleum-Licht- und Kraft-Gesellschaft „[Limanova](#)“, Maschinenöl- und Paraffinfabrik Gartenberg & Schreiner „[Niegłowice](#)“ ([Jasło](#)), [David Fanto & Co](#) „[Pardubice](#)“). Starší rafinérie se nacházely v přístavu [Fiume](#) a [Terst](#). V roce 1903 byla založena obchodní [kartelová](#) společnost „Petrolea AG“. V roce 1911 vlastnilo [Rakousko-Uhersko](#) 25 ropných rafinerií, jen na území [Haliče](#) (Galizien) se jich nacházelo 14, 11 větších pak v Uhersku.^{[1][2]}

Výroba Apollo-svíček

Nejstarší továrna na [stearinové svíčky](#) fungovala od roku 1834 v Paříži, druhá od roku 1835 v Berlíně (firma Milly & Motard). V roce 1837 založil G. de Milly první továrnu na výrobu stearinových svíček také v habsburské monarchii – v Liesingu u Vídně (od roku 1858 firma F. A. Sarg). Jako první v Rakousku zavedla rovněž v roce 1837 tovární výrobu stearinových svíček firma „Gebrüder Schrader“ ve Steinhofu u Vídně (od roku 1839 firma Apollo). V roce 1845 se nacházelo v habsburské monarchii již devět továren na výrobu stearinových svíček. Ale značky „Milly“ a „Apollo“ ovládaly do poslední čtvrtiny 19. století většinu trhu. Nástup levného [parafínu](#) a cenově dostupných parafinových svíček je spojen až se začátkem druhé poloviny 19. století, kdy byl získáván z ropných frakcí.^[3] V nalezištích ropy (zejména doly [Boryslaw](#) a Dzwieniasz, [Ploješť-Slănic](#)), se vyskytoval [ozokerit](#) k výrobě [ceresinu](#), jehož užité vlastnosti parafín předčily.^[4] Ten také začala využívat k výrobě svíček i firma „Erste Österreichische Seifensieder-Gewerke-Gesellschaft Apollo“, která v roce 1911 fúzovala s [firmou Schicht na výrobu mýdla](#) („Erste österreichische Seifensieder-Gewerkschaft APOLLO Ges.m.b.H.“, 1943 Oesterreichische Schicht AG Werk Simmering).^[5]

Založení rafinérií Apollo

[[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Dne 9. dubna 1895 se konala v [Budapešti](#) v budově akciové společnosti „Vaterländische Bank“ zakládající valná hromada společnosti „Apollo-Mineralöl-Raffinerie A. G.“ s počátečním kapitálem 2 miliony korun a 10 000 akciemi, na které bylo zvoleno představenstvo (generální rada) a [dozorčí rada](#). Gen. ředitelem byl zvolen [župan](#) (maďarsky *főispán*, německy *Obergespan*) Julius v. Szalavbky. V této době měla společnost v [Prešpurku](#) (Bratislavě) u [Dunaje](#) zakoupený pozemek a započala se stavbou.^[6]

V srpnu 1895 (při zahájení provozu) kotvilo v přístavišti 6 [tankerů](#), vyrobených Maďarskou lodní stavitelskou a strojírenskou společností „Danubia“ (Ungarische Schiffbau- und Maschinenfabriks-Aktiengesellschaft „Danubia“), jež měly přivážet po Dunaji ruskou [ropu](#) (z [Batumi](#)) z černomořského přístavu [Sulina](#). Po železnici přepravovalo 108 vlakových cisteren haličskou ([Borislaw](#)-Tustanovice, Schodnica-[Krosno](#)) a rumunskou ropu (Policiori-Gloden, Campina-Buștenari-Moreni).^[7]

V roce 1896 nesměl chybět její stánek (č. 112) na Tisícileté výstavě v Budapešti (Budapester Millenniumsausstellung 1896), kdy si Maďaři připomínali tisícileté výročí příchodu do Karpatské kotliny. Prešpurská [ropná rafinérie](#) „Apollo“ patřila v té době k druhé největší v [monarchii](#).^[6]

Každá denní zásilka ropy se přečerpávala do 11 velkých nádrží (jedna pojala 35 000 [metrických centů](#), celkem 385 000 q ropy). Odsud se stáčela do deseti destilačních zařízení. Destiláty se uchovávaly ve 20 podzemních nádržích, vedle nichž stály parní pumpy, strojovna a vlastní elektrárna. Na vlastní rafinérnu s dvěma věžemi (kolonami) navazovala expedice [benzínu](#) a [petroleje](#). Další průmyslová zařízení sloužila k uchování a zpracování ropného odpadu.^[6]

V centru továrny se nacházela velká parní kotelna se 77 m vysokým komínem (tehdy nejvyšším v monarchii). Samostatnou skupinu budov tvořily rafinérie [mazacích olejů](#) (Schmieröle) se skladovacími cisternami. Celý areál zásobovala vodou vodárenská věž s mohutnou vodní nádrží. Všech 64 továrních budov pokrýval z protipožárních důvodů vlnitý plech. Budovy k výrobě [parafínu](#) se nacházely ve výstavbě. Posledním výrobním zařízením pro zpracování ropného odpadu byla výrobní [asfaltu](#) a [koksů](#).^[6]

Celý závod se skladištěm, výrobou modře natřených [barelů](#) a expedicí propojovaly trojitě koleje. Nechyběly ani administrativní budovy a obytné domy pro vedení, úředníky a dělníky. „Apollo“

se rozprostíralo na ploše 160.000 m², přičemž přiléhající část nezastavěného pozemku měla sloužit k budoucímu rozšíření výroby.^[6] V říjnu 1897 byla zahájena výroba [parafínu](#) a svíček. V roce 1902 závod vyhořel.^[8]

Apollo - československé rafinérie minerálních olejů

Po vzniku Československé republiky zůstaly na jejím území rakouské rafinérie: [Rafinérie David Fanto](#) a spol. – Pardubice (zal. r. 1889), Bohumínská rafinérie, a. s. – [Nový Bohumín](#) (zal. r. 1888), Přívozská rafinérie minerálních olejů – [Přívoz](#) (za. r. 1889), [Rafinérie minerálních olejů Lederer a spol.](#) – [Kralupy](#) (zal. r. 1900), Rafinérie minerálních olejů [Šumperk](#) (zal. r. 1895), Kolínská rafinérie petroleje – [Kolín](#) (zal. r. 1901) a na Slovensku Rafinérie Apollo – Bratislava, tzv. bratislavská Apollka (zal. r. 1895). Vedení akciové společnosti Apollo, rafinérie minerálních olejů („Apollo“ Mineralöl-Raffinerie Aktien-Gesellschaft) svolalo do bratislavského závodu na 1. prosince 1921 své **25.** valné shromáždění na desátou hodinu dopoledne a **26.** valné shromáždění na jedenáctou hodinu dopoledne. Valných hromad se mohli zúčastnit jen ti akcionáři, kteří nejpozději 8 dní před 1. prosincem 1921 svoje akcie uložili v podnikové pokladně společnosti Apollo v Bratislavě nebo u filiálky „Moravské agrární a průmyslové banky“ v Bratislavě.^[9]

Spojení rafinérií Apollo a Moravské těžební společnosti

V roce 1917 vyjednal notář L. Odstrčil s jednatelem polské společnosti Juliem Muscolinim prodej části svých [kutisek](#) u Hodonína. Společnost „Vulkan“ („Vulkan“ Rohöl-Bergbau Ges. m. b. H.) pod vedením Hermanna Rosenblatta (Wien, Bellariastraße 6) a Julia Muscoliniho (Wien, Strozsigasse 1.) předala těžební práva dceřiné společnosti „I. Mährische Bergbau Gesellschaft“ (I. Moravská těžařská společnost s r. o.) se sídlem ve Vídni. Ta po vzniku Československa převedla sídlo firmy na čsl. území do Brna a v letech 1919–1925 prováděla těžbu na Hodonínsku.

Těž Moravská těžařská společnost s r. o. v Hodoníně zaslala ministerstvu veřejných prací žádost ze dne 24. listopadu 1919 v níž prosí, by vláda pro případ, že by se zabývala myšlénkou zadávání naftových terainů, předložila jí návrhy, by jí poskytnuta byla možnost zúčastniti se porad, směřujících k intensivnímu pátrání po ložiskách olejových. Žádost tuto opírá posléze jmenovaná společnost o zkušenosti, kterých v tomto oboru nabyly její sesterské závody "Vulkan" a "Naftová společnost Fortuna".

Zasedání Národního shromáždění československého roku 1920^[10]

Moravská těžařská společnost, z poloviny majetek rakouský („Schodnica“ Aktiengesellschaft für Petroleum-Industrie) a z poloviny švýcarský („EOS“, Erdöl-Syndikat, nyní [EOS Holding SA](#)), nemohla těženou ropu zpracovávat v bývalých rakouských (haličských) rafinériích ve [Schodnice](#) (Schidnyzja u [Lvova](#)), takže začala vyjednávat s čsl. rafinériemi Apollo v Bratislavě.^[11] V roce 1925 akciová společnost „Rafinérie Apollo“ se sídlem v Bratislavě [fúzovala](#) s „I. Moravskou těžařskou společností“ a převzala všechna její kutiska u Hodonína. Akcionáři I. Mor. spol. dostali za svá pole a práva od Apolla 25.000 akcií firmy Apolla.^[12]

Akciovými společníky tehdejších rafinérií Apolla byli: Dr. Arnold Segal, zastupce společnosti „Société des Petroles de Dabrowa“ v Paříži, počtem 13.660 akcií, s absolutní většinou (693 hlasy)^[13], (...). V nové správní radě takto fúzované společnosti Apollo, rafinérie minerálních olejů, a. s. Bratislava, závodní správa dolů v [Hodoníně](#) („Apollo Mineralöl-Raffinerie A.G., Pressburg-Göding“) zasedali: předseda Petit Jean Pavel v Paříži a její členové: (...)

Na počátku 30. let 20. století pracovalo na moravských nesytských ropných polích asi 28 vrtných věží. Provozovat je však firma mohla pod podmínkou, že nebude ropu vyvážet do zahraničí.^[14] Největší čsl. ropné doly se ale nacházely u obce [Gbely](#) na západním Slovensku.^[15] Firma Apollo, rafinérie minerálních olejů, a. s. Bratislava se stala na [Hodonínsku](#) nástupkyní Moravské těžařské společnosti a majitelkou kutisek nejen v oblasti, rozprostírající se mezi [Dubňany](#) a [Hodonínem](#), ale i státem smluvně propůjčeného státního kutiskového území, rozprostírajícího se jižně od naftových dolů Nesyt mezi železniční tratí [Břeclav-Přerov](#) a [řekou Moravou](#) až po [Kostice](#). Vedle toho těžila [zemní plyn](#), využívaný k pohonu důlních strojů a generátorů k osvětlování dolů. Nafta se čerpala do velkých nádrží na okraji města u dráhy, odkud se přečerpávala přímo do cisteren.^[16]

Crédit Général des Pétroles - francouzský kapitál

[\[editovat | editovat zdroj\]](#)

Na výrobu výbušnin, sody, dusíkatých látek, umělého hedvábí, destilaci dřeva a zejména výrobu nafty měl v ČSR značný vliv zahraniční kapitál. Vedoucí postavení ve zpracování nafty držela společnost Apollo-Nafta, v níž největší podíl akcií patřil „[Société Française des Pétroles de Tchécoslovaquie](#)“, která však byla kontrolována společností „[Société Française Industrielle et Commerciale des Pétroles](#)“, holdingovou společností největšího olejářského koncernu „[Standard Oil Company](#)“.^[17]

Ropná a palivová společnost Nova

[\[editovat | editovat zdroj\]](#)

Ropná a palivová společnost „Nova“ s ručením omezeným (založená v roce 1919 ve Vídni) se 31. prosince 1923 přeměnila na akciovou společnost (registrace 29. ledna 1924). Na valné hromadě 29. února 1928 rozhodla o fúzi: akciové společnosti „Schodnica“ („Schodnica“ Actien-Gesellschaft für Petroleum-Industrie), společnosti s ručením omezeným „Karpathia“ (Petroleum-Vertriebs-Gesellschaft m. b. H. „Karpathia“) pod novým názvem společnosti „Nova“ Öl- und Brennstoffgesellschaft AG. „Nova“, ropná a palivová akciová společnost patřila koncernu Credit General v Paříži, který mimo jiných kontroloval společnosti: „Malopolska“ (sloučené Galizische Karpathen Petroleum A. G., [Lemberg](#), Fanto A. G., Lemberg, „Nafta“ A. G., Lemberg, „Premier“, Lemberg; Apollo Mineralöl-Raffinerie A. G., [Bratislava](#), Mineralölraffinerie Mähr. Schönberg G. m. b. H., [Mähr. Schönberg](#), Vaterländische Mineralölindustrie A. G., [Budapest](#), atd.)^[18]

Obchodní společnost Apollo-Nafta

Po první světové válce se haličská naftová akciová společnost Dombrowa ([Dąbrowa AG](#)) dostala do francouzských rukou („Société des Pétroles de Dabrowa in Paris“).^[19] V roce 1921 se [holdingová společnost](#) Dombrowa, které patřila většina akcií haličské „Karpathen AG“, začala zajímat také o akcie ve společnosti Apollo, která ve skupině „Karpathen AG“ držela majoritu („Apollo-Mineralöl-Raffinerie- und Kerzen-Fabrik-Aktien-Gesellschaft“ in Preßburg, „Galizische Karpathen-Petroleum-Aktien-Gesellschaft“, Vaterländische Mineralöl-Industrie-Aktien-Gesellschaft in Budapest).^{[20][21]}

Dne 18. února 1924 se v Praze konala ustavující valná hromada firmy „Dombrowa, naftová akc. společnost“, náležející ke koncernu firmy „Société des Petroles de Dobrowa“, zabývající se prodejem výrobků ze šesti rafinérií náležejících ke koncernu »Dobrowa«. Mimo to hodlala obchodovat s čsl. rafinériemi »Apollo«, náležejícím k témuž koncernu. Do správní rady byli zvoleni: prezidentem Georges Pollet-Tiberghien, prezident Société des Pétroles de Dabrowa v Paříži, 1. viceprezidentem Ing. dr. Josef Kavan, civilní inženýr, docent technické vysoké školy v Praze, 2. viceprezidentem dr. Arnold Segal, petrol. průmyslník ve Lvově, členy generál [Otakar](#)

[Husák](#), ministr národní obrany a generální ředitel [čsl. továrny na látky výbušné](#) v [Semtíně](#) u Pardubic, Jacques Théry, administrateur délégué Société des Pétroles de Dubrowa v Paříži, Dr. [Karel Loevenstein](#), generální ředitel firmy [Škodovy závody](#), Praha, inž. Antonín Mikšíček (1861–1947), cukrovarnický národohospodář a ředitel Ústecké rafinerie cukru, a. s.,^[22] Ing. [Adolf Epler](#), ředitel firmy Měďárny-Čechy v [Doksanech](#) (dříve Kupferwerke Oesterreichs Actien-Gesellschaft v [Neštědce-Povrly](#) u Ústí nad Labem,) Karl Gottstein, petrol. průmyslník, Vídeň. Ředitelem byl jmenován pan Evžen Fleischner z Prahy.^[23] Slučování v polském petrolejovém průmyslu zasáhlo i na území Československé republiky. Společnost „[Malopolska](#)“, která již před tím pohltila skupinu „Premier“ (Rafinerie Šumperk), postupně převzala polské „Fantovy závody“, společnost „Naftu“ a skupinu „[Dombrowa](#)“ (Rafinerie Apollo). Toto sloučení vyvolalo další fúzi rafinerie Apollo v Bratislavě s rafinerií v Šumperku.^[24]

Dombrová (Dabrowa Holding AG), naftová akciová společnost v Praze, náležející ke skupině Crédit Général des Pétroles, Paris, konala 10. t. m. (listopadu 1928) mimořádnou valnou hromadu, na níž bylo usnesené přeměnit jméno společnosti na Apollo-Nafta, obchodní akciová společnost, zvýšit akciový kapitál z 1 000 000 na 2 000 000 Kč a přiřadit k zmíněnému podniku prodejní organizaci z téhož koncernu, totiž fy. Apollo-Nafta, obchodní společnost s r. o. v Bratislavě, a »Premier«, prodejní společnost výrobků minerálních olejů, spol. s r. o. v Šumperku. Venkov, orgán České strany agrární 1928^[25]

V listopadu roku 1928 došlo k další koncentraci kapitálu skupiny „Credit Generale des Petroles“ v Paříži. Na mimořádné valné hromadě akciové společnosti „Dombrowa-Nafta“ (Dombrowa-Naphtha AG) došlo k fúzi dosud samostatných olejářských prodejních společností: obchodní společnosti Apollo-Nafta v Bratislavě („Apollo-Naphtha“ Handelsgesellschaft m. b. H. in Preßburg) a „Premier“ v Šumperku („Premier“ Mineralölprodukte-Vertriebsgesellschaft m. b. H. in Mähr.-Schönberg). Tímto sloučením byl veškerý domácí prodej prováděn koncernem „Dombrowa“. Název společnosti zněl: „Apollo-Nafta, obchodní akciová společnost“ v Praze (Apollo-Naphtha Handels-A. G. in Prag). Ředitelem byl zvolen Norbert Feith.^[26]

Fúze Credit General - Dombrowa

V srpnu 1930 společnost „[Dombrowa](#)“ (Societe des Petroles de Dabrowa) na mimořádné valné hromadě rozhodla o fúzi s olejářskou obchodní a finanční společností „Credit General des Petroles“, které předala všechny své akcie. Ty pak nástupní společnost rozdělila v poměru 5:1. Aktiva společnosti „Dombrowa“ sestávala především z akcií společnosti „Malopolska“ (Société Française des Pétroles de Malopolska). Credit General se tak stala druhou největší akciovou společností koncernu „Malopolska“ a skrze fúzi získala hlavní vliv na její podniky v Československu. Credit General v Československu kontroloval rafinerie Apollo v Bratislavě (Apollo-Mineralöl. A. G.).^[27]

Fúze Credit General - Malopolska

Dne 1. dubna 1932 konaly obě olejářské společnosti „Credit General“ a „Malopolska“ mimořádnou valnou hromadu, na které bylo rozhodnuto o převzetí společnosti Malopolska akciovou společností „Credit General des Petroles“ v Československu (Société Française des Pétroles de Tchécoslovaquie, Paris), o navýšení kapitálu a rozpuštění společnosti Malopolska. V roce 1934 získala „Credit General des Petroles“ v Československu většinu akcií v Apollo, rafinerie minerálních olejů v Bratislavě. V dubnu 1936 se podařilo dokončit reorganizaci obou koncernů „Credit General des Petroles“ a „Malopolska“, kdy skupina francouzských, belgických a švýcarských průmyslníků převzala společnost Société Française Industrielle et Commerciale des Pétroles, kontrolovala tak svoji dceřinou společnost v Československu. Société Française des

Pétroles Tchechoslovaquie vlastnila celý kapitál obchodní akciové společnosti Apollo-Nafta (Apollo-Nafta Handels AG. in Prag), která měla majoritu v rafinériích Apollo v Bratislavě.^[28]

Fúze rafinérií Bratislava a Šumperk

[[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Ředitelství akciové společnosti Apollo, rafinerie minerálních olejů v Bratislavě („Apollo, Mineralölraffinerie A. G., Bratislava, Slovakia“) svolalo do své kanceláře v Bratislavě na Čulenově ul. 3 na 28. prosince 1928 v 11.00 hod. mimořádnou valnou hromadu, na níž se projednávalo zvýšení akciového kapitálu z 12 [mil.](#) Kč na 18 mil. Kč, fúze a převzetí majetku firmy „Rafinerie minerálních olejů Šumperk, spol. s r. o.“ (Mineralöl-Raffinerie Mährisch-Schönberg G. m. b. H. in Mährisch-Schönberg) od 1. ledna 1928 a příslušná úprava stanov. Akcionáři, kteří se chtěli zúčastnit valné hromady, měli své akcie nejpozději do 20. prosince 1928 včetně uložit:

- v Bratislavě do pokladny akciové společnosti Apollo, rafinerie minerálních olejů na [Čulenově](#) ulici 3 nebo
- v Praze u [Živnostenské banky](#) a jejích poboček nebo [Böhmische Escompte-Bank und Credit-Anstalt](#) (BEBCA) a jejích poboček nebo
- ve Vídni u [Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft](#), 1. Bez., Am Hof 2^[29]

Apollo-Benzin

[[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

V roce 1928 se síť „tmavě modrých“ čerpacích stanic „Apollo-Benzin“ rozprostírala hlavně na jižní a jihozápadní Moravě: v [Brně](#), [Hodoníně](#) (Göding), [Velkém Meziříčí](#) (Groß Meseritsch), [Třebíči](#) (Trebitsch), [Bedřichově](#) u Jihlavy (Friedrichsdorf), [Třešti](#) (Triesch), [Telči](#) (Teltsch), [Dačicích](#) (Datschitz), [Slavonicích](#) (Zlabings), [Jemnici](#) (Jamnitz), [Vranově](#) (Frain), [Moravských Budějovicích](#) (Mährisch Budwitz), [Hrušovanech](#) (Grusbach), [Moravském Krumlově](#) (Mährisch Kromau), [Břeclavi](#) (Lundenburg) a ve Znojmě (Znaim) na ulicích: Wienerstraße a Prager Straße. Skladiště a zastoupení měla ve městech: [Břeclav](#), [Znojmo](#) (J. Kwiatkowski, Brandstraße 4), [Dačice](#).

Firma Apollo nabízela rumunský benzin a její logo znělo: „*Autobenzin rumänisch, Autoöl pennsylvanisch*“ (APOLLO-BENZIN, PENNOIL-MOTOROIL).^[30]

Pražská »Apollo« držela od roku 1928 ve svých rukách odbyt bratislavské rafinerie a dodávala oleje do Čech a na Moravu. Většinu akcií Apolla měl až do roku 1934 koncern „Société Française des Pétroles de Tchécoslovaquie“, který ji toho roku předal pražské společnosti »Apollo«, jež za tím účelem zvýšila svůj akc. kapitál ze 2 na 20 mil. Kč. Bratislavská »Apollo« vlastnila kromě moderně vybavené a v roce 1936 rozšířené rafinerie vlastní naftové těžební podniky na Slovensku. Rafinovala hlavně zahraniční naftu.^[31]

Apollo-rafinerie minerálních olejů se závody Bratislava („Apollo Mineralölraffinerie A. G., Preßburg“) a Šumperk-[Vikýřovice](#) („Apollo, Mineralölraffinerie A. G., Weikersdorf“) se správou dolů v Hodoníně provozovala vlastní obchodní [akc. společnost](#) „Apollo-Nafta“, se sídly v Praze, Brně a Bratislavě. Československý průmysl minerálních olejů kryl převážnou část své potřeby ze surovinové základny v Rumunsku. Firma Apollo-Nafta v Bratislavě, jako majitelka velkých důlních oblastí na jižní Moravě, investovala proto do vyhledávání nových ložisek ropy a její těžby téměř 50 milionů Kč. Ropa těžená na území čsl. republiky neobsahovala látky, z kterých bylo možné vyrobit benzin. K tomu bylo zapotřebí chemického procesu metodou »štěpování« (krakování). V roce 1936 firma investovala do stavby vlastního krakovacího

zařízení a započala s výrobou benzínu z tuzemské suroviny, těžené v Hodoníně a Gbelích. Ve stejném roce uvedla na trh nový benzin „Apollo-Oktan“.^[32]

Takto stoupá výkon Vašeho motoru - používáním novodobé pohonné látky - Krakovaný benzin značky APOLLO-OKTAN. K tomuto výborný PREMIER-MOTOROIL. Tylo dva výrobky obdržíte u svého dodavatele, u všech APOLLO-čerpadel a skladech firmy APOLLO-NAFTA, obch. a. s., Praha-Brno-Bratislava.

Moravská orlice, 16.5.1937, s. 69

Nový naftový pramen. »Apollo« — rafinerie minerálních olejů — narazila na naftových polích v prostoru Bzenec — Ratiškovice ve hloubce asi 470 m na nové naftové prameny. Výsledky pokusné těžby nasvědčují tomu, že jest možno počítati asi s 10 tunami denní produkce tohoto pramene. Rovněž geologické složení tohoto naleziště odpovídá poměrům na dosavadních nejvydatnějších polích v Hodoníně a Gbelech. Z tohoto nálezu je zřejmé, že je skutečně možné zvýšiti těžbu tuzemské nafty, jsou-li vrtací práce prováděny odborně. Zákon o podpoře tuzemské těžby ropy, vydaný v dubnu minulého roku, není však dosud prakticky proveden, ačkoli pomoc skutečně poskytnutá by vedla k dalšímu zvýšení produkce zdejší nafty, neboť tato činnost za dnešních hospodářských poměrů jest možná jen s náležitou pomocí a pochopením vlády.

Venkov, orgán České strany agrární 1936^[33]

Začlenění do válečného ropného průmyslu

V roce 1938 se akciová společnost „Apollo Mineralölraffinerie A.-G., Preßburg“ nacházela z valné části pod francouzskou kontrolou (Crédit Général des Pétales S. A., Paris). Od jara 1939 se začalo v benzinářských kruzích proslýchat, že se již delší dobu jedná mezi říšskoněmeckými zájemci o převzetí akcií rafinerie Apollo v Bratislavě a její prodejní společnosti Apollo-Nafta v Praze.^[34] V odstoupeném pohraničí převzal celou řadu chemického průmyslu německý koncern I. G. Farben, což byl po zřízení [Slovenské republiky](#) případ i Apollo-Raffinerie v Bratislavě.^[35] Bratislavská rafinerie olejů »Apollo« přechází do rukou a. s. Dynamit Nobel. A. S. Dynamit Nobel v Bratislavě, jejíž akciová majorita se nachází v Kolíně nad Rýnem, získala většinu ve společnosti »Apollo«, olejářské obch. společnosti v Praze, která má opět majoritu bratislavské rafinerie olejů »Apollo«. Tím přechází tato rafinerie, jak praví komüniqué ředitelství do sféry říšskoněmeckého produkčního plánování.

Hospodářský archiv, 12.08.1939^[36]

Na konci roku 1939 se tak Apollo-Nafta v Bratislavě dostala skrze berlínskou [Deutsche Länderbank AG](#) do německých rukou. Její akcie si rozdělily: 40% [I. G. Farben](#) a 60% [Dynamit Nobel AG](#) Bratislava (po [znárodnění](#) „Chemické závody Juraja Dimitrova“, r. 1995 [Istrochem](#), a.s., r. 2006 [Duslo](#) a.s. v holdingu [Agrofert](#)).^{[37][38]} Spolupráce mezi [Dynamit Nobel](#), [Troisdorf](#) (nepřímo i Dynamit Nobel, Bratislava) a IG Farben započala ale již v roce 1926, kdy se kartelově sloučily a započaly s budováním svých podniků v méně vyspělých státech střední a jihovýchodní Evropy.

Dynamit Nobel měla brzy rozhodující podíl v chemických závodech nejen v ČSR a Rakousku, ale také v Jugoslávii, Švýcarsku, Maďarsku a Rumunsku. Němečtí investoři zaujali v meziválečné době k bratislavské Dynamit Nobel v podstatě *vyčkávací* postoj. Již 14. října 1938 podepsala Dynamit Nobel, Bratislava a německá IG Farben v Budapešti smlouvu o budoucím prodeji podílů ve svých rakouských a dceřiných firmách.^[35]

Apollo-Nafta, obchodní akciová společnost v Praze, koncernový podnik firem I. G.

Farbenindustrie A. G., Berlin, a akciová společnost Dynamit Nobel v Bratislavě, konala 29. května XVI. řádnou valnou hromadu. Bude vyplácena dividenda 24,— K na jednu akcii.

Venkov, orgán České strany agrární 1941^[39]

Nad čl. ropným sektorem v [Protektorátu Čechy a Morava](#) převzala správu „Deutsche Erdöl-Aktiengesellschaft“ (DEA), od roku 1943 pak z nařízení říšského protektora její dceřiná společnost „Deutscher Mineralöl-Verkaufsverein“ GmbH se sídlem v Berlíně, do které spadaly mimo BZ (Bratři Zikmundové), též rafinérie v Kralupích, Apollo, [Fantovy závody](#) a Vacuum Oil Company. Již 5. září 1939 vydal protektorátní zmocněnec pro hospodaření s minerálními oleji vyhlášku č. 3, podle které mohly být pohonné látky odebírány v přidělených rajonech vybranými distribučními firmami:

- [Okres Kladno](#) a [Plzeň](#) firmami „Apollo-Nafta, Praha II.“;
- [Okres Jičín](#), [Hradec Králové](#) a [Pardubice](#) firmami „Fantovy závody akc. spol., Praha XVI.“;
- [Okres Mělník](#) a [Praha](#) — západní břeh Vltavy firmami „Kralupské rafinérie minerálních olejů, Praha II.“;
- Východní břeh Vltavy, [okres Kolín](#), [Brno](#), [okres Zlín](#), [Prostějov](#), [Kroměříž](#), [Olomouc](#) a [Moravská Ostrava](#) firmami „Vacuum Oil Company a. a.“;
- [Okres Tábor](#), [Klatovy](#), [České Budějovice](#), [Něm. Brod](#), [Jihlava](#) firmami „Bratři Zikmundové, Praha X.“

Pohonné látky mohly být prodávány z čerpadel, zásobovaných těmito firmami, a určených k dalšímu prodeji spotřebitelům. Výdej a odběr jinými firmami byl dnem 25. září 1939 zakázán.^[40] Válečná poptávka po pohonných hmotách vedla na území bývalého Československa k říšskoněmeckým investicím do produkce, do provádění hloubkových průzkumných vrtů a hloubkové těžby ropy.^[41]

Na Slovensku si „Deutsche Erdöl Aktiengesellschaft“ (= DEA, od r. 1970 Deutsche Texaco AG, r. 1988 RWE-DEA, r. 2015 Deutsche Erdöl AG) zajistila výhradní právo na průzkum a těžbu ropy a za tímto účelem si pronajala ropná pole u Gbel, později od „I.G. Farben“ získala i bratislavské rafinérie Apollo, stejně jako její rafinérie v nedalekém rakouském [Schwechatu](#).^[42]

Československé naftové doly

Na základě [Benešových dekretů](#) byla většina německých naftařských společností znárodněna. V roce 1945 vznikl nový ústřední státní podnik Československé doly, národní podnik, Praha s národními podniky:

- „**Československé naftové závody**“, národní podnik, Hodonín
- „Falknovské hnědouhelné doly“, národní podnik, Falknov
- „Jáchymovské doly“, národní podnik, Jáchymov
- „Ostravsko-karvinské kamenouhelné doly“, národní podnik, Moravská Ostrava
- „Příbramské rudné doly“, národní podnik, Příbram
- „Rosické a jihomor. uhelné doly“, národní podnik, Zastávka u Brna
- „Severočeské hnědouhelné doly“, národní podnik, Most
- „Středočeské uhelné a železorudné doly“, národní podnik, Kladno
- „Východočeské uhelné doly“, národní podnik, Trutnov
- „Západočeské uhelné doly“, národní podnik, Plzeň

Oblastní orgán (společný pro hornictví a pro průmysl výroby železa a barevných kovů): Bane a hute na Slovensku, národní podnik, Bratislava:

- „Rudné bane a huty na farebné kovy“, nár. podnik, [Bánská Bystrica](#)
- „Uhelné bane“, národní podnik, [Prievidza](#)
- „Železorudné bane“, národní podnik, [Košice](#)^[43]

V roce 1958 těžilo na jižní Moravě 45 vrtných souprav. V roce 1968 se „Československé naftové doly“ federativně rozdělily na: národní podnik „Moravské naftové doly Hodonín“ (MND, od r. 1977 k.p. 12 sdružený pod koncernem NPP Bratislava) a národní podnik „Slovenské naftové závody“ — Nafta Gbely (SNZ), kdy Moravské naftové doly měly na starost průzkum a těžbu Nafta Gbely.^[41]

Československé chemické závody

[[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Rafinérie a distribuční společnosti byly začleněny pod **Československé chemické závody**:^[44]

- „**Rafinerie minerálních olejů**“, [národní podnik](#) Praha
- „Spojené farmaceutické závody“, n. p. Praha
- „Ostravské chemické závody“, n. p. [Ostrava](#)
- „**Synthesia**, chemické závody“, n. p. Praha-Semtín
- „**Spolek pro chemickou a hutní výrobu**“, n. p. Praha
- „Spojené továrny na barvy a laky“ n. p. Praha
- „Stalinovy chemické závody“, n. p. [Horní Litvínov](#)^[45]

Oblastním orgánem se staly: „Chemické závody na Slovensku“, národní podnik, Bratislava se nár. podniky:

- „Chemické závody na Slovensku“ národní podnik, Bratislava
- „Chemické závody DYNAMIT-NOBEL“, n. p., Bratislava
- „Lučobné a farmaceutické závody“, n. p., Bratislava
- „**Slovenské rafinérie minerálních olejov**“, n. p., [Bratislava](#)
- „Závody pre chemickú výrobu“, n. p., [Nováky](#)^{[45][46]}

Rafinérie minerálních olejů”, Pardubice (Ramo n. p.) se od roku 1951 nacházely pod centrálním národním podnikem „[Benzinol](#)“ (r. 1953 národní podnik Chema, r. 1958 [Benzina](#)).

Vybombardované bratislavské rafinérie Apollo se staly součástí národního podniku „Slovenské rafinérie minerálních olejov“, v roce 1949 přejmenovaný na národní podnik [Slovnaft](#) (Slovnaft, a.s., r. 2000 v holdingu [MOL](#)).^[47]

Od roku 1955 odebírala [ČSSR](#) ropu výhradně ze [SSSR](#). Výstavba [ropovodu Družba](#) byla svěřena [národnímu podniku Benzina](#). První úseky vedly do rafinerií v [Kralupech](#), [Litvínově](#) (Chemické závody Záluží) a Bratislavě ([Slovnaftu](#)). K distribuci pohonných hmot využívala [Benzina](#) produktovodu mezi [Chemickými závody Záluží](#) a skladem Benziny v [Roudnici nad Labem](#), později vedl produktovod též z bratislavského Slovnaftu do [Loukova](#) a [Šlapanova](#). Jižní Moravu zásoboval od 70. let velkosklad v [Kloboukách](#) a ve [Střelcích](#) u Brna (nyní Čepro). Na jaře 1994 proběhla likvidace státního podniku Benzina, který se začlenil do holdingu [Unipetrol](#). Produktovody převzala akciová společnost [Čepro](#).^[48]

Rok 1989	Gumárne 1. mája, š. p.		020 32 Púchov
Rok 2024	Continental Tires Slovakia, s.r.o.	Terézie Vansovej 1054	020 01 Púchov

Výrobný závod Púchov

O společnosti

Po svojom dlhoročnom úspešnom pôsobení sa spoločnosti Continental Matador Truck Tires s.r.o. a Continental Matador Rubber, s.r.o. (premenovaná od 1. septembra 2023 na Continental

Tires Slovakia, s.r.o.) s účinnosťou od 1. januára 2024 zlúčili do jednej spoločnosti Continental Tires Slovakia, s.r.o.. Dôvodmi pre tento významný historický krok je posilnenie vzájomnej spolupráce, zjednodušenie procesov a zvýšenie efektivity fungovania spoločnosti Continental v Púchove.

Spoločnosť Continental Tires Slovakia, s.r.o je spoločnosť s dlhoročnou tradíciou v oblasti gumárskeho priemyslu, pričom dôležitým míľnikom je práve rok 1950, kedy bola v Púchove oficiálne spustená výroba pneumatík. Spoločnosť Continental Tires Slovakia, s.r.o. tvorí závod Osobné a ľahké nákladné pneumatiky a závod Nákladné pneumatiky a zamestnáva viac ako 4 900 zamestnancov. Súčasťou spoločnosti je tiež konstolidovaná jednotka divízie ContiTech, ktorá je k dispozícii zákazníkom mining a industriálnej oblasti EMEA teritórií.

Produkty a riešenia

Závod Osobné a ľahké nákladné pneumatiky patrí medzi top 5 najväčších európskych výrobcov pneumatík pre osobné, ľahké nákladné a SUV vozidlá v rozmedzí od 13 do 20 palcov. Predajná činnosť sa delí na trhy náhradnej spotreby a trhy prvej výbavy. V roku 2023 spoločnosť vyrobila 14,2 milióna pneumatík z kategórie osobných, ľahkých nákladných a SUV pneumatík a vyrába pneumatiky značiek: Continental, Matador, Uniroyal, Barum, Semperit, Mabor, Viking, General Tire, Gislaved, Sportiva. Púchovský závod je tiež významný výrobou SSR pneumatík s technológiou zosilnenej bočnice, ktorá umožňuje pokračovať v jazde aj v prípade defektu, bez nutnosti rezervného kolesa. Spoločnosť má zavedený systém manažérstva kvality, ktorý je pravidelne preverovaný kontrolnými a recertifikačnými auditmi a v súčasnosti vlastní spoločnosť v oblasti vývoja a výroby pneumatík certifikáty: Certifikát na systém manažérstva kvality vývoja a výroby pneumatík v zmysle normy IATF 16 949:2016 vydaný certifikačnou spoločnosťou TÜV Nord.

Závod Nákladné pneumatiky v Púchove je najväčším závozom na výrobu nákladných a autobusových pneumatík v Európe. V roku 2023 spoločnosť vyrobila 2,55 miliónov nákladných pneumatík v palcových radách 19,5 a 22,5 a vyrába pneumatiky značiek: Continental, Matador, Uniroyal, Barum, Semperit, General Tire a ďalšie značky portfólia Continental. Púchovský závod je jediným závozom koncernu Continental, ktorý vyrába pneumatiky s technológiami „nulový nárazník“, „wide – base“, a „Triple A“. Spoločnosť má zavedený a certifikovaný systém manažérstva kvality v zmysle normy IATF 16 949:2016. Certifikát s oblasťou platnosti "Vývoj a výroba pneumatík pre nákladné automobily" v zmysle tejto normy vydala certifikačná spoločnosť TÜV Nord na základe úspešného špeciálneho auditu uskutočneného z dôvodu zlučovania spoločností v januári 2024.

Technologické centrum Púchov je druhým najväčším technologickým centrom v rámci Výskumu a vývoja R&D, divízie Pneumatiky spoločnosti Continental. Predmetom činnosti je vývoj pneumatík prvej výbavy a náhradnej spotreby, vývoj protektorovaných pneumatík, návrh vulkanizačných foriem, membrán, technický benchmarking, vývoj komponentov a platforiem, zavádzanie surovín, virtuálny vývoj osobných a nákladných pneumatík, simulácie výroby pneumatík, vývoj simulačných a skúšobných metód, laboratórne skúšanie trvanlivosti a analýza pneumatík, merania vo fyzikálno-mechanickom a chemickom laboratóriu, kalibrácia meradiel, skúšobných a výrobných zariadení.

Značka Matador: súčasť prestížneho koncernu Continental
1990 – Gumárny Barum Púchov – štátní akciová spoločnosť
1993 – Privatizace firmy a návrat pod značku Matador

1999 – Založení společného podniku na výrobu nákladních pneumatik mezi Continentalem a Matadorem

2007 – Continental AG získal většinový podíl v Matador Rubber Division

2010 – Kompletní správa akcií společností Continental AG

Matador in Púchov itself was established as a "national enterprise" (since 1988 "state-owned enterprise") for tire production in 1947. Production started in 1950. It was called "Gumárne 1. mája" (which translates to "rubber works of [1st of May](#)"), at that time and sold its products under the trademark [Barum](#). Gradually it expanded its production and became the monopoly producer of [air tubes](#) (since 1962) and the main producer of rubber [conveyor belts](#) (since 1955) in Czechoslovakia. It also started to produce truck radial tires in the 1970s. The company founded its own R&D center in 1987 (now "Vipo") and provided technical assistance for the construction of rubber works in India, Indonesia, Ethiopia, Cambodia, Burma, Syria, Turkey, Iran and Yugoslavia. In 1991 it was turned into a joint-stock company and privatization took place 1992-1994. The trademark of the products of the company was changed to Matador and the firm's name was changed to Gumárne Barum in 1991 and to Matador in 1993.

The joint venture "[Continental Matador](#)" for the production of truck tires was established in Púchov in September 1998. In 1999 the transformation of the company took its final phase by change of management and by shift to division management system. The management of the Company is being transformed to the German model.

- In 2001, Matador was one of the first companies in middle Europe to fulfil technical specification ISO/TS 16949. This is a system of quality management in the automotive industry accepted by important automotive associations.
- In December 2001 the company Det Norske Veritas issued the Management Quality System Certificate in accordance with standards ISO 9001:2000, valid for design, production, assembling, servicing and sales of machines and equipment for rubber industry and management of design and development, production, servicing and sales of moulds.
- In September 2005 Matador celebrated its one hundredth anniversary and introduced a new company logo to represent the company.
- In 2007 the company Continental AG acquired 51% of the Matador Rubber Division.
- On 1 July 2008, Continental and Matador Group agreed on the transfer of an additional 15% of the shares in Continental Matador Rubber, at which date the Continental Group owned 66% of the shares in Continental Matador Rubber.
- In 2009 Continental AG Hannover increased their capital share to 100%. New Continental's distribution-logistic centre was open in that year in Puchov, for Central and Eastern Europe, as well as the new production finalisation hall.
- In May 2010 Continental opened a new production hall in Púchov that enabled an increase of capacities for the production of passenger and light truck tires.

Forbes Slovensko 6. 11. 2022:

Zomrel Štefan Rosina starší, zakladateľ Matador Group

Zakladateľ holdingu Matador Group, ktorý svoj profesný život venoval rozvoju pneumatikárenskému priemyslu na Slovensku, mal 90 rokov.

„Zaslúžil sa o to, aby sa na Slovensku vyrábali pneumatiky svetovej kvality a o to, že firma existuje dodnes aj naďalej a zamestnáva tisíce ľudí,“ informoval Matador Holding. Deväťdesiate narodeniny oslávil Štefan Rosina 7. júla. „Najskôr sa zaslúžil o rozvoj gumárenského priemyslu v Púchove a (neskôr o) jeho transformáciu na modernú fabriku, ktorá prežila turbulentné deväťdesiate roky,“ informovala vtedy spoločnosť. Do fabriky v Púchove nastúpil v roku 1950, keď sa tam rozbiehala výroba pneumatík. Ako bežný zamestnanec bol medzi prvými zamestnancami, postupne sa prepracoval do vedenia firmy. „Dokázal ju udržať konkurencieschopnú a počas 90. rokov nielen transformovať na popredného slovenského výrobcu pneumatík, ale zároveň položiť základy dnešného Matador Group,“ pokračuje tlačová správa. Z gumárenskej výroby sa Matador od tých čias už stiahol a transformoval sa na popredného dodávateľa kategórie Tier1 pre automobilový priemysel. Ako žiak „baťovskej školy“ si Štefan Rosina uvedomoval dôležitosť toho, aby postavil svoje podnikanie na kvalitných ľuďoch a manažéroch. Zároveň si uvedomoval dôležitosť inovácií a sledovania trendov v oblasti strojárenskej výroby,“ konštatovala firma v júli. Gumárne 1. Mája Púchov, neskôr Gumárne Púchov po zmene režimu Štefan Rosina transformoval na firmu Matador Púchov, po tom, čo česká firma Continental Barum odmietla povoliť používanie mena Barum na produktoch z Púchova. „Svojimi manažérskymi schopnosťami však dokázal firmu nielen udržať, ale aj modernizovať a postupne pridávať do skupiny aj strojárenskú výrobu. Následne firmu prevzali jeho synovia, ktorí ju úspešne riadia dodnes a zároveň každým rokom rozširujú,“ uzatvára firma. Od roku 2013 bol Štefan Rosina čestným občanom mesta Púchov.

Web 2024 MATADOR Group is a family-owned industrial and investment group operating in the field of smart solutions, respecting the principles of a sustainable future. TIER 1 The brand MATADOR was established in 1905. At that time, the company's portfolio focused on products made from rubber. The true success story, however, began after 1950, when the tyre production plant in Púchov was built. Within the next 50 years, we established the position of one of the largest and most innovative tyre producers in the CEE region. 2007 was particularly notable as a milestone in the company's history. The rubber division of the business was divested to the joint-venture partner Continental AG. This was obviously a hard step since we had to leave behind one of the most important and most successful chapters in the company's history. Driven by our firmly established values we started to write a new success story. The shareholders transformed the company from a leading tyre producer to a first-class TIER 1 supplier. With the establishment of MATADOR Automotive Vráble in 2005, the business focus shifted towards automotive serial production. A year later, we joined forces with the company AUFEER DESIGN and increased our competencies in design and development. In just 10 years, we have managed to become the largest family-owned Slovak TIER 1 supplier. Nowadays, the MATADOR Group is a well-established CEE automotive supplier located in three countries across Europe. Thanks to our vast portfolio of services as well as our technological capabilities, we have been able to claim a firm position in the market. We believe that through hard work, dedication and innovative thinking we are able to become the first choice for customers worldwide.

Púchov 15. januára 2024 (TASR) - Púchovské gumárenské spoločnosti Continental Matador Truck Tires a Continental Matador Rubber sa s účinnosťou od 1. januára 2024 zlúčili do jednej spoločnosti Continental Tires Slovakia. Dôvodom je posilnenie vzájomnej spolupráce, zjednodušenie procesov a zvýšenie efektivity fungovania spoločnosti Continental v Púchove. Spoločnosť Continental Tires Slovakia bude vo svojich činnostiach pokračovať pod nezmeneným vedením. Výrobné činnosti sa budú naďalej vykonávať v závode Osobné a ľahké nákladné pneumatiky a v závode Nákladné pneumatiky.

V rámci povojnovej industrializácie Slovenska bol v Púchove dňa 7. septembra 1947 položený základný kameň nového gumárenského závodu. Základná stavebná príprava bola ukončená v roku 1948. Napriek problémom po zastavení dodávok kontrahovaného technologického zariadenia z USA, ktoré sa podarilo vyriešiť vďaka obetavosti našich ľudí dodávkami strojov a zariadení z českého pohraničia a z vlastných zdrojov, skúšobná prevádzka fabriky začala 1. marca 1950.

Výroba sa v novopostavenom závode začala 1. mája 1950, kedy bol vyrobený prvý autoplášť s názvom Matador. V roku 1953 sa závod osamostatnil a prijal názov Gumárne 1. mája. Ich výrobky pod značkou Barum, ktorá vznikla z názvov Baťa, Rubena a Matador, čoskoro poznali zákazníci v mnohých krajinách. V roku 1955 sa začala výroba dopravných pásov. Monopolným výrobcom autoduší v Československu je firma od r. 1962. V roku 1968 začala firma vyrábať nákladné radiálne plášte STEEL. O tri roky neskôr začínajú gumárne v Púchove vyrábať osobné radiálne plášte.

V roku 1976 bol výrobný program firmy rozšírený o nákladné radiálne plášte ALL STEEL. V roku 1979 sa začala výroba oceľolanových dopravných pásov. Spoločnosť založila v roku 1987 vlastné výskumné a vývojové stredisko a poskytla technickú pomoc pri výstavbe gumárenských závodov v Indii, Indonézii, Etiópii, Kambodži, Barne, Sýrii, Turecku, Iráne a Juhoslávii. V roku 1990 sa stala firma jednou z prvých štátnych akciových spoločností pod názvom Gumárne Barum Púchov. K svojmu pôvodnému názvu Matador Púchov sa vrátila od 1. júla 1993. V roku 1994 bola firma privatizovaná formou samostatnej akciovej spoločnosti, čo výrazne ovplyvnilo jej ďalšie aktivity. V roku 1995 podpísali zakladateľskú zmluvu, na základe ktorej sa začala v apríli 1996 výroba osobných radiálnych autoplášťov v spoločnom podniku Matador – Omskšina v ruskom meste Omsk.

Zmluva s koncernom Continental

Dňa 17. septembra 1998 bola v Púchove podpísaná zmluva s nemeckým koncernom Continental o založení spoločného podniku Continental Matador na výrobu nákladných autoplášťov. Výroba v tomto spoločnom podniku bola slávnostne spustená 7. januára 1999. Táto časť podniku sa dnes nazýva Continental Matador Truck Tires.

Rok 2004 sa niesol v duchu výrazných akvizícií. S etiópskou spoločnosťou Addis Tyre Company založil Matador, a. s., spoločný podnik Matador ATC so sídlom v etiópskej Addis Abebe na výrobu diagonálnych a radiálnych autoplášťov pre africký trh. V roku 2007 získal Continental 51% gumárskej divízie Matador Rubber. V priebehu rokov 2008 a 2009 navýšil nový akcionár Continental AG Hannover svoj majetkový podiel na 100%. Táto časť podniku sa dnes nazýva Continental Matador Rubber. V priebehu roka 2009 sa v Púchove otvorilo nové distribučno-logistické centrum spoločnosti Continental pre strednú a východnú Európy. Continental otvoril v máji 2010 v Púchove novú výrobnú halu.

Vedením spoločnosti Continental bol v roku 2011 odsúhlasený projekt ďalšieho zvýšenia výrobných kapacít. Dokončených bolo 20.000 m² skladovacej plochy, 7.150 m² novej výrobnéj haly vrátane montáže výrobných technológií a ukončila sa hrubá stavba ďalšej výrobnéj haly o výmere 7.400 m².

Spoločnosť Continental patrí medzi najväčšie spoločnosti v oblasti výroby autoplášťov vo svete. Ponúka široký sortiment pre osobné vozidlá, komerčné vozidlá a dvojkoľesové vozidlá. Vďaka neustálym investíciám do výskumu a vývoja spoločnosť Continental výrazne prispieva k nákladovo efektívnej a ekologicky účinnej mobilite.

Rosinovci dokončili životnú transakciu. Čo znamená predaj väčšiny Portugalcom?
[Forbes Slovensko](#)

Rodina Rosinovcov dokončila už druhú životnú transakciu. Teraz sa môže viac venovať práci na tom, aby jej úspechy pokračovali aj v budúcnosti: dizajnu, výskumu a sofistikovanej robote v automotive.

14. 11. 2018

Zdieľať/Uložiť

„My vždy začíname na plný plyn a potom už iba pridávame,“ žartoval Vojtech Žák z Matador Automotive Vráble (MAV) na nedávnom podujatí Forbes Business Leaders Club v Žiline. V tom čase sa práve dokončovala veľká transakcia rodiny Rosinovcov, v dejinách Matadoru už druhá. Predaj ďalších zhruba 30 percent v MAV, teda v automobilovej divízii Matador Group, portugalskému strategickému partnerovi Sodecia je veľká vec. Nejde len o to, že Vráble sú už takmer desať rokov firmou s tržbami spoločne nad 100 miliónov eur ročne a MAV v troch krajinách zamestnáva už 1 700 ľudí.

Historické foto: Matadorka, BAZka, Chirana

Súčasťou transakcie je aj presun európskej centrály divízie pre „body in white“ (zozvárané karosérie pred lakovaním) skupiny Sodecia Automotive do Vrábel. Vojtech Žák sa stáva jej riaditeľom. Centrála globálnej firmy s desiatkami pobočiek má zodpovedať za osem závodov v oblasti BIW vrátane obchodu a rokovaní so zákazníkmi, spolupracovať má s podnikmi na celom svete. Takéto sofistikované časti firmy majú nadnárodné koncerty na Slovensku len zriedka. A firmy, ktoré nepôsobia v digitálnej ekonomike či v službách ešte zriedkavejšie.

Hlavným dôvodom k odpredaju väčšiny bolo, že automobilky už dnes hľadajú dodávateľov komponentov nie pre modely, ale pre platformy a nie v jednej krajine, ale vo viacerých regiónoch. Portugalci našli na Slovensku kombináciu výrobných kapacít a obchodných kontaktov (Matador Group je Tier1 firma, teda priamy dodávateľ automobiliek, predovšetkým Volkswagenu v Rusku).

Z pohľadu Rosinovcov sa zase predovšetkým podarilo zvýšiť „výtlak“ firmy na európskom trhu a umožniť jej v budúcnosti bojovať o ďalšie objednávky.

„Bez Sodecie sme do platformových zákaziek nechodili,“ konštatoval prezident Matador Group Štefan Rosina.

Rosinovci síce z firmy neodchádzajú, obchod im však umožní venovať sa ďalším častiam Matador Group. To je tá tretia éra: oblasti ako Industry 4.0 v dubnickej časti Matadoru, dizajnérske štúdio Aufeer v Mladej Boleslavi, projekty s vyššou pridanou hodnotou.

Technologické služby, vývoj a výroba robotizovaných a automatizovaných liniek, nástrojov pre linky, spájacie technológie, prototypová výroba. Inovačné centrum Aufeeru otvorili len nedávno, zamestnáva už štyri stovky ľudí.

Najväčšie rodinné firmy Slovenska: Matador na 2. mieste

Vstup Sodecie do Matador Group bol zhodnotením dvanástich rokov pôsobenia skupiny v automotive. Prvá éra Rosinovcov sa skončila v roku 2007. Rodina vtedy nemeckému Continentalu najprv predávala 51 % gumárskej časti Matadoru, podobne ako minulý rok Sodecii najprv iba menšinu. „Nemysleli sme (v roku 2007), že tak rýchlo uplatníme opciu na predaj celej divízie. Chcel som mať minimálne blokačný 34-percentný balík a pravidelné dividendové výnosy. Ale prišla kríza, radšej sme teda požiadali o vyplatenie zvyšku. Za tie peniaze, ktoré sme dostali, vieme urobiť výnosnejšie investície, ako bol výnos garantovaný od Conti,“ spomínal Štefan Rosina pre Forbes v roku 2015.

Podľa výročných správ Continentalu mali akcionári Matadoru za predaj získať podľa zmluvy 150 miliónov eur, transakčné náklady výslednú sumu znížili o zhruba 10 miliónov eur. Cena za „druhý životný obchod“ známa nie je. Len málo slovenských privatizérov a podnikateľov však

dokázalo úspešne predať svoje firmy zahraničným záujemcom. A iba minimum to zvládlo dvakrát. Rosinovci sú už v treťom kole.

<https://www.aktuality.sk/clanok/540411/privatizeri-po-ktorych-nezostali-vytunelovane-podniky-a-spalena-zem/>

21. 11. 2017

Jedným zo svetlých bodov slovenskej privatizácie je Matador Púchov. Noví vlastníci dokázali z podniku vybudovať spoločnosť, ktorá dnes patrí k najväčším dodávateľom komponentov automobilového priemyslu v strednej Európe.

Odvezené technológie, opustené a zdevastované haly, vybrakované bankové účty, tisíce ľudí bez práce a hladové doliny. To bol najčastejší výsledok slovenskej privatizácie, keď sa novodobí podnikatelia dostali za lacno k štátnemu majetku. Našťastie sa nájdu aj pozitívnejšie príklady podnikov, ktoré bez ujmy prežili éru divokej privatizácie, ako aj vstup do Európskej únie a dnes úspešne expandujú.

Začalo sa to gumou

Jeden z najúspešnejších príbehov napísal Matador Púchov pod vedením rodiny Rosinovcov.

Slovenský výrobca pneumatík našťastie skončil v dobrých rukách a neovládli ho rýchlokvasení ponovembroví podnikatelia. „Podnikateľský príbeh priemyselnej skupiny Matador sa vymyká z ostatných príkladov privatizácie,“ povedal analytik Revue priemyslu Martin Jesný.

Majoritný podiel (70 percent) podniku získali v privatizácii manažéri a zamestnanci Matadoru v roku 1994. Vo vedení sa ocitla necelá desiatka púchovských rodín na čele so Štefanom Rosinom starším. Ten vtedy viedol podnik (s pôvodným názvom Gumárne 1. mája) už dvanásť rokov.

Noví majitelia a manažment na začiatku museli osekať neproduktívne činnosti, takže podnik zbavil divízií textílií či technickej gummy. Zamerali sa predovšetkým na pneumatiky.

Rosina sa v ťažkých časoch mohol spoľahnúť aj na svojich synov Miroslava a Štefana mladšieho, ktorí svoju budúcnosť spojili s touto spoločnosťou.

I keď súrodenecké duo vplývalo na finálne rozhodnutia firmy, jej opraty prebrali z otcových rúk oficiálne až v roku 2000. V čele spoločnosti odvtedy sedí Štefan Rosina mladší.

Matador postupne prešiel od výroby jednoduchých pneumatík až po produkciu plášťov pre luxusné, športové a terénne vozidlá.

Na špičku automobilového priemyslu

Dobré výsledky púchovského podniku si všimol aj jeden z najväčších svetových hráčov v gumárenskom priemysle: nemecký Continental. So Slováckmi vytvorili spoločný podnik – joint venture.

Rosinovci si v novom miléniu uvedomili, že ich budúcnosť v gumárenstve nie je až taká ružová. Na európsky trh postupne začala prichádzať dravá ázijská konkurencia. Namiesto ostrého boja vedenie zavelilo k úplnému obratu.

Matador sa v roku 2007 stiahol z výroby pneumatík a svoj podiel v spoločnom podniku po zdĺhavých rokoch predal Continentalu.

Zarobené peniaze Rosinovci investovali do produkcie automobilových komponentov. V priebehu niekoľkých rokov vybudovali zo spoločnosti jedného z najväčších dodávateľov pre automobilový priemysel v strednej Európe.

Postavili dva závody vo Vrábl'och a Nitre, z ktorých zásobujú okolitých producentov vozidiel od bratislavského VW, cez trnavský Peugeot, Kia až po maďarské fabriky Suzuki či Audi. Matador expandoval aj do Ruska a Česka.

Najnovšou investíciou sa chce firma ešte viac posunúť viac k sofistikovanejšej výrobe a vývoju. Rosinovci vytvorili spolu s Kovovýrobou Hoffman spoločný podnik na Morave. Má unikátnu plne automatizovanú výrobu, v ktorej sa zamerajú na malosériovú produkciu prototypov.

Privatizácia strategického podniku

Aj privatizácia jedného z najväčších podnikov na Slovensku, ktorým je rafinéria Slovnaft v Bratislave môže slúžiť ako dobrý príklad prevodu štátneho majetku po roku 1989.

Už v prvom roku samostatnosti chcela vláda predať dominantného producenta pohonných látok na našom trhu zahraničnému investorovi. Vtedajší kabinet dostal viacero ponúk, avšak žiadna nebola veľmi atraktívna. Privatizácia išla na chvíľu do úzadia.

„Na začiatku roka 1994 sme sa vo vedení rozhodli, že nebudeme čakať na potencionálneho nového vlastníka, ale že sa do zásadného rozvoja pustíme sami. Bolo to v čase, keď štát – vlastník nebol schopný poskytnúť potrebné investície na rozvoj spoločnosti,“ priblížil pre Aktuality.sk vtedajší generálny riaditeľ Slavomír Hatina.

V roku 1995 firma rozhodla o navýšení základného imania o viac ako 3 miliardy korún. Väčšinu novovydaných akcií získala Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR). O niekoľko týždňov po tejto transakcii Fond národného majetku rozhodol o privatizácii Slovnaftu.

Zamestnanecká akciovka

Väčšinu v podniku získali vtedajší manažéri a zamestnanci rafinérie prostredníctvom firmy Slovintegra. V nej vlastnilo 51 percent vedenie Slovnaftu na čele s Hatinom a Vratkom Kašovicom a 49 percent zamestnanci podľa odpracovaných rokov.

Hatina začínal v rafinérii na robotníckej pozícii a časom sa prepracoval až na generálneho riaditeľa.

Po čase sa vynorili otázky, či bola cena adekvátne. Zamestnanecká firma totiž získala akcie Slovnaftu lacnejšie, ako zaplatila EBOR za svoj podiel.

Hatina nižšiu cenu zdôvodňoval, okrem iného, aj potrebnými investíciami. Fabrika totiž v porovnaní s okolitými rafinériami nebola veľmi moderná. Noví väčšinoví vlastníci zainvestovali do modernejších technológií, ktoré umožnili firme väčšiu výťažnosť pri menšom environmentálnom zaťažení.

Bratislavská rafinéria sa vďaka týmto investíciám za 1,1 mld. eur stala jednou z najmodernejších v Európe.

Keď sa dnes spočíta suma, ktorú Slovintegra zaplatila štátu za akcie Slovnaftu plus 150 miliónov eur, ktoré potom ešte za dve desaťročia odvieďa do štátnej pokladnice na daniach, tak táto suma prevyšuje nominálnu hodnotu sprivatizovaného podielu rafinérie.

Po nástupe vlády Mikuláša Dzurindu sa vlastníci dohodli s Fondom národného majetku, že vrátia 10 percent akcií Slovnaftu. Táto dohoda bola definitívnou bodkou za privatizáciou.

Ťažké časy

Koncom milénia sa však Slovnaft dostal do ťažkostí. Cena ropy na svetových trhoch spadla pod úroveň 10 dolárov za barel a slovenská koruna oslabila voči americkej mene.

Táto smrteľná kombinácia donútila Slovintegu, aby našla pre Slovnaft nového strategického partnera. Voľba padla na maďarský MOL. Bratislavskú rafinériu ovládla maďarská ropná spoločnosť MOL, čím sa dostala aj k ťažobným kapacitám.

„V čase veľkých výkyvov cien ropy totiž osamotené rafinérie trpia a naopak rafinérie začlenené do širších komplexov zvládajú cenové výkyvy lepšie. Spoločnosť MOL vyhrala medzinárodný tender, ktorý sme uskutočnili v roku 2000,“ povedal Hatina.

Podľa neho na vstup strategického partnera tlačili aj financujúce banky, ktoré sa obávali možného zvrátenia privatizácie, ako sa to odohralo v prípade Východoslovenských železiarní.

Celá transakcia prebehla tak, že vlastníci Slovnaftu získali akcionársky podiel v MOL-e plus istú hotovosť. V polovici minulého desaťročia bývalí akcionári nakoniec vystúpili z rafinárskeho biznisu.

Peniaze z predaja akcií MOL-u Slovintegra investovala do ďalších projektov. Firma kúpila viacero priemyselných podnikov, predovšetkým v energetike. Okrem iného postavila prvú súkromnú nemocnicu na Slovensku Medissimo v Bratislave.

Slovintegra sa nevyhla ani potravinárstvu, keď v roku 2003 získala minerálnu [vodu Mitická](#). V súčasnosti má firma stále približne 2-tisíc malých akcionárov, ktorí pracovali, prípadne ešte stále pracujú v Slovnafte.

<https://resourcecentre.etuc.org/sites/default/files/2019-07/Restructuring%20New%20Member%20States%20-%20Slovakia%20country%20dossier%20-%20SK.pdf>

1992 Matador Púchov měl asi 4500 zaměstnanců, tento počet byl redukován na asi 2200 v r. 2005. Asi 1000 jich odešlo do Matador Continental nebo odštěpených menších firem, ale v letech 1992-93 zbylo po zavedení nových technologií dalších 450-500 bývalých zaměstnanců nezaměstnaných.

<https://www.euro.cz/clanky/matador-se-v-cesku-rozsiruje-rosinovi-dal-sni-o-vlastnim-autu-1371711/>

Matador se v Česku rozšiřuje. Rosinovi dál sní o vlastním autu

[Tomáš Lemešani](#)

14. 9. 2017

Autor: Profimedia.cz

Designérské centrum v Mladé Boleslavi a nová výroba automobilových prototypů na Slovácku. Rodina Rosinových, která stojí za společností Matador, v tuzemsku investuje do nové výroby stovky milionů korun. Cílem je dostat se k produkci vlastního automobilu.

O výrobě vlastního vozu sní Štefan Rosina mladší s bratrem Miroslavem od doby, kdy v roce 2008 od otce převzali řízení holdingu Matador. Společnosti ze skupiny proto investují hlavně do vývojových laboratoří, projektování a designu.

Jedna z těchto firem – [Aufeer Design](#) aktuálně spustila stavební práce na nové budově v Mladé Boleslavi. Na místě má koncem příštího roku stát nové designérské centrum, které má vyrábět hliněné modely automobilů v měřítku 1:1.

„Designové studio bude zaměřeno hlavně na zakázky automobilového průmyslu, ve kterém je tato forma modelování nejvíce rozšířená. Do budoucna však plánujeme využití pro tyto služby i v leteckém průmyslu či v oblasti kolejových vozidel,“ uvádí společnost.

Sama potvrzuje, že investice rozšiřuje portfolio holdingu o další aktivitu kompletního procesu vývoje automobilu. Další související investice směřují Rosinovi, mimo jiné rovněž účastníci automobilových závodů, na Slovácko a do Nitry.

Na Slovensku aktuálně finalizují investici 22 milionů eur, tedy asi 572 milionů korun, do výroby karosérií pro automobilku Jaguar.

Další karosárnu budují ve spolupráci s českou rodinnou firmou [Kovovýroba Hoffmann](#) v Ostrožské Nové Vsi. Ve společném podniku bude mít slovenská průmyslová skupina přesně polovinu podílu. Investice do plně robotizované výroby představuje 4,5 milionu eur, tedy asi 120 milionů korun.

Kovovýroba Hoffmann vyrábí díly pro prototypy vozidel největších automobilových značek na světě. Mezi zákazníky firmy patří Bentley, Škoda Auto, BMW či Mercedes. Hlavními zákazníky Matadoru jsou Jaguar Land Rover a bratislavský Volkswagen.

Rodina Rosinových vydělala jmění na privatizaci. V roce 2002 ovládla gumárny v Púchově. K podniku se dostala manažerskou privatizací, což znamená, že majetkový podíl nabylo vedení společnosti. Nejstarší z rodinného klanu Štefan Rosina starší, kterému je dnes 83 let, patřil do vrcholového managementu firmy. 51 procent akcií v gumárnách Matador Rubber pak rodina po pěti letech prodala německému gigantu Continental.

Závod Osobné a Lehké nákladné pneumatiky patří mezi top 5 největších evropských výrobců pneumatik pro osobné, lehké nákladné a SUV vozidla v rozmezí od 13 do 20 palců. Predajná činnosť sa delí na trhy náhradnej spotreby a trhy prvej výbavy. V roku 2023 spoločnosť vyrobila 14,2 milióna pneumatík z kategórie osobných, ľahkých nákladných a SUV pneumatík a vyrába pneumatiky značiek: Continental, Matador, Uniroyal, Barum, Semperit, Mabor, Viking, General Tire, Gislaved, Sportiva. Púchovský závod je tiež významný výrobou SSR pneumatík s technológiou zosilnenej bočnice, ktorá umožňuje pokračovať v jazde aj v prípade defektu, bez nutnosti rezervného kolesa. Spoločnosť má zavedený systém manažérstva kvality, ktorý je pravidelne preverovaný kontrolnými a recertifikačnými auditmi a v súčasnosti vlastní spoločnosť v oblasti vývoja a výroby pneumatík certifikáty: Certifikát na systém manažérstva kvality vývoja a výroby pneumatík v zmysle normy IATF 16 949:2016 vydaný certifikačnou spoločnosťou TÜV Nord.

Závod Nákladné pneumatiky v Púchove je najväčším závodom na výrobu nákladných a autobusových pneumatík v Európe. V roku 2023 spoločnosť vyrobila 2,55 miliónov nákladných pneumatík v palcových radách 19,5 a 22,5 a vyrába pneumatiky značiek: Continental, Matador, Uniroyal, Barum, Semperit, General Tire a ďalšie značky portfólia Continental. Púchovský závod je jediným závodom koncernu Continental, ktorý vyrába pneumatiky s technológiami „nulový nárazník“, „wide – base“, a „Triple A“. Spoločnosť má zavedený a certifikovaný systém manažérstva kvality v zmysle normy IATF 16 949:2016. Certifikát s oblasťou platnosti "Vývoj a výroba pneumatík pre nákladné automobily" v zmysle tejto normy vydala certifikačná spoločnosť TÜV Nord na základe úspešného špeciálneho auditu uskutočneného z dôvodu zlučovania spoločností v januári 2024.

Technologické centrum Púchov je druhým najväčším technologickým centrom v rámci Výskumu a vývoja R&D, divízie Pneumatiky spoločnosti Continental. Predmetom činnosti je vývoj pneumatík prvej výbavy a náhradnej spotreby, vývoj protektorovaných pneumatík, návrh vulkanizačných foriem, membrán, technický benchmarking, vývoj komponentov a platforiem, zavádzanie surovín, virtuálny vývoj osobných a nákladných pneumatík, simulácie výroby pneumatík, vývoj simulačných a skúšobných metód, laboratórne skúšanie trvanlivosti a analýza pneumatík, merania vo fyzikálno-mechanickom a chemickom laboratóriu, kalibrácia meradiel, skúšobných a výrobných zariadení.

Závod na výrobu osobných a ľahkých nákladných pneumatík patrí medzi 5 největších v Evropě. Závod na výrobu nákladných a autobusových pneumatík je největší v Evropě. Technologické centrum je druhé největší v Continentalu v divizi pneumatik.

https://www.forbes.sk/lists/najbohatsi-slovaci-rebricke-2022/stefan-rosina-a-rodina/?srsltid=AfmBOophtbtF5MAPBbvXk7i0Ijt0gKuWN83UdpxJc_DPnZ4gG0I3VmX

Financie z predaja gumární v Púchove využila známa podnikateľská rodina Rosinovcov na vybudovanie úspešného strojárského holdingu (podľa správ Continentalu, ktorý gumárne kúpil, vtedy za podnik postupne zaplatili zhruba 140 miliónov eur). Značka Matador dnes zastrešuje viac ako tri desiatky firiem v strednej Európe, Nemecku a Rusku, ktoré sa venujú priemyselnej výrobe najmä v oblasti automotive výrobe lisovacích nástrojov, priemyselnej automatizácii, dizajnu či inžinieringu.

Za vlaňajšok hlási Matador Group tržby prevyšujúce 100 miliónov eur a EBITDA takmer 8 miliónov. Najväčší podiel na tržbách skupiny tvorí sériová výroba karosérií a dielcov pre automobilky ako Volkswagen v závode vo Vrábľoch. Práve tento segment Rosinovci vo veľkej tohtoročnej transakcii prepustili portugalskej skupine Sodecia výmenou za menšinový 12-percentný podiel v Sodecia Automotive International, ktorá má pod sebou 39 fabriek, technologických či vývojových centier na piatich kontinentoch a tržby zhruba osemsto miliónov eur ročne.

Matador Holding aktuálne vlastní Štefan Rosina, ktorý je prezidentom skupiny, jeho deti Katarína Lapková a Štefan Rosina mladší a brat Miroslav Rosina. Šéf firmy postupne prepúšťa svoj podiel deťom, ktoré vo firme aj pracujú: Katarína je viceprezidentka pre právne otázky a Štefan je viceprezident pre stratégiu a rozvoj a člen predstavenstva skupiny Sodecia. Skupina zamestnáva zhruba dvetisíc ľudí.

<https://forbes.cz/jak-slovenskou-zbrojovku-koupil-cesky-miliardar-sef-podniku-prozradil-detaily/>

Jak slovenskou zbrojovku kúpil český miliardář. Šéf podniku prozradil detaily

[Pavel Knapko](#)

[Forbes Slovensko](#)

Slovenský výrobce zbraní Matador Industries letos přešel pod křídla holdingu známého tuzemského miliardáře. Šéf zbrojovky Mário Chudý popsal Forbesu detaily této významné akvizice i jaké má společnost plány do budoucna. A rozhodně nejsou skromné.

20. 11. 2024 14 min

Český holding STV Invest má pod palcem miliardář a známé jméno zbrojařského byznysu [Martin Drda](#). S majetkem v hodnotě 7,3 miliardy korun figuruje také v žebříčku sto nejbohatších Čechů magazínu Forbes. V říjnu Drdova skupina oznámila převzetí slovenského výrobce zbraní Matador Industries z Dubnice nad Váhom, který zároveň nedávno [změnil svůj název a představil velké plány](#).

Podle generálního ředitele dubnické zbrojovky Mária Chudého je leitmotivem změn v závodech modernizace a investice do technologií, s čímž souvisí i chystaná výroba bojových vozidel.

Zbrojovka Matador Industries donedávna patřila do portfolia rodiny Rosinových, nyní ji převzal STV Invest Martina Drdy. Jak probíhal proces akvizice? Smlouva byla podepsána v září, 16. října obchod schválil antimonopolní úřad, čímž se STV Invest stal vlastníkem Matador Industries. Výsledek se zpětně konsoliduje na straně Matador Group do září, od této chvíle bude konsolidace na straně STV Invest.

Jak začaly počáteční kroky vedoucí k akvizici? Zpočátku jsme se snažili stát partnerem STV Group, tedy být jejich dodavatelem. To byly první kroky, pak následovala další komunikace.

Postupně se tedy jednání vyvinula v akvizici? Ano, takový byl počáteční plán a já to tak vnímám i teď.

Jak vypadala samotná obchodní jednání? Musel Matador Industries splnit nějaké konkrétní podmínky? Matador Industries je na trhu dlouhodobě etablován jako výrobce

vojenské techniky a působí v obranném průmyslu. Samozřejmě máme potřebná oprávnění a certifikáty. Měli jsme reference a hledali jsme nové zákazníky a nové možnosti odbytu. Takto jsme se dostali ke skupině STV Group. Získali jsme bližší kontakty, nabídli jsme naše výrobní možnosti. Akcionáři, ať už pan Drda, nebo pan Rosina, se následně spojili a velmi rychle vznikla myšlenka na akvizici.

Matador Industries bude vyrábět bojová vozidla.

Jak dlouho byla samotná myšlenka na stole? Byly to týdny, měsíce? Bylo to velmi rychlé.

V případě Matador Industries to bylo, jak se říká, upečeno za jeden měsíc.

V jakém duchu se nesla samotná jednání? Osobně jsem se účastnil jednání na začátku, když šlo o to, že Matador bude dodavatelem. Samotná jednání o koupi Matador Industries už byla v gesci rodiny Rosinových.

Na první pohled se zdá, že antimonopolní úřad nijak nebrzdil samotnou transakci. Jak vypadalo zákulisí samotného procesu? Zákonem byly stanoveny standardní lhůty.

Nezaznamenali jsme žádné problémy. Jak jsem již zmínil, samotná dohoda, prodej a schválení antimonopolním úřadem proběhly velmi rychle.

Už jste to naznačil, ale kdo inicioval samotnou transakci? Rosinovi, nebo STV Invest?

Matador Group jako takový je skupina čistě orientovaná na automobilový sektor. Matador Industries byla firma, která patřila do této skupiny a v tomto segmentu působila nejméně. Rodina Rosinových už delší dobu hledala strategického partnera, se kterým by šla do fúze nebo akvizice. **Nechtěli být byznysově tak široce rozkročení?** Přesně tak. Zkrátka si obě strany sedly. STV Invest zatím v portfoliu neměl typ výroby, jakou má Matador Industries, a hledali podobné prostory. Pan Rosina zase hledal vhodného partnera a ve finále to prostě klaplo.

Byly součástí jednání i podmínky týkající se personálních změn ve vedení? Personálně je zachována kontinuita, tedy žádné změny na úrovni středního nebo vyššího managementu nebyly součástí dohody.

K určitým personálním přesunům ale došlo. Martin Kele jako dlouholetý generální ředitel Matador Group se aktuálně posunul na pozici výkonného ředitele STV Group. Co se týče Matador Industries, tak jedinou změnou je, že jako ředitel společnosti se posouvám do představenstva jako jeho člen. Martin Kele se zároveň stane v Matador Industries předsedou představenstva.

Velkým tématem, které ale STV podrobněji nekomentovala, byla cena transakce. Forbes vypočítal, že by se hodnota akvizice mohla pohybovat kolem půl miliardy korun. Jde o korektní číslo? Konkrétně nebudu uvádět, ale dohodla se cena, kterou obě strany byly ochotny akceptovat a která byla pro obě strany výhodná.

Vyvíjela se cena v čase? Cena se vyvíjí při každém podobném jednání. Standardem je, že se na začátku stanoví určitá cenová nabídka, následně je připomínkována druhou stranou a hledá se optimální dohoda.

Co přesně zaujalo Martina Drdu na Matador Industries? Prostory, technologie? Skupina STV Invest nemá ve svém portfoliu podobnou výrobní továrnu.

O velikosti 35 tisíc metrů čtverečních. Ano, 35 tisíc metrů čtverečních, 240 zaměstnanců a naše certifikace. Vedle toho je zaujaly především výrobní možnosti, plochy, haly a know-how, zkušenosti a lidský kapitál.

V tiskové zprávě k akvizici se podtrhává know-how továrny. Stejně tak ho zmiňujete i vy.

Co to vlastně znamená? Jaké know-how nabízíte českému holdingu? Především začnu u výroby. Pokud jde o strojírenskou výrobu, jsme podnik se silnou tradicí. STV Group navázala

v Poličce na výrobu munice z roku 1920 a Matador Industries navázala na zbrojní výrobu – tuto výrobu do Pováží přinesla ještě plzeňská škodovka před druhou světovou válkou v roce 1937. **Plánujete navyšovat, nebo snižovat stavy personálu?** Nový majitel má plány vybudovat nové konstrukční centrum pro celou skupinu STV, což souvisí i s personální otázkou. Pokud jde o lidi ve výrobě, tak to záleží na tom, jaké kontrakty získáme a v jakých tendrech v následujících letech uspějeme. Pokud mohu naznačit, tak Matador Industries stojí na dvou hlavních pilířích, a to je civilní výroba a obranná neboli zbrojní výroba. Ať už jde o jednu, nebo druhou oblast, tržby, podíl projektů a práce jsou rozděleny padesát na padesát.

Pavel Beran z STV Group médiím prozradil, že v rámci Matador Industries plánují vyrábět i vlastní komplexní zbraňové projekty. Konkrétně zmínil například vlastní těžké bojové vozidlo. Máte představu, o jaký typ vozidla by mohlo jít? To je jeden z důvodů, proč STV Invest hledal nové výrobní možnosti a výrobní zázemí. V portfoliu jejich výrobní kapacity jednoduše chybějí a výrobní portfolio mají zaměřené jiným směrem. Jejich vizí je výroba těžké bojové techniky a výroba náhradních dílů pro těžkou bojovou techniku. Právě proto si vybrali Matador a jeho výrobní kapacity.

Co bude pro Matador Industries znamenat po prostorové a technologické stránce zahájení výroby zmíněných těžkých bojových vozidel? Prostorově jsme podle mě vybaveni velmi dobře. Spíše by šlo o investice do technologií.

Do jakých konkrétně? Klíčové pro realizaci podobných produktů jsou určitě svařovna, těžká obrábění a montáž. Umím si představit investici do svařovny v podobě nákupu svařovacího robota.

O jaký typ bojových vozidel půjde? Začínáme s projektem bojová vozidla pěchoty. Do budoucna je mnoho možností, například tažená děla, ale víc prozrazovat nebudu.

O jak velké produkci vozidel se bavíme? Příští rok zahájíme výrobu, a roční produkce vozidel tak bude v desítkách kusů.

S modernizací výroby a přípravou na tento typ produkce jste už tedy začali? Aktuálně jsme ve fázi přípravy výroby.

Slovenské ministerstvo obrany aktuálně schválilo nákup víceúčelových taktických vozidel VTV v hodnotě téměř sedmáct milionů eur. Mohou vaše vozidla nakupovat i státy? Tím, že STV již má firmu na Slovensku, určitě bude ambicí být dodavatelem slovenského státu a ministerstva obrany.

Martin Drda nedávno naznačil, že by rád participoval na přezbrojení slovenských ozbrojených sil. Ano, to je jedna z ambicí. Samozřejmě, mimo jiné skupina STV má i svou stálou zákaznickou základnu, které má co nabídnout. Půjde tedy oběma směry.

V souvislosti s tématem přezbrojení slovenské armády už probíhají jednání mezi STV a slovenským státem? Zatím o tom nevím.

Naznačili jste i vytvoření konstrukčního centra pro celou skupinu STV. Co to znamená v praxi pro Matador Industries? V tomto směru se plánuje investice zejména do lidského kapitálu. V Dubnici vznikne konstrukční centrum, které bude kompletně podporovat STV Group. V souvislosti s konstrukčním centrem bude důležité právě zmíněné know-how. Tedy lidské kapacity a odborníci v oblasti obrany. Co se týče počítačů a IT, nejde o velkou investici, spíše o lidský kapitál. Potřebujeme odborníky, kteří vytvoří samotné centrum. Představte si to tak, že v Dubnici budou fyzicky sedět konstruktéři. Samotné konstrukční oddělení bude podporovat nejen výrobu v Dubnici, ale i další závody STV, jako je například závod v Poličce.

Umíte vyčíslit, o jak velké částce se bavíme v souvislosti s investováním do podniku? Ekonomické pravidlo říká, že zdravý podnik by měl mít investice minimálně ve výši odpisů. To chceme zachovat i nadále.

Odpisy Matador Industries za rok 2023 byly v hodnotě téměř 23 milionů korun. Investice do modernizace tedy budou podobné? Aktuálně pracujeme na tvorbě plánu pro rok 2025, včetně investičního plánu. Čísla tedy ještě nejsou definitivní. Ale jak jsem uvedl, chceme pokračovat a zachovat kontinuitu.

Zmínili jste, že produkce Matador Industries je padesát na padesát – civilní a vojenská výroba. Nepřeváží po akvizici skupinou STV právě vojenská produkce? Strategie firmy už delší dobu směřuje k tomu, aby byl udržen padesátiprocentní podíl civilní výroby a padesátiprocentní podíl obranné výroby. Je to z toho důvodu, že na trhu se může stát cokoli a jeden sektor může být silnější či slabší. Nechceme být stoprocentně odkázáni na jedno odvětví. V budoucnu tedy chceme pokračovat ve strategii – produkovat polovinu civilní výroby a druhou polovinu pokrývat obrannými projekty. Těžko ale říct, co se stane, pokud by byl potenciál z jedné nebo druhé strany vyšší. Myslím si, že bychom spíše šli cestou navyšování lidí a výrobních kapacit ne cestou omezování a uzavírání jednoho nebo druhého směru.

Civilní segment tvoří například gumárenská výroba. Samotné obranné odvětví zahrnuje výrobu součástí pro houfnice Zuzana 2. Můžete rozvést vaši zbrojní výrobu a kdo jsou vaši klienti? V oblasti civilní výroby máme více zákazníků, nejvýraznější je však gumárenský průmysl, kam patří například firma Continental. V rámci civilní výroby jsme také silní v potravinářském, dřevozpracujícím a energetickém průmyslu. V segmentu obrany je naším hlavním partnerem slovenská Konštrukta Defence, pro kterou vyrábíme hlavní součásti pro zmíněnou houfnici Zuzana 2. Rozběhli jsme také další projekty – například pro izraelskou společnost Elta Systems nebo švédskou firmu Bae.

Zmínili jste spolupráci se státní zbrojovkou Konštrukta Defence. Zajímavé je, že Konštruktě klesly tržby o třicet milionů eur a ve výroční zprávě naznačila omezování počtu zaměstnanců závodu. Jak vnímáte, že se Konštruktě jako vašemu bezprostřednímu partnerovi ekonomicky nedaří, a to v době, která je pro konkurenční zbrojovky zlatým obdobím? To je spíše otázka na Konštruktu Defence. Když vezmeme výkyv jednoho roku, tak samotný pokles je směrem dolů. Ale pokud vnímáme posledních deset let, tak také zažívají nejlepší období, jaké kdy historicky měli.

Jde o hospodářské ukazatele Konštrukty v kontextu konkurence, jako jsou CSG Group Michala Strnada či váš podnik. V negativním smyslu to bije do očí. Jednáme se ZTS Speciál i s Konštruktu Defence. Do Konštrukty dodáváme díly, takže víme, co vše se řeší při realizaci samotných projektů. Pokud dovolíte, nebudu vše konkretizovat.

Konštrukta výkyvy v číslech argumentuje zpožděním ve výrobě zakázky na šestnáct houfnic pro Ukrajinu. Problematiku v podniku zmiňuji i v souvislosti s tím, zda podobné problémy s produktivitou Konštrukty neovlivňují spolupráci i s vaším podnikem.

Nemyslím si. Máme podepsané pevné smlouvy a dodávky pokračují i začátkem příštího roku. Víme, že Konštrukta má na stole určité potenciální zakázky, o které usiluje. Mluví se o dodávkách do Asie nebo například do Jižní Ameriky, takže s Konštruktu počítáme jako s partnerem i nadále. Máme korektní vztahy.

Matador Industries loni utržil 27 milionů eur? Jaký výsledek očekáváte letos? EBITDA i hospodářský výsledek směřujeme přesně tak, jak jsme si předsevzali. Tento rok bychom chtěli obratem také skončit na čísle 26 až 27 milionů eur a se ziskem na úrovni tří milionů eur.

Ve výroční zprávě také uvádíte, že patnáctiprocentní inflace začátkem roku vyvolala „řetězovou reakci – zvyšování nákladů, zvyšování cen dodavatelů a v neposlední řadě tlak na růst mzdových nákladů“. Dále se píše, že tyto ukazatele způsobily, že „společnost byla nucena kompenzovat a hledat řešení a možné úspory“. Jak se to promítlo do reality fungování závodu? Inflace byla vysoká na Slovensku i v celé Evropě. To je základní předpoklad pro to, abychom otevřeli jednání s našimi zákazníky a na základě těchto faktů jsme navýšili prodejní ceny našim odběratelům.

Protože nežijeme na ostrově, inflace byla například i v Německu, kde sídlí naši hlavní partneři a hlavní zákazníci z civilního sektoru. Navýšili jsme prodejní ceny a ceny dodavatelů jsme se snažili udržet na určité rozumné úrovni. Ten tlak jsme tedy ustáli.

Jak reagovali na navýšení cen vaši klienti? Nebyli jsme jediným dodavatelem, který měl problém se zvýšenými cenami. Vyčíslili jsme jednotlivé nákladové složky, jako například přepravní náklady či náklady hutního materiálu a promítli je do ceny výrobku. Jednoduše došlo k tomu, že jsme se zákazníky byli schopni ceny navýšit a přistoupit k určitému kompromisu.

Museli jste korigovat mzdy zaměstnanců? Matador Industries má odborovou organizaci a kolektivní smlouvu. Z kolektivní smlouvy nám vyplývá povinnost valorizovat mzdy podle dohody s odborovou organizací. Určitě dochází i k individuálním navýšením během roku.

Byla právě minulý rok tato jednání o něco intenzivnější? Určitě ano. Byla velmi intenzivní.

Na čem jste se dohodli? Na kompromisu.

Nebudete tedy konkrétní? Znáám jednoho vysoko postaveného odboráře v České republice. Řekl mi, že vždy, když jednal s firmami, řediteli a představenstvem, jeho cílem bylo dosáhnout sociálně-ekonomického optima.

To zní trochu jako fráze. Podívejte se, zaměstnanci určitě měli nějaké nároky, ale když se bavíte o mzdách a jejich navýšení, na trhu jsou určité benchmarky.

Tato zaměstnanecká problematika už je vyřešena? Tohle nebude nikdy úplně vyřešeno.

S nadsázkou se dá říct, že kvůli přetlaku zbrojovek v lokalitě je Dubnica nad Váhom slovenským zbrojním Silicon Valley. Jak vnímáte tento fakt z hlediska konkurenčních tlaků?

Celkově v tomto regionu – Trenčín, Ilava a Dubnica – máme velmi nízkou nezaměstnanost. To je jeden z faktorů, který ovlivňuje situaci. Jak jste řekl, kolem nás je spousta strojírenských firem a vzhledem k nezaměstnanosti je zde obrovská konkurence.

Jak se to promítá do reality? Lidé se často dívají právě na mzdy a na prostředí, ve kterém pracují. O lidech je potřeba se starat. Ať už přímo ve vztahu k mzdám a osobním nákladům, důležité je také zdravé pracovní prostředí a náš přístup k nim.

Informácia o slovenských podnikoch od: Ing. Rudolf Horvath Piestany

**Esej historických faktov
výnimočnej krajiny v rámci celého sveta**

ČSSR

**a v nej Slovenská republika v období
1945 - 1989**

* * *

***Budovanie národného hospodárstva
vojnou zdecimovaného štátu***

Priemysel, podniky, inštitúcie

Podstatná väčšina uvádzaných bola novo-vybudovaných

**Zároveň vykonaná revitalizácia amortizovaných a zaostalých
predvojnových a znárodnených firiem**

Agrokomplex Nitra
Amfiteátre a letné kiná
Armatúrka Myjava
Asfaltky do poslednej dediny
Ateliéry Koliba Bratislava
Atómové elektrárne
Autobusová doprava
Autobusové stanice v každom meste a zastávky do posledných lazov od Po-Ne vrátane sviatkov
Bane
Bavlnárske závody Ružomberok

Betonárky
BEZ Bratislavské energetické závody
Biotika Slovenská Ľupča penicilín
Bitúňky a kafilérie
Celulóžka Ružomberok
Calex Zlaté Moravce
Cestovne kancelárie Čedok, Ttaratour, Slovakoturist
Cementárne
Cukrovary
Čerpacie stanice
Čističky odpadových vôd
Diaľnica cesty 1. a 2. triedy
Divadlá
Detské domovy
Domovy dôchodcov
Domy kultúry
Drevárske firmy
Duslo Šaľa
Električkové trate
Elektrifikačná rozvodná sústava vysokého napätia, trafostanice
Ferozliatinové závody Istebné
Figaro Bratislava
Filharmonia
Futbalové, hokejové a iné športové kluby
Gabčíkovo-Nagymaros
Galérie
Gumárne Púchov
Harmanecké papierne
Hasičské zbory
Hlinikáreň Žiar nad Hronom
Hotely Interhotely Bratislava, Ružomberok, Tatry
Hvezdárne
Hydinárske závody
Hygienické stanice
Chemlon Humenné
Chemolak Smolenice
Chemosvit Svät
Chirana Piešťany
Istrochem Bratislava

Jasle
Jednota spotrebné družstvá
JRD sebestačná rastlinná a živočíšna výroba, zelenina a ovocie všetky druhy obilovín
Kameňolomy
Kanalizácie do šetkých obcí
Kanalizácie a mestské čističky
Kerko (obkladačky) Humenné
Kiná
Knižnice
Koliba filmové ateliéry Bratislava
Komunálne služby - záhradnicke služby, holičstvá, kaderníctva,
Kovosmalt Fiľakovo
Kupaliská a kryté bazény
Kúpele
Lekárne
Lesné závody
Letecká doprava a letiská
Liehovary a sódovkárne
Letecké opravovne
Lode v Lodeniciach Komárno
Lúčnica
Materské školy
Mäsokombináty
Merína Trenčín
Mesto módy Trenčín
Mestské čistiarne a práčovne
Mestské komunálne služby
Mliekarenské závody
Minerálne pramene
Mlyny a pekárne
Mostáreň Brezno
Mototechna a autoservisy v každom meste
Múzeá
Nábytkári
Národné parky a prírodné rezervácie
Národné zdravotnicke centrá
Nemocnice
Novofruť Nové Zámky

Obuvnícke závody Partizánske
Odevné závody Makyta Púchov
Odevné závody Trenčín
Okresné tlačiarne
Pečivárne Sereď
Pivovary
Plynofikácia celoplošná
Plynové kotolne pri firmách a na sídliskách
Plynovod
Podnikové chaty
Polikliniky
Pošty a telekomunikácie
Potravinárske firmy
Preglejka Žarnovica
Práčovne a čistiarne
Priehrady a vodné kaskády na Váhu
Reštaurácie a jedálne
ROH hotely
Ropovod
Rybné hospodarstva a Rybarske zväzy
Sandrik Dolné Hámre anticorové výrobky
SFVU Slovenský fond výtvarných umení
SHMÚ Slovenský hydrometeorologický ústav
Slovakofarma Hlohovec
Skanzeny
Skládky odpadov smetiská
Sklárne Poltár a Lednické Rovne
Slovenka Banská Bystrica
Slovnaft Bratislava
SLUK
Smrečina Banská Bystrica
Sódovkárne
Solivar Prešov
Stavebné firmy
Stredné školy a učilištia
Chemosvit Svit
Športové ihriská
Štadióny
Štátne majetky

Taravagónka Program
 Tabamat Program
 Tehéne
 Telefon v každém domácnosti
 Televízia STV
 Televízioné jednotky
 Tesla Liptovský Hrádok a Piešťany
 Tesla Crava televízory, Nitra
 Textilné závody
 Text Mládeže Banová Slavnica
 Tlačiareň
 Trnospusové trate
 Trnava, Hlohové a Piešťany
 Univerzity
 Úpravne vody
 Vážovka Program
 Vinnárske závody
 Vládnosť, služby a služby a služby, štátna inštitúcia
 Voda a voda spoločnosť
 Vozidlá
 Všetky systémy služieb a v nich vrátane, služieb a služieb typu
 Všeobecné služby
 Všeobecné služby, T. J. J. J.
 Všeobecný servisný systém
 Všeobecné služby, služby a služby spoločnosti
 Všeobecné služby spoločnosti S. J. J.
 Všeobecná spoločnosť
 Všeobecné služby
 Zariadenia
 Zariadenia
 Zariadenia, služby, služby
 Zariadenia, služby a služby